

**T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

**KALKINMA AJANSLARI
2024 YILI GENEL FAALİYET RAPORU**

KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu rapor, Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 93'üncü maddesine istinaden, Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) verileri ve kalkınma ajanslarının yıllık faaliyet raporlarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

SUNUŞ

Türkiye Yüzyılı’nda daha büyük, daha güçlü, tam bağımsız ve topyekûn kalkınmış bir Türkiye’yi, ülkemizin dört bir köşesindeki potansiyeli harekete geçirerek gerçeğe dönüştürüyoruz. Yerel Kalkınma Hamlesi çerçevesinde refahın ülke sathına eşit şekilde yayılması adına projelerimize devam ediyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde başlattığımız kalkınma seferberliğinde, kalkınma ajanslarımız bölgesel kalkınmanın sahadaki itici gücü olarak önemli bir rol üstleniyor. Ajanslarımız eliyle bugüne kadar 27 bin 33 projeye 86,8 milyar TL destek sağladık, yararlanıcıların eş finansmanıyla 145,2 milyar TL kaynağı harekete geçirdik.

2024 yılında, kalkınma ajanslarımızın öncelikli teması olarak kadın istihdamı ve kadın girişimciliğini belirledik. Kadınların üretim hayatında daha aktif rol almasını desteklemek amacıyla yürüttüğümüz çalışmalarla 10.489 kadının iş gücüne katılmasına katkı sunduk. 10.788 kadın girişimcinin kendi işini kurmasına veya mevcut işini büyütmesine destek sağladık. Anadolu’nun zengin kültürel birikimini ve eşsiz yöresel ürünlerini ön plana çıkaran “Anadoludakiler Projesi”ni hayata geçirdik.

Coğrafi potansiyel, yerel ihtiyaçlar, üretimi olmayan ancak başarı olasılığı yüksek sektörler gibi farklı kriterler ekseninde, her bir ilimize özel yatırım konuları belirleyerek Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programını geliştirdik. Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi ile önemli bir dış finansman kaynağını, sürdürülebilir kalkınma hedeflerimiz ve yeşil dönüşüm vizyonumuzla uyumlu biçimde ülkemize kazandırdık.

2024-2028 dönemi bölgesel gelişme politikalarımızın stratejik çerçevesini ve uygulama araçlarını içeren Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejimizi (BGUS); kamu, özel sektör, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katkılarıyla hazırladık. Yerel düzeyde ise BGUS ile uyumlu bir şekilde kalkınma ajanslarımızın faaliyet bölgelerinin oluşturduğu 26 Düzey-2 Bölge için orta vadeli gelişme önceliklerini ve potansiyellerini tanımladığımız bölge planlarını oluşturduk. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve 26 Bölge Planı bu kapsamda Sayın Cumhurbaşkanımızın onayı ile yürürlüğe girdi.

Kalkınma Ajanslarımız, bölgesel gelişmeye yönelik kapsamlı ve yenilikçi adımlar atmaya önümüzdeki süreçte de devam edecek. Bu doğrultuda desteklerimizi stratejik alanlara odaklayacak, yenilikçi uygulamaları derinleştirerek projelerin hızla hayata geçmesini sağlayacak ve yöresel ürünlerimizin marka değerini artıracacağız. Türkiye Yüzyılında yerel kalkınma hedeflerimizi güçlü bir zemin üzerinde, kararlılıkla inşa etmeye devam edeceğiz.

Mehmet Fatih KACIR
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

SUNUŞ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLOLAR.....	ix
ŞEKİLLER	x
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ.....	1
1. HUKUKİ VE KURUMSAL YAPI	4
1.1. Hukuki Altyapı	4
1.2. Görev Yetki ve Sorumluluklar.....	5
1.3. Kurumsal Yapı.....	5
1.3.1.Yönetim Kurulu	6
1.3.2.Kalkınma Kurulu	7
1.3.3.Genel Sekreterlik	8
1.3.4.Yatırım Destek Ofisleri.....	8
2. BEŞERÎ KAYNAKLAR	9
2.1. Beşerî Kaynaklar Politikası	9
2.1.1.Genel Sekreterlik	9
2.1.2.Uzman, Destek Personeli, Sürekli İşçi.....	10
2.2. Eğitim.....	14
3. MALİ VERİ ANALİZİ	16
3.1. Gelirler	16
3.2. Giderler	25
4. DENETİM	28
4.1. Sayıştay Denetimi	28
4.2. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Denetimi.....	28
4.3. Mali Yönetim Yeterlik Denetimi	28
5. MERKEZİ DÜZEYDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER.....	30
5.1. 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Bölge Planları	30
5.2. Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı.....	31
5.3. Anadoludakiler Projesi	31
5.4. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı	32
5.5. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı.....	33
5.6. Çalışan ve Üreten Gençler Programı	33

5.7. Üreten Şehirler Programı	34
5.8. Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı.....	34
5.9. Bölgesel Kalkınma Fonu	35
5.10. Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı	36
5.11. Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) Projesi	37
5.12. Türkiye’de Mülteciler ile Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi.....	37
5.13. Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi	39
5.14. Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi	42
5.15. Türkiye’de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirme Projesi	43
5.16. Orta ve Orta Üst Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi Projesi	44
5.17. Tarımsal Sanayide Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi	45
5.18. Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması için Kapasite Artırımı Teknik Yardım Projesi.....	46
5.19. Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı aracılığıyla Yeşil Dönüşümü Kolaylaştırma Projesi	47
5.20. Türkiye’de Sivil Toplumun Sosyal Girişimcilik Yoluyla Geliştirilmesi Projesi.....	48
5.21. Türkiye’de Tedarik Zincirleri: Avrupa Değer Zincirleriyle Daha Derin Entegrasyon Yoluyla Sürdürülebilirliğin Ele Alınması Programı	49
5.22. İllerin ve Bölgelerin Öne Çıkan/Potansiyel Yatırım Konularında Ön Fizibilite Çalışmaları	50
5.23. Kadın İstihdamı/Kadın Girişimciliği Teması	50
5.24. Küresel Girişimcilik Etkinlikleri	51
5.25. www.yatirimadestek.gov.tr İnternet Sitesi	51
5.26. ka.gov.tr ve panel.ka.gov.tr İnternet Siteleri.....	52
5.27. Kalkınma Kütüphanesi	53
5.28. Kalkınma Galerisi	53
5.29. Coğrafi İşaret Çalışmaları	53
5.30. İzleme-Değerlendirme Misyon Ziyaretleri	54
6. ANALİTİK ÇALIŞMALAR	55
6.1. Analiz, İnceleme, Strateji ve Planlama Çalışmaları	55
6.1.1. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE)	55
6.1.2. Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması (YER-SİS)	55
6.1.3. Program Sonrası Değerlendirme ve Etki Analizi Çalışmaları	56
6.1.4. Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri	57
7. KALKINMA AJANSLARI DESTEKLERİ	58

7.1. Mali Destek Programları.....	58
7.1.1. Proje Teklif Çağrılarları	58
7.1.2. Finansman Destekleri	59
7.1.3. Faizsiz Kredi Destekleri.....	59
7.1.4. Fizibilite Destekleri.....	59
7.1.5. Güdümlü Proje Desteği.....	60
7.2. Teknik Destek Programları	61
7.3. Yenilikçi Destek Programları	62
8. YATIRIM DESTEK VE TANITIM FAALİYETLERİ	66
8.1. İzin ve Ruhsat İşlemleri	67
8.2. Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri	68
8.3. Yatırım Destek Ofislerinin Yatırım Tanıtım Amacıyla Düzenlediği ve Katıldığı Fuar, Organizasyon ve Faaliyetler	70
9. KALKINMA AJANSLARININ DİĞER FAALİYETLERİ.....	71
9.1. Kümelenme Faaliyetleri.....	71
9.1.1. Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı	71
9.2. Konferans, Çalıştay, Sempozyum ve Panel Faaliyetleri.....	72
9.3. Yurt İçi ve Yurt Dışı İncelemeler	76
9.4. İş Birliği Çalışmaları.....	78
9.4.1. Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri Ortak Çalışmaları.....	78
10. KALKINMA AJANSLARININ PROJE VE FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ	86
ÖRNEKLER.....	86
10.1. KALKINMA AJANSLARININ 2024 YILI PROJELERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER	86
10.2. KALKINMA AJANSLARININ 2024 YILI FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER	112
11. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	116
12. EKLER.....	119
EK-1: SONUÇ ODAKLI PROGRAM (SOP) LİSTESİ	119
EK-2: KALKINMA AJANSLARINCA YÜRÜTÜLEN STRATEJİ VE ANALİZ ÇALIŞMALARI	129
EK-3: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT İÇİ İNCELEMELER.....	135
EK-4: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT DİŞİ İNCELEMELER	139
EK-5: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN İŞ BİRLİğİ ÇALIŞMALARI	152
EK-6: KALKINMA AJANSLARI ve YDO İLETİŞİM BİLGİLERİ	193

TABLÖLAR

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Lisans Bölümleri.....	10
Tablo 2-2 2024 Yılı Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı.....	11
Tablo 2-3 2024 Yılı Personelin Eğitim Durumu.....	13
Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2024)	19
Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2024).....	22
Tablo 3-3 Kalkınma Ajanslarının Gerçekleşen Fonksiyonel Giderleri (2024).....	26
Tablo 7-1 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Faizsiz Kredi Desteğı Uygulamaları.....	59
Tablo 7-2 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Fizibilite Desteğı Uygulamaları.....	60
Tablo 7-3 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Güdümlü Proje Desteğı Uygulamaları.....	61
Tablo 7-4 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Teknik Destek Uygulamaları	61
Tablo 8-1 İzin ve Ruhsat Takibi.....	67
Tablo 8-2 İzin ve Ruhsat Alınan Yatırımcılar.....	67
Tablo 8-3 Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri.....	68

ŞEKİLLER

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1-1 Kalkınma Ajansları Organizasyon Yapısı	6
Şekil 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	9
Şekil 2-2 Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı	12
Şekil 2-3 2024 Yılında Kalkınma Ajansları Personelinin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	12
Şekil 2-4 Ajans Personeli nin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı.....	14
Şekil 3-1 Gelir Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları Bazında Dağılımı	18
Şekil 3-2 2024 Yılı Gider Gerçekleşmelerinin Fonksiyonel Bazda Yüzde Dağılımı	27

KISALTMALAR

AB	:	Avrupa Birliği
AHİKA	:	Ahiler Kalkınma Ajansı
ANKARAKA	:	Ankara Kalkınma Ajansı
AR-GE	:	Araştırma ve Geliştirme
BAKA	:	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı
BAKKA	:	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
BEBKA	:	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı
BGUS	:	Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
BKİ	:	Bölge Kalkınma İdaresi
BOTAP	:	Bölgesel Kalkınma Odaklı Acil Eylem Programı
CMDP	:	Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı
ÇKA	:	Çukurova Kalkınma Ajansı
ÇÜGEP	:	Çalışan ve Üreten Gençler Programı
DAKA	:	Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı
DAP	:	Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
DİKA	:	Dicle Kalkınma Ajansı
DOĞAKA	:	Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
DOKA	:	Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı
DOKAP	:	Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
EBRD	:	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
ELİS	:	Bölge Kalkınma İdareleri Elektronik Proje İzleme Sistemi
ENHANCER	:	Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi
ESG	:	Çevresel, Sürdürülebilirlik ve Yönetişim
FKA	:	Fırat Kalkınma Ajansı
FRIT	:	Türkiye'deki Mülteciler için AB Mali Yardım Aracı
GAP	:	Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
GEKA	:	Güney Ege Kalkınma Ajansı
GMKA	:	Güney Marmara Kalkınma Ajansı
IPA	:	Katılım Öncesi Yardım Aracı
İKA	:	İpekyolu Kalkınma Ajansı

İSTKA	: İstanbul Kalkınma Ajansı
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
İZKA	: İzmir Kalkınma Ajansı
JICA	: Japonya Uluslararası İş birliği Ajansı
JRC	: Ortak Araştırma Merkezi
KAGM	: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
KARACADAĞ	: Karacadağ Kalkınma Ajansı
KAYS	: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KDSP	: Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOOP-DES	: Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı
KOP	: Konya Ovası Projesi
KUDAKA	: Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
MARKA	: Doğu Marmara Kalkınma Ajansı
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
MEVKA	: Mevlâna Kalkınma Ajansı
NEET-PRO	: Ne Eğitimde Ne İstihdamda olan Gençler İçin İşgücü Piyasası Destek Programı
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
OKA	: Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
ORAN	: Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
SEECO	: Türkiye’de Mülteciler ile Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi
SEGE	: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
SERKA	: Serhat Kalkınma Ajansı
SET	: Sosyal Etki Tahvili
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SOGEP	: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı
SoGreen	: Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi
SOP	: Sonuç Odaklı Program

TRAKYAKA	:	Trakya Kalkınma Ajansı
TGB	:	Teknoloji Geliştirme Bölgesi
TTO	:	Teknoloji Transfer Merkezi
TSO	:	Ticaret ve Sanayi Odası
UNDP	:	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNESCO	:	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UR-GE	:	Uluslararası Rekabetçiliği Geliştirme Projesi
ÜŞ	:	Üreten Şehirler Programı
YDO	:	Yatırım Destek Ofisi
YER-SİS	:	Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması Projesi
YOİKK	:	Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu
ZAFER	:	Zafer Kalkınma Ajansı

GİRİŞ

Kalkınma ajanslarımız; 12. Kalkınma Planında, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde ve bölge planlarında belirlenen hedefler doğrultusunda bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgelerin rekabet edebilirliğin artırılması, gelişme potansiyellerinin açığa çıkarılması, iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi ve bu amaçlarla yerelde iş birliklerinin geliştirilmesinde önemli faaliyetler yürütmektedir.

Kalkınma ajanslarımızın söz konusu faaliyetleri ve bu amaçla kullanılan kaynakları, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla her yıl faaliyet raporları yayımlanmaktadır. Bu amaçla hazırlanan Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Genel Faaliyet Raporu 11 bölümden oluşmaktadır:

İlk iki bölümde kalkınma ajanslarının hukuki ve kurumsal yapısı ile beşerî kaynakları hakkında bilgi verilmekte, üçüncü bölümde ise ajansların gelir ve giderlerinin incelendiği mali veri analizi bölümü yer almaktadır. Bu bölümün ardından, ajansların denetimi konusunda 2024 yılında yapılan faaliyetlerin açıklandığı dördüncü bölüm yer almaktadır.

Beşinci bölümde, merkezi düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca koordine edilen ve yerelde kalkınma ajanslarıyla iş birliği içerisinde yürütülen program, proje ve faaliyetlere yer verilmektedir.

Altıncı bölümde ajansların analiz, inceleme, strateji, planlama ve raporlama çalışmaları hakkında bilgiler yer almaktadır. Kalkınma ajanslarının 2024 yılında yürüttüğü mali ve teknik destek faaliyetlerinin incelendiği yedinci bölümü, kalkınma ajansları bünyesinde il düzeyinde faaliyet gösteren yatırım destek ofisleri aracılığıyla yürütülen yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri hakkında bilgilerin yer aldığı sekizinci bölüm takip etmektedir.

Çalışmanın dokuzuncu ve onuncu bölümleri ise ajansların diğer faaliyetleri ile 2024 yılında gerçekleştirdikleri proje ve faaliyetlerden öne çıkanlara ilişkin bilgileri kapsamaktadır. On birinci bölümde 2024 yılının genel değerlendirmesi yer almaktadır.

2024 Yılı Raporunda da ajanslarımızın planlama, programlama, strateji ve analiz çalışmaları, gerçekleştirilen iş birlikleri, yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri ile mali ve teknik destekler yoluyla bölgelerin kalkınmasına katkı sağlamaya devam ettiği görülmektedir.

2024 yılı kalkınma ajanslarının sonuç odaklı program uygulamalarını daha da geliştirdiği bir yıl olmuştur. Bölge planlarını daha uygulanabilir dokümanlar haline getirmek amacıyla oluşturulan orta vadeli operasyonel programlar olan sonuç odaklı programlar, bölge

planları çerçevesinde belirlenen stratejik hedefleri hayata geçirmek için ilgili kamu kurumları, mahalli idareler, özel sektör, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları iş birliğinde hazırlanmaktadır. Halihazırda yirmi altı kalkınma ajansı tarafından hazırlanan 78 sonuç odaklı program (EK-1) bulunmaktadır.

2024 yılında kalkınma ajansları; farklı konularda yaklaşık 190 analiz, inceleme, strateji ve planlama çalışması yürütmüştür. Bu çalışmalar içerisinde; program sonrası değerlendirme raporları, sektör analizleri, fizibilite raporları, hedef pazar analizleri, turizm stratejileri ve eylem planları, değer zinciri analizleri ve bölgesel girdi-çıktılara dair analiz ve raporlar yer almaktadır.

Kalkınma Ajansları 2024 yılında da mali, teknik ve yenilikçi destek programları vasıtasıyla yereldeki aktörlere destek sağlamaya devam etmiştir. Kalkınma Ajansları tarafından 2024 yılında mali destek programları kapsamında 79 projeye yaklaşık olarak 298,4 Milyon TL destek verilmiş olup, söz konusu projelerin eş finansman dahil bütçesi 400,5 Milyon TL'dir. Teknik destek programları kapsamında 523 projeye yaklaşık olarak 39,3 Milyon TL destek verilmiştir. Yenilikçi destek programları kapsamında 41 projeye yaklaşık olarak 77,5 Milyon TL destek verilmiştir. Ayrıca, 2024 yılında tematik bölgesel kalkınma programları olan Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) kapsamında 15 proje için 455,3 Milyon TL, SOGEP kapsamında ise 174 proje için 739,4 Milyon TL, Üreten Şehirler Programı (ÜŞ) kapsamında 7 proje için 55,3 Milyon TL ve Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) kapsamında ise 3 projeye 45,2 Milyon TL tutarında destek sağlanmıştır. Bu programlarla birlikte sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 842 proje için 1,7 Milyar TL olmuştur.

Kalkınma Ajansları tarafından 2024 yılında Genç İstihdamı teması kapsamında yaklaşık 607 Milyon TL düzeyinde harcama gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, tema kapsamında yürütülen uluslararası proje ve faaliyetlerin toplam değeri ise 29 Milyon Avro'dur. Ajanslar tarafından yürütülen bu çalışmalarla 2024 yılında doğrudan ve dolaylı olmak üzere toplam 7.497 gencin istihdamına katkı sağlanmıştır.

Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği temasında ise 2024 yılında 577,3 Milyon TL tutarında harcama gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, tema kapsamında yürütülen uluslararası proje ve faaliyetlerin toplam değeri ise 41,2 Milyon Avro'dur. Ajanslar tarafından yürütülen bu çalışmalarla 2024 yılında doğrudan ve dolaylı olmak üzere toplam 6.063 kadının istihdamına katkı sağlanmıştır. Tema kapsamında yürütülen tüm faaliyetler tamamlandığında ise 18.382

kadın istihdamının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, 6.314 kadın girişimciye destek verilmiştir.

“Anadoludakiler” projesi, Anadolu’nun tarımsal bereketini, mutfak kültürünü ve zanaatkar becerilerini hikayelerle görünür kılarak girişimcilik fırsatları yaratmayı ve yerel kalkınmayı desteklemeyi amaçlayan bir girişimdir. www.anadoludakiler.org platformu aracılığıyla; tarımsal ürünler, gıda ürünleri ve el sanatları “Toprağın Bereketi”, “Mutfağın Birikimi” ve “Ellerin Becerisi” başlıklarıyla sınıflandırılmıştır. Keşfet, buluş, tasarla ve pazarla döngüsüyle ilerleyen proje, genç girişimcileri desteklemeyi, yerel ürünleri dijital markalara dönüştürmeyi ve kırsal kalkınmayı teşvik etmeyi hedeflemektedir. Projenin açılışı 28 Haziran 2024’te Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin katılımıyla gerçekleştirilmiş; ayrıca Anadolu’nun değerlerini anlatan belgesel çekimlerine de başlanmıştır.

Girişimci ve yatırımcının hamisi olarak nitelendirebileceğimiz, ajanslar bünyesinde il düzeyinde faaliyet gösteren Yatırım Destek Ofisleri (YDO) bölgelerinin yatırım olanaklarının tanıtılması ve potansiyel yatırımcılara destek olunması amacıyla; izin ve ruhsat takipleri, devlet destekleri hakkında bilgilendirmeler gibi görevler üstlenmeye devam etmişlerdir. YDO’lar 2024 yılında 20 yatırımcının izin ve ruhsat işlemlerine yardımcı olmuş, 16’sının izin ve ruhsatlandırma sürecini tamamlamış ve yaklaşık 18.868 kişi/kuruma bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti sunmuştur. 2024 yılında YDO’ların saha ziyaretleri kapsamında ziyaret ettiği firma sayısı ise 4.392’dir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hayata geçirilen ve YDO’lar tarafından yürütülen www.yatirimadestek.gov.tr adresli internet sitesi ile kamu kurumlarının güncel destek ve hibe ilanlarına da tek bir platformdan ulaşma imkânı sunulmakta ve yatırımcılar YDO personeliyle iletişime geçerek bilgi alışverişinde bulunabilmektedir. Bu kapsamda, 2024 yılında www.yatirimadestek.gov.tr internet adresi üzerinden gelen 953 soru YDO’lar tarafından cevaplandırılmıştır.

1. HUKUKİ VE KURUMSAL YAPI

Kalkınma ajansları, ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyetlerini sürdüren, kamu tüzel kişiliği haiz ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmemiş işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi kalkınma birimleridir.

Bölgesel gelişme politikalarının yerel düzeyde koordinasyon birimi ve uygulayıcısı olarak görev yapan kalkınma ajanslarının kuruluşu, bütün bölgelerin gelişme potansiyellerinin açığa çıkarılması ve yerel düzeyde kurumsal kapasite eksikliğinin giderilmesi amacıyla atılmış önemli bir adımdır.

1.1. Hukuki Altyapı

26 Düzey 2 bölgesinde kurulan kalkınma ajansları, faaliyetlerini aşağıdaki mevzuat hükümlerine tabi olarak yürütmektedir.

- 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun
- Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Çalışma Usul ve Esasları

Yukarıda belirtilen dokümanlar dışında ajansların tabi olduğu satın alma faaliyetlerine ilişkin Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma İhale Usul ve Esasları, ajanslar tarafından mali destek programlarının yürütülmesine ilişkin Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu ile mali destek programlarının uygulanmasında kullanılan Kalkınma Ajansları Tarafından Sağlanan Destekler İçin Proje Uygulama Rehberi bulunmaktadır. Ayrıca; ajansların personelinin bireysel performanslarının ölçülmesine ilişkin Kalkınma Ajansları Personelinin Performansının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar yürürlükte. Bunlara ek olarak, kalkınma ajanslarının uyguladığı proje teklif çağrısı ve güdümlü proje desteklerinin değerlendirilmesi Kalkınma Ajansları Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. İlgili mevzuatı geliştirmeye ve uygulamaya dönük tereddütleri giderme hususunda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

1.2. Görev Yetki ve Sorumluluklar

Ajansların 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 188 inci maddesinde belirtilen görevleri ve yetkileri kısaca şu şekildedir:

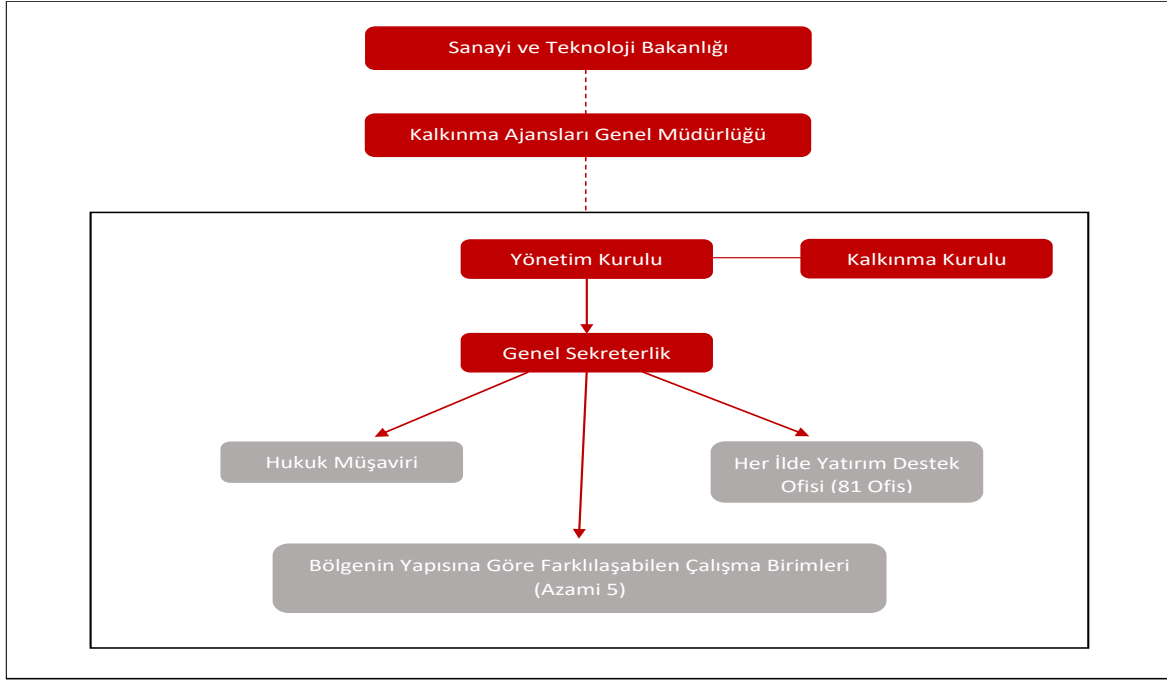
- Yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına teknik destek sağlamak
- Bölge plan ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak, söz konusu projeleri izlemek ve değerlendirmek
- Büyüme potansiyeli taşıyan şirketlerin ve girişimcilerin desteklenmesine yönelik girişim sermayesi fonlarına katılım sağlamak
- Yerel ve kırsal kalkınmayı destekleyici kapasite geliştirme faaliyetlerinde bulunmak
- Bölge plan ve programlarını dikkate alarak bölgelerindeki diğer projeleri izlemek
- Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliklerini geliştirmek
- Kaynaklarını bölge plan ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak
- Bölgenin kalkınmasını sağlayacak imkânların tespitine yönelik araştırmalar yapmak
- Bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak
- Yatırımların takibini ve sonuçlandırılmasını tek elden yürütmek
- Küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek
- İkili veya çok taraflı uluslararası programları tanıtmak ve bu kapsamda proje geliştirilmesine katkı sağlamak
- Ajansın faaliyetleri, mali yapısı ve diğer hususların güncel olarak yayımlandığı internet sitesi oluşturmak

Ajanslar bu görev ve sorumluluklarını On İkinci Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve 2024-2028 dönemi bölge planlarında yer alan öncelikler doğrultusunda yerine getirmektedir.

1.3. Kurumsal Yapı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilen kalkınma ajansları; yönetim kurulları, kalkınma kurulları, genel sekreterlik, ajans merkezindeki çalışma birimleri ve il düzeyinde faaliyet gösteren yatırım destek ofislerinden oluşmaktadır. Ajansların organizasyon şeması Şekil 1.1’de verilmektedir.

Şekil 1-1 Kalkınma Ajansları Organizasyon Yapısı

1.3.1. Yönetim Kurulu

Yönetim kurulu ajansın karar organıdır. Yönetim Kurulu Başkanı ise validir. Birden fazla ilden oluşan bölgelerde yönetim kurulu başkanlığı; ilk yıl kalkınma ajansı merkezi olarak tespit edilen ilin valisi tarafından, müteakip yıllarda illerin alfabetik sırasına göre bölgedeki valiler tarafından birer yıl süreyle dönüşümlü olarak yürütülür.

Birden fazla ilden oluşan bölgeler ve tek ilden oluşan bölgelerde kalkınma ajansı yönetim kurulunun oluşumu aşağıdaki gibidir:

Birden fazla ilden oluşan bölgelerde

- İl Valileri
- Büyükşehir olmayan illerin İl Genel Meclisi Başkanları
- Büyükşehir Belediye Başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez Belediye Başkanları
- Ajans Genel Sekreteri
- Ticaret ve Sanayi Odası Başkanları veya illerde Ticaret ve Sanayi Odası ayrı ayrı kurulmuşsa her iki Odanın Başkanları

Tek ilden oluşan bölgelerde (Ankara, İstanbul, İzmir)

- Vali
- Büyükşehir Belediye Başkanı
- Ajans Genel Sekreteri
- Sanayi Odası Başkanı
- Ticaret Odası Başkanı
- Kalkınma Kurulu tarafından seçilecek  özel kesim ve/veya sivil toplum temsilcisi

Kalkınma ajansı yönetim kurulunun görev ve yetkileri ise şöyledir:

- Yıllık alışma programını kabul etmek ve Bakanlık onayına sunmak
- Ajans bütçesini onaylamak ve yıl içinde ihtiyaçlara göre revize etmek
- Yıllık malı raporu ve kesinleşen bütçe sonuçlarını onaylamak
- Taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına karar vermek
- Program, proje ve faaliyetlerin desteklenmesine ilişkin teklifleri onaylamak
- Ajansa yapılacak bağış ve hibeleri kabul etmek
- Personelin işe alınması ve işine son verilmesine karar vermek
- Taşıt dışındaki taşınır malların alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımı konularında genel sekreterin yetkili olacağı sınırları tespit etmek
- Ajansın denetimi sonucunda oluşturulan raporları görüşmek, değerlendirmek ve raporlarda yer alan bulgulara ilişkin gerekli tedbirleri almak

1.3.2. Kalkınma Kurulu

Kalkınma kurulu, ajansın danışma organıdır. Kurul, ajansın faaliyetlerinde katılımcılığı ve sahiplenmeyi artırmak üzere, bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, niversiteler ve yerel yönetimlerin temsilcilerinden oluşmaktadır.

Kalkınma kurulunun görevleri; iş birliklerini geliştirmek, ajansı yönlendirmek, politika tavsiyesinde bulunmak, tek ilden oluşan bölgelerde ajans yönetim kuruluna ye seçmek, ajans faaliyet raporlarını görüşmek ve ajans yönetim kuruluna önerilerde bulunmaktır.

1.3.3. Genel Sekreterlik

Genel Sekreterlik ajansın icra organıdır. Çalışma birimleri ve yatırım destek ofislerinin en üst amiri genel sekreterdir. Genel Sekreter, Yönetim Kuruluna karşı sorumludur. Esneklik sağlamak için mevzuatta Genel Sekreterlik çalışma birimlerinin adı ve işlevlerine dair belirleyici/sınırlayıcı hükümlere yer verilmeyerek, bölgelerin özelliklerine ve öncelikli faaliyet alanlarına göre çalışma birimlerinin belirlenmesi sağlanmaktadır. Bu birimler Yönetim Kurulu kararı ile kurulmaktadır.

1.3.4. Yatırım Destek Ofisleri

27 Ağustos 2014 tarih ve 29101 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliğinde Yatırım Destek Ofisleri (YDO), görevleri ile ilgili olarak doğrudan Genel Sekreterliğe karşı sorumlu olan çalışma birimleri olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu Yönetmelikte, YDO’ların görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde belirtilmektedir:

- İlin iş ve yatırım ortamına ilişkin analiz, rapor ve strateji çalışmaları yapmak/yaptırmak
- İlin iş ve yatırım ortamına ilişkin envanter çalışmaları yürütmek
- Yatırımcılara bilgi sağlamak ve onları yönlendirmek
- Başta iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi olmak üzere Bölge Kalkınma İdareleri (BKİ) ve ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak
- Yatırımları izlemek
- İlin iş ve yatırım ortamını tanıtmak ve ile yatırımcı çekmek
- Devlet yardımlarına ilişkin olarak, ilgili mevzuatta belirtilen iş ve işlemleri yapmak
- Yatırımcıların izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idari iş ve işlemlerini, ilgili makam ve merciler nezdinde sonuçlandırmak üzere ajans yönetim kurulu adına tek elden takip ve koordine etmek
- Bilgilendirme ve raporlama çalışmaları yapmak
- 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 187’nci maddesine dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde belirtilen iş ve işlemleri yapmak

2. BEŞERÎ KAYNAKLAR

2.1. Beşerî Kaynaklar Politikası

Kalkınma ajansları, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde personel istihdam etmektedir. Ajans Genel Sekreteri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca görevlendirilir.

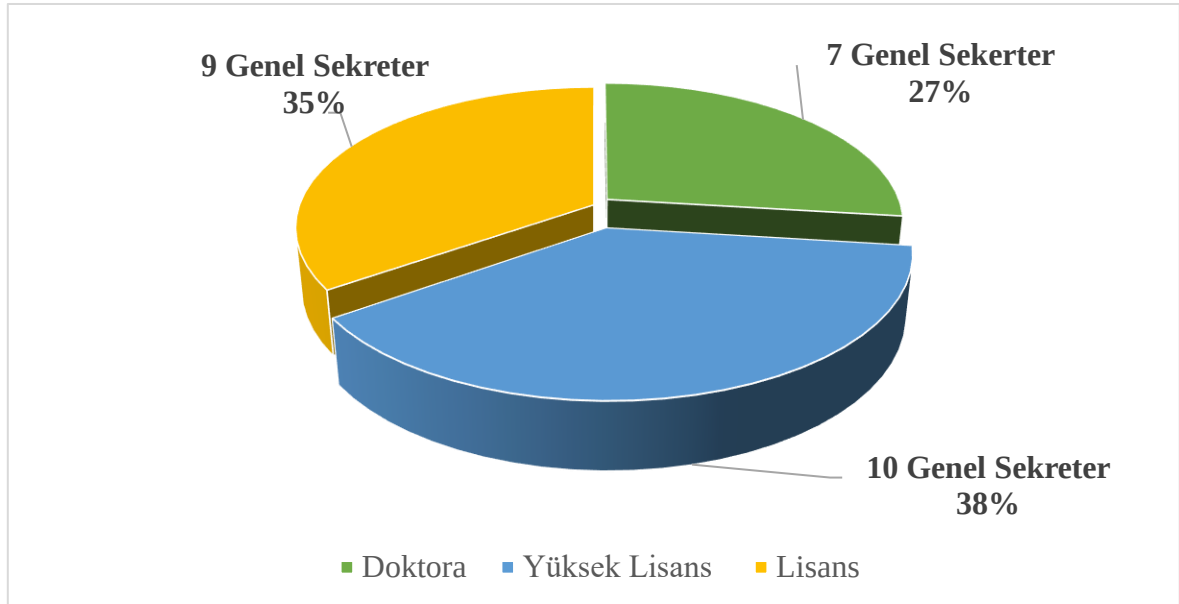
Ajanslar, görevlerini etkili ve verimli bir şekilde yürütebilmek, alanında uzmanlaşmış, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan niteliklere sahip personeli istihdam etmek, çalışanlarının niteliklerini geliştirmek ve sürdürülebilir kılmak amacıyla beşerî kaynak politikalarını tespit eder. İşe alımlar bu politikalar doğrultusunda gerçekleştirilir. Ajans personeli iş mevzuatı hükümlerine tabi olup belirsiz süreli iş akdi ile çalıştırılmaktadır.

Ajans personeli 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca 4857 sayılı İş Kanunu'na ve ayrıca Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği ile diğer Yönergelere tabidir.

2.1.1. Genel Sekreterlik

2024 yıl sonu itibarıyla 26 ajansın tümünde genel sekreterlik görevi asaleten yürütülmektedir. Ajans genel sekreterlerinin eğitim durumu Şekil 2-1'de gösterilmektedir.

Şekil 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Genel sekreterlerin önemli bir bölümü lisansüstü eğitim seviyesine sahiptir. Genel sekreterlik görevini yürüten 26 ajans genel sekreterinin 7'si doktora, 10'u yüksek lisans ve 9'u lisans mezunudur (Şekil 2-1).

Genel sekreterlerin mezun oldukları lisans bölümleri itibarıyla dağılımı Tablo 2-1’de gösterilmiştir.

Tablo 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Lisans Bölümleri

Bölüm	Sayı	Bölüm	Sayı
İktisat	4	Endüstri Mühendisliği	1
İnşaat Mühendisliği	4	Gıda Mühendisliği	1
İşletme	4	Maliye	1
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	4	Seramik Mühendisliği	1
Uluslararası İlişkiler	2	Şehir ve Bölge Planlama	1
Çevre Mühendisliği	1	Tekstil Mühendisliği	1
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	1		

Yukarıda yer alan tablo incelendiğinde; genel sekreterlerin kalkınmanın kapsayıcılığını içeren birçok farklı disiplinde ihtisas sahibi olduğu görülmektedir.

2.1.2. Uzman, Destek Personeli, Sürekli İşçi

Ajanslarda 2024 yılında istihdam edilen personelin ünvanlarına göre dağılımı ise Tablo 2-2’de ve Şekil 2-2’de gösterilmiştir. 2020 yılında uzman personel sayısı 669, 2021 yılında 695, 2022 yılında 664, 2023 yılında 635 iken 2024 yılında 598 olmuştur.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) geçici 23 üncü maddesi uyarınca kalkınma ajanslarında hizmet alımı yoluyla görev yapan 372 işçi, sürekli işçi kadrosuyla istihdam edilmiştir. Bu kapsamda istihdam edilen personel hariç bırakıldığında 2024 yılı sonu itibarıyla ajans personel sayısı genel sekreter dahil 772, söz konusu personelin de bu sayıya dâhil edilmesiyle toplam sayı 1.144 olmuştur.

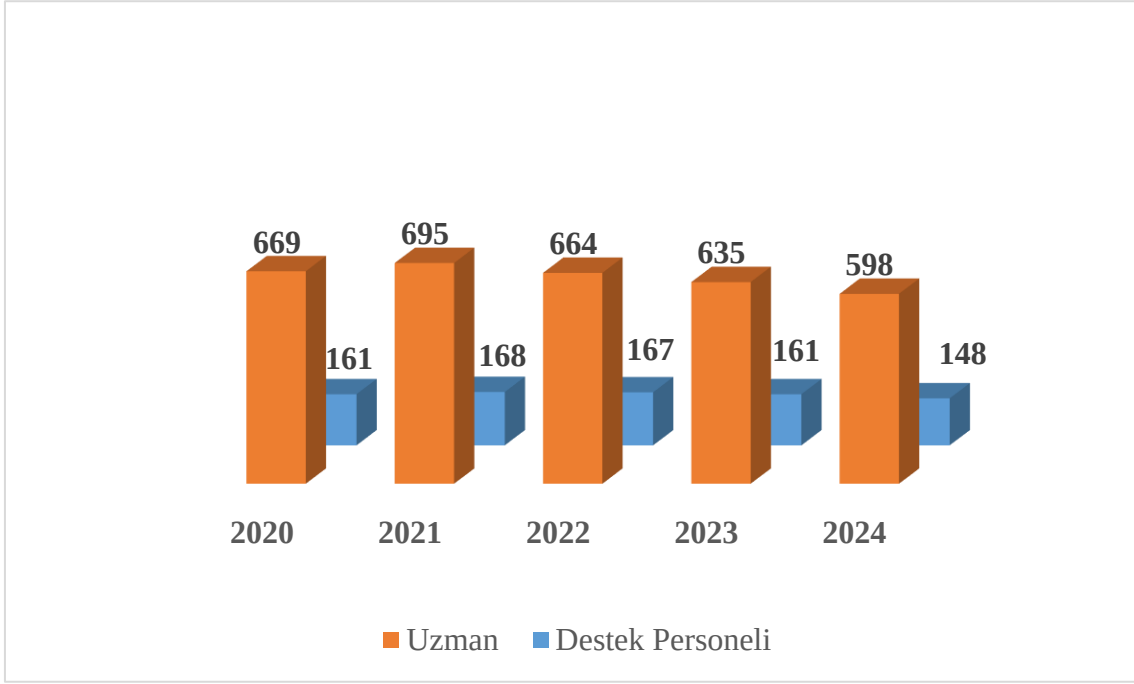
Ajans personelinin ünvanlarına göre dağılımı incelendiğinde; ajansların toplam personel sayısı içinde uzman personelin oranı (genel sekreterler dahil) %55, destek personelinin oranı %13, sürekli işçi ünvanlı personelin oranı ise %32’dir. Sürekli işçi kadrosundaki personel sayısı hariç tutulduğunda ise uzman personel oranı (genel sekreterler dahil) %81, destek personeli oranı %19 olmaktadır.

Tablo 2-2 2024 Yılı Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı

Ajans Adı	Genel Sekreter	Uzman*	Destek*	Sürekli İşçi*	YDO Uzman	YDO Destek Personeli	YDO Sürekli İşçi	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
AHİKA	1	10	5	10	15	0	3	13	31	1	44
ANKARAKA	1	21	8	20	5	0	1	25	31	1	56
BAKA	1	14	8	5	11	0	3	15	27	0	42
BAKKA	1	11	4	12	4	1	2	11	24	0	35
BEBKA	1	11	5	5	11	0	2	19	16	0	35
ÇKA	1	16	7	15	8	0	2	24	25	0	49
DAKA	1	19	6	8	9	1	10	12	42	0	54
DİKA	1	12	3	25	6	0	11	13	45	1	58
DOĞAKA	1	13	5	10	9	1	7	16	30	0	46
DOKA	1	15	6	21	11	0	7	30	31	1	61
FKA	1	14	5	9	10	1	8	8	40	0	48
GEKA	1	17	5	4	10	0	0	14	23	1	37
GMKA	1	17	7	14	10	1	2	20	32	0	52
İKA	1	17	6	7	10	0	5	13	33	0	46
İSTKA	1	19	5	4	7	0	0	16	20	0	36
İZKA	1	16	3	7	3	0	0	15	15	0	30
KARACADAĞ	1	15	5	10	9	0	4	8	36	0	44
KUDAKA	1	8	5	8	9	0	2	4	29	0	33
KUZKA	1	11	7	9	8	0	3	9	30	0	39
MARKA	1	13	4	12	13	0	5	14	34	0	48
MEVKA	1	19	9	9	5	0	2	8	37	0	45
OKA	1	13	5	6	8	0	3	10	26	1	36
ORAN	1	10	4	6	7	0	5	14	19	0	33
SERHAT	1	9	5	11	9	0	4	9	30	0	39
TRAKYAKA	1	20	5	16	9	0	6	29	28	0	57
ZAFER	1	12	6	9	10	0	3	27	14	0	41
TOPLAM	26	372	143	272	226	5	100	396	748	6	1.144

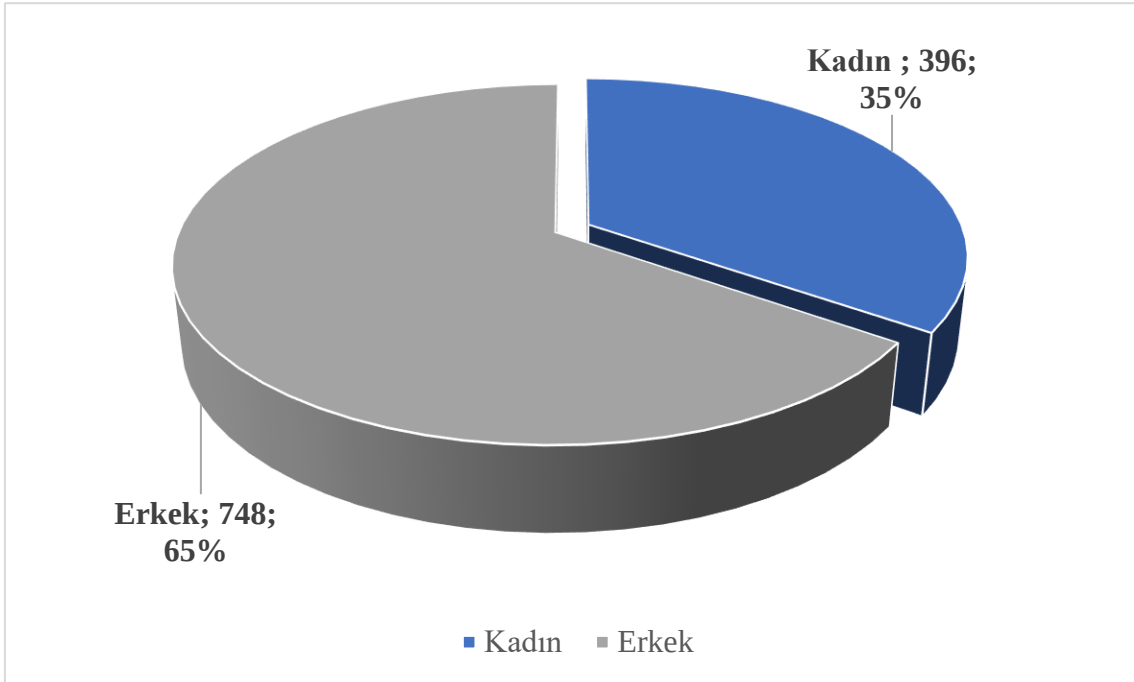
(*) YDO'larda görev yapan uzman, destek ve sürekli işçi personel sayıya dâhil edilmemiştir.

Şekil 2-2 Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı

Ajans personelinin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında (Şekil 2-3) ajanslarda istihdam edilen 1.144 personelin 396'sının kadın, 748'inin erkek olduğu görülmektedir. Kadın personelin toplam personel içindeki payı %35'e karşılık gelmektedir.

Şekil 2-3 2024 Yılında Kalkınma Ajansları Personelinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Ajanslarda, çalışma alanlarının yapısı itibarıyla farklı disiplinlerden personel istihdam edilmektedir. Ajans personelinin genel itibarıyla; işletme, iktisat, endüstri mühendisliği, kamu yönetimi, şehir ve bölge planlama, hukuk, maliye bölümleri ile istatistik bölümü mezunu olduğu görülmektedir. Ajanslar istihdam politikalarında bölge ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaktadır.

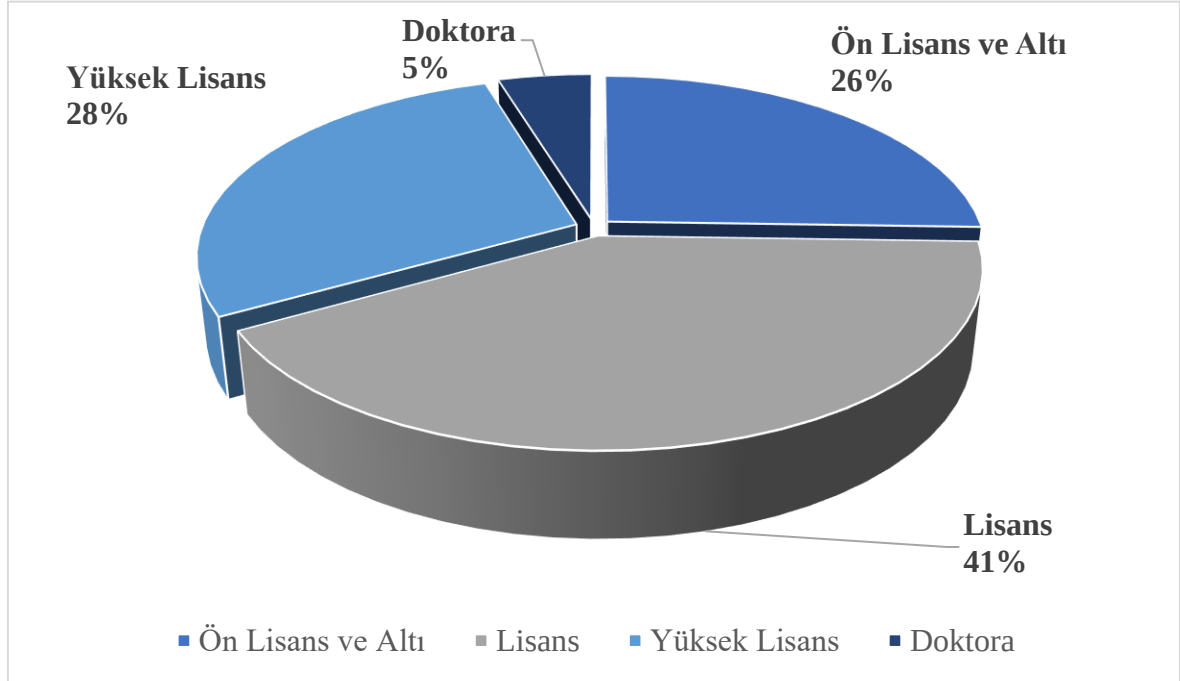
2024 yılı sonu itibarıyla genel sekreter hariç ajanslarda çalışan personelin eğitim düzeylerinin detayı Tablo 2-3'te verilmiştir. Toplam personelin çoğunluğunun lisans ve üzeri eğitime sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2-3 2024 Yılı Personelin Eğitim Durumu

Ajans Adı	Ön Lisans ve Altı	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
AHİKA	11	20	11	1
ANKARAKA	14	19	19	3
BAKA	8	17	12	4
BAKKA	10	7	15	2
BEBKA	5	17	10	2
ÇKA	15	18	13	2
DAKA	16	21	14	2
DİKA	29	19	8	1
DOĞAKA	17	17	11	0
DOKA	12	30	17	1
FKA	14	18	12	3
GEKA	3	19	8	6
GMKA	13	23	11	4
İKA	10	15	17	3
İSTKA	1	16	17	1
İZKA	2	12	13	2
KARACADAĞ	14	20	7	2
KUDAKA	8	11	11	2
KUZKA	10	17	6	5
MARKA	9	23	13	2
MEVKA	8	23	12	1
OKA	9	12	13	1
ORAN	10	8	14	0
SERHAT	12	20	6	0
TRAKYAKA	13	23	18	2
ZAFER	12	17	10	1
TOPLAM	285	462	318	53

Şekil 2-4 incelendiğinde ajans çalışanlarının yüzde 41’inin lisans, yüzde 28’inin yüksek lisans ve yüzde 5’inin doktora derecelerine sahip olduğu görülmektedir

Şekil 2-4 Ajans Personelinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Ajanslarda İngilizce bilen personel sayısı 636’dır. İngilizceden sonra en çok bilinen ikinci dil toplam 13 ajans personelinin bildiği Almanca olmuştur. Fransızca bilen 12, Arapça bilen 6, İspanyolca bilen 4, İtalyanca bilen 4, Rusça bilen 3 personel bulunmaktadır.

2.2. Eğitim

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde kalkınma ajansları personelinin gelişimine yönelik, personel başına yılda en az 30 saat hizmet içi eğitim programının düzenlenmesi gerekmektedir. Ajansın misyonu, görev ve sorumlulukları ile bölge planları öncelikleri doğrultusunda, ajans personelinin mesleki ve kişisel yetkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli eğitim programları düzenlenmiştir. 2024 yılında kalkınma ajansları personeli yıl boyunca toplam 30.519 adam-saat eğitime katılım sağlamıştır.

Ajansların bu eğitimleri üniversiteler, uluslararası kuruluşlar, bakanlıklar, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve özel kuruluşlardan aldıkları görülmektedir.

2024 yılında kalkınma ajansları personeline yönelik düzenlenen eğitim faaliyetlerinden öne çıkanları aşağıda belirtilmiştir:

- Veri Yönetimi ve Analizi
- Mekânsal Analiz
- Ürün Uzayı Analizi
- Yapay Zekâ Kullanım Alanları
- Paydaş Analizi
- Girişimci Keşif Süreci
- İkiz Dönüşüm
- Temel Siber Güvenlik
- Dijital Ekonomi
- Dış Ticaret İstihbaratı
- Sınırdaki Karbon Düzenlemesi

3. MALİ VERİ ANALİZİ

3.1. Gelirler

Kalkınma ajanslarının bütçeleri yıllık olarak hazırlanmakta, ancak önceki yıllardan devreden varlıkları, alacakları ve yükümlülükleri de bütçelerinde belirtilmektedir. Bu doğrultuda, kalkınma ajanslarının gelir ve gider bütçeleri, sadece o yıl gerçekleşen gelir ve giderler olarak değerlendirilmemeli ve bütçelerin önceki yıllardan birikimli olarak gelen varlık, alacak ve yükümlülükleri de kapsadığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Diğer taraftan; bölgesel gelişme amaçlı tematik programlar merkezi düzeyde tasarlanmakta, uygulama yerelde kalkınma ajansları eliyle yürütülmektedir. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP), Üreten Şehirler (ÜŞ), Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) ile Çalışan ve Üreten Gençler Programı (ÇÜGEP) için Bakanlıklar bütçesinde ödenekleştirilen tutarlar uygulama sürecinde ajans bütçelerine aktarılmaktadır.

Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı Desteği (BOTAP) kapsamında ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve kalkınma ajansları aracılığıyla deprem bölgesinde faaliyetlerini sürdüren Çukurova, Doğu Akdeniz, Fırat, İpekyolu ve Karacadağ kalkınma ajanslarına bölgenin ihya edilmesi amacıyla acil durum ödeneğinden veya diğer kalkınma ajanslarının kendi bütçelerinden aktarım yapılmıştır. 2024 yılında ise Doğu Akdeniz, İpekyolu ve Karacadağ kalkınma ajanslarına toplam 136,3 Milyon TL’lik kaynak aktarılmıştır. Aktarılan tutarlar, Tablo 3-1’de BOTAP Kapsamında Ajans Bütçelerinden Aktarılan Kaynaklar altında gösterilmiştir.

2024 yılında kalkınma ajanslarının toplam gelir tahmini yaklaşık 5,9 Milyar TL, bütçe gerçekleşmesi ise 5,7 Milyar TL seviyesindedir.

Kalkınma ajanslarının gelirleri merkezî bütçe¹, il özel idareleri², belediyeler³ ve sanayi ve ticaret odalarından⁴ ayrılan paylar ve diğer gelirlerden oluşmaktadır. Avrupa Birliği (AB) ve diğer uluslararası fonlardan sağlanacak kaynaklar, faaliyet gelirleri ile bağış ve yardımlar da ajans gelirleri arasında sayılmıştır.

Merkezi yönetim bütçesinde 2024 yılında kalkınma ajanslarına aktarılacak pay 1.800.000.000 TL olarak belirlenmiş ve tamamı aktarılmıştır.

İl özel idarelerinden alınan paylar, öngörülen 116,9 Milyon TL'ye karşılık 118 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Belediye gelirlerinden aktarılacak pay 1,8 Milyar TL olarak tahmin edilmiş ancak yaklaşık 1,46 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sanayi ve ticaret odalarından alınan paylar ise 33,9 Milyon TL olarak tahmin edilmiş olup 38,4 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 3-1'de de görüldüğü üzere, kalkınma ajanslarının 2024 yılı toplam gelir gerçekleştirmeleri içinde; merkezi yönetim bütçesinden aktarılan pay %31,2; il özel idaresi payları %2; belediye payları %25,3; sanayi ve ticaret odası payları %0,7; Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP), Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), Üreten Şehirler Programı (ÜŞ), Çalışan ve Üreten Gençler Programı (ÇÜGEP) ve Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) için merkezi yönetim bütçesinden aktarılan kaynağın payı %25,8; Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı Desteği (BOTAP) kapsamında Kalkınma Ajansları tarafından aktarılan kaynağın payı %2,4; AB ve diğer uluslararası fonlardan sağlanan kaynaklar, faaliyet gelirleri, destek ödemelerinden iadeler ile diğer gelirler kalemlerinin payı ise %12,6'dır. Toplam gelir gerçekleşmesi içinde merkezi yönetim bütçesinin %31,2'lik bir paya sahip olduğu görülmektedir.

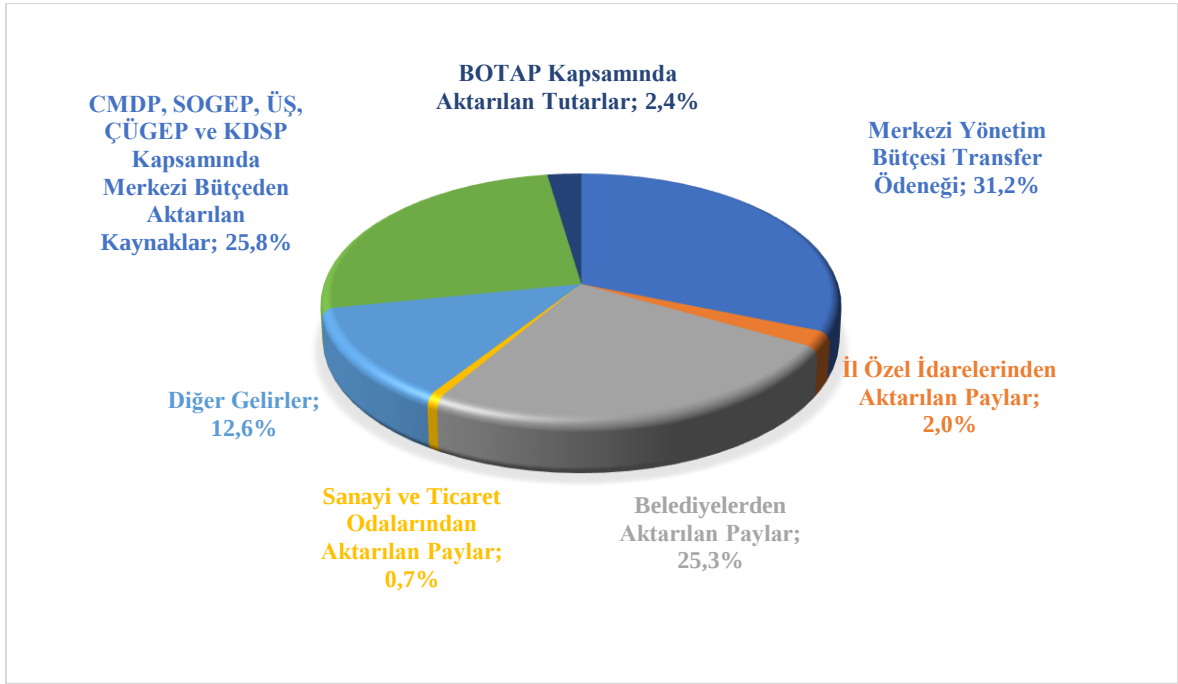
¹ Bir önceki yıl gerçekleşen genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından, vergi iadeleri ile mahallî idarelere ve fonlara aktarılan paylar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, binde beş oranında her yıl ayrılacak transfer ödeneğinden, Cumhurbaşkanlığınca her bir ajans için nüfus, gelişmişlik düzeyi, performans ölçütleri ve desteklenebilecek proje kapasitesine veya acil nitelikteki kaynak ihtiyacına göre belirlenecek pay.

² Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

³ Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere binde beş oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

⁴ Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde biri oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

Şekil 3-1 Gelir Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları Bazında Dağılımı

Kalkınma ajansı gelir bütçeleri ve gerçekleşme tutarlarının detayları Tablo 3-1’de, merkezi pay transferlerinin yıllara göre değişimi ise Tablo 3-2’de gösterilmektedir.

Söz konusu tablolar kalkınma ajanslarının gelirleri arasında merkezi yönetim payı ile CMDP, SOGEP, ÜŞ, ÇÜGEP, KDSP ve BOTAP kapsamında aktarılan kaynakların önemli ağırlığı olduğunu göstermektedir.

Kalkınma ajanslarının bağış ve yardımlar kalemini ise merkezi bütçeden SOGEP, CMDP, ÜŞ, ÇÜGEP, KDSP için kalkınma ajanslarına aktarılan kaynak hem merkezi bütçeden hem de ajansların kendi bütçelerinden BOTAP için deprem bölgesinde faaliyetlerini sürdüren kalkınma ajanslarına aktarılan kaynak ve son olarak belirli ajansların bölge kalkınma idareleri ile ortak faaliyetleri sonucu aktarılan kaynak oluşturmaktadır.

Diğer gelirler olarak adlandırılan kalem; duran varlıklardan elde edilen gelirler ve kişilerden alacaklar vb. alt kalemleri kapsamaktadır. Ajansların tamamı 2020 yılı içerisinde Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına dahil edilmiştir. Bu nedenle 2024 yılında mevduatlardan faiz geliri elde edilmemiştir.

Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2024)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KODU	AJANS ADI	Merkezi Yönetim Bütçesi Transfer Ödeneği		CMDP, SOGEP, ÜŞ, ÇÜGEP ve KDSP Kapsamında Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan Kaynaklar		BOTAP Kapsamında Ajans Bütçelerinden Aktarılan Kaynaklar		Genel Bütçe Toplam	
		Bütçe	Aktarılan Kaynak ⁵	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme
TR10	İSTKA	55.482	46.331	0	9.698	0	0	55.482	56.029
TR21	TRAKYAKA	63.624	73.197	23.432	7.011	0	0	87.056	80.208
TR22	GMKA	66.378	62.617	0	31.730	0	0	66.378	94.347
TR31	İZKA	58.796	51.931	60.000	55.990	0	0	118.796	107.921
TR32	GEKA	64.263	52.476	6.655	32.270	0	0	70.918	84.746
TR33	ZAFER	69.843	68.085	117.508	16.904	0	0	187.351	84.989
TR41	BEBKA	60.079	47.199	10.000	22.151	0	0	70.079	69.350
TR42	MARKA	60.175	58.677	7.559	25.742	0	0	67.734	84.419
TR51	ANKARAKA	57.315	50.550	0	19.723	0	0	57.315	70.273
TR52	MEVKA	66.037	54.711	0	7.298	0	0	66.037	62.009
TR61	BAKA	59.845	50.064	5.000	40.666	0	0	64.845	90.730
TR62	ÇKA	70.018	60.877	0	5.640	0	0	70.018	66.517
TR63	DOĞAKA	76.042	115.357	127.000	95.440	87.121	85.460	290.163	296.257
TR71	AHİLER	72.147	71.849	10.000	65.801	0	0	82.147	137.650
TR72	ORAN	70.205	70.361	16.039	90.955	0	0	86.244	161.316
TR81	BAKKA	67.555	106.816	9.000	17.084	0	0	76.555	123.900
TR82	KUZKA	73.684	74.806	23.000	48.146	0	0	96.684	122.952
TR83	OKA	71.706	63.609	0	73.924	0	0	71.706	137.533
TR90	DOKA	73.162	68.473	130.000	125.021	0	0	203.162	193.494
TRA1	KUDAKA	77.336	56.381	92.715	88.068	0	0	170.051	144.449
TRA2	SERKA	77.798	72.176	73.683	87.000	0	0	151.481	159.176
TRB1	FKA	75.142	97.913	125.750	137.869	0	0	200.892	235.782
TRB2	DAKA	81.668	98.800	50.000	97.195	0	0	131.668	195.995
TRC1	İKA	72.705	86.001	24.808	57.219	3.625	48.000	101.138	191.220
TRC2	KARACADAĞ	77.840	67.834	81.000	54.165	78.060	2.883	236.900	124.882
TRC3	DİKA	81.155	72.909	115.726	175.608	0	0	196.881	248.517
TOPLAM		1.800.000	1.800.000	1.108.875	1.488.318	168.806	136.343	3.077.681	3.424.661

⁵ 2023 yılı Aralık ayı sonunda aktarılan toplam 340.952.000 TL tutarındaki kaynağın, İSTKA, ÇKA ve KUZKA'ya aktarılabacak tutarları hariç olmak üzere 306.952.000 TL'lik kısmının muhasebe kaydı 2024 yılında yapılmıştır. Bu tutar, 2023 Yılı Genel Faaliyet Raporunda gösterilmiş olup 2024 yılında aktarılan kaynakların hesaplamasından hariç tutulmuştur.

Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2024) (Tablonun Devamı)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar		Belediyelerden Aktarılan Paylar		Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar		Avrupa Birliği ve Diğer Uluslararası Fonlardan Sağlanan Kaynaklar		Faaliyet Gelirleri	
		Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme
TR10	İSTKA	0	0	579.433	437.969	8.046	12.300	0	0	50	31.502
TR21	TRAKYAKA	4.800	4.657	38.884	35.539	1.000	1.513	0	0	0	0
TR22	GMKA	3.737	3.737	56.240	38.800	612	588	0	0	50	293
TR31	İZKA	0	0	123.960	116.249	2.855	3.245	0	0	250	4.607
TR32	GEKA	0	0	62.557	59.746	1.451	1.451	0	0	500	391
TR33	ZAFER	11.232	11.232	51.580	50.167	951	951	0	0	1.000	642
TR41	BEBKA	1.561	1.561	87.607	83.169	2.786	2.786	17.585	17.585	500	0
TR42	MARKA	6.002	6.001	123.583	107.508	2.002	1.898	180	0	10	1
TR51	ANKARAKA	0	0	197.190	87.429	4.465	6.023	0	0	0	626
TR52	MEVKA	1.873	1.873	65.485	64.742	1.108	1.022	0	0	0	0
TR61	BAKA	5.018	6.084	74.069	64.006	1.484	1.484	0	0	10	40
TR62	ÇKA	0	0	54.205	53.124	665	584	0	0	0	0
TR63	DOĞAKA	0	0	9.342	1	507	0	450.908	249.443	250	0
TR71	AHİLER	12.763	11.055	34.761	25.345	398	398	2.000	163	480	876
TR72	ORAN	6.915	8.249	29.387	40.716	1.478	743	7.000	0	0	12
TR81	BAKKA	5.947	5.947	11.588	12.028	388	388	0	0	0	0
TR82	KUZKA	7.782	7.782	13.316	10.791	171	172	24.000	0	160	0
TR83	OKA	9.596	9.596	47.430	41.705	667	668	0	0	0	112
TR90	DOKA	7.026	7.628	42.335	39.688	573	573	4.000	0	10	414
TRA1	KUDAKA	3.645	3.638	24.949	24.714	196	189	6.896	1.335	0	4
TRA2	SERKA	8.577	8.577	8.941	8.620	251	228	0	0	460	503
TRB1	FKA	3.087	3.087	12.976	7.485	245	77	650	1.411	100	0
TRB2	DAKA	7.912	7.913	27.436	26.960	691	934	3.000	0	0	0
TRC1	İKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	326
TRC2	KARACADAĞ	0	0	0	107	0	0	180.000	160.301	2.500	658
TRC3	DİKA	9.467	9.467	27.146	27.111	915	220	20.000	18.433	0	77
TOPLAM		116.940	118.084	1.804.400	1.463.719	33.905	38.435	716.219	448.671	6.330	41.084

Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2024) (Tablonun Devamı)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	Destek Ödemelerinden İadeler		Diğer Gelirler		Ret ve İadeler (-)		Gelirler Toplamı	
		Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme
TR10	İSTKA	32.442	31.343	4.050	29.964	0	0	679.503	599.107
TR21	TRAKYAKA	0	0	0	2.645	0	0	131.740	124.562
TR22	GMKA	0	0	905	3.965	-2.000	0	125.922	141.730
TR31	İZKA	0	0	3.195	1.994	0	0	249.056	234.016
TR32	GEKA	7.460	7.460	4.295	3.775	0	0	147.181	157.569
TR33	ZAFER	0	0	2.000	13.172	0	0	254.114	161.153
TR41	BEBKA	0	0	1.000	2.107	0	0	181.118	176.558
TR42	MARKA	9.500	9.115	2.020	8.394	0	0	211.031	217.336
TR51	ANKARAKA	0	0	4.000	19.947	0	0	262.970	184.298
TR52	MEVKA	0	0	0	4.072	0	0	134.503	133.718
TR61	BAKA	28.000	29.099	885	3.513	-10	0	174.301	194.956
TR62	ÇKA	12.000	12.966	1.194	2.673	0	0	138.082	135.864
TR63	DOĞAKA	0	0	1.000	2.463	0	0	752.170	548.164
TR71	AHİLER	600	0	3.652	2.439	0	0	136.801	177.926
TR72	ORAN	2.000	926	8.757	5.672	0	0	141.781	217.634
TR81	BAKKA	0	0	3.004	3.258	0	0	97.482	145.521
TR82	KUZKA	1.000	0	254	2.447	0	0	143.367	144.144
TR83	OKA	0	9.448	0	2.129	0	0	129.399	201.191
TR90	DOKA	0	0	5.000	2.774	0	0	262.106	244.571
TRA1	KUDAKA	0	1.566	800	4.813	0	0	206.537	180.708
TRA2	SERKA	0	0	810	1.218	0	0	170.520	178.322
TRB1	FKA	0	0	2.985	5.144	0	0	220.935	252.986
TRB2	DAKA	0	0	977	1.496	0	0	171.684	233.298
TRC1	İKA	0	0	0	1.023	0	0	101.138	192.569
TRC2	KARACADAĞ	0	0	3.500	913	0	0	422.900	286.861
TRC3	DİKA	621	0	700	6.887	0	0	255.730	310.712
TOPLAM		93.623	101.923	54.983	138.897	-2.010	0	5.902.071	5.775.474

Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2024)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	2008		2009		2010		2011		2012		2013	
		Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer
TR10	İSTKA	-	-	36.080	18.328	21.579	21.579	17.818	4.193	17.693	17.693	18.479	1.000
TR21	TRAKYAKA	-	-	2.798	2.798	13.157	13.157	11.612	2.731	16.005	16.005	14.360	5.000
TR22	GMKA	-	-	3.192	3.192	14.221	14.218	11.892	2.798	16.158	16.158	14.938	13.550
TR31	İZKA	18.148	18.148	24.483	19.426	22.339	22.339	19.039	4.480	14.180	0	14.290	1.000
TR32	GEKA	-	-	3.884	0	14.919	14.919	12.397	2.917	14.957	0	15.407	2.000
TR33	ZAFER	-	-	4.442	4.442	16.193	16.193	13.653	3.212	17.464	17.464	16.702	2.000
TR41	BEBKA	-	-	3.976	3.976	14.045	14.045	12.498	2.941	16.529	16.529	15.358	2.000
TR42	MARKA	-	-	3.869	3.869	14.215	14.215	12.712	2.991	16.664	16.664	15.471	2.000
TR51	ANKARAKA	-	-	4.100	0	12.701	12.701	10.611	4.497	15.414	15.414	13.471	1.000
TR52	MEVKA	-	-	14.556	14.556	18.802	18.802	16.300	3.835	16.593	16.593	15.573	2.500
TR61	BAKA	-	-	3.766	0	14.784	14.784	12.543	2.951	16.081	16.081	14.544	3.000
TR62	ÇKA	21.495	21.495	28.998	28.151	24.919	24.919	20.293	4.775	20.400	20.400	16.951	3.000
TR63	DOĞAKA	-	-	4.488	4.488	16.583	16.583	14.209	3.343	17.613	17.613	17.781	5.500
TR71	AHİKA	-	-	3.493	0	15.408	15.408	13.482	3.172	16.683	16.683	16.050	7.000
TR72	ORAN	-	-	4.095	4.095	16.098	16.098	14.042	3.304	17.312	17.312	16.393	4.000
TR81	BAKKA	-	-	2.905	2.905	14.187	14.187	12.356	2.907	16.385	16.385	14.974	4.500
TR82	KUZKA	-	-	3.106	0	15.313	7.960	12.498	5.941	16.676	16.676	15.517	2.500
TR83	OKA	-	-	16.501	16.501	19.657	19.657	17.071	4.017	17.787	17.787	16.965	5.000
TR90	DOKA	-	-	4.370	0	16.716	16.716	14.061	3.308	17.803	17.803	16.919	5.000
TRA1	KUDAKA	-	-	12.771	6.386	18.952	18.952	15.860	3.732	17.410	17.410	16.139	15.200
TRA2	SERKA	-	-	3.826	0	17.060	17.060	14.431	3.396	18.713	18.713	18.149	15.200
TRB1	FKA	-	-	3.689	3.689	15.882	15.882	13.794	3.246	17.316	17.316	16.444	8.000
TRB2	DAKA	-	-	16.821	16.821	21.220	21.220	17.559	9.132	19.050	19.050	19.251	7.000
TRC1	İKA	-	-	14.915	0	19.043	19.043	15.986	3.761	17.435	17.435	16.839	5.500
TRC2	KARACADAĞ	-	-	18.629	9.314	21.247	21.247	18.006	4.237	19.543	19.543	19.751	17.650
TRC3	DİKA	-	-	16.245	8.068	20.761	20.761	17.777	4.183	19.081	19.081	18.939	2.000
TOPLAM		39.643	39.643	259.998	171.005	450.001	442.645	382.500	100.000	446.945	417.808	425.655	142.100

Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2024) (Tablonun Devamı) Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
		Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer
TR10	İSTKA	11.841	11.841	10.910	10.910	13.406	11.429	12.949	12.949	11.590	11.590	6.527	6.527
TR21	TRAKYAKA	14.368	14.368	11.532	11.532	15.414	13.375	17.221	17.221	14.816	14.816	8.829	8.829
TR22	GMKA	16.269	16.269	11.760	11.760	16.885	14.663	18.577	18.577	17.710	17.710	9.491	9.491
TR31	İZKA	14.666	0	12.752	12.752	17.017	14.663	15.840	15.840	12.388	12.388	7.566	7.566
TR32	GEKA	14.962	14.962	11.071	11.071	15.980	13.903	18.078	18.078	14.620	14.620	9.154	9.154
TR33	ZAFER	17.173	17.173	13.195	13.195	17.572	15.091	21.832	21.832	16.702	16.702	10.665	10.665
TR41	BEBKA	16.925	16.925	13.354	13.354	18.187	15.713	15.929	15.929	14.496	14.496	7.928	7.928
TR42	MARKA	17.224	17.224	13.647	13.647	17.961	15.453	16.783	16.783	14.971	14.971	8.034	8.034
TR51	ANKARAKA	14.786	14.786	11.911	11.664	14.759	12.548	14.173	14.173	12.022	12.022	7.144	7.144
TR52	MEVKA	15.895	15.895	12.809	12.809	17.635	15.364	19.431	19.431	16.400	16.400	9.787	9.787
TR61	BAKA	16.789	16.789	12.958	12.958	17.913	15.438	15.432	15.432	13.374	13.374	7.921	7.921
TR62	ÇKA	16.266	16.266	12.341	12.341	17.440	15.098	19.001	19.001	16.303	16.303	10.292	10.292
TR63	DOĞAKA	22.151	22.151	16.677	16.677	22.925	19.639	24.695	24.695	21.412	21.412	14.166	14.166
TR71	AHİKA	19.284	19.284	14.791	14.791	20.695	17.877	23.781	23.781	18.832	18.832	12.127	12.127
TR72	ORAN	17.707	17.707	13.789	13.789	18.380	15.845	19.196	19.196	17.521	17.521	10.768	10.768
TR81	BAKKA	17.053	17.053	12.937	12.937	16.501	14.099	19.991	19.991	15.756	15.756	10.063	10.063
TR82	KUZKA	19.594	19.594	15.068	15.068	19.393	16.474	23.034	23.034	18.999	18.999	12.444	12.444
TR83	OKA	17.664	17.664	14.673	14.673	19.251	16.620	21.114	21.114	17.215	17.215	11.189	11.189
TR90	DOKA	19.621	19.621	15.008	15.008	20.903	18.064	23.155	23.155	19.276	19.276	12.309	12.309
TRA1	KUDAKA	22.047	22.047	16.937	16.937	22.108	18.849	25.032	25.032	21.412	21.412	13.827	13.827
TRA2	SERKA	22.899	22.899	17.410	17.410	23.966	20.599	24.105	24.105	20.410	20.410	13.575	13.575
TRB1	FKA	20.494	20.494	15.908	14.708	21.430	18.356	24.209	24.209	20.161	20.161	13.154	13.154
TRB2	DAKA	23.671	14.210	19.005	18.223	24.685	20.931	27.318	27.318	24.035	24.035	15.103	15.103
TRC1	İKA	19.320	19.320	14.797	14.797	19.858	17.055	22.735	22.735	20.268	20.268	12.210	12.210
TRC2	KARACADAĞ	22.594	22.594	17.570	17.570	22.861	19.465	23.936	23.936	21.111	21.111	13.691	13.691
TRC3	DİKA	22.866	22.866	18.190	18.190	23.098	19.617	24.407	24.407	20.143	20.143	14.030	14.030
TOPLAM		474.129	450.002	371.000	368.771	496.223	426.228	531.954	531.954	451.943	451.943	281.994	281.994

Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2024) (Tablonun Devamı) Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	2020		2021		2022		2023		2024		TOPLAM	
		Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer
TR10	İSTKA	7.890	7.890	10.226	3.846	7.221	15.938	14.939	24.614	55.482	46.331	274.630	226.658
TR21	TRAKYAKA	11.018	11.018	11.717	17.000	11.100	29.485	18.434	37.441	63.624	73.197	256.005	287.973
TR22	GMKA	12.069	12.069	12.234	17.000	16.340	41.475	19.631	40.993	66.378	62.617	277.745	312.540
TR31	İZKA	9.454	9.454	10.838	4.458	10.653	28.709	16.366	28.084	58.796	51.931	298.815	251.238
TR32	GEKA	11.186	11.186	11.837	5.457	9.863	24.747	18.710	22.222	64.263	52.476	261.288	217.712
TR33	ZAFER	12.967	12.967	12.879	19.000	19.120	49.627	21.123	30.258	69.843	68.085	301.525	317.906
TR41	BEBKA	10.054	10.054	11.073	4.693	10.919	45.135	16.917	61.824	60.079	47.199	258.267	292.741
TR42	MARKA	9.626	9.626	11.090	4.710	10.938	27.478	16.958	22.470	60.175	58.677	260.338	248.812
TR51	ANKARAKA	9.208	9.208	10.564	4.184	11.714	31.734	15.728	22.075	57.315	50.550	235.621	223.700
TR52	MEVKA	11.668	11.668	12.170	5.790	10.239	24.490	19.482	27.539	66.037	54.711	293.377	270.170
TR61	BAKA	9.765	9.765	11.029	4.650	13.609	36.445	16.816	26.774	59.845	50.064	257.169	246.426
TR62	ÇKA	12.278	12.278	12.905	6.525	17.099	43.726	28.094	45.158	70.018	60.877	365.093	360.605
TR63	DOĞAKA	14.552	14.552	14.005	7.625	16.977	42.999	115.431	170.470	76.042	115.357	429.707	517.270
TR71	AHİKA	13.176	13.176	13.294	16.671	19.593	48.122	22.106	38.308	72.147	71.849	314.942	337.081
TR72	ORAN	13.278	13.278	12.947	15.088	17.142	42.532	21.282	41.022	70.205	70.361	300.155	321.916
TR81	BAKKA	12.070	12.070	12.455	17.917	17.958	49.509	20.136	32.544	67.555	106.816	283.282	349.639
TR82	KUZKA	14.190	14.190	13.577	15.588	19.227	48.107	22.769	35.632	73.684	74.806	315.089	327.013
TR83	OKA	13.565	13.565	13.231	13.714	14.715	36.162	21.935	31.115	71.706	63.609	324.239	319.602
TR90	DOKA	14.335	14.335	13.498	11.496	19.126	50.030	22.557	34.656	73.162	68.473	322.819	329.250
TRA1	KUDAKA	15.839	15.839	14.255	9.375	13.140	34.137	24.348	35.895	77.336	56.381	347.413	331.411
TRA2	SERKA	15.589	15.589	14.337	19.694	13.233	33.694	24.541	47.328	77.798	72.176	340.042	361.848
TRB1	FKA	14.465	14.465	13.850	14.886	19.534	46.807	69.007	106.133	75.142	97.913	374.479	439.419
TRB2	DAKA	16.774	16.774	15.068	10.254	14.055	36.848	26.224	40.927	81.668	98.800	381.507	396.646
TRC1	İKA	13.467	13.467	13.387	7.007	16.550	42.986	94.033	134.926	72.705	86.001	403.548	436.511
TRC2	KARACADAĞ	15.864	15.864	14.347	7.967	11.874	30.349	41.103	65.455	77.840	67.834	379.967	377.827
TRC3	DİKA	17.407	17.407	14.943	17.398	12.550	33.218	25.972	44.929	81.155	72.909	367.564	359.207
TOPLAM		331.754	331.754	331.756	281.993	374.489	974.489	774.642	1.248.792	1.800.000	1.800.000	8.224.626	8.461.121

3.2. Giderler

Kalkınma ajanslarının 2024 yılı bütçe giderleri 4,61 Milyar TL olmuştur.

Kalkınma ajanslarının harcamaları analitik bütçe sınıflandırmasına uygun olarak muhasebeleştirilmektedir. Giderler kurumsal, fonksiyonel ve ekonomik düzeyde sınıflandırılmaktadır. Fonksiyonel sınıflandırma genel hizmetler ve proje faaliyet desteklerinden, ekonomik sınıflandırma ise personel, mal ve hizmet alımı ile transfer giderlerinden oluşmaktadır.

Genel yönetim hizmetleri, plan, program ve proje hizmetleri ile izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetleri, araştırma ve geliştirme hizmetleri ile tanıtım ve eğitim hizmetleri kalemlerinden oluşan genel hizmet giderleri yaklaşık 2,5 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Genel yönetim hizmetleri giderleri içinde yer alan personel giderleri ise yaklaşık 1,97 Milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kalkınma ajanslarının proje teklif çağrısı yöntemiyle verdiği destekleri, güdümlü proje desteklerini, finansman desteklerini, CMDP, SOGEP, Üreten Şehirler, Çalışan ve Üreten Gençler, Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programları destekleri ile BOTAP desteklerini ve fizibilite desteklerini ihtiva eden proje ve faaliyet destekleme giderleri 2,1 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Kalkınma ajanslarının gider gerçekleştirmeleri özet olarak Tablo 3-3'te yer almaktadır.

Tablo 3-3 Kalkınma Ajanslarının Gerçekleşen Fonksiyonel Giderleri (2024)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

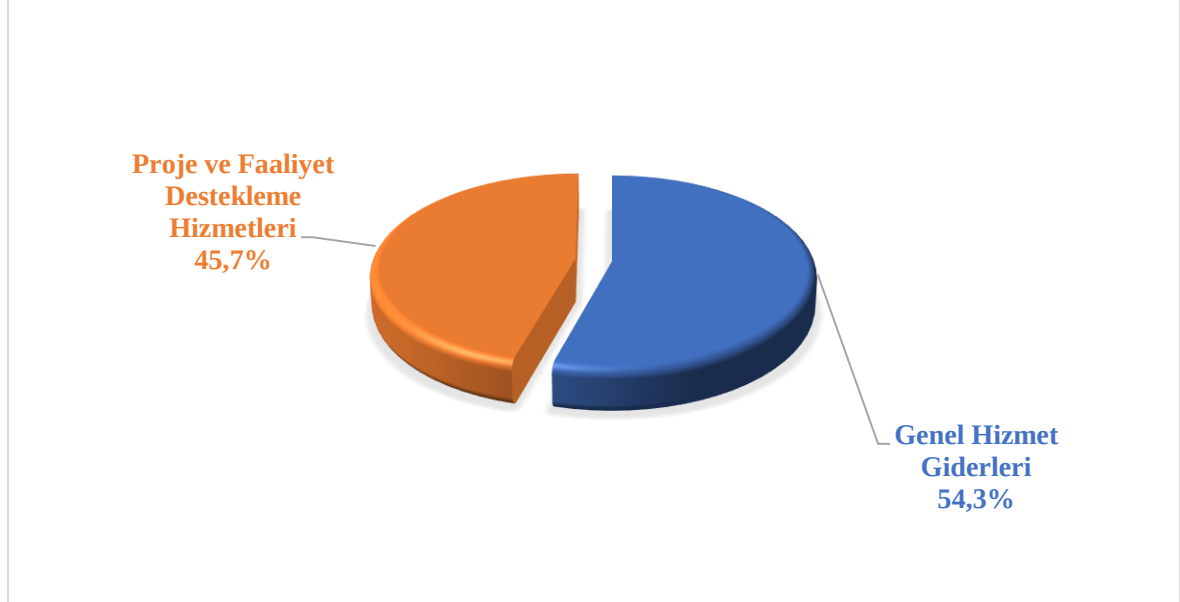
TR2 KOD	AJANS ADI	GENEL HİZMET GİDERLERİ		PROJE VE FAALİYET DESTEKLEME GİDERLERİ **	GENEL TOPLAM
		PERSONEL GİDERİ*	DİĞER GENEL HİZMET GİDERLERİ		
TR10	İSTKA	88.404	29.311	115.719	233.434
TR21	TRAKYAKA	94.600	26.174	16.458	137.232
TR22	GMKA	87.228	11.555	80.776	179.559
TR31	İZKA	59.229	131.267	34.678	225.174
TR32	GEKA	69.755	16.583	14.968	101.306
TR33	ZAFER	69.960	10.827	117.607	198.394
TR41	BEBKA	63.312	19.803	59.520	142.635
TR42	MARKA	86.525	11.010	60.125	157.660
TR51	ANKARAKA	90.392	23.478	19.971	133.841
TR52	MEVKA	74.087	8.196	54.370	136.653
TR61	BAKA	79.615	9.537	15.239	104.391
TR62	ÇKA	79.899	22.164	63.807	165.870
TR63	DOĞAKA	72.308	7.555	462.944	542.807
TR71	AHİKA	80.273	24.471	36.643	141.387
TR72	ORAN	63.338	14.847	33.068	111.253
TR81	BAKKA	60.775	19.761	12.395	92.931
TR82	KUZKA	65.638	8.737	20.891	95.266
TR83	OKA	65.945	15.632	11.792	93.369
TR90	DOKA	93.331	27.109	75.665	196.105
TRA1	KUDAKA	56.823	9.354	22.937	89.114
TRA2	SERKA	65.545	10.554	60.568	136.667
TRB1	FKA	89.430	16.524	239.995	345.949
TRB2	DAKA	88.015	20.585	119.477	228.077
TRC1	İKA	88.406	8.336	69.473	166.215
TRC2	KARACADAĞ	74.728	13.944	221.458	310.130
TRC3	DİKA	70.900	8.682	67.922	147.504
TOPLAM		1.978.461	525.996	2.108.466	4.612.923

* Personel giderlerine Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) giderleri de dahil edilmiştir.

** Proje ve faaliyet kapsamında yararlanıcılara yapılan avans niteliğindeki ön ödemeler muhasebe kayıtlarında giderleştirilmediği için tablodaki proje ve faaliyet destekleri bütçe gerçekleştirmeleri içerisinde yer almamaktadır.

Ajans bütçe gerçekleşmelerinde kalemler itibarıyla giderlerin dağılımı Şekil 3.2’de gösterilmektedir.

Şekil 3-2 2024 Yılı Gider Gerçekleşmelerinin Fonksiyonel Bazda Yüzde Dağılımı

Gider gerçekleşmelerini dağılımına bakıldığında; genel hizmet giderlerinin %54,3; proje ve faaliyet destekleme giderlerinin %45,7 oranında olduğu görölmektedir.

4. DENETİM

4.1. Sayıştay Denetimi

Kalkınma ajansları, Anayasanın 160'ıncı maddesi ile 6085 sayılı Sayıştay Kanunu çerçevesinde Sayıştay tarafından denetlenmektedir.

Sayıştay başkanlığı tarafından 2024 yılı içerisinde 5 kalkınma ajansında denetim gerçekleştirilmiştir. Bu ajanslar; Ankara Kalkınma Ajansı, Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Trakya Kalkınma Ajansı ve Zafer Kalkınma Ajansı'dır. 2024 yılında gerçekleştirilen denetim faaliyetleri sonucu oluşturulan denetim raporları, Sayıştay Başkanlığı tarafından ilgili Kalkınma Ajanslarına iletilmiştir.

4.2. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Denetimi

Kalkınma ajansları, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 207 nci maddesinin ikinci fıkrası ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Yönetmeliğinin 3 üncü maddesi çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından denetlenmektedir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından 2024 yılında 2 kalkınma ajansı nezdinde rehberlik ve teftiş faaliyeti icra edilmiştir. Bu ajanslar; Trakya Kalkınma Ajansı ve Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansıdır.

4.3. Mali Yönetim Yeterlik Denetimi

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 187'nci maddesinin (g) bendi ile 207'nci maddesinin birinci fıkrası ve Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinin 4 üncü maddesi uyarınca kalkınma ajansları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından gerekli görülen durumlarda mali yönetim yeterliği denetimine tabi tutulur.

Mali yönetim yeterlik denetimleri, ajansın kaynaklarını kullanabilme, işlevlerini icra edebilme ve hesap verebilme yetkinliğini denetleme amacıyla yapılmaktadır. Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinde, kalkınma ajanslarının proje ve faaliyet destekleri için kaynak kullanımı ve bu amaçla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden transfer ödeneğinin kullanılması için mali yönetim yeterliğine haiz olmaları zorunlu kılınmıştır.

Mali yönetim yeterlik denetimleri için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığından ikişer, İçişleri Bakanlığından ise bir temsilcinin katılımıyla beş kişilik yeterlik komisyonları oluşturulmaktadır.

Ajansların ilk mali yönetim yeterlik denetimleri 2011 ve 2012 yıllarını kapsayan süreçte gerçekleştirilmiştir ve bu dönemde tüm ajanslar mali yönetim yeterliği almışlardır. 2017 yılında 14, 2018 ve 2019 yıllarında ise 6'şar ajansın mali yönetim yeterliği denetimleri gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında ise 6 kalkınma ajansının daha mali yönetim yeterlik denetiminin tamamlanması planlanmış ve bu kapsamda mali yönetim yeterlik denetimi kriter seti güncellenmiş; denetim komisyonları oluşturulmuştur. Ancak 2020 yılı başında ülkemizi de etkisi altına alan COVID-19 pandemisi koşulları dolayısıyla 2020 ve 2021 yıllarında denetimler gerçekleştirilememiştir. 2022 yılında 7, 2023 yılında 6 ajansın mali yönetim yeterlik denetimleri gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında ise Dicle Kalkınma Ajansı, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, İstanbul Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı ve Çukurova Kalkınma Ajansı olmak üzere 6 ajansa mali yönetim yeterlik denetimi gerçekleştirilmiştir.

5. MERKEZİ DÜZEYDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

5.1. 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Bölge Planları

2024 yılında 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve 26 Düzey-2 Bölgesi bölge planı taslakları gerekli güncellemeler doğrultusunda revize edilmiş ve nihai halini almıştır.

BGUS ve Bölge Planları 16 Aralık 2024 tarihli ve 9253 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile onaylanmış ve 17 Aralık 2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

BGUS’un vizyonu; “Küresel rekabette söz sahibi, refah düzeyi yüksek ve dirençli bölgeleriyle, yerel dinamiklerini kullanarak topyekûn kalkınmış bir Türkiye” olarak belirlenmiştir. Bu vizyon kapsamında; “bölgelerin küresel ekonomik entegrasyonunun güçlendirilmesi, bölgelerin rekabet edebilirliklerinin artırılması, bölgeler arası ekonomik ve sosyal yakınsamanın sağlanması ve afet sonrası ekonomik ve sosyal toparlanmanın sağlanması” stratejik amaçları geliştirilmiştir.

BGUS’ta, vizyon ve stratejik amaçların hayata geçirilmesine yönelik bir mekânsal kategori geliştirilmiş ve her bir kategori için farklı mekânsal stratejiler belirlenmiştir. Mekânsal amaçların yanında tüm iller için geçerli olan yatay nitelikte sanayi-lojistik, Ar-Ge ve yenilikçilik, girişimcilik, dijitalleşme, yeşil büyüme, turizm, kentsel gelişme, kırsal kalkınma ve sosyal gelişme başlıklarında tematik amaçlar ve stratejiler tanımlanmıştır.

Kalkınma ajansları koordinasyonunda yerel düzeyde hazırlanan 26 bölge planı da tüm bölgelerin detaylı analizleri ve orta vadeli gelişme önceliklerini içermektedir. Bölge planlarında bölgenin mevcut durumu, 5 yıllık vizyonu ve bu vizyonu hayata geçirmek için öncelik, hedef ve tedbirler bulunmaktadır. Mekânsal gelişme şemaları ile bölgeye özgü politikalar ve yerleşimler ilişkilendirilmiştir. Bunun yanında bölge planlarında belirlenen önceliklerin hayata geçirilmesini kolaylaştıracak 1000’i aşkın proje ve yatırım fikri de bölge planlarında yer almaktadır. Kahramanmaraş merkezleri depremlerin yaşanmasından sonra depremden etkilenen 5 bölge ile İstanbul’un bölge planları afet odağında tekrar hazırlanmıştır.

5.2. Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı

Yerel/bölgesel kalkınmanın sağlanması hedefi doğrultusunda, ekonomik coğrafyaya ilişkin fırsatların ve yeni endüstrilere açılmaya yönelik imkanların değerlendirilmesi amacıyla, 2024 yılı içerisinde Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı hazırlıklarına başlanmıştır. Yeni teşvik sistemi kapsamındaki bu Program; bölgelerin sahip olduğu potansiyellerin değerlendirilmesi, âtıl kaynakların kullanılması, yetkinliklerin harekete geçirilmesi, yerel ihtiyaçların karşılanması, bölgelerin yetkinlik ve teknoloji üretim düzeyinin geliştirilmesi ve bölgelerin sektörel öncelikleri doğrultusunda gelişmelerinin hızlandırılması konusunda önemli kazanımlar sağlayacaktır.

Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı kapsamında, her ilden belirli sayıda ancak ilde kalkınmayı hızlandırıcı etkisi en yüksek olacak büyük yatırım konuları belirlenmiştir. Halihazırda 26 bölgede faaliyet gösteren kalkınma ajansları ve 81 ildeki yatırım destek ofislerinin yakın takibi ve desteği sayesinde yatırım konuları her yıl güncellenerek yerel kalkınmanın sağlanması bakımından dinamik ve sürdürülebilir bir yapı kurulmuştur.

5.3. Anadoludakiler Projesi

Topraklarımızın tarımsal bereketini, mutfak kültürümüzün kilerleri dolduran birikimini, zanaatkarlarımızın becerilerinin çeşitliliğini ve zenginliğini hikayeler ile görünür kılarak, girişimciler ve kooperatifler için yenilikçi girişim fırsatlarını ortaya çıkarmak, yerel ve bölgesel kalkınmayı desteklemek amacıyla Sayın Emine Erdoğan Hanımefendinin himayelerinde “Anadoludakiler” projesi yürütülmektedir.

Proje kapsamındaki www.anadoludakiler.org platformunda yer alan ürünler seçilirken, farklı nitelikleriyle öne çıkan ve hikayesi olan ürünler öncelikli olarak seçilmiştir. Ürünlerin keşfedici, teşvik edici, harekete geçirici, buluşturucu, ticari üretim potansiyeli olan ve kırsal kalkınmayı destekleyici nitelikleri dikkate alınmıştır.

Platformda, Anadolu’nun yerel ürün çeşitliliği üç kategoride (**3B**) sınıflandırılmıştır.

Toprağın Bereketi: Bereket coğrafyasının toprak ve su ile ortaya çıkan, hammadde niteliğindeki tarımsal ürünleridir.

Mutfağın Birikimi: Tarihsel süreç içinde aktarılan mutfak kültürünün birikimini ifade eden temel gıda ürünleridir.

Ellerin Becerisi: Doğal malzemelerle, geleneksel üretim yöntemleri kullanılarak aktarılan el sanatları ve zanaat ürünleridir.

Ürünlerin farklı temalarda sınıflandırılması, tematik sınıflandırmanın da girişimcilik ekosisteminin bileşenleri ile bağlantılı hale getirilmesi yerel ve bölgesel kalkınmanın tetikleyici gücünü oluşturmaktadır.

Proje süreçlerinde “keşfet, buluş, tasarla ve pazarla” adımlarından oluşan döngüsel süreç kullanılmıştır.

Keşfet: Anadolu’nun değerlerini bereket, birikim ve beceri temaları ile yeniden keşfetmektir.

Buluş: Genç girişimciler üretici, dağıtıcı ve tüketici ile buluşturulacaktır.

Tasarla: Sosyal etki oluşturan iş modelleri tasarlanacaktır.

Pazarla: Deneyimlerin güçlü içerikler ve görünürlüklerle dijital ürün markalarına dönüştürülmesi ve yeni nesil pazarlama ortam ve araçlarının teşvik edilmesi sağlanacaktır.

www.anadoludakiler.org platformu, yerel ve bölgesel ekonomilerin canlandırılması ve başta gençler olmak üzere istihdamın artırılması amacına yönelik yerel ve yenilik arasında köprü oluşturacak bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, Platform tarım ve gıda sisteminde üretim, dağıtım, tüketim ya da atık döngüsü aşamalarında tespit edilen sorunların çözümü için yaratıcı ve yenilikçi fikirlerin girişimciliğe dönüştürülmesi için imkanlar sunmaktadır.

“Anadoludakiler” projesinin tanıtım toplantısı 28.06.2024 tarihinde Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Anadoludakiler projesi kapsamında Anadolu’nun değerlerinin anlatıldığı belgesel çekimlerine başlanmıştır.

5.4. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) ile nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde yer alan bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretiminin, teknoloji seviyesinin, istihdamın, ihracat hacminin ve yenilikçilik kapasitesinin artırılması yoluyla ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amaçlanmaktadır.

Programın uygulama çerçevesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan uygulama usul ve esasları ile belirlenmekte; yereldeki koordinasyonu ve izlemesi ise kalkınma ajansları tarafından yürütülmektedir.

Programın öncelik alanlarını istihdamın, üretimin ve ihracat kapasitesinin artırılması ile verimliliğin, teknolojinin ve yenilikçiliğin desteklenmesi oluşturmaktadır.

2024 yılında toplam CMDP katkısı 455,3 Milyon TL olan 15 proje desteklenmiştir. Eş finansmanla birlikte Program kapsamındaki illere yaklaşık 580,8 Milyon TL tutarında yatırım kazandırılmış olacaktır.

5.5. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılımını sağlamayı ve yetenek gelişimini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Programın uygulama çerçevesi, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine dayanılarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan uygulama usul ve esasları ile belirlenmekte; 81 ilde uygulanmakta olan Programın yereldeki koordinasyonu ve izlemesi ise kalkınma ajansları tarafından yürütülmektedir.

Programın öncelik alanları istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal girişimcilik ve yenilikçilik, sosyal içerme ve sosyal sorumluluktur.

Program kapsamında 2024 yılında toplam 174 projenin desteklenmesi uygun görülmüştür. Desteklenmesi uygun görülen projelere 739,4 Milyon TL tahsis edilmiş olup eş finansmanla birlikte toplamda 1,05 Milyar TL’lik kaynağın harekete geçirilmesi sağlanacaktır.

5.6. Çalışan ve Üreten Gençler Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini destekleme ve istihdam edilebilirliğini artırma amacıyla “Çalışan ve Üreten Gençler Programı” geliştirilmiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile iş birliği içerisinde hazırlanan bu program kapsamında genç işsizliğin görece yüksek ve kadın istihdamının da görece düşük olduğu bölgelerde istihdam yoğun alanlarda (mobilyacılık, çağrı merkezi, vb.) üretim/hizmet altyapılarının oluşturulabilmesi doğrultusunda atıl altyapıların tespiti ve yeni altyapıların kurulması amacına istinaden var olan potansiyeller ve ihtiyaçlar kalkınma ajanslarının bölgelerinde yapmış oldukları çalışmalar sonucu belirlenmiş olup bu alanların özel sektör yatırımcılarının kullanımına sunulması hedeflenmektedir.

Program kapsamında 2024 yılı sonu itibarıyla 109 adet projeye destek sağlanmış olup oluşturulan/oluşturulacak atölyelerde 53 bin kişinin istihdam edilmesi beklenmektedir.

5.7. Üreten Şehirler Programı

Üreten Şehirler Programı ile sanayinin ülke genelinde dengeli gelişiminin sağlanması ve metropoller dışındaki önemli sanayi, hizmet ve turizm merkezi niteliğindeki Adana, Antalya, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Manisa, Mersin, Sakarya ve Tekirdağ illerinin uluslararası alanda rekabetçi bir üretim yapısına kavuşması için işletmelerin küresel üretim sistemlerine entegrasyonunun güçlendirilmesi, şehirlerin uluslararası erişilebilirliğinin ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sanayi, teknoloji ve yenilik altyapıları ile beşerî sermaye ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2024 yılında Program kapsamında 7 projeye toplam 55,3 Milyon TL destek sağlanmıştır. Eş finansmanla birlikte toplam 71,8 Milyon TL yatırım hacmi oluşturulmuştur.

5.8. Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı

Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı ile yerel ve bölgesel kalkınma açısından önemli bir hizmeti sunma amacıyla kurulmuş ancak kurumsal, yönetsel ve finansal sorunları bulunan şirketlerin sürdürülebilirliklerinin ve etkinliklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Programın uygulama çerçevesi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin 385 inci maddesinin birinci fıkrasının (s) bendi ile 394'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine dayanılarak hazırlanan uygulama usul ve esasları ile belirlenmekte, yereldeki koordinasyonu ve izlemesi ise kalkınma ajansları tarafından yürütülmektedir.

Program kapsamında; makine ve teçhizat alımı, küçük inşaat işleri, yazılım ve donanım temini, yönetim danışmanlık faaliyetleri, satış, pazarlama, kurumsallaşma, ürün tasarımı, mağaza kurulumu, nitelikli personel istihdamı, hammadde tedariki, işletme sermayesi ihtiyacı gibi tesisin idamesi için kritik önemi haiz olan hususlarda destek sağlanmaktadır.

Program kapsamında 2021 yılında toplam 26 Milyon TL bütçeye sahip 6 adet proje, 2022 yılında ise 1,1 Milyon TL bütçeli 1 adet proje, 2023 yılında toplam 26,7 Milyon TL bütçeli 4 adet proje, 2024 yılında toplam 45,2 Milyon TL bütçeli 3 adet proje desteklenmiştir.

5.9. Bölgesel Kalkınma Fonu

İyi bir iş kurma fikrine ve girişimcilik kabiliyetine sahip ancak finansman imkânı olmayan girişimcilere gerekli kaynağı sağlayan finansman yöntemi olarak kullanılan girişim sermayesi, özellikle gelişmiş ekonomilerde yenilikçi girişimlerin finansmanında önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

Girişim sermayesi uygulamaları ile yeni fikirler ve yeni teknolojiler ortaya koyarak yüksek katma değer sağlayacak ve hızlı büyüme potansiyeline sahip girişimler desteklenmekte ve yatırım süreçlerinde yalnızca finansman değil, mentörlük, yönetim ve ağ ilişkileri desteği de sağlanmaktadır.

Ülkemizde girişim sermayesi uygulamalarının yaygınlaştırılması hususuna gerek ulusal gerekse bölgesel kalkınma politikaları içerisinde yer verilmektedir. 2019-2023 yılları arasında ülkemizin kalkınma vizyonunu ortaya koyan 11. Kalkınma Planı'nın Sanayi Politikaları bölümünde *“Kalkınma ajansları tarafından bölgesel potansiyelleri hayata geçirebilecek, büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere sermaye katkısı yapılarak bölgelerin gelişmesine ve rekabet güçlerinin yükseltilmesine katkı sağlayacak bölgesel girişim sermayesi uygulaması pilot olarak belirlenecek illerde başlatılacak ve bölge planlarında belirlenen önceliklerle uyumlu olarak yürütülecektir”* politikası yer almaktadır.

Bu politika kapsamında hem bölgesel farkların giderilmesi hem de ülke genelinde erken aşama girişim sermayesi yatırımlarının artırılması amacıyla bölgesel girişim sermayesi uygulamasının gerçekleştirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır.

Girişim sermayesi çalışmaları ile kalkınma ajansları tarafından hazırlanan bölge planlarında belirlenen önceliklerle uyumlu olarak yerli, sürdürülebilir ve stratejisi olan bir sistem tasarımı yapılmıştır. Bu sistem ile bir yandan girişimciliğin desteklenmesi yönünde uygulanan politika araçları çeşitlendirilirken diğer yandan yeni işlerin oluşumuna, yenilikçiliğe, üretkenliğe ve büyümeye katkı sağlanarak yaratılan ekonomik fayda artırılmaktadır.

Bölgesel girişim sermayesi uygulamasına ilişkin çalışmalar 2019 yılında tamamlanmış, bu çalışmalar neticesinde 2019 yılı Aralık ayında Türkiye Kalkınma Fonu altında ana yatırımcısı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olan ve 100 Milyon TL KOSGEB katkısıyla toplam 500 Milyon TL taahhüt edilen Bölgesel Kalkınma Fonu kurulmuştur. Bu Fon ile 26 Düzey-2 Bölgesinde katma değeri yüksek mal ve hizmet üreten girişimlerin ortaya çıkarılması, finansman ihtiyacı olan ve büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere sermaye katkısı yapılması ve bu şirketlerin rekabet güçlerinin artırılması amacıyla özel sermaye yatırımı yapılmaktadır. Fon

Yatırımcı Sözleşmesi 2020 yılı Temmuz ayında imzalanmış olup bugüne kadar Fon kapsamında 2 şirkete yatırım yapılmıştır. Fon Yönetimi tarafından şirketlerle yatırım görüşmelerine devam edilmektedir.

5.10. Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında, 08/02/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile olağanüstü hâl ilan edilen illerde ortaya çıkan ihtiyaçların hızla tespit edilmesi ve sosyo-ekonomik toparlanmanın sağlanması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından 28 Mart 2023 tarihinde Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP) ilan edilmiştir.

Program, depremde etkilenen illerde beş kalkınma ajansı (İpekyolu, Doğu Akdeniz, Fırat, Karacadağ ve Çukurova Kalkınma Ajansları) aracılığı ile hayata geçirilmiştir. Program ile depremde etkilenen bölgelerin ekonomik ve sosyal açıdan inşası ve ihyasına yönelik olarak; altyapının ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, ekonomik toparlanma ve büyümeye yönelik tedbirlerin alınması, sosyal ve kültürel canlanmanın sağlanması, bölgenin afetlere dayanıklılığının artırılması ve benzeri tedbirler kapsamında projeler uygulanmıştır.

BOTAP'ın ilanını takiben kalkınma ajansları, program ekinde yer alan örnek proje fikirlerinden faydalanarak ve program öncelikleri doğrultusunda yeni fikirler geliştirerek ilgili taraflar ile projeler hazırlamış ve Bakanlığa sunmuştur. Program kapsamındaki finansal kaynak depremde etkilenen illerdeki 5 kalkınma ajansı dışındaki 21 kalkınma ajansından ve merkezi yönetim bütçesi transfer ödeneğindeki acil durum ödeneğinden karşılanmıştır. Bu kapsamda, deprem bölgesindeki kalkınma ajanslarına 745,7 Milyon TL kaynak aktarılmış olup program kapsamında 2025 yılı fiyatlarıyla destek tutarı 1,5 Milyar TL, toplam bütçesi yaklaşık 1,8 Milyar TL olan 53 proje Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanmış ve projelerin saha uygulamaları başlatılmıştır. 53 projeden 236 Milyon TL bütçeli ve 203,9 Milyon TL destek tutarına sahip 8 proje 2024 yılında uygulanmaya başlamıştır.

5.11. Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) Projesi

Kalkınma ajanslarının kurumsal işleyişinin güçlendirilmesi ve ana hizmet süreçlerine ilişkin etkinliğin ve verimliliğin artırılmasına yönelik olarak modüler, bütünleşik ve merkezi bir bilgi sistemi olarak geliştirilen Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) geliştirme çalışmalarına 2024 yılında da devam edilmiştir. Bu kapsamda, 2024 yılında KAYS üzerinden iletilen 657 talebin 650'si karşılanmıştır.

Ayrıca, KAYS Uygulama sunucusunun versiyonu yükseltilmiş olup evrak alanı artırılmıştır. Böylece, KAYS uygulamasının daha hızlı, güvenli ve sürdürülebilir şekilde hizmet verebilmesi sağlanmıştır. KAYS sistemine dair iyileştirme faaliyetleri ve taleplerin karşılanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

5.12. Türkiye’de Mülteciler ile Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi

Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Dünya Bankası yürütücülüğünde, Çukurova, Doğu Akdeniz, İpekyolu, Karacadağ ve Dicle Kalkınma Ajanslarının yerel ortaklığında, Adana, Mersin, Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Mardin, Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde uygulanan Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO), Türkiye’nin hedef bölgelerinde geçici koruma altındaki kişiler ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için kadın ve gençlerin sosyal girişimler yoluyla geçim durumlarını iyileştirmeyi ve sosyal uyumlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. 39,5 Milyon Avro bütçeli Proje 26 Şubat 2021 tarihinden itibaren uygulanmakta olup 30 Kasım 2025 itibarıyla tamamlanacaktır.

Projenin uygulama ortakları arasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile başta geçici koruma altındaki nüfusun fazla olduğu illerdeki ilgili kalkınma ajansları ve belediyeler yer almaktadır. Hedef topluluklara aşina sivil toplum kuruluşları (STK) da uygulamadaki rolleri aracılığıyla projeden faydalanmaktadır.

Projeye ilişkin faaliyetler temel olarak 3 bileşen ekseninde gerçekleştirilmektedir.

Bileşen 1, yukarıda belirtilen hedef illerde geçici koruma altındaki kişilerin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sosyal girişimciliğini desteklemeye yönelik faaliyetlerini finanse etmektedir. Bu bileşen kapsamındaki doğrudan faydalanıcılar, sosyal girişimler alanında iş kurma desteği ve eğitim hizmetlerinden faydalanmakla birlikte alt hibe alan ve istihdam edilen

kişilerdir. Bu kapsamda proje eğitim faaliyetleri tamamlanmış ve toplam 4.039 kişiye girişimcilik eğitimleri verilmiştir. Aralık 2024 itibarıyla eğitim alan genç ve kadınların 1.520'si ile 5.000 – 20.000 Avro aralığında hibe sözleşmeleri imzalanmış, mevcut durumda 1.323 kadın ve genç faydalanıcıya 13,3 Milyon Avro hibe ödemesi yapılmıştır.

Bileşen 2, geçim kaynakları ile ilgili tesislerdeki eksiklikleri gidermeyi, kadınların gelir elde etmelerini desteklemeyi ve sosyal girişimler etrafında geçici koruma altındaki kişilerin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve belediye yetkililerinin katılımını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, geçici koruma altındaki kişilerin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının geçim kaynaklarıyla ilgili tesislere yönelik yerel ihtiyaçlar ve öncelikler hakkındaki karar verme süreçlerine katılımları için kapasite oluşturma ve kolaylaştırma faaliyetleriyle birlikte geçim kaynakları ile ilgili seçilen tesislerin kurulum/ yenileme maliyetleri finanse edilmektedir. Aralık 2024 itibarıyla 92 tesis ile hibe anlaşması imzalanmış bu tesisler için yaklaşık 6,9 Milyon Avro ödeme yapılmıştır. Bu tesisleri aylık ortalama 8.000 kişi kullanmıştır.

Bileşen 3, proje yönetimi, izleme-değerlendirme, iletişim ve görünürlük faaliyetleri ile ulusal (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) ve yerel (kalkınma ajansları, belediyeler, STK'lar ve diğer paydaşlar) düzeydeki aktörlere yönelik kapasite geliştirme faaliyetlerini finanse etmektedir. Bu doğrultuda, proje kapsamında olmakla birlikte gelecekte kadınların geçim imkanlarının geliştirilmesine yönelik destek olanaklarının güçlendirilmesi, ulusal ve bölgesel düzeyde sosyal girişimciliğe yönelik farkındalığın artırılması amaçlanmıştır.

Bileşen 3 kapsamında; kurumsal kapasiteyi geliştirme amacıyla Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Kalkınma Ajansları, Topluluk Uygulayıcı Ortakları ve Proje Uygulama Biriminde görevli 256 personele kapasite geliştirme eğitimleri verilmiştir. Bu eğitimler aşağıda sunulmaktadır;

- Kalkınma Ajansları Oryantasyon Programı,
- Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme (2 eğitim),
- SEECO Projesi İletişim ve Görünürlük, MIS (Yönetim Sistemi),
- GRM (Şikâyet Mekanizması) Tanıtımı ve Uygulaması,
- İklim Değişim Politikaları ve Yeşil Kalkınma,
- İhale Değerlendirme,
- Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi,
- Muhasebe Yazılımları

- Dünya Bankası Finans Bilgi Yönetim Sistemi,
- Dünya Bankası Satın Alma Prosedürleri,
- Liderlik ve İyi Yönetim Uygulamaları,
- Yatırımların Sosyal Etkisinin Ölçümü,
- Etki Yatırımı.

Bu bileşen kapsamında hibe verilen faydalanıcıların sektörel ve coğrafi iş birliklerinin artırılması, tedarik zincirlerinin oluşturulması ve faydalanıcıların satış kanallarına erişimin artırılması için 250 kişilik bir sosyal girişimcilik grubu oluşturulmuştur. Söz konusu grup ile haftalık toplantı, seminer ve iş birliği toplantıları yapılmaktadır. Grup üyeleri ve hibe faydalanıcılarının gelir getirici faaliyetlerini artırmak amacıyla faydalanıcı ürün kataloğu hazırlanmış olup Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanmaya ve yaygınlaştırmaya hazır hale getirilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının sosyal girişimcilik ve etki yatırımları alanlarındaki yenilikçi strateji ve politika önerilerini içeren bir politika notu çalışması yapılmaktadır. Çalışma kapsamında alternatif destek mekanizmaları ve etki yatırımı konusunda kamu kurumları ile istişare toplantıları gerçekleştirilmiş, 6 konu başlığı altında çevrimiçi bir kütüphane hazırlığı yapılmış ve yayımlanmak üzere hazırlık sürecinin son aşamasındadır.

Bu bileşen altında yürütülen iş birliği çalışmaları altında projeden hibe alan bireysel hibe faydalanıcıları ve proje ile kurulan geçim kaynağı tesisleri ile büyük kurumsal firmalar arasında 10 adet iş birliği anlaşması imzalanmıştır.

Proje değerlendirme anketleri kapsamında ara dönem değerlendirme çalışmaları tamamlanmış ve projenin orta dönem etkisi ölçülmüştür.

5.13. Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi

Avrupa Birliği tarafından fonlanan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün yararlanıcısı ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD)'nin uygulayıcı olduğu Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi (ENHANCER) 2020 yılı itibarıyla uygulamaya konulmuştur. Projenin amacı, girişimcilik ve geçim imkânlarını iyileştirerek geçici koruma sağlanan kişilerin toplumla karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmaktır.

Proje kapsamında girişimcilik faaliyetlerinin artırılması, yerel girişimcilik ekosistemlerinin etkin ve kapsayıcı hizmet vermek üzere geliştirilmesi, merkezi ve yerel düzeyde politika, uygulama ve koordinasyonun güçlendirilmesine katkı sağlanması yönünde çalışmalarda bulunulması hedeflenmektedir.

Proje; Adana, Ankara, Bursa, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilde uygulanmaktadır. Yaklaşık 32,5 Milyon Avro olan proje bütçesinden 17 Milyon Avro girişimcilere, KOBİ'lere, kooperatiflere ve yerel kurumlara hibe desteği sağlamak üzere tahsis edilmiştir.

ENHANCER Projesi, yeni işletmelere yönelik destekler içermesinin yanında mevcut KOBİ'ler ve kooperatifler için de destek programı içermektedir. KOBİ'lere yönelik hibe programında; ihracatını geliştirme yoluyla büyüme potansiyeli taşıyan ve mali yönden istikrarlı KOBİ'lerin işlerini büyütmesi, böylece hem geçici koruma sağlanan kişiler hem de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için iş imkânlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. Kooperatiflere yönelik hibe programında ise yeni iş fırsatı oluşturma potansiyeli bulunan ürün ve hizmetlerin üretiminde veya pazarlanmasında faaliyet gösteren kooperatifler desteklenecektir. Bu kapsamda yeni iş olanaklarının oluşturulması, daha iyi çalışma koşulları ve iş güvenliğinin sağlanması, geçici koruma sağlanan kişilerin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının gelir düzeyinin artırılması amaçlanmaktadır.

Projenin hedef grupları hem geçici koruma sağlanan kişiler hem de Türk vatandaşlarından oluşan potansiyel girişimciler, KOBİ'ler, kooperatifler ve girişimcilere yönelik hizmet sağlayan yerel kurumlar ile ulusal düzeydeki kurumlardan oluşmaktadır.

Projenin müdahale mantığı, girişimcilerin işlerini geliştirme sürecinde ihtiyaç duyduğu farklı kaynaklara ve hizmetlere erişimlerini kolaylaştırmak ve girişimcilere gelişebilecekleri uygun ortamı sağlamak üzerine kurgulanmıştır. İlgili süreç, temel proje faaliyetleriyle birlikte, aşağıda özetlenmektedir:

(i) Doğrudan Girişimcilere Yönelik Müdahaleler: Bu müdahalelerle, potansiyel/mevcut girişimcilerin temel girişimcilik ve teknik becerileri edinmesini sağlamak, bu kişilere mentörlük hizmeti sağlamak, onların finansmana erişimlerini kolaylaştırmak ve ortak iş yapma imkânlarını artırmak hedeflenmektedir.

(ii) Yerel Kurumları ve Ekosistemi Geliştirmeye Yönelik Müdahaleler: Bu müdahaleler, yerel kurumların geçici koruma altındaki kişiler ile Türk vatandaşı girişimcilerin taleplerini karşılamak ve daha kapsayıcı hizmet uygulamalarını hayata geçirmek üzere kapasitelerini geliştirmeye yönelik destekleri ve faaliyetleri içermektedir.

(iii) Ulusal ve Yerel Kurumlar İçin Politika Çerçevesini Geliştirmeye Yönelik Müdahaleler: Bu müdahalelerle yerel ve merkezi düzeyde etkili bir politika ve koordinasyon çerçevesi oluşturulmasına katkı sağlanması öngörülmektedir.

Proje kapsamında 2024 yılı Mayıs ayında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, AB Türkiye Delegasyonu ve ICMPD temsilcilerinin katılımıyla projenin Yönlendirme Komitesi toplantısı gerçekleştirilmiştir. Temmuz ayında Göç İdaresi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen FRIT Projeleri izleme toplantısına katılım sağlanmış, projede kaydedilen ilerlemeler düzenli olarak Göç İdaresi Başkanlığına raporlanmıştır. Ayrıca, FRIT kapsamında Türkiye'ye sağlanan fonlar doğrultusunda desteklenen projelerin ilerleme ve performansını ölçmek üzere AB Türkiye Delegasyonu tarafından belirlenen SUMAF teknik yardım ekibi 5. İzleme Misyonu kapsamında Eylül ayında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünü ziyaret etmiş ve projenin ilerlemelerinin görüldüğü bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, Aralık ayında projedeki ilerlemeleri görüşmek üzere Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile Göç İdaresi Başkanlığı yetkililerinin katılımıyla toplantı gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında 2024 sonu itibarıyla yaklaşık 4 bin kişi genel ve teknik girişimcilik eğitimlerini başarıyla tamamlamış, 300 kişi mentorluk hizmetinden faydalanmıştır. Diğer taraftan, göç ve girişimcilik alanında çalışan merkezi düzeydeki kurumlara sağlanan kapasite geliştirme eğitimlerine 42 kişi, yerel düzeydeki eğitimlere ise 168 kişi katılmıştır.

İş dünyası buluşmaları kapsamında ise Türk ve Suriyeli girişimcilerin bir araya getirilmesi, birlikte çalışma imkanlarının geliştirilmesi, yeni pazarlama fırsatlarının keşfedilmesi, bilgi ve deneyimlerin aktarılması hedeflenmektedir. 2024 yılında Kayseri, İstanbul ve Gaziantep'te gerçekleştirilen B2B ve yatırımcı buluşmaları etkinliği kapsamında firma temsilcileri bir araya getirilmiş ve girişimcilerin iş birlikleri ile finansmana erişimleri desteklenmiştir. Böylece başlangıçtan bugüne kadar gerçekleştirilen etkinliklere toplam 1.076 firma temsilcisinin katılımı sağlanmıştır.

Proje kapsamında; girişimciler, mentörler ve girişimcilik merkezleri gibi ekosistem paydaşlarını bir araya getiren bir dijital platform kurulmuş ve kullanıma açılmıştır.

Ayrıca, 2024 yılı sonuna kadar girişimcilik ekosistemindeki ortak kullanım alanlarına, KOBİ'lere, kooperatiflere ve girişimcilere yönelik 8 farklı hibe programı ilan edilmiş olup, 132 projeye yaklaşık 14 Milyon Avro ve 188 girişimciye yaklaşık 900 bin Avro kaynak sağlanmıştır.

Projede elde edilen tecrübeler ve çıktılar doğrultusunda ICMPD Türkiye Ofisi ile birlikte ENHANCER PRO isimli bir devam projesi geliştirilmiştir. Proje kapsamında istihdamın artırılması ve işletmelerin büyümesi amacıyla yönelik olarak girişimler, KOBİ'ler, kooperatifler ve yerel kurumlara hibeler, eğitim, mentörlük ve danışmanlık destekleri sağlanmasının yanı sıra network oluşturma ve farkındalık faaliyetleri yürütülmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamı deprem bölgesindeki diğer bazı illeri de içerecek şekilde genişletilmiştir. Toplam 48 ay sürmesi planlanan projeye AB tarafından ilave 70 Milyon Avro kaynak tahsis edilmiştir. Proje uygulaması Aralık 2024 itibarıyla başlamıştır.

5.14. Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi

Dünya Bankasının finansör, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ana uygulama birimi olacağı Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş (Socially Inclusive Green Transition-SoGreen) Projesi kapsamında 400 Milyon dolar finansman elde edilecek ikraz anlaşması Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Dünya Bankası arasında 22.10.2024 tarihinde imzalanmıştır. Proje ile yeşil dönüşüm alanında destekler sağlanarak yeni iş ve istihdam alanlarının yaratılması ve sosyal kapsayıcılık hedeflenmektedir. Bu kapsamda proje ile sağlanacak kredi tutarı, Kalkınma Ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun çeşitli destek programı ve projelerin finansmanında kullanılacaktır. Projenin uygulama süresi 7 yıldır. Projenin bileşenlerine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Bileşen 1 (Kapsayıcı ve Yeşil Yatırımlar ve Girişimciliğin Desteklenmesi): Bu bileşen kapsamında mikro ve küçük işletmeler, birlikler ve kooperatifler gibi yeşil dönüşümden olumsuz etkilenmesi muhtemel grupların ve emek yoğun sektörlerin sürdürülebilir istihdam yaratan ekonomik ve sosyal etkisi yüksek projeleri desteklenecektir. Bu bileşen kapsamında KOBİ'lere geri ödemeli finansman desteği sağlanacaktır. Hibe destekleri ise sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm konularında ölçeklenme potansiyeli yüksek inovasyon temelli girişimler için hızlandırma ve kuluçka desteği şeklinde kullanılacaktır.

Bileşen 2 (Kapsayıcı ve Yeşil Geçim Kaynağı Tesislerinin Desteklenmesi): Bu bileşen kapsamında istihdamı ve yeşil kalkınmayı desteklemek için yerel, kapsayıcı, yeşil ve yenilikçi altyapı yatırımları desteklenecektir. GÜDÜMLÜ proje desteği mekanizması kullanılarak kalkınma ajanslarınca yereldeki yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik odaklı yerel potansiyellere odaklanan projeler fonlanacaktır.

Bileşen 3 (Proje Yönetimi): Bu bileşen kapsamında proje yönetimi ve kurumsal kapasite geliştirme faaliyetlerine odaklanılacaktır. Ayrıca bu bileşen kapsamında 26 düzey 2 bölgesinde “Yeşil Dönüşümde Ekonomik Fırsatlar Analizleri” hazırlanacaktır.

Bileşen 4 (Beklenmedik Acil Müdahale): Bu bileşen, felaket veya kriz gibi durumlarda ihtiyaç duyulduğunda aktifleştirilecektir.

2024 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Dünya Bankası iş birliğinde projenin uygulama sürecine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 16-17 Aralık 2024 tarihinde Kalkınma Ajansları ile çalıştay düzenlenmiştir. Ayrıca gerekli olan dokümantasyon (Proje Operasyon Kılavuzu-POM ve Finansal Destek Kılavuzu-FSM) hazırlıkları yürütülmüştür.

5.15. Türkiye’de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirme Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının sözleşme makamı olduğu ve Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Destek Programı (IPA – II) 2014-2020 Dönemi Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı kapsamında yürütülmekte olan Türkiye’de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirme Projesi’nde (INSPIRE) son faydalanıcı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü olmuştur. İzmir Kalkınma Ajansı ve İstanbul Kalkınma Ajansı proje ortakları arasında yer almaktadır.

Bütçesi 2.810.679 Avro olan Projenin genel amacı, Türkiye’deki yaratıcı ekonominin yapısal durumunu ve potansiyel büyüme yolunu keşfetmektir. Proje ile Bakanlık ve Türkiye’deki yerel kurumların yaratıcı ekonomi katılım kapasitelerinin artırılması ve yaratıcı ekosistem aktörlerinin ilgili IPA III müdahalelerine ve Birlik Programlarına daha fazla katılım sağlamaları yönünde teşvik edilmesi hedeflenmektedir. Projenin hedef grubunu yaratıcı sektör KOBİ’leri, yaratıcı sınıf, yaratıcı merkezler ile yaratıcı ekonomi üzerine çalışan ya da ilgili olan merkezi ve yerel kurumlar oluşturmaktadır.

INSPIRE Projesi kapsamında 2024 yılı Şubat ayında Ankara’da gerçekleştirilen açılış töreninde kamu kurumları, kalkınma ajansları, STK’lar ve yaratıcı sektör temsilcileri bir araya getirilerek projenin vizyonu paylaşılmıştır. Paydaş kurumların katılımıyla iki kez Yönlendirme Komitesi düzenlenmiştir. Ardından İstanbul ve İzmir’de düzenlenen Bilgilendirme Günleri ile yaratıcı endüstrilerin mevcut durumuna, değer zinciri analizi ve politika geliştirme süreçlerine dair farkındalık artırılması hedeflenmiştir.

Yıl boyunca yuvarlak masa toplantıları ile sektör paydaşlarının görüşleri alınırken, çevrimiçi eğitim serileri ve çalıştaylar yapılmıştır. Ekim ayında Birleşik Krallık’a ve Kasım ayında Almanya’ya düzenlenen uluslararası çalışma ziyaretleri ile iyi uygulama örnekleri yerinde incelenmiştir. Tüm bu faaliyetler, 2024 yılı sonlarında oluşturulan analiz raporlarına ve 2025 yılında oluşturularak kamuoyu ile paylaşılacak kapsamlı dokümanlara katkı sunmuştur.

5.16. Orta ve Orta Üst Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi Projesi

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile toplam bütçesi 450 bin Avro olan “Orta ve Orta Üst Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi” projesinin hazırlık aşamaları 30.11.2021 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Proje ile Türkiye’de orta ve orta üst ölçekli işletmelerin kurumsal yönetimlerinin iyileştirilmesi ve bu doğrultuda işletmelere danışmanlık hizmetlerinin sağlanması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında yüklenici firma tarafından şirketlerin kurumsal yönetim düzeylerinin belirlenmesi ve ihtiyaç alanlarının tespitine yönelik anket çalışması yapılarak elde edilen verilerin analizinden oluşan Mevcut Durum Analizi Raporu hazırlanmıştır. Analiz Raporu çıktıları, şirketlerin kurumsal yönetim olgunluk düzeylerini artırmak için verilecek eğitim konularının tespiti ve desteklenmesi gereken alanların belirlenmesinde altlık olarak kullanılacaktır. Projenin pilot uygulamasına Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile başlanmıştır.

5.17. Tarımsal Sanayide Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve koordine dört Kalkınma Ajansı (Doğu Akdeniz, Fırat, İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları) ile Japonya Uluslararası İş birliği Ajansı (JICA) koordinasyonunda, tarıma dayalı sanayide faaliyet gösteren KOBİ'lerin kapasitelerinin artırılması, belirli tarımsal ürünlerde değer zinciri analizlerinin yapılması, marka oluşturma ve tanıtım, yeni pazarlara erişim gibi konularda KOBİ'lere yönetim danışmanlığı hizmeti verilmesi amacıyla "Tarımsal Sanayide Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi" yürütülmektedir.

Projenin toplam bütçesi 2,5 Milyon ABD Doları olup finansman JICA tarafından sağlanmaktadır. Proje kapsamında toplamda 12 adet pilot proje yürütülecektir. Projenin toplam süresi 3 yıl olup, Mart-2024 tarihinde başlayan faaliyetlerin 2027 yılı ortasına kadar tamamlanması öngörülmektedir. Projeden beklenen çıktılar şunlardır;

- Tarımsal sanayide rekabetin artırılmasına yönelik Bölgesel Stratejik Planların hazırlanması
- 12 adet pilot proje kapsamında Değer Zinciri Analizlerinin hazırlanması
- Stratejik planlama süreci ve pilot projelerin uygulanması ve değerlendirilmesi yoluyla hedef Kalkınma Ajanslarının kapasitesinin geliştirilmesi
- KOBİ'lerin ve ilgili kuruluşların kapasitelerinin geliştirilmesi için Kalkınma Ajansları tarafından kullanılacak örnek vaka çalışmalarının yapılması.

Projenin hedef faydalanıcıları olan; dört Kalkınma Ajansı, iki Bölge Kalkınma İdaresi (GAP ve DAP), bölgelerin Ziraat Odaları ile Ticaret ve Sanayi Odaları, ihracatçı birlikleri ve il tarım müdürlükleri ile toplamda 4.800 KOBİ'ye ulaşılması amaçlanmaktadır. Projede gelinen aşamada, Mart 2024 tarihi itibarıyla JICA ile Bakanlığımız arasında Görüşme Tutanağı Belgesi (Record of Discussion Document) imzalanmış, Japon uzmanlar dört Düzey 2 bölgesi illerinde saha çalışmalarına başlamıştır. Ayrıca, Japon uzmanlar tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Girişimci Bilgi Sistemi üzerinden dört bölgedeki tarımsal üretimde faaliyet gösteren firmalara yönelik analiz çalışmaları yapılmıştır. Analiz çalışması bulguları Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile paylaşılmış olup tarımsal ürünlere yönelik rekabet analizi, değer zinciri analizi ve markalaşma konularında çalışmalar devam etmektedir.

5.18. Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması için Kapasite Artırımı Teknik Yardım Projesi

Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması için Kapasite Artırımı Projesi (Capacity Enhancement for Development and Implementation of SSS in Türkiye’s Regions (CEDIS3)) ile akıllı uzmanlaşma alanında kapasitenin geliştirilmesi, tecrübenin artırılması ve tüm bölgelere yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Projenin hedef kitlesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, TOBB ve YÖK gibi ulusal paydaşlar; kalkınma ajansları, belediyeler, STK’lar, üniversiteler, Ar-Ge kurumları gibi yerel paydaşlar ve özel sektördür.

Proje üç bileşenden oluşmaktadır.

- Kapasite geliştirme
- Uluslararası ve bölge içi iş birliği
- Pilot uygulamalar

Kapasite geliştirme bileşeni, bölgesel ve ulusal kurumlarda akıllı uzmanlaşma stratejilerinin geliştirilmesi ve uygulanması süreçlerinde gerekli olan teorik ve pratik bilgi birikimini sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Bu bileşen altında, veri yönetimi ve analiz, girişimci keşif süreci, mekânsal analiz, teknoloji ve yenilik yönetimi, değer zincirleri ile ürün alanı ve benzeri konularda eğitimler düzenlenecektir. Bu bileşen kapsamında, Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi Geliştirme El Kitabı ve Türkiye için Ulusal Akıllı Uzmanlaşma Stratejileri Yol Haritası oluşturulmuştur.

Uluslararası ve bölge içi iş birliği bileşeni, kalkınma ajanslarının uluslararası platformlarda daha aktif olabilmesi ve projelerde daha fazla yer alması ile akıllı uzmanlaşma stratejilerinin geliştirilmesinde yerel paydaşların sahipliğinin ve katılımının artırılması amacıyla tasarlanmıştır. Bu bileşen kapsamında öngörülen faaliyetler ise, uluslararası trendler ve fırsatlar hakkında eğitimler; uluslararası akıllı uzmanlaşma stratejileri konferansı düzenlenmesi, çalışma ziyaretleri organize edilmesi; uluslararası kurumlar ile bilgi alışverişi ve danışmanlık temini ve bölgesel S3 platformlarının kurulmasıdır.

Pilot uygulamalar bileşeni kapsamında, TR71, TR61 ve TRB2 bölgelerinde akıllı uzmanlaşma stratejileri geliştirilecek ve uygulamaya hazır hale getirilecektir. Ayrıca, Stratejilerde belirlenen öncelikli alanlar için proje havuzunun oluşturulması, destek programlarının tasarımının yapılması ve ajansların AB fonlarına başvurması için projeler hazırlanması faaliyetleri yürütülecektir.

Projenin bütçesi yaklaşık 2,6 Milyon Avro olmuştur. 2023 yılı içinde ihale süreci tamamlanmış ve 3 Ağustos 2023 tarihinde uygulama süreci başlatılmıştır.

Projede;

- Başlangıç toplantısı 10 Ağustos 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Sn. Ahmet YOZGATLIGİL'in katılımıyla 8-10 Kasım 2023 tarihlerinde Ankara'da, Proje Başlangıç Etkinliği ve ilk eğitim programı gerçekleştirilmiştir.
- Akıllı Uzmanlaşma El Kitabı ve Akıllı Uzmanlaşma Yol Haritası hazırlanmıştır.
- Çalışma Grubu, Odak Grup ve Danışma Kurulu toplantıları düzenlenmiştir.
- Projenin başlangıç tarihinden 2024 yılı sonuna kadar toplam 7 ayrı eğitim programı gerçekleştirilmiştir.
- TR61, TR71 ve TRB2 bölgelerinde bölgesel çalıştay ve odak grup toplantıları düzenlenmiştir.
- Nicel veri toplama süreci yürütülmüş, analizleri gerçekleştirilmiş ve raporlama süreci tamamlanmıştır.
- Her bir pilot bölge için öncelik alanları belirlenerek nitel veri toplama ve girişimci keşif süreci çalışmaları başlatılmıştır.
- İspanya, İtalya ve Belçika'ya çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir.
- Slovenya ve İtalya'daki kurumlarla yapılan iş birliği doğrultusunda toplam 4 stajyerin staj programları tamamlanmıştır.

5.19. Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı aracılığıyla Yeşil Dönüşümü Kolaylaştırma Projesi

UNDP ile iş birliğinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları tarafından yürütülmesi planlanan Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı aracılığıyla Yeşil Dönüşümü Kolaylaştırma Projesi'nin Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Destek Programı (IPA-III) 2021-2027 Dönemi Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı kapsamında desteklenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2024 yılında gerekli dokümantasyon hazırlıkları yapılmış ve AB Türkiye Delegasyonu ile müzakere süreci yürütülmüştür.

4,5 Milyon Avro bütçeli projenin genel amacı; küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ'ler) ve büyük sanayi işletmelerinin yenilikçiliğini ve verimliliğini destekleyerek düşük karbonlu, iklime dayanıklı bir ekonomiye geçişi hızlandırmaktır. Özel amacı, makine, otomotiv, tekstil, metal işleme ve mobilya gibi Türkiye ekonomisinin temel sektörlerinde ekosistem yaklaşımıyla Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı'nı geliştirerek kaynak kullanım verimliliğini artırmaktır.

5.20. Türkiye’de Sivil Toplumun Sosyal Girişimcilik Yoluyla Geliştirilmesi Projesi

Avrupa Birliği tarafından Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-Accession Assistance – IPA) kapsamında yürütülmesi öngörülen ve IPA III 2022 programlama yılına ait Aksiyon Dokümanında yer alan toplam 6,04 Milyon Avro bütçeli “Türkiye’de Sivil Toplumun Sosyal Girişimcilik Yoluyla Geliştirilmesi Projesi”nin yararlanıcısı Avrupa Birliği Başkanlığı; eş yararlanıcılar ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı’dır.

Proje üç bileşenden oluşmakla birlikte ilk bileşen kapsamında STK’ların sosyal girişimcilik konusundaki bilgi ve becerilerinin yükseltilmesi, aynı alanda faaliyet gösteren sosyal girişimler arasında iş birliklerinin teşvik edilmesi ve sosyal girişimcilik konusunda kamuoyu farkındalığının artırılması; ikinci bileşen kapsamında Türkiye’de sosyal girişimciliğe ilişkin kurumsal, idari ve düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi; üçüncü bileşen kapsamında ise STK’ların ve devlet dışı aktörlerin sosyal girişimcilik konusunda kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında yer alan ilk 2 bileşen teknik yardım sınıflandırmasıyla danışmanlık hizmetleri, farkındalık çalışmaları ve sosyal girişimcilik konusunda kurumsal, idari ve düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi faaliyetlerini kapsamaktadır. Üçüncü bileşen ise sivil toplum kuruluşlarının ve sosyal girişimlerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi amacıyla Kalkınma Ajansları üzerinden hibe desteklerini içermektedir.

Projenin yürütücüsü olarak Ankara Kalkınma Ajansı, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı ve Zafer Kalkınma Ajansı belirlenmiştir.

2024 yılında hibe bileşeni kapsamında; iş tanımı ve bütçe belgelerinin hazırlanmasına ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Ajanslarca hazırlanan iş tanımı ve bütçe belgesi taslakları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca, Merkezi Finans ve İhale Birimine gönderilmiştir. Taslak dokümanlara ilişkin görüş ve istişare süreçleri devam etmektedir.

5.21. Türkiye’de Tedarik Zincirleri: Avrupa Değer Zincirleriyle Daha Derin Entegrasyon Yoluyla Sürdürülebilirliğin Ele Alınması Programı

Program; Avrupa Birliği (AB) Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) kapsamında AB finansal desteği ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) iş birliği ile geliştirilmiştir. Sözleşme makamı AB Türkiye Delegasyonu, nihai yararlanıcısı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü olan Program AB Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında EBRD ile birlikte yürütülmektedir.

Program kapsamında; Türkiye’de imalat sanayinde faaliyet gösteren KOBİ ve orta-büyük ölçekli işletmelerin AB Yeşil Mutabakatının gerekliliklerine uyumunun sağlanmasına yönelik olarak ESG (*environmental, sustainability and governance-çevresel, sürdürülebilirlik ve yönetim*) standartlarına uyumunun desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, hedef gruptaki firmalara yönelik bir tedarik zinciri finansman mekanizması uygulanarak Avrupa değer zincirleri ekosistemine entegrasyonlarına ve daha rekabetçi ve sürdürülebilir yapıya kavuşmalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Programın toplam bütçesi 187 Milyon Avro olup bu tutarın 170 Milyon Avro’luk kısmı EBRD ve partner banka/finans kurumlarından kredi (%50 risk paylaşımı ile), 17 Milyon Avro’luk kısmı ise AB hibe katkısıdır. Programın sözleşmesi imzalanmış olup toplam uygulama süresi 72 Ay’dır (uygulama dönemi: 22 Temmuz 2023-21 Haziran 2029).

Program çerçevesinde; tedarikçi finansmanı kapsamında toplam 300 KOBİ ve orta-büyük ölçekli işletmenin desteklenmesi öngörülmekte olup bunun en fazla 100 tanesinin orta-büyük ölçekli firmalardan oluşması planlanmıştır. Ayrıca toplam 1.000 işletme danışmanlık, eğitim vb. 20 adet kapasite geliştirme faaliyetinden yararlanacaktır.

İşletme başına sağlanacak destek tutarı toplam 50 bin Avro’dur. Bu tutar, deprem bölgesinde faaliyet gösteren KOBİ veya Orta-büyük ölçekli işletmeler için toplam 125 bin Avro’dur.

25 Kasım 2024 tarihinde, kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla Programın Açılış Etkinliği düzenlenmiştir. Söz konusu etkinlikte; Programın (IPA-II) imza töreninin yanı sıra ŞOK Marketler ile Akbank arasındaki ilk tedarik zinciri finansman işlemi için imza töreni de gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, programda yer alan paydaşlara yönelik olarak kapasite geliştirme faaliyetleri kapsamında finansal teknolojiler alanında faaliyet gösteren şirketler tarafından 2024 yılında webinar şeklinde eğitim programları düzenlenmiştir.

5.22. İllerin ve Bölgelerin Öne Çıkan/Potansiyel Yatırım Konularında Ön Fizibilite Çalışmaları

On Birinci Kalkınma Planı'nın 326.7'nci maddesinde ve 2019-2020 Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Yatırım Ortamı Çerçeve Eylem Planı'nın 5'inci maddesinde yer alan "İllerin ve bölgelerin öne çıkan yatırım fizibiliteleri Kalkınma Ajanslarının da katkısı alınarak belirlenecek ve bu yatırımların hayata geçirilmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımı yapılacaktır." tedbirine altlık oluşturmak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda kalkınma ajansları iş birliğinde illerin ve bölgelerin öne çıkan/potansiyel yatırım konularında ön fizibilite çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Söz konusu çalışmayla, kalkınma ajansları proaktif yaklaşımla yatırım promosyon faaliyetleri gerçekleştirmekte olup illerinde veya bölgelerinde yatırım yapmak isteyen yatırımcılara ilin potansiyel sektörlerindeki yatırımlar hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya 2020 yılında başlanmış olup 2024 yılı itibarıyla 444 adet rapor tamamlanarak www.yatirimadestek.gov.tr adresli internet sitesinde erişime açılmıştır.

5.23. Kadın İstihdamı/Kadın Girişimciliği Teması

2024-2025 dönemi için Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen öncelikli tema "Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği" olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda kalkınma ajansları, bölgelerinde kadınların iş gücüne katılımını artırmak, girişimcilik potansiyellerini desteklemek ve kadınların üretim süreçlerine daha etkin katılımını sağlamak amacıyla faaliyetlerini önceliklendirmektedir. Yürütülen çalışmalar arasında kadınlara yönelik mesleki eğitim programları, girişimcilik destekleri, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve dijital beceri kazandırma faaliyetleri yer almakta; aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetken yerel iş birlikleri geliştirilmektedir. Bu tematik odakla birlikte, kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımının artırılması ve bölgesel kalkınmanın daha kapsayıcı hâle getirilmesi hedeflenmektedir.

2024 yılı itibarıyla kalkınma ajansları, "Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği" teması çerçevesinde yaklaşık 577 Milyon TL tutarında harcama gerçekleştirmiştir. Buna ek olarak, bu tema kapsamında yürütülen uluslararası proje ve faaliyetlerin toplam bütçesi 41 Milyon Avro'ya ulaşmıştır. Ajanslar tarafından hayata geçirilen çalışmalar sonucunda 2024 yılında doğrudan ve dolaylı yollarla toplam 6.063 kadının istihdamına katkı sağlanmış, ayrıca 6.314 kadın girişimci desteklenmiştir. Yürütülmekte olan faaliyetlerin tamamlanmasıyla birlikte

toplamda 18.382 kadının istihdam edilmesi ve 8.752 kadın girişimcinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

5.24. Küresel Girişimcilik Etkinlikleri

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda İstanbul Kalkınma Ajansı, Ankara Kalkınma Ajansı, İzmir Kalkınma Ajansı, Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı ve Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı iş birliğiyle global pazarlara açılmayı hedefleyen Türk teknoloji girişimcilerinin Portekiz, Finlandiya, ABD ve Katar’da düzenlenen etkinliklere katılımının desteklenmesi için Küresel Girişimcilik Etkinliklerine Katılım Çağrısı ilan edilmiştir. Çağrı kapsamında 100’den fazla Türk teknoloji girişiminin;

- 09-12 Ocak 2024 tarihleri arasında ABD’nin Las Vegas kentinde düzenlenen Consumer Electronics Show,
- 26-29 Şubat 2024 tarihleri arasında Katar’ın Doha kentinde ilk defa düzenlenen Web Summit Qatar,
- 11-14 Kasım 2024 tarihleri arasında Portekiz’in Lizbon kentinde düzenlenen Web Summit Lisbon,
- 20-21 Kasım 2024 tarihleri arasında Finlandiya’nın Helsinki kentinde düzenlenen Slush

etkinliklerine katılımı desteklenmiştir.

Anılan etkinlikler neticesinde 100’den fazla Türk teknoloji girişimi, yeni ürün ve teknolojilerini tüm dünyaya tanıtmaya şansı elde etmiştir.

5.25. www.yatirimadestek.gov.tr İnternet Sitesi

81 ilimizde kalkınma ajanslarına bağlı yatırım destek ofisleri hizmet vermektedir. Yatırım destek ofisleri yerli ve yabancı yatırımcılara danışmanlık hizmeti veren, bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak ve bilinirliğini artırmak için yurt içinde ve yurt dışında çeşitli faaliyetlerde bulunarak bölgeye yatırımcı çekmeye çalışan, yeni yatırımlar için gerekli idari işlemlerin mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmesine katkı sağlayan birimlerdir.

Bu kapsamda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri yenilikçi bir uygulamayı hayata geçirmiş, 20 Eylül 2020 tarihli lansmanla yatırımcıların devlet desteklerine ilişkin bilgilere tek bir platformdan ulaşmasını sağlayan www.yatirimadestek.gov.tr adresli internet sitesi yayın faaliyetine başlamıştır.

Yatırımcılar söz konusu internet sitesinde yer alan Teşvik Robotunu kullanarak yatırım yapmayı düşündükleri sektör ve ildeki Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yatırım teşvik kalemleri hakkında bilgi edinirken, yatırım teşviklerinin hesaplamalarını yapabilmekte ve yatırım teşviklerinin sunduğu tüm avantajları görebilmektedir.

www.yatirimadestek.gov.tr platformu ile diğer kamu kurumlarının güncel destek ve hibe ilanlarına da tek bir platformdan ulaşma imkânı sunulmaktadır. 50'nin üzerinde kamu kurum ve kuruluşunun güncel destek ilanları sitede yer almaktadır. Yatırımcılar, Yatırım Fırsatları bölümünde illerin ve bölgelerin öne çıkan/potansiyel yatırım konularındaki ön fizibilite çalışmalarına erişebilmektedir.

Bu siteyle beraber, yatırımcılar yatırımlarıyla ilgili sorularını internet adresinde yer alan “Soru-Cevap” kısmına giriş yaparak iletebilmektedir. Yatırımcıların sorduğu sorular kısa sürede ilgili Yatırım Destek Ofisi personeli tarafından cevaplanmakta, gerek duyulması halinde yatırımcılarla iletişime geçilerek daha fazla bilgi alışverişinde bulunulması da mümkün olabilmektedir. Ayrıca platform içerisinde Soru-Cevap Modülü ve Teşvik Robotu modülünün İngilizce versiyonu da aktif hale getirilmiştir. Bu doğrultuda, yatırımcının yatırım süreci boyunca ihtiyaç duyabileceği birçok alanda danışmanlık hizmeti sağlanmakta, bu yeni platform aracılığıyla Yatırım Destek Ofislerinin bugüne kadar bölgelerine çektikleri yatırımların ve oluşturulan istihdam imkanlarının daha da artacağı öngörülmektedir.

Bunun yanı sıra, Yatırıma Destek platformu içerisinde ülkemizde faaliyet gösteren ve tedarik zincirini yerlileştirmek isteyen alıcı firmaların yerlileştirmek istediği tedarik kalemlerini platform üzerinden ilan edebileceği ve yerli KOBİ'lerin bu ilanlara başvuru yapabildiği “Tedarik Zinciri Yerlileştirme” modülü hem alıcı firmalar hem de yerli KOBİ'ler için önemli fırsatlar barındırmaya devam etmektedir.

5.26. ka.gov.tr ve panel.ka.gov.tr İnternet Siteleri

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile kalkınma ajansları arasında ortak çalışmaların yürütülmesi, doküman ile iyi uygulama örneklerinin paylaşılması, karşılıklı istişarelerin gerçekleştirilmesi amacıyla 2021 yılından bu yana panel.ka.gov.tr intranet platformu kullanımdadır.

Diğer yandan, ajansların bölgesel kalkınmaya yönelik farklı politika alanlarında bölgelerinde yürütmekte olduğu planlama ve programlama faaliyetlerine ilişkin bilgilerin doğrudan kamuoyuyla paylaşılmasına yönelik oluşturulan www.ka.gov.tr ile ajanslarca

gerçekleştirilen proje ve etkinlik bilgileri ile güncel destekler, ihaleler ve personel alımları gibi duyuruların kullanıcılara tek platform üzerinden aktarımı sağlanmaktadır.

5.27. Kalkınma Kütüphanesi

Kalkınma ajanslarının önemli görevlerinden biri de bölgelerinin kalkınmasıyla ilgili plan ve programlar, sektörel analiz raporları, proje fizibilite raporları hazırlamak, program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışmaları yapmak ve daha birçok türde yayın hazırlamaktır.

Kalkınma ajanslarının bilgiye dayalı, şeffaflık, tarafsızlık, güncellik ve fikri mülkiyet haklarına saygı ilkelerine bağlı kalarak hazırlamış oldukları bu yayınlar, temel olarak bölgesel ve ulusal gelişmeye katkıda bulunma amacı taşımaktadır. Bu yayınlar özel sektör yatırımcılarına yol gösterici, kamunun merkezi ve yerel düzeyde politika yapma sürecini destekleyici dokümanlar olup araştırmacılar ve kamuoyu için temel kaynak niteliğini haizdir.

Bu kapsamda kalkınma ajanslarının kuruluşundan bu yana yaptığı ve yaptırdığı plan, program, strateji, sektörel ve bölgesel analiz raporları gibi çalışmalar Kalkınma Kütüphanesi internet sitesi (www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr) üzerinden araştırmacılar ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

5.28. Kalkınma Galerisi

Kalkınma ajansları bölgelerinin tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerinin tanıtımı için de çalışmalar yürütmekte olup; bu kapsamda üretilen fotoğraf ve video içeriklerinin kamuoyu ile paylaşılması amacıyla kalkınma galerisi internet sitesi (www.kalkinmagalerisi.org.tr) hazırlanmıştır.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen portal ile ülkemizin bütüncül, etkin ve verimli bir şekilde tanıtımına hizmet edilirken, aynı zamanda çağın gerekliliklerine uygun dijital içeriklere ücretsiz erişim sağlanarak bu alandaki önemli bir eksiklik de giderilmiştir. Portal 2022 yılı Aralık ayından bu yana hizmet vermektedir.

5.29. Coğrafi İşaret Çalışmaları

Kalkınma ajansları, coğrafi işaretli ürünlerin yerel ekonomilere ve sürdürülebilir tarım/gıda üretimine katkı sağlaması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, ulusal ve uluslararası alanda tanınırlığının artırılması, yöresel ürünlerin tescil edilmesi, ürünlerin markalaşması, kalite kontrolü ve sertifikasyon süreçleri gibi çalışmalar

yürütülmüştür. Ayrıca, üreticilere eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunularak verimliliklerinin artırılması ve iş birliklerinin teşvik edilmesi sağlanmaktadır. Ürünlerin katma değerinin artırılması için soğuk hava ve lisanslı depo kurulumu, sera kurulumu, paketleme tesisi kurulumu ve makine-ekipman desteği gibi konularda kalkınma ajansları destekler sağlamaktadır. Ayrıca, Yörex Yöresel Ürünler Fuarına kalkınma ajansları tarafından katılım sağlanmıştır.

5.30. İzleme-Değerlendirme Misyon Ziyaretleri

2024 yılında Kalkınma ajanslarına yönelik izleme-değerlendirme misyon ziyaretleri gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu ziyaretler, ajansların kurumsal işleyişlerinin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesini ve uygulama kapasitesinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Bu çerçevede, ziyaret edilen ajansın tüm birimleriyle ayrı ayrı toplantılar düzenlenmekte; yürütülen faaliyetler, kurumsal süreçler, karşılaşılan sorunlar ve elde edilen sonuçlar detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Söz konusu ziyaretler, ajansların performanslarının izlenmesi ve iyi uygulama örneklerinin yerinde tespit edilmesine imkân sağlamaktadır.

Ziyaretlerin temel amacı, ajanslarda öne çıkan başarılı uygulamaların belirlenerek diğer ajanslarla paylaşılması ve yaygınlaştırılmasının teşvik edilmesidir. Bununla birlikte, tespit edilen gelişime açık alanlara ilişkin değerlendirmeler yapılmakta ve gerekli yönlendirmeler sunulmaktadır. Böylece ajanslar arasında kurumsal öğrenme desteklenmekte, uygulama birliğinin sağlanmasına katkı sunulmakta ve ulusal kalkınma politikalarının etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, 2024 yılında Güney Marmara, Ahiler ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajanslarına izleme-değerlendirme misyon ziyareti yapılmıştır.

6. ANALİTİK ÇALIŞMALAR

6.1. Analiz, İnceleme, Strateji ve Planlama Çalışmaları

Kalkınma ajanslarının en temel görevlerinden birisi de bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmek, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırmaktır.

Ajansların hazırladıkları bölge planları ile ortaya konan vizyon ve hedeflere ulaşılması, planlama açısından daha kapsamlı araştırmaların ve analizlerin gerçekleştirilmesini, sadece ajansların değil diğer kurumların da ihtiyaç duyduğu yeni verilerin üretilmesini, bunların üzerine inşa edilecek daha detaylı sektörel ve tematik stratejilerin hazırlanmasını gerektirmektedir.

Bu kapsamda, Ajanslar tarafından 2024 yılında yeni dönem bölge planı taslakları ve mevcut durum analizlerinin yanı sıra bölgelerine ilişkin farklı konularda yaklaşık 190 analiz, inceleme, strateji ve planlama çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu raporların bir kısmı ajansların kendi insan kaynakları ile gerçekleştirilirken bir kısmı hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmaların detayları Ek-2’de yer almaktadır. Merkezi düzeyde koordine edilen bazı çalışmalar aşağıda açıklanmaktadır.

6.1.1. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE)

Ülkemizde kalkınma politikalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarında öne çıkan önemli politika araçlarından biri de Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmalarıdır (SEGE). Bu araştırmalar ilçe, il ve bölgelerin gelişmişlik düzeylerini ve eğilimlerini tespit eden bilimsel çalışmalar olup birçok kurum ve kuruluş tarafından çeşitli politika uygulamalarında referans olarak kullanılmaktadır.

İl SEGE-2017 çalışmasında kullanılan verilerin güncelliğini yitirmesi ve 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sosyo-ekonomik yapıda yarattığı etkiler nedeniyle söz konusu çalışmanın güncellenmesi faaliyetleri yürütülmüştür. Güncellenen İl SEGE çalışmasının raporlama süreci devam etmektedir.

6.1.2. Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması (YER-SİS)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması (YER-SİS) Projesi 2020 yılı itibarıyla tamamlanmıştır. Söz konusu Proje Türkiye’deki yerleşim sistemlerinin mevcut durumu ile yerleşimler arası hiyerarşik ve hiyerarşik olmayan ilişkileri yeni dinamikler ve teoriler çerçevesinde

tanımlamakta, en küçük yerleşim birimi olan köyler ve mahallelerden, metropollere kadar Türkiye'deki tüm yerleşim birimlerini içermektedir.

Proje kapsamında gerçekleştirilen analizlerin sonuçları “Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Hizmet Merkezleri”, “İller ve Bölgeler Arası Sosyo-Ekonomik Ağ İlişkileri” ve “Türkiye’de Kırsal Yerleşimler Saha Çalışması” adı ile üç farklı rapor halinde basılmıştır.

YER-SİS projesine ilişkin tüm veri, analiz sonuçları ve dokümanlar coğrafi bilgi sistemleri altyapısıyla desteklenen internet tabanlı bir karar destek sistemi olan www.yersis.gov.tr adresinde kamu ile paylaşımına açılmıştır. YER-SİS KDS’de dinamik sorgulama seçeneği ile kullanıcıların ihtiyacına yönelik coğrafi veri üretme ve görüntüleme imkânı sunulmaktadır.

2024 yılında proje kapsamındaki analizlerin karar destek sistemi üzerinden güncel verilerle otomatik olarak yenilenmesi için ilgili kurumlardan veriler temin edilmiş ve bu verilerin analize hazır hale getirilmesi için yürütülen çalışmalar devam edilmiştir. YER-SİS sonuçları, ulusal ve bölgesel kalkınma politikalarının tasarım ve uygulama süreçleri ile kamu ve özel sektörün yatırım kararlarına katkılar sunarak uygulama etkinliğini artıracaktır. Araştırmada izlenen özgün yaklaşım ve karar destek sistemi ile sunulan veri altyapısı, başta akademik çalışmalar olmak üzere bu alanda yeni ve kapsamlı analizler yapılmasının önünü açacaktır.

6.1.3. Program Sonrası Değerlendirme ve Etki Analizi Çalışmaları

Ajanslar, “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” gereğince, yürüttükleri mali destek programlarının sonuçlarına ilişkin değerlendirme çalışmalarını program kapanış raporunun hazırlandığı tarihten itibaren en geç üç yıl içerisinde gerçekleştirmektedir. Söz konusu değerlendirme çalışmalarıyla mali destek programlarının bölgelerin kalkınması bakımından oluşturulan etki ve sonuçları ile bu programların başarı düzeyleri tespit edilmeye çalışılmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” ile bu konuda gerçekleştirilen toplantılar kalkınma ajanslarına yön vermekte ve bu çalışmalara destek olmaktadır. Kalkınma Ajansları tarafından kuruluşları itibarıyla desteklemiş oldukları programlara ilişkin yapılan toplam değerlendirme çalışması sayısı 439’dur. 2024 yılında yapılmış olan değerlendirme çalışması sayısı ise 36’dır. 29 adet destek programına ilişkin program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışması ise halen sürdürülmektedir.

6.1.4. Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri

Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri bir bölgenin ya da ilin ekonomik yapısının ve üretim yeteneklerinin değerlendirilmesi için yapılan çalışmalardır.

2023 yılında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü uhdesinde, Mersin Üniversitesi, Çukurova Kalkınma Ajansı ve Trakya Kalkınma Ajansının yer aldığı bir çalışma grubu kurularak 81 ilin hangi endüstrilerde uzmanlaşabileceğinin, rekabet avantajı elde edebileceğinin ve ekonomik büyüme için potansiyel olanaklarının belirlenmesi amacıyla Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri çalışmaları yürütülmüştür.

Bu kapsamda, 2024 yılı içerisinde istihdam, üretim değeri ve ihracat verileri kullanarak tüm analizler tamamlanmış ve analiz sonuçları Ajanslara görüşe sunulmak suretiyle saha tecrübesiyle teyit edilmiştir.

Ayrıca, analiz sonuçlarının görselleştirilerek kullanıcılara sunulması amacıyla internet sitesinin kurulması için çalışmalar yürütülmüştür.

7. KALKINMA AJANSLARI DESTEKLERİ

Kalkınma Ajansları; mali, teknik ve yenilikçi destek programları vasıtasıyla yereldeki aktörlere destek sağlamaktadır. Kalkınma Ajansları tarafından 2024 yılında mali destek programları kapsamında 79 projeye yaklaşık olarak 298,5 Milyon TL destek verilmiş olup, söz konusu projelerin eş finansman dahil bütçesi 400,5 Milyon TL'dir. Teknik destek programları kapsamında 523 projeye yaklaşık olarak 39,3 Milyon TL destek sağlanmıştır. Yenilikçi destek programları kapsamında 41 projeye yaklaşık olarak 77,5 Milyon TL destek verilmiştir. Ayrıca, 2024 yılında tematik bölgesel kalkınma programlarından Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) kapsamında 15 proje için 455,3 Milyon TL, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında 174 proje için 739,4 Milyon TL, Üreten Şehirler Destek Programı (ÜŞ) kapsamında 7 proje için 55,3 Milyon TL ve Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) kapsamında ise 3 projeye 45,2 Milyon TL tutarında destek sunulmaktadır. Bu programlarla birlikte sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 842 proje için 1,7 Milyar TL olmuştur.

7.1. Mali Destek Programları

Ajanslar, mali destek programları vasıtasıyla bölge planlarıyla oluşturulan ve yönetim kurullarınca onaylanan önceliklerin hayata geçirilmesine katkıda bulunacak projelere destek sağlamaktadır.

Mali destekler; proje teklif çağrısı, fizibilite desteği, güdümlü proje desteği, finansman desteği ve faizsiz kredi desteğinden oluşmaktadır. Kalkınma Ajansları tarafından 2024 yılında mali destek programları kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının, özel sektör kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının 79 projeye yaklaşık olarak 298,4 Milyon TL destek verilmiş olup, söz konusu projelerin eş finansman dahil bütçesi 400,5 Milyon TL'dir.

7.1.1. Proje Teklif Çağrıları

Proje teklif çağrıları, belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje tekliflerini sunmaya davet edilmesi ve başvuruların bağımsız değerlendiriciler tarafından değerlendirilip, başarılı bulunan projelerin program bütçeleri dikkate alınarak desteklenmesi olarak özetlenebilecek destek mekanizmasıdır. Söz konusu destek türü kapsamında 2024 yılında uygulaması başlayan program bulunmamaktadır.

7.1.2. Finansman Destekleri

Finansman destekleri, başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeler için, ilgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek finansman giderlerinin, ajans tarafından karşılanmasını öngören mali destektir. 2024 yılı kapsamında ilgili destek türünde herhangi bir uygulama gerçekleştirilmemiştir.

7.1.3. Faizsiz Kredi Destekleri

Faizsiz kredi destekleri, ajansın başvuru rehberine uygun projelere aracı kurumlar vasıtasıyla faizsiz kredi temin etmek suretiyle sağlayacağı mali destektir. Faizsiz kredi desteği, 2022 yılında kalkınma ajansları tarafından ilk defa uygulaması başlatılarak ajans destek mekanizmasına yeni bir mali destek aracı olarak eklenmiştir. 2024 yılında Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından uygulanmıştır. Yürütülen faizsiz kredi desteğine ilişkin bilgiler Tablo 7-1’de sunulmaktadır. Buna göre söz konusu destek programı kapsamında Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından sağlanan toplam destek tutarı 75,3 Milyon TL’dir. Ajansa toplam 33 faizsiz kredi desteği başvurusunda bulunulmuş, bunlardan 17’si desteklenmeye hak kazanmıştır.

Tablo 7-1 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Faizsiz Kredi Desteği Uygulamaları

Ajans Adı	Destek Programı Adı	Destek Tutarı (TL)	Eş Finansman Dahil Destek Tutarı (TL)	Başvuru Sayısı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı
BAKA	Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi Faizsiz Kredi Destek Programı	75.257.674	75.257.674	33	17

7.1.4. Fizibilite Destekleri

Fizibilite destekleri, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilmesidir.

Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri, birlikler ve kooperatifler yararlanabilir.

2024 yılında 9 kalkınma ajansı fizibilite destek programı uygulamıştır. Yürütülen fizibilite destek programına ilişkin bilgiler Tablo 7-2’de sunulmaktadır. Buna göre söz konusu

destek programı kapsamında ajanslar tarafından sağlanan toplam destek 22,5 Milyon TL'dir. Ajanslara toplam 89 fizibilite başvurusunda bulunulmuş, bunlardan 55'i desteklenmeye hak kazanmıştır.

Tablo 7-2 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Fizibilite Desteği Uygulamaları

Ajans Adı	Destek Tutarı (TL)	Eş Finansman Dahil Destek Tutarı (TL)	Başvuru Sayısı	Sözleşme İmzalanın Proje Sayısı
ÇA	2.750.000	2.750.000	8	7
DİKA	471.100	524.000	8	2
DAKA	816.460	1.226.460	7	4
GEKA	787.500	875.000	3	3
KUDAKA	2.957.000	3.988.000	18	4
MARKA	2.041.400	2.245.400	11	7
ORAN	4.454.500	6.078.000	13	12
OKA	5.899.980	15.149.147	16	11
SERKA	2.338.600	3.639.116	5	5
TOPLAM	22.516.540	36.475.123	89	55

7.1.5. GÜDÜMLÜ Proje Desteği

Güdümlü projeler, proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmadan doğrudan destek sağlamaya yönelik olarak; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda konusu ve koşulları ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir. Güdümlü proje desteğini diğer mali destek programlarından ayıran temel fark, proje fikrinin ajans ile paydaşlar tarafından müştereken belirlenmesi ve projelerin ajansın öncülüğünde geliştirilmesidir.

Güdümlü Proje Desteği (GPD) ile bölgesel gelişmenin hızlandırılması, bölgenin rekabet edebilirliğinin güçlendirilmesi, bölgedeki iş ortamının iyileştirilmesi, bölgedeki girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlayabilecek nitelikteki projeler desteklenmektedir.

GPD'den; yerel yönetimler ve mahalli idare birlikleri, üniversiteler, meslek okulları, araştırma enstitüleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoloji transfer ofisi şirketleri ile teknoloji geliştirme bölgeleri ve sivil toplum kuruluşları faydalanabilmektedir.

Güdümlü projelerde proje geliştirme, fizibilite hazırlama ve destek sözleşmesi imzalama süreci proje teklif çağrısı uygulamalarına göre daha uzun süre gerektirebilmektedir. Bu nedenle yıl içerisinde hazırlıkları sürdürülen güdümlü projelerin destek sözleşmeleri takip eden yıl içinde imzalanabilmektedir. Raporlama açısından veri kaybına sebep olmamak adına

güdümlü projelerle ilgili destek verilerinin bir önceki yıllla birlikte gösterilmesi faydalı görülmektedir.

2024 yılında rapor dönemi itibarıyla toplam 4 ajans 7 güdümlü proje uygulaması yürütmüştür. 2024 yılında yürütülen güdümlü proje desteklerinin toplam tutarı 200,6 Milyon TL'dir.

Tablo 7-3 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Güdümlü Proje Desteği Uygulamaları

Ajans Adı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Eş Finansman Dahil Destek Tutarı (TL)
DOKA	1	18.585.000	26.550.000
İSTKA	3	149.578.261	176.310.360
OKA	1	16.425.000	37.425.121
SERKA	2	16.000.000	48.500.000
TOPLAM	7	200.588.261	288.785.481

7.2. Teknik Destek Programları

Ajansların teknik destek programlarının amacı bölgelerindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamaktır. Teknik destek programları kapsamında; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi destekler sağlanmaktadır. 2024 yılında 20 ajans tarafından teknik destek programı uygulanmış ve 134,4 Milyon TL tutarında bütçe ilan edilmiştir.

Ajanslar bazında 2024 yılı teknik destek uygulamaları Tablo 7-4'te verilmektedir.

Tablo 7-4 Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Teknik Destek Uygulamaları

Ajans Adı	İlan Edilen Toplam Bütçe (TL)	Destek Tutarı (TL)	Teslim Edilen Başvuru Sayısı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı
AHİKA	7.500.000	-	24	14
ANKARAKA	3.000.000	1.885.423	45	13
BAKA	4.000.000	569.000	13	6
BAKKA	10.000.000	4.656.884	79	39
BEBKA	4.000.000	2.689.364	96	32
ÇKA	3.000.000	1.145.333	65	29
DİKA	2.750.000	-	48	0
DOKA	11.000.000	2.058.174	92	25
FKA	3.400.000	2.161.547	44	26
GEKA	1.500.000	778.920	26	16
GMKA	8.500.000	3.886.300	24	18
İZKA	11.000.000	-	60	0
KUZKA	7.500.000	1.916.997	26	22
KUDAKA	4.000.000	2.487.939	45	27
MARKA	10.000.000	278.400	58	36
MEVKA	26.250.000	9.231.800	107	95

Ajans Adı	İlan Edilen Toplam Bütçe (TL)	Destek Tutarı (TL)	Teslim Edilen Başvuru Sayısı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı
ORAN	4.000.000	379.000	17	9
OKA	7.000.000	2.271.456	85	56
SERKA	2.000.000	1.443.650	39	18
TRAKYAKA	4.000.000	1.444.949	68	42
TOPLAM	134.400.000	39.285.136	1.061	523

Teknik destek programları kapsamında 1.061 proje başvurusu gerçekleşmiş, bunlar içerisinde 523 proje destek almaya hak kazanmıştır.

7.3. Yenilikçi Destek Programları

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından ilan edilen 250 Milyon TL destek bütçeli Etki Yatırımına Yönelik Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı (EBGS) ile TR51 Bölgesinde (Ankara) ve 2023 yılında deprem nedeniyle olağanüstü hal ilan edilen illerde (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ) hızlı büyüme ve katma değer yaratma potansiyeli taşıyan pozitif ve ölçülebilir sosyal ve çevresel etki yaratabilecek girişimlere finansman desteği sağlamak üzere kamu-özel sektör ortaklığına dayalı sürdürülebilir bölgesel girişim sermayesi uygulamasının desteklenmesi ve hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. EBGS programı kapsamında yenilikçi, yaratıcı ve teknoloji tabanlı iş modeline sahip; toplum veya çevre üzerinde sürdürülebilir, pozitif ve ölçülebilir etki yaratabilecek girişim şirketleri ve KOBİ'lere yatırım yapabilecek girişim sermayesi fonları asgari 5 Milyon TL, azami 30 Milyon TL tutarında desteklenebilecektir. 2023 yılında program tanıtım toplantıları ve duyuruları gerçekleştirilmiş, aday başvuru sahiplerine başvuru geliştirme teknik yardımı sağlanmıştır. Başvuruda bulunan 25 fon için mali ve teknik değerlendirmeler 2024 yılında yürütülmüş ve değerlendirme süreci tamamlanmıştır. Desteklenmeye hak kazanan fonlar ile sözleşme süreci başlatılması için Bakanlık onayına sunulmuştur.

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından ilan edilen 80 Milyon TL bütçeli Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi Faizsiz Kredi Destek Programı ile kıyı şeridinde sıkışmış olan turizm faaliyetlerinin bölge geneline yayılması, turizm ürünleri çeşitliliğinin artırılması ve mevcut turizm faaliyetlerinin yeşil dönüşüm entegrasyonunun sağlanması amaçlanmıştır. Programın özgün tarafı ise; bu zamana kadar verilen faizsiz kredi desteği yalnızca KOBİ'lere yönelik iken bu programla birlikte kamu iştiraki olan belediye işletmelerinin de kapsama dahil edilmesidir. Program kapsamında başvuru yapan 39 projeden 5 tanesi belediye işletmesidir. Belediye işletmeleri tarafından sunulan 5 projeden 2 tanesi destek almaya hak kazanmış ve toplamda yaklaşık 9,5 Milyon TL'lik destek tutarı sözleşmeye bağlanmıştır.

Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde hızlı büyüme ve katma değer yaratma potansiyeli taşıyan girişimlere finansman desteği sağlamak üzere, 5 yıl süreyle uygulanacak toplam 100 milyon TL bütçeli kamu-özel sektör ortaklığına dayalı BEBKA Bölgesel Girişim Sermayesi uygulaması hayata geçirilmiştir. Bu program ile girişim sermayesi yatırım fonlarının ilk kez doğrudan bölgede yatırım yapmasının önü açılmıştır. Destek programı kapsamında girişim sermayesi fonları ile bölgede yüksek katma değer üreten, teknoloji odaklı girişimlere ve KOBİ'lere yatırım yapılması sağlanacaktır. Bu sayede girişimlerin finansmana erişiminin artırılması ve böylece girişimcilik ve yenilikçilik ekosisteminin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. BEBKA Bölgesel Girişim Sermayesi desteğine 23 Girişim Sermayesi Yatırım Fonundan başvuru gelmiştir. Bu fonların 17'sinin merkezi Türkiye'de, 6'sının merkezi ise yurtdışıdadır. Başvuruda bulunan fonların Ajanstan talep ettiği toplam kaynak miktarı yaklaşık 535,5 Milyon TL olmuştur. Başvuru yapan fonlar arasından 3 tanesi ile 2024 yılında müzakereler yapılmış ve sözleşme imzalanarak bu fonlara 29,6 Milyon TL yatırım yapılmıştır.

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından teknoloji tabanlı, ölçeklenebilir ve ticarileştirilebilir iş fikirlerinin hayata geçirilmesine yönelik Genç Girişimci Destek Programı 2022 yılında ilan edilmiştir. Program; ön kuluçka programı, finansal destek programı, hızlandırma programı ve yatırımcı buluşmalarını kapsayan 4 unsurdan oluşmaktadır. 2024 yılı içerisinde girişimci-yatırımcı buluşması etkinliği düzenlenerek program tamamlanmıştır. 243 başvuru ile başlayan programda 11 genç toplam 5.000.000 TL'lik finansal destek almıştır. Programda; TR62'de şirket kurma şartı ile başvuruların tüm Türkiye'ye açık olması, finansal destek sürecinde şirketleşme şartı ile gerçek kişilerin uygun başvuru sahibi olabilmesi, iki aşamalı değerlendirme süreci (Birinci aşama: Ajans uzmanları ve girişimcilik ekosisteminin diğer aktörlerinden oluşan en az üç kişilik bir komisyon değerlendirmesi, 2. aşama: Girişimci sunumları ile Ajans uzmanları ve nitelikli yatırımcılardan oluşan en az üç kişilik bir komite değerlendirmesi), finansal destek süreci boyunca her girişimciye bir ana mentör ve ihtiyaca göre teknik mentörlerin atanması, girişimci takibinin bu mentörler iş birliğiyle yapılması ve son olarak da önden ödeme sistemi, programın yenilikçi yönleridir. Program sonunda, firmasına yatırım alan, ilk ürün satışını gerçekleştiren, uluslararası fuarlara katılım hakkı kazanan girişimciler olmuştur.

Fırat Turu Destek Programı, Fırat Kalkınma Ajansı tarafından Malatya, Elazığ, Bingöl ve Tunceli illerinin turizm potansiyelini artırmak ve bu illeri "Fırat'ı Keşfet" markası altında yeni bir destinasyon olarak konumlandırmak amacıyla başlatılmıştır. Program kapsamında seyahat acentelerine konaklama destekleri sunularak bölgeye gelen tur sayısının artırılması, bu

ziyaretlerin sürdürülebilir hale getirilmesi ve turizm gelirlerinin yükseltilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca yöresel mutfakların, kültürel mirasın ve doğal güzelliklerin tanıtımıyla bölgenin turizm ekosistemine entegre edilmesi amaçlanmaktadır. Programın katkısıyla bölgeye gelen turist ve geceleme sayılarında artış gözlenmiş, bu da programın etkisini ortaya koymuştur. Son dönemde yerli turistlerin farklı kültürleri tanıma, yöresel lezzetleri keşfetme ve alternatif rotalara yönelme eğilimi, Yukarı Fırat Bölgesi’ni cazip bir destinasyon haline getirmiştir. Bu doğrultuda program, yalnızca turizm hareketliliğini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda depremden etkilenen bölgenin yeniden canlandırılmasına katkı sağlamaktadır. 2021-2024 yılları arasında uygulanan program kapsamında 2025 fiyatlarıyla 700.000 TL destek verilmiştir. Bu destekle bölgeye 51 tur ile 1.310 turistin gelmesi sağlanmış ve bölgede 3.100 ilave geceleme gerçekleşmiştir. Gelen tur operatörlerinin bir kısmının bölgedeki tur programını kalıcı hale getirdiği de gözlemlenmiştir.

Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) tarafından 2023 yılında ilan edilen ve 2024 yılında uygulama süreci devam eden “Yenilikçi Genç Girişimcilik Destek Programı” kapsamında TR32 Düzey-2 Bölgesi’nde gençler tarafından kurulacak olan teknoloji, yaratıcılık ve genç istihdamının artırılmasına yönelik yenilikçi girişimlere toplam 3.000.000 TL geri ödemesiz destek (hibe) sağlanması planlanmıştır. Program kapsamında başarılı bulunan toplam bütçesi 3.036.624 TL olan 15 projeye, 791.118 TL’si 2024 yılında olmak üzere toplam 2.749.292 TL ödeme gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında desteklenen 15 projenin kapanışı 2024 yılı içinde gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) tarafından 2024 yılında “Yenilikçi Kadın Girişimci Destek Programı” ilan edilmiştir. Program kapsamında Güney Ege Bölgesinde, kadınların yenilik, teknoloji ve yaratıcılık temelli girişimlerinin desteklenmesi amacıyla proje başına azami 400.000 TL olacak şekilde toplam 4.000.000 TL geri ödemesiz destek (hibe) sağlanması planlanmıştır. Başvuru süresi 09.01.2025 yılında dolacak olan program kapsamında 2024 yılı içinde 4 adet başvuru alınmıştır.

İstanbul Kalkınma Ajansı Türkiye’nin ilk performans odaklı proje teklifi çağrısı Yetenek İstanbul Programı’nı ilan etmiş ve 2023 yılında uygulamasına başlamıştır. Program iki temel bileşenden oluşmaktadır. Birinci bileşende yazılım odaklı eğitim merkezi kurulumu desteklenirken ikinci bileşen ise ilgili merkezde yazılımcı eğitimi ve istihdamını esas almaktadır. Programa 27 proje başvurusu yapılmıştır. Başarılı bulunan 9 projenin süreçleri devam etmektedir. Destek oranı %100 olan projelerin toplam bütçesi 52,2 Milyon TL’dir. Projeler, 2023 yılı Ekim ayında başlamış olup, 2025 yılı Eylül ayında tamamlanmaları

beklenmektedir. Projelerde 965 kişinin eğitim alması ve bu kursiyerlerden 602'sinin istihdam edilmesi hedeflenmektedir.

İstanbul Kalkınma Ajansının hayata geçirilen bir diğer çalışması Türkiye'nin ilk Sosyal Etki Tahvili (SET) olan "İstanbul Kodluyor" projesidir. Yüksek genç işsizlik oranları ile bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü öncelikli olmak üzere vasıflı işgücü ihtiyacı arasındaki boşluğu doldurarak yazılım sektöründe genç istihdamına odaklanan proje, 18-35 yaş arasında, en az lise mezunu ve proje başvuru tarihi itibarıyla ne eğitimde ne istihdamda olan gençleri hedeflemektedir. 550 istihdamın hedeflendiği projede tüm sonuçlara ulaşılması durumunda etki yatırımcısına 1.250.000 ABD doları ödeme yapılacaktır. İSTKA ile etki yatırımcısı Türkiye Outcomes Partnership Limited arasında Sonuç Sözleşmesi 05 Mayıs 2023 tarihinde imzalanmıştır. Etki yatırımcısı ile hizmet sunucu arasındaki Hizmet Sunucu Sözleşmesi 25 Temmuz 2023 tarihinde imzalanarak 24 aylık sözleşme uygulama dönemi başlamıştır. Proje web sitesi faaliyete geçirilerek potansiyel katılımcı başvuruları alınmaya başlamıştır. Projeye 11.500 genç başvuru yapmış, yapılan elemelerin ardından birinci basamak eğitimi olan "Herkes için Kodlama" eğitimini 1.039 kişi tamamlamıştır. 2023 yılı içerisinde temel eğitimlerin çoğu tamamlanmış ve ikinci aşama (11 farklı konudaki Mesleki & Profesyonel Gelişim Eğitimleri) eğitimlere başlanmıştır. Proje kapsamında toplam 874 katılımcının eğitim ve sertifikalandırma süreçleri tamamlanmıştır. 2024 yılı sonunda 148 katılımcının istihdamı ve bu katılımcılardan 38'sinin en az 6 aylık istihdam süresini tamamladığı teyit edilmiş olup bu doğrultuda yatırımcıya toplam 211.900 ABD Doları ödeme gerçekleştirilmiştir. İstihdamı en az 6 ay süreyle devam eden katılımcı sayısı ise 38'e yükselmiştir.

2024 yılında Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından uygulanmaya başlanan ve bölgeyi tercih edilen bir destinasyon haline getirmeyi amaçlayan Batı Karadeniz'i Keşfet Alternatif Destek Programı kapsamında konaklamalı tur paketleri için 71.300 TL destek verilmiş, bölge ekonomisine toplam 689.199 TL tutarında katkı (konaklama, yemek, hediyelik eşya vb.) sağlanmıştır. Ajans desteği ile seferlerine başlayan Turistik Tuz Ekspresi turları kapsamında yaklaşık 1 Milyon TL destek verilmiş, bölge ekonomisine toplam yaklaşık 2,6 Milyon TL katkı sağlanmıştır.

8. YATIRIM DESTEK VE TANITIM FAALİYETLERİ

Yatırım Destek Ofisleri (YDO), yeni yatırımlar için gerekli idari işlemlerin mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmesine katkı sağlayan, yerli ve yabancı yatırımcılara danışmanlık hizmeti veren, bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak ve bilinirliğini artırmak için yurt içi ve yurt dışında çeşitli faaliyetlerde bulunarak bölgeye yatırımcı çekmeye çalışan birimlerdir.

YDO'larda yatırımcılara sunulan hizmetler ücretsizdir. Yatırımcı, YDO'lara yatırım için gerekli olan işlemlerin tamamı için başvurabileceği gibi, sadece bir veya birden fazla işlem için de başvurabilir. Yatırımcı, önceden ilgili yerlere başvurusu yapılan ancak henüz sonuçlanmamış işlemlerin takibi için de YDO'lara başvuru yapabilir.

Kalkınma ajansları bünyesinde kurulan YDO'ların görev ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları; 27 Ağustos 2014 tarih ve 29101 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliğinde belirlenmiştir. Bu görev ve faaliyetlerin daha verimli şekilde yerine getirilmesi için YDO'ların;

- Ajans merkezi ile arasında tam iş birliği ve koordinasyon sağlanması,
- Başta insan kaynağı olmak üzere kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi ve ihtiyaçlarının giderilmesi,
- Proaktif bir yaklaşım benimseyerek işletmelere ulaşması, sorunlarını not ederek ilgili mercilere ulaştırması, ilin sorun ve ihtiyaçları konusunda ildeki kurum ve kuruluşlar nezdinde farkındalık yaratan, ilgili, talepkâr, çözüm üreten, iş birliği ve koordinasyonu sağlayan bir role evrilmesi,
- Sahada bizzat çalışarak ve bilgi toplayarak ildeki kamuya veya özel sektöre ait tüm âtil tesislerin yakından takip edilmesi, bu tesislerin sahip olduğu özellikler itibarıyla hangi sektörde değerlendirilebileceği konusunda çalışılması, gerekirse bu konuda sektör temsilcileriyle (meslek örgütleriyle) ve yatırımcılarla istişarelerde bulunulması, bu tesislere yönelik ön fizibilite düzeyinde proje önerileri hazırlaması ve bu proje önerilerinin muhtemel yatırımcılara aktarılması,
- İldeki kurum ve kuruluşlarla yakın iş birliği ve koordinasyon halinde çalışması

hususları öncelikler arasında görülmektedir.

YDO'lar 2024 yılında bölgelerindeki firma, kurum ve kişilerin soru ve taleplerinin karşılanması konusunda çalışmalar yürütmüşlerdir. Ayrıca; yatırımcıyı bölgeye çekme, yatırım yeri gösterme, izin ve ruhsat takibi, şirket kurulumu, bakanlık, belediye ve kaymakamlık nezdinde yatırımcının görüşmelerini sağlama ve bu kapsamda iş ve işlemlerinin

koordinasyonunu sağlama, yatırım yeri tahsisi ile ilgili bilgi ve takip gibi birçok konuda yatırımcılara destek sağlanmıştır.

2024 yılında da YDO'lar tarafından yerli ve yabancı yatırımcılara bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti verilmiştir. Bu faaliyetlerle bölgelere çekilen yatırımlar ile yaklaşık 3,4 Milyar TL yatırım ve 1.059 istihdam öngörülmektedir.

8.1. İzin ve Ruhsat İşlemleri

Tablo 8-1'de görüldüğü üzere YDO'lar 2024 yılında 20 yatırımcının izin ve ruhsat işlemlerine ilişkin süreçte yer almışlar ve bunlardan 16'sının izin ve ruhsatlandırma sürecini tamamlamışlardır.

Tablo 8-1 İzin ve Ruhsat Takibi

Ajans Adı	YDO Adı	İzin ve Ruhsat için YDO'ya Başvuran Yatırımcı Sayısı	İzin ve Ruhsat Süreci Tamamlanan Yatırımcı Sayısı
ANKARAKA	Ankara	2	1
BAKA	Antalya	1	1
İZKA	İzmir	1	1
MEVLANA	Konya	1	0
ORAN	Kayseri	2	0
	Sivas	4	4
	Yozgat	7	7
TRAKYA	Tekirdağ	2	2
TOPLAM		20	16

Alınan izin ve ruhsatların YDO bazında yatırım konusu, yatırım tutarı ve istihdam bilgileri Tablo 8-2'de verilmektedir:

Tablo 8-2 İzin ve Ruhsat Alınan Yatırımcılar

Ajans Adı	YDO Adı	Yatırımın Konusu	Öngörülen Yatırım Tutarı (TL)	Öngörülen İstihdam
ANKARAKA	Ankara	Konteyner İmalatı	200.000.000	23
BAKA	Antalya	Zeytinyağı Fabrikası Kurulumu	25.000.000	20
İZKA	İzmir	Gıda Endüstrisi için Makine, Sistem ve Bileşen Tedariği	11.000.000	1
ORAN	Sivas	Tasarım Cam Üretimi	50.000.000	20
	Sivas	Makine ve Aksamları Üretimi	135.000.000	25
	Sivas	Demir Çelik Üretimi	250.000.000	55
	Sivas	Krom Madeni Üretimi	65.000.000	70
	Yozgat	Tekstil Ürünleri Üretimi	400.000.000	250
	Yozgat	Gıda Ürünleri Üretimi	2.000.000	15
	Yozgat	Metal Tavan Üretimi	500.000.000	50

Ajans Adı	YDO Adı	Yatırımın Konusu	Öngörülen Yatırım Tutarı (TL)	Öngörülen İstihdam
ORAN	Yozgat	Prefabrik Üretimi	90.000.000	20
	Yozgat	Gıda Makine Üretimi	30.000.000	50
	Yozgat	Diş Protezi Üretimi	50.000.000	30
	Yozgat	Yapı Kimsayal	10.000.000	15
TRAKYA	Tekirdağ	Kimyasal Hammadde Yatırımı	1.500.000.000	400
	Tekirdağ	AVM (Malkara ilçesi)	50.000.000	15
TOPLAM			3.368.000.000	1.059

Görüldüğü üzere yatırımcıların yaklaşık 3,4 Milyar TL tutarında yatırım taahhütleri bulunmaktadır. Söz konusu yatırımlar için şu aşamada potansiyel istihdam 1.059 kişi olarak öngörülmektedir.

8.2. Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri

YDO'lar tarafından 2024 yılında 18.868 paydaşa bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti verilmiş ayrıca YDO personelinin saha ziyaretleri kapsamında ziyaret ettiği firma sayısı 4.392 ve YDO'ların yatirimadestek.gov.tr üzerinden cevapladığı soru sayısı ise 953 olmuştur (Tablo 8-3).

Tablo 8-3 Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri

Ajans Adı	YDO Adı	Bilgilendirme ve Danışmanlık Yapılan Paydaş Sayısı	YDO Personelinin Saha Ziyaretleri Kapsamında Ziyaret Ettiği Firma Sayısı	YDO Tarafından yatirimadestek.gov.tr Üzerinden Cevaplanan Soru Sayısı
AHİKA	Kırşehir	146	74	2
	Nevşehir	100	171	5
	Aksaray	459	154	5
	Niğde	240	156	3
	Kırıkkale	54	96	2
ANKARAKA	Ankara	750	83	88
BAKA	Antalya	248	172	45
	Burdur	75	10	6
	Isparta	24	14	6
BAKKA	Karabük	101	42	4
	Zonguldak	100	28	5
	Bartın	87	43	1
BEBKA	Bursa	118	30	35
	Eskişehir	164	78	9
	Bilecik	65	19	5
ÇKA	Adana	235	51	20
	Mersin	282	68	16
DAKA	Bitlis	51	22	2
	Hakkâri	53	4	1
	Muş	276	30	0
	Van	375	24	4
DİKA	Mardin	156	46	2
	Batman	344	51	3
	Şırnak	112	64	2
	Siirt	300	50	1

Ajans Adı	YDO Adı	Bilgilendirme ve Danışmanlık Yapılan Paydaş Sayısı	YDO Personelinin Saha Ziyaretleri Kapsamında Ziyaret Ettiği Firma Sayısı	YDO Tarafından yatırımdestek.gov.tr Üzerinden Cevaplanan Soru Sayısı
DOĞAKA	Kahramanmaraş	42	20	21
	Osmaniye	272	116	8
	Hatay	120	6	41
DOKA	Rize	155	4	0
	Artvin	150	12	3
	Giresun	236	66	5
	Trabzon	125	34	12
	Ordu	139	39	6
	Gümüşhane	190	38	0
	Elazığ	310	20	2
FKA	Bingöl	230	80	0
	Malatya	585	125	11
	Tunceli	112	15	1
	Muğla	275	73	12
GEKA	Aydın	297	52	21
	Denizli	171	19	8
	Balıkesir	47	31	15
GMKA	Çanakkale	132	10	8
	Gaziantep	251	55	25
İKA	Kilis	109	17	2
	Adıyaman	114	12	3
İSTKA	İstanbul	417	15	169
İZKA	İzmir	183	93	47
KARACADAĞ	Diyarbakır	210	99	9
	Şanlıurfa	301	148	16
KUDAKA	Erzurum	45	15	6
	Erzincan	155	60	2
	Bayburt	135	23	0
KUZKA	Çankırı	82	38	4
	Kastamonu	40	38	10
	Sinop	29	38	6
MARKA	Bolu	532	58	2
	Düzce	185	27	5
	Sakarya	784	37	12
	Yalova	207	19	5
	Kocaeli	874	68	33
MEVKA	Konya	148	70	19
	Karaman	135	69	1
OKA	Amasya	339	123	0
	Çorum	603	86	10
	Samsun	407	189	11
	Tokat	365	54	6
ORAN	Kayseri	650	95	22
	Sivas	476	71	9
	Yozgat	526	83	6
SERHAT	Ağrı	198	31	2
	Ardahan	122	21	0
	Iğdır	307	59	0
	Kars	105	11	5
TRAKYAKA	Tekirdağ	95	55	19
	Edirne	43	4	8
	Kırklareli	116	40	4
ZAFER	Afyonkarahisar	265	45	7
	Kütahya	176	20	6
	Manisa	500	23	19
	Uşak	136	43	9
TOPLAM		18.868	4.392	953

8.3. Yatırım Destek Ofislerinin Yatırım Tanıtım Amacıyla Düzenlediği ve Katıldığı Fuar, Organizasyon ve Faaliyetler

2024 yılı boyunca Yatırım Destek Ofisleri koordinasyonunda ajansların ve bölgelerin yatırım imkanlarının tanıtımı amacıyla çevrim içi veya fiziki olarak toplamda 122 adet organizasyon düzenlenmiş, 237 adet fuar ve organizasyona katılım sağlanmıştır.

Kalkınma ajanslarının fuar katılımlarında esas itibarıyla bölgedeki ilgili paydaşların bu organizasyonlara katılımının sağlanması ile bölge ekonomisi için iş birliklerinin kurulması önceliklendirilmektedir.

Düzenlenen organizasyonlarda genel olarak, proje pazarları, kırsal kalkınma, e-ticaret seminerleri, sektör toplantıları, tanıtım ve bilgilendirme toplantıları, yenilenebilir enerji yatırımları, potansiyel yatırımcıların bilgilendirilmesi ve turizm potansiyelinin artırılması faaliyetleri öne çıkmaktadır.

9. KALKINMA AJANSLARININ DİĞER FAALİYETLERİ

9.1. Kümelenme Faaliyetleri

Kümelenme, belirli bir bölgede birbiriyle ilişkili olan kurumların ve birbirine üretim zincirinde bağlı olan işletmelerin oluşturdukları coğrafi yakınlık ile işletmelerin birbirlerini tamamladıkları ve aralarında iş birliği yaptıkları oluşumlardır. Kümelenme kavramı sadece mekânsal bir araya gelmeyi ifade etmemekte, aynı zamanda rekabet gücünün artırılması, bölgesel kalkınma, birlikte hareket etme, bilgi alışverişi, inovasyon, karşılıklı etkileşimde bulunma ve kamu desteğinin sağlanmasını ifade eden bir yönetim modelidir.

Kümelenmelerin desteklenmesi yoluyla, KOBİ'lerin hem kendi aralarında hem de büyük işletmeler, üniversiteler ve araştırma merkezleriyle iş birliği halinde daha organize faaliyet göstermeleri, yerli tedarik zincirlerinin güçlendirilmesi ve büyük ölçekli yatırım imkanlarının geliştirilmesi 12. Kalkınma Planı'nda da yer alan politikalardan birisidir.

Kalkınma Ajansları sorumluluk bölgelerinde bölgesel kalkınma odağında sonuç odaklı programlar yürütebildikleri gibi bazı alanlarda birlikte uygulama gerçekleştirebilme yetenek ve esnekliğine de sahiptir. Kalkınma Ajanslarının birlikte uygulamış oldukları programlardan önemli bir tanesi de Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programıdır.

9.1.1. Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı

Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı iş birliğinde, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi ve Üniversiteler tarafından uygulanmaktadır.

Üniversite öğrencilerine yönelik olarak uygulanan Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı kapsamında 2024 yılında siber güvenlik tema ve konularında 17 il ve 1 ilçede toplam 18 farklı öğrenci grubuna 64 eğitim, 5 günlük Bootcamp ve 2 günlük Vizyon Buluşmaları gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu eğitim ve uygulamalar çerçevesinde üniversitelerde öğrenim gören toplam 96 öğrencinin istihdamına katkı sağlanmıştır.

9.2. Konferans, Çalıştay, Sempozyum ve Panel Faaliyetleri

Kalkınma ajanslarının temel görevleri arasında yer alan “bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla iş birliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapma” görevinin icrası amacıyla ajanslar; 2024 yılı içinde gerek kendileri gerekse diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde bir kısmı çevrim içi olmak üzere konferans, seminer, çalıştay, sempozyum ve panel etkinlikleri düzenlemişlerdir.

Kalkınma ajansları tarafından 2024 yılında düzenlenen çalıştay, seminer, panel ve konferans organizasyonlarına 21.974 kişi katılım sağlamıştır.

Kalkınma ajansları personeli bölgelerinin tanıtımı, kurumsal temsil ve bilgi verme amacıyla başka kurum ve kuruluşların düzenledikleri organizasyonlara da yaklaşık 719 kişi ile katılım sağlamıştır.

Kalkınma ajanslarının gerçekleştirdikleri konferans, seminer, çalıştay, sempozyum ve panel faaliyetlerinden bazılarına ait bilgiler aşağıda yer almaktadır:

AHIKA: Fotovoltaik Panelleri Geri Dönüşümünde Mevcut Durum ve Gelecek Vizyonu Çalıştayı düzenlenmiştir. Fotovoltaik Panellerin Geri Dönüşümü konusunda ODTÜ Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi iş birliğinde bir fizibilite çalışması yapılmak üzere süreç başlatılmıştır. İlgili çalışma kapsamında ilgili kurum, kuruluş, paydaş ve firmaların davet edildiği bir açılış ve bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

ANKARAKA: Ankara'daki ve ülke genelindeki şirketler ve ilgili paydaşların sürdürülebilirlik raporlaması hakkında bilgi düzeyini artırmak, küresel ve yerel regülasyonlar ile uygulamalara dair farkındalık oluşturmak amacıyla Sürdürülebilirlik Raporlaması: Türkiye Süreci, Küresel Regülasyonlar, Trendler ve Uygulamalar Web Semineri düzenlenmiştir. Sürdürülebilirlik raporlamasının ulusal ve uluslararası yatırımlar açısından önemi konusunda farkındalık oluşturulmuş, Türkiye'deki mevcut düzenlemeler ve gelecek planlamalar hakkında bilgi sağlanmış, ESG trendleri ve en iyi uygulamalar konusunda katılımcılar bilgilendirilmiştir.

BAKKA: Gelecekte Öğrenme Kuramı Çalıştayı, kuram metodolojisi kapsamında; ele alınan konularda farklı geleceklerin ortaya çıkarılması, yeni fırsat alanlarının belirlenmesi, bunlara ilişkin doğru stratejilerin geliştirilmesi ve bu süreçte ortaya çıkabilecek risk ve sürprizlerin etkin şekilde yönetilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

DAKA: Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş., Liderler Yenilenebilir Enerji Ltd. Şti. ve Yeşil Ekonomi Finansman Programı Türkiye (GEFF Türkiye) temsilcilerinin konuşmacı olarak katıldığı Öz Tüketime Yönelik Yenilenebilir Enerji Fon Kaynakları Bilgilendirme Toplantısı Van TSO’da gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar lisanssız yenilenebilir enerji yatırımlarına ilişkin teknik konular, finans kaynakları, mevzuat, başvuru ve değerlendirme süreçleri hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olmuşlardır.

DİKA: Mardin TSO ve Mardin 1. OSB ile un, makarna ve bulgur üreticileriyle ihracat fırsatlarına ilişkin çalıştay düzenlenmiştir. Çalışmaya Erbil Ticaret Ateşesi de katılmış olup Irak'a yapılan ihracata ilişkin hususlar ayrı bir oturumda ele alınmıştır.

FKA: Kadın ve genç işsizlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması amacıyla Beceri Geliştirme Eğitimleri düzenlenmiştir. “İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı” kapsamında “TRB1 (Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli) Bölgesindeki Dezavantajlı Kişilerin İşgücü Piyasasına Sürdürülebilir Entegrasyonu Operasyonu kapsamında düzenlenen eğitimlerde Bingöl, Elâzığ, Malatya ve Tunceli’de toplam 81 gencin katıldığı Girişimcilik Eğitimi, 100 gencin katıldığı Proje Döngüsü Yönetimi & Proje Yönetimi Uzmanı Eğitimi, 38 gencin katıldığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Eğitimi düzenlenmiştir.

GEKA: İkiz dönüşüm kapsamında iş dünyasının farkındalığını artırmak amacıyla Yeşil ve Dijital Dönüşümün Geleceğimiz İçin Önemi etkinliği düzenlenmiştir. Dijital ve yeşil dönüşümde dünyadaki eğilimlerden karbon ayak izi kavramına, teknolojinin yeşil dönüşüme etkilerinden ikiz dönüşüm kavramına kadar pek çok konu ele alınmıştır.

GMKA: Ajansın faydalanıcısı olduğu IPA kapsamındaki RE-You Projesi kapanış etkinliği Balıkesir’de gerçekleşmiştir. Proje kapsamında fotovoltaik ve biyogaz alanında 4 aylık eğitim müfredatı hazırlanmış kitaplar bastırılmıştır. 399 kursiyer eğitimleri başarı ile tamamlamış olup 202 kursiyer yenilenebilir enerji sektöründe faaliyet gösteren firmalarda istihdam edilmiştir.

İKA: Bölgesel Kalkınmada Medyanın Rolü, Dijital Medya Okuryazarlığı ve Turizm Haberciliği Paneli düzenlenmiştir. Panel kapsamında toplam 10 panelist sunumları ile katkı sağlamış olup sektör temsilcilerinin ve öğrencilerin ağırlıklı olarak ilgi gösterdiği etkinliğe toplam 350 kişi katılım sağlamıştır. Etkinlikte, medya ve turizmin bölgesel kalkınmaya olan etkisi konusunda farkındalık oluşturulmuştur.

İSTKA: Yapay Zekâ Teknolojileri Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay sonucunda ortaya çıkan verilerin İstanbul Yapay Zekâ Teknolojileri Ekosistemi Raporuna girdi oluşturmaları, böylece politika yapıcılara veri sağlama, ilgili tarafların farkındalıklarını artırma ve bu alanda çalışma yapacak kurum ve kuruluşlara yol gösterme gibi işlevleri yerine getirmesi hedeflenmiştir. İstanbul Yapay Zekâ Teknolojileri Ekosisteminin insan kaynağı, girişimcilik, veri, sanayide yapay zekâ ve yerel yönetimler ile kamuda yapay zekâ alanlarındaki sorun ve ihtiyaçları beş farklı çalışma grubunda ele alınmıştır. Mevcut sorun ve ihtiyaçları karşılayacak faaliyetler ve proje önerileri özel sektör, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve üniversite temsilcilerinin görüş birliği içinde geliştirilmiştir.

İZKA: Start in İzmir Platformunun tanıtımı ve İzmir'de girişimcilik ekosisteminin mevcut durumunun ele alınması amacıyla Start in İzmir Lansmanı ve İzmir Girişimcilik Ekosistemi Ortak Akıl Toplantısı düzenlenmiştir. İzmir girişimcilik ekosisteminde olan gelişmelerin takibi ve paydaşlar arası etkileşim için hazırlanan platformun tanıtımı yapılmıştır. Ayrıca İzmir girişimcilik ekosisteminin mevcut durumu ele alınmış ve katılımcılar tarafından ekosisteminin gelişimi için farklı perspektiflerden öneriler geliştirilmiştir.

KUDAKA: Kemaliye (Erzincan), Divriği (Sivas) ve Arapgir (Malatya) ilçelerinin dâhil olduğu bir turizm destinasyonun oluşturulması amacıyla Alternatif Turizm Buluşmaları-Kemaliye Turizm Çalıştayı düzenlenmiştir. Kemaliye Kaymakamlığı, Kemaliye Belediyesi, Erzincan İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü iş birliğiyle gerçekleştirilen çalıştay aracılığıyla Erzincan ili Kemaliye ilçesine ilişkin farkındalık artırılmıştır. Konferansa diğer illeri/ilçeleri temsilen katılım sağlayan paydaşların tecrübeleri raporlaştırılmıştır.

KUZKA: Temel Sektörlerde Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında, Su Ürünleri Ekosisteminin Geliştirilmesi özel amacı çerçevesinde, "Karadeniz Masası Su Ürünleri Sektörü Değerlendirme Çalıştayı" düzenlenmiştir. Çalıştay boyunca gerçekleştirilen panel ve çalışma masası oturumlarında, sektörün mevcut durumu ve gelecekteki potansiyeli kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Karadeniz Masası Su Ürünleri Sektörü Değerlendirme Çalıştayı'na dair çalıştay sonuç raporu hazırlanmıştır.

MARKA: Kocaeli Valiliği, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Üniversitesi, MARKA, Teknik Elemanlar Derneği ve Cihannüma Derneği iş birliğinde düzenlenen “Yapay Zekâ ve İnsanlığın Geleceği: Fırsatlar ve Tehditler” temalı çalıştayda yapay zekanın geleceği birçok açıdan ele alınarak geleceğe yönelik öngörüler değerlendirilmiştir. Ajansın paydaşları arasında yer aldığı çalıştayda Kavramsal ve Felsefi Boyut, Teknoloji, Ar-Ge ve Mühendislik

Boyutu, Savunma ve Ulusal Güvenlik Boyutu, Eğitim ve İstihdam Boyutu ve Liderlik, Yönetişim, Kalite ve Verimlilik Boyutu konularında bilgiler edinilmiştir.

MEVKA: “Meslek Kılavuzları, Genç Girişimciliği ve Gençlik Programları Bilgilendirme Semineri” Karaman YDO, Karaman Ticaret İl Müdürlüğü ve Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi iş birliği ile gerçekleştirilmiştir. Söz konusu seminerde öğrenciler ile kariyer, girişimcilik ve Ulusal Ajans gençlik programları kapsamında bir araya gelinmiştir. Seminerde katılımcılara yönelik Ajans ve AB destekleri hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

OKA: Kadın girişimci ve kooperatiflerin finansal okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi, finansmana erişimlerinin artırılması ile kadın girişimci ve kooperatiflere özel fon kaynakları hakkında bilgilendirme yapmak amacıyla Finansal Okuryazarlık Eğitimi & Teşvik ve Hibe Destekleri Semineri düzenlenmiştir.

ORAN: Yozgat’ta kadın girişimcileri desteklemek ve iş kurma ile işlerini büyütmeye konularında farkındalık oluşturmak amacıyla Girişimci Kadınlar Paneli düzenlenmiştir. Yozgat ve Ordu’dan girişimci kadınların panelist olarak yer aldığı “Girişimci Kadınlar Paneli”nde, katılımcılara işletme kurma, yönetim stratejileri ve finansman konularında kapsamlı bilgiler sunulmuştur.

SERKA: Uluslararası Kars Konferansı ve Tanıtım Etkinlikleri düzenlenmiştir. Ulusal ve uluslararası basın mensuplarının ve sosyal medya içerik üreticilerinin katılım sağladığı konferansta Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi’nin ve Kars ilinin tarihi, kültürel ve gastronomi değerlerinin tanıtılması amaçlanmıştır. Konferansa UNESCO, UNDP, COP24 ve EUSALP gibi uluslararası kuruluşlardan konuşmacılar katılım sağlamıştır. Tanıtım etkinliklerine katılım sağlayan sosyal medya içerik üreticileri, Kars ve etkinlik hakkında paylaşımlar yapmıştır. Ulusal basınının yanı sıra uluslararası basın da program ile ilgili haberler yayımlamıştır.

TRAKYAKA: Tekirdağ ve ilçelerindeki liselerde okuyan kız öğrencilerin rol modelleri ile buluşarak motive edilmesi amacıyla 21.11.2024 tarihinde Tekirdağ Anadolu Lisesi ve Tekirdağ Fen Lisesinde öğrenim gören yaklaşık 250 kız öğrencinin iştirakiyle Ajans hamiliğinde “İlham Veren Kadınlar” konferansı düzenlenmiştir. 250 kız öğrenci rol modelleri ile buluşturularak farkındalık yaratılmıştır.

ZAFER: Manisa ilinde faaliyet gösteren firmaların yüksek teknolojiye dayalı çözüm bulmalarına ve endüstrinin değişik konularında kullanılan yeni teknolojileri tanımlarına katkı sağlanması amacıyla Yeni Teknolojiler ile Katma Değerli Üretim Paneli düzenlenmiştir.

9.3. Yurt İçi ve Yurt Dışı İncelemeler

Ajanslar 2024 yılında gerek bölgelerindeki gerekse diğer bölgelerdeki kurum, kuruluş ve kişileri ziyaret ederek üretim, istihdam, yatırım, ihracat, tarım, turizm ve benzeri temalarda çeşitli incelemelerde bulunmuştur. Bununla birlikte; ajans destekleri ve faaliyetleri, yatırım ve teşvikler, melek yatırımcı ağı, yabancı yatırımcıların bölgeye çekilmesi başta olmak üzere talep edilen pek çok konuda da potansiyel faydalanıcılara destek olmuşlardır.

Ajansların 2024 yılında yaptıkları yurt içi incelemelere ilişkin detaylı bilgiler Ek-3'te yer almaktadır.

Kalkınma ajansları 2024 yılında yurt dışı ziyaretler de gerçekleştirmiştir. Ajansların gerçekleştirmiş olduğu yurt dışı ziyaretlerin genel anlamda kurum ve kuruluşlar ile iş birliğine zemin hazırlama ve kapasite geliştirme konularında olduğu görülmektedir. Ajansların ziyaret ettiği ülkeler ve ziyaret konuları Ek-4'te sunulmaktadır.

Ajansların 2024'te yurt içi ve yurt dışına yaptıkları inceleme gezilerinden bazılarına ait bilgiler aşağıda verilmektedir:

BAKA: İspanya'da akıllı uzmanlaşma konseptinin geliştiricisi olan Avrupa Komisyonu Ortak Araştırmalar Merkezi'nin (JRC) ilgili birimleri ve Endülüs Bölgesi Akıllı Uzmanlaşma Platformu'nun sorumlu kurum ve kuruluşlarıyla toplantılar yapılmıştır. Akıllı uzmanlaşma stratejisini onaylayacak kuruluş olan JRC ziyaret edilerek hazırlanacak bölgesel stratejilerden beklentileri öğrenilmiştir. Andalucia Trade isimli kalkınma ajanslarının muadili kuruluş ziyaret edilerek Türkiye'den önce bu stratejilerin hazırlanmasına başlayan bir kuruluşun akıllı uzmanlaşma stratejilerinde sahadaki son uygulamaları gözlemlenmiş ve stratejinin geleceği konusunda istişareler gerçekleştirilmiştir.

BEBKA: Finlandiya'da City of Tampere ziyaret edilerek BEBKA'nın koordinatör olduğu Metaverse Academy projesinin devamı ve benzer nitelikteki projeler için ortaklık kurma üzerine görüşmeler yapılmıştır. Bu kapsamda, Helsinki'de yer alan XR merkezi ile birebir görüşülmüştür. Ayrıca Metaverse Academy projesinin devamı ve tamamlayıcı olması amacıyla projede geliştirilecek çevrimiçi eğitim platformunun yapay zekâ destekli sohbet botu entegrasyonu ile öğrenme şeklinin daha kişisel olması ve kursiyerlerin daha etkileşimli bir öğrenme süreci geliştirmesini amaçlayan bir proje yapılması hakkında istişarelerde bulunulmuştur.

DOĞAKA: Deri kooperatif sistemi yönetim modelinin yerinde incelenmesi amacıyla Gerede OSB'ye düzenlenen ziyaret ile kooperatif sisteminin yönetim modeli incelenmiş ve kireçlik yarma tesisinin çalışma prensibi görülmüştür. Ayrıca tesisin mali yönetim süreçleri (maliyet kalemleri, bakım maliyetleri vb.) incelenmiştir.

DAKA: AB Projesi (NEET-Pro) kapsamında iyi uygulama örneği olarak Hollanda'da Dairy Training Center ziyaret edilerek yem rasyonu, işletme yönetimi, bakım ve besleme, pazarlama ve markalaşma konularında tecrübe edinilmiştir.

GMKA: Birleşik Krallık'ta gerçekleşen Energy Export Conference adlı etkinlikte özel bir panelde proje koordinatörü tarafından HYSouthMarmara projesi hakkında bir sunum gerçekleştirilerek projenin kapsamı, hedefleri ve Güney Marmara hidrojen ekosisteminin uluslararası yatırımcılar için stratejik önemi vurgulanmıştır. Etkinlikte kilit paydaşlarla etkileşim sağlanarak yatırım fırsatları, potansiyel iş birlikleri ve bölgenin Avrupa'nın temiz enerji dönüşümündeki rolü üzerine tartışmalar yapılmıştır. Ayrıca, konferans kapsamında Güney Marmara hidrojen ekosistemi içinde iş fırsatlarını keşfetmek isteyen şirketler ve yatırımcılarla doğrudan diyalog kurulmasını sağlayan ağ oluşturma oturumları düzenlenmiştir.

KUZKA: İspanya'da su ürünleri sektöründe avcılık ve işleme alanlarında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara yapılan ziyaretlerde tedarik zincirini geliştirme, üretim hizmet süreçlerini iyileştirme çalışmaları kapsamında gözlemlerde bulunulmuştur.

MARKA: Bölge için önemli faydalar sağlayacak güdümlü proje geliştirme çalışmaları kapsamında İMES OSB Mükemmeliyet Merkezi ziyaret edilmiş Bolu OSB, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ve özel sektör temsilcileri ile ortak olarak planlanan güdümlü proje hakkında toplantılar yapılmıştır.

MEVKA: KOP Kırsal Kalkınma Birimi ziyaret edilerek KOP BKİ ile eşgüdüm halinde gerçekleştirilebilecek faaliyetler ve iş birlikleri hakkında görüşülmüştür.

TRAKYAKA: Sağlık turizmiyle ilgili çalışmalar kapsamında Romanya Bükreş ve Köstence'de B2B ve B2C görüşmeler düzenlenmiş ve dernek üyesi sağlık tesisi ile aracı kuruluşların yeni iş bağlantıları kurmaları sağlanmıştır.

9.4. İş Birliği Çalışmaları

Ajanslar 2024 yılında, turizm yatırım tanıtım çalışmaları, coğrafi işaret tescil başvurusu, tarımsal üretimde verimlilik, yatırım teşvik, OSB altyapı çalışmaları, endüstriyel simbiyoz, savunma sanayii, genç istihdamı, Kamu-Üniversite-Sanayi iş birliği, proje hazırlama ve kodlama/yazılım eğitimleri konularında kamu kurumları, üniversiteler, STK'lar ve özel sektörle iş birliği çalışmalarında bulunmuşlardır.

2024 yılında 26 ajans tarafından 201 iş birliği çalışması yürütülmüştür. Ajansların iş birliği çalışmalarına yönelik bilgiler Ek-5'te yer almaktadır. Ayrıca, Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri yerelde etkin çalışmalar gerçekleştirebilmek için ortak çalışmalar yürütmüşlerdir. Söz konusu çalışmalara aşağıdaki bölümde yer verilmiştir.

9.4.1. Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri Ortak Çalışmaları

Kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri arasındaki iş birliği açısından 2024 yılı etkin bir yıl olmuştur. Bu kapsamda, kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idarelerinin ortak çalışmalarının sayısı artmış ve başta kırsal kalkınma, tarım ve turizm olmak üzere farklı birçok alanda iş birliği faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Proje izleme ve değerlendirme faaliyetlerine, sektörel çalışmalara, proje bazlı yararlanıcıların belirlenmesi ve proje havuzu geliştirme faaliyetlerine ilişkin olarak kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri ortak çalışmalar yürütmüştür. Ayrıca, 2024-2028 bölge planları ve Bölge Kalkınma İdareleri (BKİ) tarafından hazırlanan eylem planları hazırlık süreçlerinde karşılıklı bilgi alışverişi sağlanmıştır.

9.4.1.1. Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİKA)

KOP BKİ'ye Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illerinden sunulan projelere görüş verilmiştir.

KOP BKİ tarafından desteklenen projelerde yararlanıcıların belirlenmesine yönelik toplantılara katılım sağlanmış, proje başvurularını değerlendirmek üzere oluşturulan komisyonlarda görev alınmıştır.

Niğde ilinde sütün sağlık standartlarında analizinin anında yapılarak toplanması ve toplanılan her süte kimlik kazandırılması amacıyla Niğde İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Niğde Süt Üreticileri Birliği ile toplantılar gerçekleştirilerek KOP Bölge Kalkınma İdaresi'ne sunulmak üzere “Niğde İlinde Sütün İzlenmesi ve Kimliklendirilmesi Projesi” geliştirilmiştir.

9.4.1.2. Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA)

GAP BKİ'ye başvurusu yapılan projelerin Ajans YDO uzmanları tarafından değerlendirmesi yapılmıştır. GAP BKİ koordinasyonunda İpekyolu Kalkınma Ajansı, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve Dicle Kalkınma Ajansı iş birliği ile yürütülen Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım çalışmalarına yönelik istişare toplantıları yapılmıştır. GAP BKİ Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri Teklif Çağrısı'na (GAP EKÜS) yönelik DİKA tarafından 7 adet proje başvurusu yapılmıştır. Projelerden Siirt Tarım Girişimcilik Merkezi Projesi başarılı bulunarak destek almaya hak kazanmıştır. İlaveten GAP BKİ tarafından ilan edilen Anadoludakiler: GAP Bedesten Teknik Destek Programı kapsamında kooperatifler tarafından geliştirilen ve sunulan 9 adet proje (Batman 6, Mardin 2, Şırnak 1) destek almaya hak kazanarak sözleşmeleri imzalanmıştır.

9.4.1.3. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA)

DAP BKİ'nin proje teklif çağrıları kapsamında TRB2 Bölgesi'nde (Bitlis, Hakkâri, Van ve Muş illeri) desteklenen 14 projeye 15 izleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.

2024 yılı proje teklif çağrıları kapsamında proje başvurusu sahibi olabilecek 72 paydaşa çağrılar hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.

DAP BKİ tarafından desteklenen projelerde yararlanıcıların tespitine yönelik toplantılara katılım sağlanmıştır. 2024 yılı proje teklif çağrılarında TRB2 Bölgesi'nden gerçekleştirilen 141 adet projenin Elektronik Proje İzleme Sistemi'nde (ELİS) değerlendirmesi yapılarak DAP BKİ'ye iletilmiştir.

9.4.1.4. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)

DOKA, DOKAP BKİ, Giresun Valiliği ve Giresun TSO iş birliğiyle İl Yatırım ve İstihdam Semineri düzenlenmiştir. Ayrıca, DOKAP BKİ'ye başvurusu yapılan projelerin değerlendirmeleri yapılmıştır. DOKAP BKİ tarafından Bölge'de desteklenen projelerin tanıtım ve imza töreni programlarına katılım sağlanmıştır. Özellikle kış turizmi için yüksek potansiyele sahip olan Artvin İli İrsa Yaylası için turizm master planının hazırlanmasına yönelik DOKAP BKİ ile birlikte çalışmalar yapılmıştır.

9.4.1.5. Fırat Kalkınma Ajansı (FKA)

TRB1 Bölgesi illeri (Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli) kapsamında, DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından desteklenen projelere yönelik izleme, değerlendirme ve raporlama faaliyetleri yürütülmüştür. Ayrıca, DAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin talebi doğrultusunda, TRB1 Bölgesi'ndeki kadın kooperatiflerine ve girişimcilere sağlanan destekler derlenerek iletilmiştir.

Ayrıca, ortak turizm potansiyellerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, Arapgir, Divriği ve Kemaliye ilçelerinin turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve alternatif turizm stratejilerinin oluşturulması amacıyla Fırat, Orta Anadolu ve Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansları ile DAP BKİ arasında iş birliği geliştirilmiş ve çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında Divriği ve Kemaliye ilçelerinde çalıştay düzenlenmiştir.

9.4.1.6. İpekyolu Kalkınma Ajansı (İKA)

İpekyolu Kalkınma Ajansı, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ iş birliğinde yürütülen Mezopotamya Sonuç Odaklı Programı kapsamında; 5-7 Mart 2024 tarihlerinde Almanya'nın Berlin şehrinde düzenlenen ITB Berlin Turizm Fuarına, GAP BKİ, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve Dicle Kalkınma Ajansı ile birlikte 52 metrekaresel bir alanda “Mesopotamia” destinasyonu ile katılım sağlanmıştır. GAP'ın 9 ilini kapsayan Mezopotamya destinasyonu ile bölgenin sahip olduğu tarihi, kültürel ve turistik değerler ziyaretçilere tanıtılmıştır. Fuarda standı ziyaret eden tur operatörleri, turizm ofisi temsilcileri ve diğer turizm profesyonellerine bölge hakkında detaylı bilgilendirme ve tanıtım yapılmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın koordinasyonunda, Dicle ve Karacadağ Kalkınma Ajansları ile birlikte GAP Bölgesinde sosyal fayda yaratmak amacıyla faaliyet gösteren, geleneksel ya da yenilikçi yöntemler kullanarak coğrafi işaret veya katma değere sahip yöresel ürün üreten ve üretme potansiyeli olan üreticileri dijital dünyanın güncel dinamikleri ile destekleyerek, e-ticaret platformlarına entegrasyonlarına katkı sağlamak amacıyla ‘Anadoludakiler: GAP Bedesten Teknik Destek Programı’ çağrısına çıkmış ve başvuruların değerlendirilmesi neticesinde Gaziantep'ten 5 kooperatif, Adıyaman'dan 3 kooperatif ve Kilis'ten 2 kooperatif ile 1 dernek iktisadi işletmesi destek almaya hak kazanmıştır.

Tarımda Rekabetçilik SOP kapsamında Tarım Eğitim ve Danışmanlık Programı dahilinde bölgemizdeki üretici birlikleri ile kooperatiflerin kurumsal kapasitesini arttırmak ve çiftçileri eğitmek amacıyla GAP Bölge Kalkınma İdaresinden uzmanların eğitici olarak görev aldığı çeşitli eğitimler düzenlenmiştir.

9.4.1.7. Karacadağ Kalkınma Ajansı

SEECO kapsamında GAP BKİ ortaklığı ile Diyarbakır Sosyal Girişimcilik Merkezi kurulum çalışmaları başlatılmıştır. Projede inşaat işleri ve diğer lotların ihaleleri tamamlanmıştır. Proje ile girişimcilere eğitim vermek ve bölgenin beşerî sermayesini artırmak amaçlanmaktadır.

Diyarbakır Valiliği, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ iş birliği ile Diyarbakır Kral Yolu Yürüyüş Rotası Oluşturma Projesi yürütülmektedir. Proje ile kültürel ve doğal mirasın korunması ve tanıtımı konusunda; geçmişte askeri, dini, ticari ve sosyal amaçlarla kullanılan ulaşım güzergahlarının turistik amaçlı kullanımının sağlanması ve böylece kültürel değerleri turizme kazandırarak turizmin çeşitlendirilmesi amaçlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan ‘Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı’ kapsamında GAP BKİ, Dicle Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı ve Karacadağ Kalkınma Ajansı arasında sonuç odaklı programa dönüştürülen program kapsamında ortak turizm faaliyetleri ile muhtemel iş birliğine ilişkin koordinasyon toplantıları yapılmıştır.

Karacadağ Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı, Dicle Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ iş birliğinde yürütülen Mezopotamya Sonuç Odaklı Programı kapsamında, 2024 yılında bölgedeki turizm hareketliliğinin ve geceleme sayısının artırılması amacıyla bölgede farklı ülkelerden seyahat acenteleri, sosyal medya etkileyicileri ve basın temsilcileri konuk edilmiştir.

GAP BKİ’nin koordinasyonunda Dicle Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı ve Karacadağ Kalkınma Ajansının iş birliği ile Mezopotamya destinasyonunun uluslararası arenada tanıtımı amacıyla 2024 yılı ITB Berlin Fuarına 05-07 Mart 2024 tarihlerinde katılım sağlanmıştır.

“Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi”, “Coğrafi İşaretli Ürünlerimizin Avrupa Birliği Tescilinin Sağlanması Projesi” ve “TRC2 Bölgesinde Çocuklar ve Gençler İçin Stratejik ve Yenilikçi Sosyal Altyapı Projesi” GAP BKİ’nin EKÜS Programına sunulmuştur. Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi sözleşme imzalanması aşamasındadır.

GAP BKİ tarafından yürütülen “Anadoludakiler: GAP Bedesten Teknik Destek Programı” Karacadağ Kalkınma Ajansı ile iş birliği içinde uygulamaya konulmuştur.

9.4.1.8. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA)

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2024 yılı yatırım programı kapsamında, uygun başvuru sahiplerini belirlemek üzere gerçekleştirilen komisyon toplantılarına katılım sağlanmıştır.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2025 yılı yatırım programı kapsamında, Erzurum ve Erzincan illerinde gerçekleştirilen proje başvurularına ilişkin yerinde inceleme ziyaretleri gerçekleştirilmiş, başvurulara ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Uygulama süreci hâlihazırda devam eden projelere saha ziyaretleri gerçekleştirilerek raporlama faaliyetleri yürütülmüştür.

KUDAKA tarafından 30 Aralık 2024 tarihinde ilgili paydaşların katılımı ile DAP BKİ Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen “Erzurum Et ve Süt Çalıştayı” hazırlık çalışmaları kapsamında DAP BKİ ile istişarelerde bulunulmuştur.

DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2025 yılı yatırım programı kapsamında, Bayburt ilinde proje başvurularına ilişkin düzenlenen çevrim içi toplantıya katılım sağlanarak projelere ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Uygulama süreci hâlihazırda devam eden projelere saha ziyaretleri gerçekleştirilerek raporlama faaliyetleri yürütülmüştür.

9.4.1.9. Mevlâna Kalkınma Ajansı (MEVKA)

KOP BKİ'ye başvurusu yapılan projelerin değerlendirmesi yapılmıştır. KOP BKİ tarafından desteklenen projelerde yararlanıcıların belirlenmesine yönelik toplantılara katılım sağlanmıştır.

Bu kapsamda, KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığınca belirlenen Mali Destek Programlarında Konya'dan 103, Karaman'dan 31 projeye Yatırım Destek Ofisleri tarafından görüş verilmiştir. Ayrıca, KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenen ve İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından yürütülen Konya'da 10, Karaman'da 2 projenin faydalanıcı seçim komisyonu toplantılarına katılım sağlanmıştır.

9.4.1.10.Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN)

DAP BKİ projelerinin izleme, değerlendirme ve araştırılması kapsamında Sivas YDO tarafından ön araştırma ve değerlendirmesi yapılmış ve DAP BKİ tarafından talep edilen projelere yönelik saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. DAP BKİ tarafından Sivas ilinde desteklenen projelerin açılış ve lansman törenlerine katılım sağlanmıştır.

Alternatif turizmde yeni rota, destinasyon ve cazibe alanları oluşturulması kapsamında Divriği-Kemaliye-Arapgir Alternatif Turizm Üçgeni çalışmaları DAP BKİ ile iş birliği içerisinde yürütülmüştür. İş birliği çalışmaları ORAN öncülüğünde DAP BKİ, FKA ve KUDAKA katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Üç ayrı ile bağlı olan ilçelerin ortak bir tema ile ele alınması amacıyla 2023 yılında Divriği Alternatif Turizm Çalıştayı düzenlenmiştir. Sivas Valiliği öncülüğünde 2024 yılında çalıştayın sonuç raporu Divriği ilçesinde düzenlenen toplantı ile paydaşlarla paylaşılmış ve bir yol haritası çıkarılmıştır.

ORAN-DAP BKİ ortak proje havuzu geliştirme çalışmaları 2024 yılında etkin olarak yürütülmüştür. Kurumlar arası yönlendirme, bilgilendirme ve koordinasyon çalışmaları yürütülmüş ve ortak güdümlü proje geliştirilmesi amacıyla iş birliği çalışmaları yapılmıştır. Sivas YDO tarafından proje geliştirme süreçleri kapsamında kurumlar ile görüşmeler yürütülmüş ve istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir. Devam eden projelerin saha ziyaretleri düzenlenmeye devam edilmiştir. Sivas Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün yürüttüğü Yem Bitkileri Üretiminde Tarımsal Mekanizasyon Şartlarının İyileştirilmesi Projesi, Sivas Suşehri Karşıyaka-Taşköprü Tarımsal Sulama Projesi, Suşehri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yürüttüğü DAP Ortak Öğrenme Salonu Projesi için izleme süreci kapsamında saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

ORAN ve KOP BKİ arasında Yozgat ili için bilgilendirme ve koordinasyon çalışmalarının yanı sıra ortak proje geliştirme ve iş birliği faaliyetleri etkin şekilde yürütülmüştür.

Yozgat ilinden KOP BKİ'ye sunulan projelerin Yozgat YDO tarafından ön araştırma ve değerlendirmesi tamamlanmıştır. Ortak proje geliştirme çalışmaları kapsamında kurum ziyaretleri ve istişare toplantıları gerçekleştirilmiş ve Yozgat ili projelerine saha ziyaretleri düzenlenmiştir. Akdağmadeni ilçesinde kırsal turizmin geliştirilmesi amacıyla ortak güdümlü proje geliştirilmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

ORAN, bölgesel kalkınmada yönlendirici rolünü kullanarak Yozgat Bozok Üniversitesi ile değerli bir iş birliği geliştirmiştir. Ajansın stratejik vizyonu ve koordinasyonu ile kenevir alanında ihtisaslaşmış olan üniversitenin uzmanlığı somut bir projeye dönüştürülmüştür. Bu kapsamda geliştirilen kenevir odaklı güdümlü proje fikrine KOP BKİ tarafından finansal destek sağlanmıştır.

KOP BKİ tarafından düzenlenen Ulusal Yün ve Nanoteknoloji Çalıştayı'na katılım sağlanarak TR72 Bölgesine yönelik bilgiler aktarılmış olup gerçekleştirilebilecek iş birlikleri hakkında değerlendirmeler yapılmıştır.

9.4.1.11. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA)

Yatırım Destek Ofisleri tarafından DOKAP BKİ destekleri konusunda ilgili paydaşlara yönelik bilgilendirme faaliyetleri yürütülmüş ve proje geliştirme süreçlerinde birebir danışmanlık hizmeti sunulmuştur. Bölge illerinden DOKAP BKİ'ye yapılan proje başvuruları için değerlendirmeler yapılmış, idare tarafından uygulanabilir bulunan projelerin takibi gerçekleştirilmiş, 2024 yılı yatırım programı kapsamında uygulanan projelerin uygulama süreçlerinde ilgili seçim komisyonlarında görev alınmıştır. DOKAP BKİ 2025 Yılı Projelerinin Değerlendirme Toplantısına katılım sağlanarak TR83 Bölgesi illerinden sunulan projeler hakkında bilgi verilmiştir.

Amasya Valiliği AB ve Dış İlişkiler Proje Ofisi iş birliğiyle DOKAP 2025 yılı proje çağrısı paydaşlara duyurulmuş ve gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Amasya'da DOKAP BKİ 2025 Yılı Yatırım Programı Amasya Projeleri Değerlendirme Toplantısı düzenlenmiştir. Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'a ilişkin olarak DOKAP BKİ'ye sunulan toplam 209 projenin değerlendirilme süreçlerine katkı verilmiştir.

9.4.1.12. Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA)

2 Mayıs 2024 tarihinde DAP BKİ ziyaret edilerek BKİ ve Ajans yöneticilerinin bir araya geldiği bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda 2023 yılında gerçekleştirilen faaliyetler, 2024 yılı çalışma programı, olası iş birlikleri ve 2024-2028 TRA2 Bölge Planı ele alınmıştır.

DAP BKİ'nin ilan ettiği proje teklif çağrısı hakkında; ilgili kamu kurum ve kuruluşları bilgilendirilmiştir. Teklif çağrısı kapsamında TRA2 Bölgesinden başvurusu alınan projelerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Söz konusu değerlendirmelere yönelik istişare toplantılarına katılım sağlanmıştır.

DAP BKİ tarafından Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars'ta desteklenen projelerin izleme faaliyeti gerçekleştirmiştir. DAP BKİ tarafından desteklenen projelerde yararlanıcıların tespitine yönelik toplantılara katılım sağlanmıştır. TRA2 Bölgesi'nde yer alan kadın kooperatiflerine yönelik Ajans tarafından verilen destekler hakkında talep edilen bilgiler DAP BKİ'ye iletilmiştir.

10. KALKINMA AJANSLARININ PROJE VE FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER

Kalkınma ajansları, 2024 yılında bölgelerinin ekonomik ve sosyal kalkınması ile tanıtımına yönelik birçok önemli projeye imza atmış, katma değerli faaliyetler gerçekleştirmiştir. Bu bölümde söz konusu proje ve faaliyetlere dair seçilmiş bazı örneklerle ilişkin kısa bilgiler verilecektir.

10.1. KALKINMA AJANSLARININ 2024 YILI PROJELERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER

❖ Geleceğini Teknoloji ile Tasarla Projesi

(Destek Tutarı: 1.899.221 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.454.108 TL)

Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından Aksaray Organize Sanayi Bölgesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Meslek lisesi ve üniversite öğrencilerinin, eğitimde veya istihdamda olmayan gençlerin nitelikli mesleki eğitim alarak istihdamlarının sağlanması için gerekli teknoloji altyapısı oluşturulmuştur.

- 2D Modelleme, Autocad, 3D Katı Modelleme Solidworks, CNC tezgahlarında makine-ekipman

işlemede kullanılan Cad/Cam yazılım eğitimleri ve programlama eğitimleri verilebilecek 2 adet bilgisayar atölyesi kurulmuştur.

- Çalışanlardan ve öğrencilerden oluşan 155 kişilik grubun eğitimi tamamlanmıştır.
- Herhangi bir işte çalışmayan ve eğitimi başarı ile tamamlayan 18 kişi istihdam edilmiştir.

❖ Ihlara'nın Seyri Projesi

(Destek Tutarı: 9.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 18.000.000 TL)

Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından Aksaray Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Ihlara Vadisine 150 m² büyüklüğünde aynı anda 25 kişinin kullanabileceği cam teras yapımı gerçekleştirilmiştir.
- Cam teras alanının yapılacağı bölge tamamen açık toprak alan olduğu için çevre düzenlemesi ile birlikte vadi kenarına korkuluk ve yürüme yolu yapılmıştır.
- İçerisinde yöresel ürün satış yerinin de olacağı 80

kişi kapasiteli bir restoran ve kafeterya yapılmıştır.

- Fotoğraf sanatçıların ve ziyaretçilerin kullanımına açık olarak manzara, doğa, panoramik fotoğraf çekimleri için tasarlanmış, vadinin bütün manzarasının görüntülenebileceği güvenli bir çekim alanı oluşturulmuştur.
- Cam teras yapım işi tamamlandıktan sonra tesisin faaliyete geçmesi ile birlikte 8'i nitelikli 4'ü hizmet personeli olacak şekilde restoran ve diğer alanlarda çalıştırılmak üzere toplamda 12 kişilik istihdam gerçekleştirilmiştir.
- Açılış tarihi 09.06.2024'ten bu yana 200.000 ziyaretçi Cam Terası ziyaret etmiş olup; 6 Milyon TL bilet satış geliri elde edilmiştir.

❖ Bala Flake Yem Üretim Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 7.497.002 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 10.324.955 TL)

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından Bala Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 1 adet flake yem üretim tesisi kurulmuş ve tesis faaliyete geçmiştir.
- Tesis, saatte 10 ton üretim kapasitesine sahiptir.
- Yerli hammadde kullanımı ile ithal yeme bağımlılığın azaltılması sağlanmıştır.
- Hayvancılık işletmelerine uygun fiyatla yem temin edilmeye başlanmıştır.

- Proje kapsamında, hayvancılıkla uğraşan çiftçilere yönelik bilgilendirme ve farkındalık eğitimleri düzenlenmiş, 2.200 üretici bu eğitimlere katılmıştır.

❖ [Ankara İli Karavan Rotası Oluşturulması, Çadırli Kamp, Karavan Kamp ve Bungalow/Glamping Konaklama Alanlarının Düzenlemesi](#)

(Destek Tutarı: 8.088.405 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 10.231.234 TL)

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından Tarım ve Orman Bakanlığı IX. Bölge Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Beypazarı Kıbrıscık-Karagöl Tabiat Parkı'nda 10 adet ve Çamlıdere Çamkoru Tabiat Parkı'nda 10 adet glamping ünitesi olmak üzere toplam 20 adet glamping ünitesi yapımı tamamlanmıştır.
- Gündül Sorgun Tabiat Parkı'nda 50 adet, Çamlıdere Çamkoru Tabiat Parkı'nda 50 adet, Çubuk Karagöl Tabiat Parkı'nda 50 adet çadırli kamp alanı olmak

üzere toplam 150 adet çadırli kamp alanı yapımı tamamlanmıştır.

- Gündül Sorgun Tabiat Parkı'nda 20 adet karavan kamp alanı yapımı tamamlanmıştır.

❖ [Isparta Koku Atölyesi: Kokuhane](#)

(Destek Tutarı: 16.326.043 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 26.121.670 TL)

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Isparta Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Aya Baniya Kilisesi restore edilerek koku temalı bir turizm alanı haline getirildi.
- Isparta şehir merkezi turizm rotasına yeni bir destinasyon eklendi.
- Koku ve tıbbi aromatik bitkiler temalı rekreasyon alanı oluşturuldu.
- Koku atölyesi, sergi alanı, kütüphane ve

kafeterya kuruldu.

- 3 kişilik istihdam sağlandı.

❖ Burdur Küçükbaş Hayvancılık Süt Toplama Ağı Projesi

(Destek Tutarı: 2.037.019 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.330.587 TL)

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Burdur İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde kurulan Süt Teknolojileri Araştırma Merkezine gelen keçi sütlerinin katma değerli ürüne dönüşmesi amacıyla makine-ekipman, protein tayin sistemi, laboratuvar malzemeleri, test kitleri ve sahada hayvan hastalıklarının hızlı tanısının sağlanabilmesi için veteriner hekimlerce

kullanılmak üzere 20 adet mobil tanı mikroskobu satın alınmıştır.

- Burdur ilinde küçükbaş hayvancılığa ilişkin Ağlasun, Karamanlı, Yeşilova, Gölhisar ve Çavdır ilçelerinde 52 yetiştiriciye makine-ekipman desteği sağlanmış ve bu ilçelerde süt toplama tankları konumlandırılarak bir süt toplama ağı oluşturulmuştur.
- Proje kapsamında 2.000 kg keçi tulum peyniri, keçi sütlü dondurma, keçi kaşar peyniri ve keçi beyaz peyniri üretilmiştir.

❖ Bartın Defne Yurt İçi ve Yurt Dışı Pazarda Büyüyor Projesi

(Destek Tutarı: 1.132.236 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 1.132.236 TL)

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Bartın Defne Orman Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Firmanın defne/gıda imalatı sektöründeki üretim kapasitesinin artırılması, ihracat potansiyelini geliştirmek ve çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamak amacıyla destek verilmiştir.
- Kompresör, basınçlı hava tankı ve odun kırma makinesi, öğütme tesisi ve soğuk hava deposu için destek sağlanmıştır.
- Toplam üretim değeri, hedeflenen 75.000.000

TL'yi aşarak 84.294.162 TL'ye ulaşmış ve %112 oranında gerçekleşmiştir.

- Üretim kapasitesi, hedeflenen 3.080 ton seviyesine ulaşarak %100 gerçekleşme sağlanmıştır.
- İhracat yapılan ülke sayısı, 4 ülke hedefinin üzerine çıkarak 5 ülkeye ulaşmış ve %125 oranında gerçekleşmiştir.
- Yurtdışı müşteri sayısı, 4 müşteri hedefini aşarak 5 müşteriye ulaşmış ve %125 gerçekleşme oranı sağlanmıştır.
- Sürekli istihdam, hedeflenen 74 kişi yerine 76 kişiye çıkarılmış ve %103 oranında gerçekleşmiştir.
- İstihdam edilen genç çalışan sayısı 25 kişi olarak hedeflenmiş olup %100 gerçekleşme sağlanmıştır.

❖ Eflani Küçük Sanayi Sitesi Kurulumu Projesi

(Destek Tutarı: 2.478.184 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 4.051.006 TL)

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Eflani Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- İlçe merkezine yakın noktada alt ve üst yapısı tamamlanmış 4 bloktan oluşan küçük sanayi sitesi kurulmuştur.
- İlçe içerisinde ve dışında dağınık şekilde yerleşmiş ve elverişsiz çalışma koşulları altında çalışan yapımcı ve onarımcı küçük sanayiciler, alt ve üst yapısı tamamlanmış modern bir sanayi sitesinde hizmet vermeye başlamıştır.
- Sanayi sitesi sayesinde bölgede faaliyet göstermek isteyen yatırımcılar için elverişli bir ortam oluşturulmuştur.

❖ İmalat Sanayisine Yönelik Dijital Dönüşüm Eğitim Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 961.160 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 1.922.320 TL)

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından Ermetal Teknolojik Eğitimler Vakfı (ERTEV) sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Hedef gruba yönelik Endüstriyel Robot Uygulamaları, Endüstri 4.0 Otomasyon Sistemleri Tasarımı, Dijital Dönüşüm Uzmanlığı, Bilgisayar Destekli İmalat Teknikleri (CNC ve 3D Yazıcılar), Makine Ürün Tasarım Geliştirme, Siber Fiziksel Sistemler, Yazılım (Developer) Uzmanlığı, Sanallaştırma (AR/VR Uygulama Geliştirme, Oyun Geliştirme Uzmanlığı) olmak üzere 7 dalda

ve 4 dönem halinde mesleki eğitimler düzenlenmiştir.

- Toplamda 9.709 saat süren 25 adet mesleki eğitime; 323'ü genç, 92'si kadın, 19'u göçmen, 3'ü engelli olmak üzere 396 kişi katılım sağlamıştır. Eğitimlerin yanı sıra katılımcıların iş hayatına ve sosyal hayata entegrasyonlarını artırmaya yönelik sosyal beceri geliştirme seminerleri ve kişisel gelişim seminerleri düzenlenmiştir.
- Eğitimleri başarıyla bitiren 275 kişi MEB ve ERTEV onaylı kurs bitirme belgesi almaya hak kazanmış ve 122 gencin istihdam edilmesi sağlanmıştır. İstihdam edilen kişilerin 24'ü kadın, 3'ü göçmen, 1'i engellidir.

❖ Genç Dijital Girişimcilik Akademisi Projesi

(Destek Tutarı: 684.936 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 1.023.099 TL)

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından Gürsu Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Belediyeye ait olan Kollektif Kariyer Merkezi'nde, bilişim teknolojileri alanında mesleki beceri kazanmak ve iş sahibi olmak isteyen asgari ortaokul mezunu 18-35 yaş aralığındaki kişilere, kadınlara ve girişimci adaylarına yönelik mesleki eğitim, kişisel gelişim, mentorluk, kariyer planlama ve istihdam hizmetleri sunmak amacıyla "Genç Dijital

Girişimcilik Akademisi" hayata geçirilmiştir.

- Akademide 6 eğitim dönemi gerçekleştirilmiştir. 123 kişiye yaklaşık 200 saatlik teorik ve uygulamalı e-ticaret ve dijital pazarlama eğitimleri verilmiştir.

- Eğitimlere katılan genç girişimci adaylarından 75 kişi bölgedeki 25 firma ile eşleştirilerek e-ticaret ve dijital pazarlama konularında çalışmalar gerçekleştirmiştir.
- Proje kapsamında 6'sı kadın olmak üzere 12 genç firmalarda istihdam edilmiş; 10'u kadın olmak üzere 15 genç ise freelancer girişimci olarak hizmet vermeye başlamıştır.

❖ [Adana Bilim ve Sanat Akademisi](#)

(Destek Tutarı: 18.212.622 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 18.212.622 TL)

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Bilim ve Sanat Akademisi'nin 24 atölyesi kurulmuş tefrişatı yapılmıştır.
- Atölyelerde hedeflenen öğrenci ve öğretmen etkinlikleri gerçekleştirilmekte olup faaliyetlere devam edilmektedir. Proje öncesinde Kalkınma Ajansından alınan teknik destek projelerinde branş öğretmenlerine verilen oyun terapisi, robotik kodlama, STEM gibi eğitimlerde edinilen bilgilerin uygulanması için proje kapsamında oluşturulan

atölyeler iyi bir uygulama alanı oluşturmuş, Adana Valiliği himayesinde yürütülen Adana Sosyal Dönüşüm Projesi kapsamındaki yürütülen faaliyetlere de ev sahipliği yapmaktadır.

- Proje sonucu Adana ili 6-18 yaş aralığındaki çocuk ve gençlerin bilim, sanat ve teknoloji alanlarında yaratıcılık ve yenilikçilik kapasitelerinin geliştirilmesi ve girişimcilik yönlerinin gelişimine yönelik bir cazibe merkezi oluşmuştur.

❖ [Tarsus Gastronomi Merkezi](#)

(Destek Tutarı: 127.644 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 127.644 Avro)

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından Tarsus Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Merkezde gastronomi mutfağı, pasta atölyesi, yöresel lezzetler kafesi, eğitim ve toplantı salonu, bulaşikhane, soğuk hava deposu, soyunma odası olmak üzere yedi birim oluşturulmuştur.

- Tarsus Yöresel Yemek Atölyesi, Türk Mutfağı Haftası, Sıfır Atık Atölyesi, Analı Kızlı Yemek Atölyesi, Tahinli Helva Atölyesi, Tarsus Humusu, Sanitasyon, Karakuş Tatlısı Coğrafi İşaret Başvuru Etkinliği ve diğer çeşitli eğitimler vermeye

başlanmıştır.

- Merkezde 17 personel istihdam edilmiştir.

❖ Batman OSB Tekstil Atölyesi Projesi

(Destek Tutarı: 31.142.978 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 41.050.000 TL)

Dicle Kalkınma Ajansı tarafından Batman İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 5 Adet tekstil atölyesinin yapımı tamamlandı.

- 2024 Yılı ikinci yarısında atölyelerin tahsisi gerçekleşti.

- Üretim hattı yatırımını tamamlayan yatırımcılar tarafından ilk etapta 215 kişi istihdam edildi.

- Atölyeler tam kapasitede faaliyete geçtiğinde 900 kişi istihdam edilecektir.

❖ Dijital Sektörde Ben De Varım Projesi

(Destek Tutarı: 2.429.824 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.781.000 TL)

Dicle Kalkınma Ajansı tarafından Batman İl Milli Eğitim Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 1 adet Tasarım Laboratuvarı ve Ses Stüdyosu kurulmuştur.
- 1 adet Yazılım Laboratuvarı kurulmuştur.
- 1 adet Green Box Stüdyosu kurulmuştur.
- Verilen eğitimlere 100 öğrenci katılım sağlamıştır.
- 5 adet NFT sanat eseri ve 1 adet mobil uygulama tasarımı gerçekleştirilmiştir.

- 1 adet kısa animasyon filmi ve 2 adet 2 boyutlu çizgi film tasarımı yapılmıştır.

❖ Hatay Engelli Sosyal Girişimcilik Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 25.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 53.000.000 TL)

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Hatay Valiliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Protez, Ortez ve Rehabilitasyon Merkezi, Oyun Temelli Psikososyal Destek Ünitesi ve Sportif Beceri Koordinasyon Ünitesi kurularak, engelli vatandaşların kaliteli vakit geçirebileceği bir merkez oluşturulmuştur.

- Fiziksel Engelliler Vakfı tarafından görevlendirilen fizik tedavi uzmanı ve protez uzmanlarının yanı sıra, Hatay Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından

görevlendirilen psikolog, sosyal çalışmacı, temizlik ve yardımcı personel dahil tesiste halihazırda 8'i kadın personel olmak üzere 14 daimî personel istihdam edilmiştir.

❖ Antakya Gastronomi Çarşısı Projesi

(Destek Tutarı: 30.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 58.890.840 TL)

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Her biri ortalama 140 m² alana sahip 18 adet eski Antakya evi görünümlü restoran inşa edilerek bölgeye kazandırılmıştır.
- Bölgede gastronomi sektörünün ayağa kaldırılmasına katkı sağlanmıştır.
- Bölge halkının ve ziyaretçilerinin aileleri ile beraber nezih bir ortamda vakit geçirebilecekleri, aynı zamanda gençler için de sosyal bir alan şehre

kazandırılmıştır.

- Antakya Gastronomi Çarşısı'nda 60'ı kadın olmak üzere yaklaşık 120 kişiye istihdam sağlanmıştır.
- Faaliyete geçtiği günden bu yana artan ve günlük ortalama 3.000 kişinin ziyaret ettiği çarşı, konsepti ve hizmet kalitesi ile örnek bir proje olarak hayata geçirilmiştir.

❖ Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB 2. Etap Altyapı Projesi

(Destek Tutarı: 57.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 72.000.000 TL)

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Van Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Van OSB'de yer alan Tekstil ve Hazır Giyim OSB 2. etabında 22,5 hektar yüz ölçümüne sahip 23 parselin altyapısı inşa edilmiş ve yatırımcı firmalara tahsis edilebilecek duruma getirilmiştir.
- Tahsis edilecek alanlarda firmaların faaliyetlerine başlamaları ile bölgede yaklaşık 9.000 kişilik yeni istihdam oluşturulacaktır.

❖ Organik Arı Ürünleri Paketlenmesi İşlenmesi Projesi

(Destek Tutarı: 3.541.442 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 3.953.110 TL)

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Gevaş İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 250 m²'lik kapalı alana sahip arı ürünleri üretim ve paketlenme tesisi kuruldu.
- Kooperatif üyesi olan toplamda 7 kadına istihdam alanı oluşturuldu.
- Kooperatif üyesi kadınlar da dahil 19 kadına arıcılık ve organik üretim eğitimleri verildi.
- Van İpekyolu ve Edremit ilçesinde iki satış

noktası oluşturuldu. Valilik tarafından bu alanlar kadın kooperatifine tahsis edildi.

- "Pembe Maskeli Arıcılar" adıyla marka tescili yapıldı ve logo tasarımı yapılarak üretilen ürünlerin üzerine basıldı.
- Proje kapsamında 5 çeşit ürünün (bal, arı sütü, polen, propolis ve arı ekmeği) organik üretimi ve paketlenmesi yapıldı.

❖ Çatalpınar Tekstilpark Projesi

(Destek Tutarı: 11.750.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 13.045.880 TL)

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Çatalpınar Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

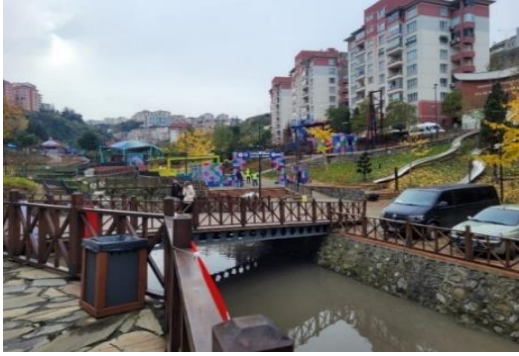
- 1 adet atölyenin yer alacağı 4.000 m² büyüklüğünde bir binanın yapımı gerçekleştirilmiştir.
- Binanın yapımı tamamlandıktan sonra yatırımcı firma belirlenmesine yönelik ihale gerçekleştirilmiş olup 11.07.2023 tarihinde yatırımcı firma ile sözleşme imzalanmıştır.
- Projede istihdam hedefi 180 kişidir. Yatırımcı

firma çevre düzenlemesi ve bina içi düzenlemelerini gerçekleştirmiş olup istihdam sürecini başlatmıştır. Mevcut durumda 90 kişilik bir istihdam gerçekleştirilmiş olup söz konusu rakamın artırılması planlanmaktadır.

❖ Zağnos Vadisi Eğlence - Macera Parkı ve Rekreasyon Alanı Projesi

(Destek Tutarı: 50.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 56.250.000 TL)

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Trabzon Büyükşehir Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Trabzon Zağnos Vadisi'nde 30.000 m² alanda; çocukların uygulamalı deneyimler elde edebilmelerini ve çoklu duyuşal sistemlerini daha etkin kullanabilmelerini sağlamak amacıyla eğlence ve macera parkı kurulumu gerçekleştirilmiştir.
- 8 farklı ürün alınmış olup alınan ürünlerin kurulumları gerçekleştirilmiştir.

- Alanın çevre düzenlemesi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

❖ Yalova Nitelikli İstihdam Merkezi

(Destek Tutarı: 6.187.630 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 13.687.630 TL)

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından Yalova Organize Sanayi Bölgesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Makine teknolojisi, metal teknolojisi, endüstriyel otomasyon teknolojileri ve elektrik elektronik teknolojileri alanlarında istihdam garantili eğitimlerin verileceği bir mesleki eğitim merkezi kurulmuştur.

- OSB'de faaliyet göstermekte olan ya da ilerleyen dönemde faaliyet gösterecek 90 firmaya yeşil dönüşüm, dijital dönüşüm ve yalın dönüşüm alanlarında tematik teknik yönetim danışmanlığı desteği sağlanmıştır.

- Projenin tamamlanması sonrası süreçte bölgedeki firmaların ihtiyaç duyduğu alanlarda toplam 155 kişiye eğitim verilmiş, eğitim alan kişilerden 10'u bölge firmalarında istihdam edilmiştir.

❖ Code-23 Fırat Yazılım Atölyesi Projesi

(Destek Tutarı: 7.917.638 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 8.797.375 TL)

Fırat Kalkınma Ajansı tarafından Fırat Üniversitesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Fırat Üniversitesi bünyesinde 5 adet yazılım atölyesi oluşturuldu.
- 320 gence toplamda 37.700 saat yazılım/bilişim alanında eğitimler verildi.
- Eğitimler sonucunda 74 gencin sektörde istihdam edilmesi sağlandı.

❖ Munzur Kamping Projesi

(Destek Tutarı: 11.557.500 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 15.410.000 TL)

Fırat Kalkınma Ajansı tarafından Tunceli İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Altyapısı ve üst yapısı hazır 20 adet karavan - 75 adet çadır alanına, 1 adet restoran-kafe, duş-tuvalet, çamaşırhane ve otopark alanlarına sahip modern bir kamp alanı oluşturuldu.
- Tunceli iline gelen turist sayısı ve buna paralel olarak turizm geliri artırıldı.

❖ Köşk Kestane İle Güçleniyor Projesi

(Destek Tutarı: 1.978.617 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.747.984 TL)

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından Köşk Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 1 adet Kestane İşleme Tesisi kurulmuştur.
- 4 kişi istihdam edilmiştir.
- Kestaneden, katma değerli iki yeni ürün olan kestane şekeri, kestane unu ürünleri ile kurutulmuş incir üretilmesi sağlanmıştır.
- Tesis teknolojik yatırımların bölgede gerçekleşmesine katkı sağlamış, ürünlerin katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesi ile kestane

ve kestane ürünleri üretiminin hammadde kaynağında gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

- Kestane üreticisinden direk alım sağlanarak üreticinin ve kurulacak işletmenin karlılığının artırılması sağlanmıştır.

❖ Kadın Eliyle Katma Değere Dönüştürülen Ürünlerin Kadının Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Yapısını Güçlendirmesi-Ortaca Projesi

(Destek Tutarı: 878.874 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 1.559.003 TL)

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından S.S. Ortaca El Ele Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kooperatifin kurduğu üretim tesisi ile üretilen ürün çeşitliliği artırılıp, ürünlerin kalitesinde iyileşme sağlanmıştır.
- Tekstil Teknolojisi eğitim atölyesi oluşturulmuştur.

❖ Antep Fıstığı İşleme ve Paketleme Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 1.885.500 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.514.000 TL)

Güney Marmara Kalkınma Ajansı tarafından Ayvacık Köylere Hizmet Götürme Birliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- İlçeye ürün paketlenme ve işleme tesisi kurulmuştur.
- İlçe dışına hammadde olarak satılan antep fıstığının nihai ürün olarak katma değerli hale gelebilmesi sağlanmıştır.
- Bölgede kurulan ilk antep fıstığı işleme tesisi olması özelliği ile örnek teşkil edecek bir altyapı oluşturulmuştur.

- Halihazırda üretimi artırmak isteyen çiftçiler için erişilebilir bir imkân ve teşvik edici bir ortam hazırlanmıştır.

❖ Geçmişten Geleceğe Pamuk ve Yünün Mekikle Dansı Projesi

(Destek Tutarı: 832.728 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 930.493 TL)

Güney Marmara Kalkınma Ajansı tarafından S.S. Kedi Kadın Emekini Destekleme İşliğı Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Üretim kapasitesinin %80 artacağı yeni bir atölye oluşturulmuştur.
- Kooperatife ait UTTU markası oluşturulmuştur.
- Kooperatifin üyesi sayısı artırılmış ve üyelere dokuma eğitimleri verilmiştir.
- Kooperatif bünyesinde üretilen ürünler ve gerekli hammadde için yeni bir depolama alanı oluşturulmuştur.

- Web sitesi oluşturulmuş ve sosyal medyada etkin bir hesap ile reklam ve tanıtım çalışmaları hayata geçirilmiştir.

❖ İpekyolu Şahinbey Sosyal Girişimcilik Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 130.000 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 130.000 Avro)

İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından Şahinbey Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

Kadın, genç ve çocukların kullanımı için

- 1 adet üretim atölyesi oluşturuldu.
- 1 adet bilişim atölyesi oluşturuldu.
- 1 adet girişimcilik sınıfı oluşturuldu.
- 1 adet kreş oluşturuldu.
- Bir yıl içerisinde 8.222 kişi tesisten faydalandı.

❖ İpekyolu Kilis "Çok Amaçlı" Sosyal Girişimcilik Merkezi ve Geçim Kaynağı Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 155.000 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 186.000 Avro)

İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kilis Saraç Mehmet Çok Amaçlı Toplum Merkezi makine ve ekipmanları yenilenmiştir.
- 1 Endüstriyel Mutfak, 1 Ortak Mutfak, 1 Bilgisayar Sınıfı, 1 Dil Öğrenim Sınıfı, 1 Kuaför Sınıfı, 3 Tekstil Sınıfı, 2 Çocuk Oyun Sınıfı, 1 Soğuk Oda kurulmuştur.
- Kurulan sınıflar ile kadınların bireysel olarak ürettikleri ürünlerin satış imkânı sağlanmıştır.

❖ T.C. Pendik Belediyesi Yetkinlik Geliştirme ve İstihdam Merkezi YETGİM Projesi

(Destek Tutarı: 34.742.301 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 46.323.068 TL)

İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından Pendik Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Pendik Yetkinlik Geliştirme ve İstihdam Merkezi kuruldu.
- 1 CNC ve 1 kaynakçılık olmak üzere 2 atölye oluşturuldu.
- Farklı branşlarda eğitim verilecek 5 sınıf kuruldu.
- Eğitim, sunum ve toplantıların yapılacağı 1 adet konferans salonu kuruldu.
- 5 ana başlık altında 5 adet eğitim programı gerçekleştirildi.

❖ Türk-Alman Üniversitesi Uluslararası Yüzey Araştırmaları ve İnovasyon Merkezi TAÜ-UYAM Projesi

(Destek Tutarı: 22.650.480 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 30.200.640 TL)

İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından Türk Alman Üniversitesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Türk-Alman Üniversitesi Uluslararası Yüzey Araştırmaları ve İnovasyon Merkezi TAÜ-UYAM kuruldu.
- 7 adet laboratuvar kuruldu.
- Yüzey mühendisliği alanında eğitim verilen UYAM Akademi portalı oluşturuldu.
- Merkezde test ve analiz işlemleri tamamlandı ve raporlandı.
- Sanayi-üniversite iş birliği çalışmaları yapıldı.

❖ Optik Kalite Kontrol ve Otomasyon Yönetim Sistemi Projesi

(Destek Tutarı: 993.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 1.256.704 TL)

İzmir Kalkınma Ajansı tarafından PragmaTech Bilgi Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş. sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Optik kalite kontrol platformu geliştirilmiş, bu platformun seri üretim yapan tüm fabrika ve atölyelerde ürünün cinsi ve ebatlarına göre ölçeklenebilir bir şekilde insandan bağımsız kalite kontrol işlemi yapılabilmesi sağlanmıştır.
- Jant üretimi yapan bir fabrikada Ar-Ge alanında oluşturulmuş şaryo düzeneği, fiziksel ve donanımsal değişimi ile üretim bandına uyumu

sağlanmış ve üretim bandına doğrudan dahil olan bir sisteme dönüşmüştür.

- 5 saniye gibi kısa bir sürede altından geçen tüm jantların kalite kontrol standartlarına uygunluğu saptanıp elde edilmek istenen hassasiyet düzeyinin üzerinde veriler elde edilerek uygun olmayan ürünün hızlıca tespit edilip üretim bandından ayrılması sağlanmıştır. Bu sayede ürünün ticarileşmesi konusunda öncelikli olan ilgili fabrika ile anlaşılması olup proje kapsamında alınan ekipmanlar ile oluşturulan şaryo düzeneği üretim bandına doğrudan dahil olmuş, iki üretim bandı için de yeni sipariş alınmıştır.

❖ BSF Larvalarından Yem ve Kozmetik Sektörüne Ürün Üretilmesi Projesi

(Destek Tutarı: 408.868 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.000.000 TL)

İzmir Kalkınma Ajansı tarafından Hibirotek Biyoteknoloji Sağlık A.Ş. sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Black Soldier Fly larvalarında elde edilen hammaddeler ve bu hammaddeler kullanılarak elde edilen ürünler sayesinde önemli çevresel yararlar elde edilmiştir.
- Su ve karbon ayak izi kazanımları sağlanmış, besin zincirine kazandırılan organik atıklar sayesinde döngüsel ekonomi yaratılmıştır.
- Halen nerede ise tamamı ithal edilen, soya

proteini, balık unu ve hindistan cevizi yağı yerine kullanılabilecek bir ürün elde edilmesi ile ithalatı azaltıcı bir etkisi olmuştur.

- Larva unu, canlı larva ve BSF yumurtası, BSF yağı, BSF sabunu ve BSF Glisinat elde edilmiştir.

❖ Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgelerine Su Götürme Projesi

(Destek Tutarı: 94.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 147.500.000 TL)

Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından Şanlıurfa Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi ile birlikte Gıda ve Besi OSB'lerinde 9.831 metre su boru hattı döşenip 2 adet pompa istasyonu kurulması ile su temininde Organize Sanayi Bölgelerinde yaşanan sıkıntıların ortadan kaldırılması; ticari, endüstriyel ve kamusal genel su ihtiyacının kesintisiz karşılanmasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

- Proje başarıyla tamamlanarak boru hattı ve pompa istasyonları yapımı tamamlanmıştır.

❖ Diyarbakır OSB İşlik Projesi

(Destek Tutarı: 54.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı 84.000.000 TL)

Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Diyarbakır'da bina altlarında üretim yapan ve depremten dolayı faaliyetlerini durdurmak zorunda kalan tekstil atölyelerine tahsis edilmek üzere Diyarbakır OSB'de toplam 22.000 m² büyüklüğündeki alanda 10 Adet 1.000 m² ve 8 adet de 500 m² büyüklüğünde toplam 18 adet işlik oluşturulmuştur. Kurulan bu ticaret alanlarında yaklaşık 1.050 kişinin istihdam edileceği öngörülmektedir.

- İşlik inşaatı tamamlanmış olup işliklerin tamamı kiraya verilmiştir.

❖ Sinop Keten Müzesi

(Destek Tutarı: 20.311.443 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 26.980.873 TL)

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Sinop İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Sinop merkezde bulunan Kuşüzümü Konağı restore edilerek kente gelen günübirlik ziyaretçi ve turistler için kentte nitelikli zaman geçirilecek yeni bir ziyaret noktası kazandırılmıştır. Müze Türkiye'nin ilk Keten Müzesi olarak hizmet vermektedir.

- Proje sayesinde Sinop keteni, nesilden nesile aktarılan kültürel değer olarak, yeni bir turizm

unsuruna dönüştürülmüştür. Müze; keten bitkisi, tohumu, ketenin ipe dönüşümü, eski keten dokuma tezgâhları, ketenden tekstil ürünlerini ziyaretçilerine tanıtmaktadır.

- Kentin ve bölgenin keten kültürünün sergilendiği müzede, ayrıca keten ürünlerinden oluşan bir hediyelik eşya satış bölümü ile birlikte ziyaretçilerin keten dokuma deneyimi yaşayabilecekleri bir deneyim atölyesi de yer almaktadır.

❖ Çalışan Kadınları Destekliyoruz; Kreş Kurulumu Projesi

(Destek Tutarı: 7.076.031 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 14.152.063 TL)

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Çerkeş Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Çerkeş ilçesinde kreş kurularak kadın istihdamının korunması ve kadınların iş hayatına katılımı desteklenmiştir.

- Kurumsal çocuk bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılmasıyla kadınların istihdamda kalmaları teşvik edilmiş ve çocukların daha iyi eğitim ve imkânlarla erişimleri sağlanmıştır.

- Kreş, çocukların sosyal, duygusal ve bilişsel

gelişimlerine en üst düzeyde katkı sağlarken, erken yaşta beceri kazanmalarına da olanak tanımaktadır.

❖ Erzurum Palkop. Kadın Emeği Yöresel Ürünler Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 1.374.179 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 1.963.113 TL)

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından S.S. Palandöken İnovasyon Kadın Girişimciler Üretim ve İşletme Kooperatifi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 1 adet yöresel ürün üretim merkezi açılmıştır.
- 2 kadın ve 5 genç istihdam edilmiştir.
- 7 kişiye gastronomi alanında mesleki eğitim verilmiştir.
- 450 saat aşçılık, 320 saat aşçı yardımcılığı, 500 saat servis elemanı ve 350 saat yöresel yemek eğitimi düzenlenmiştir.

❖ Bayburt Yöresel Marmelat ve Reçel Üretim Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 2.500.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 4.404.644 TL)

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Bayburt Belediye Başkanlığı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 400 m² kapalı alana sahip bir üretim tesisi kurulmuştur.
 - 8 kadın istihdam edilmiştir.
 - Yıllık 50 ton reçel ve marmelat üretimi kapasitesi oluşturulmuştur.
 - %30 oranında yöresel ürün üretim artışı sağlanmıştır.
 - İl genelinde meyvecilik sektöründe %35 büyüme gerçekleşmiştir.
- Kooperatifleşme ve tarımsal iş birlikleri artırılmıştır.
 - Yerel ve ulusal pazarlarda satışa sunulacak markalı ürünler üretilmiştir.

❖ Kuzey Karaman Turizm Aksının Geliştirilmesi Projesi

(Destek Tutarı: 63.484.796 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 211.615.987 TL)

Mevlâna Kalkınma Ajansı tarafından Karaman İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Bölgede Taşkale karşılama merkezi kurulmuş, ziyaretçiler için alan oluşturulmuştur.
- Bölgenin tanınırlığı ve bilinirliği artmıştır.

❖ Soğanlı Ören Yeri Işıklandırma ve Turizm Potansiyelinin Artırılması Güzümlü Projesi

(Destek Tutarı: 10.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 15.108.000 TL)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Kayseri Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Soğanlı ören yeri ışıklandırma altyapısı oluşturulmuştur.
- Balon uçuşları gibi alternatif aktiviteler bölgeye kazandırılarak turist sayısında artış sağlanmıştır.
- Soğanlı Ören Yeri'ndeki turistik yapıların güvenliğine katkı sağlanmıştır.
- Soğanlı Vadisi Cumhurbaşkanlığı kararı ile Kapadokya Alanı'na dâhil edilmiştir.

❖ Optik İnce Film Tasarım ve Kaplama Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 8.975.455 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 22.438.637 TL)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Merkezde ticari kaplamaya olanak sağlayacak şekilde altyapı kurulmuştur.
- Lisansüstü öğrencilerin katkıları ve faaliyetleri ile ülkemiz genelinde ihtiyaç duyulan nitelikli optik araştırmacı yetişmesine katkı sağlanmaktadır.
- Proje sonrası Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi optik alanında ihtisas üniversitesi olmuştur.

❖ Samsun Hava Araçları Bakım Onarım Hizmet Kapasitesinin Güçlendirilmesi ve Özel Sektörle İşbirliklerinin Oluşturulması Projesi

(Destek Tutarı: 6.883.949 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 10.592.017 TL)

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Samsun Üniversitesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Samsun Üniversitesi Ballica Kampüsü'nde var olan altyapıya ilave olarak 4 yeni uçak bakım onarım atölyesi, 1 CNC atölyesi ve 1 kaynak atölyesi kurulmuştur. Bu atölyeler uçak bakım ve onarım teknisyeni yetiştirmenin yanında, özel sektörle iş birliklerini geliştirmek ve gençlerin istihdam edilebilirliklerini sağlamak üzere verilecek eğitimler için de kullanılmaktadır.
- Samsun Hava Aracı Bakım Onarım Eğitim Merkezi (Samsun Teknik) faaliyete geçtiği günden bu yana 73 kişi kaynak eğitimi, 10 kişi CNC eğitimi almıştır. Kaynak eğitimi alan kursiyerlerden 2'si istihdam edilmiştir. 10 kişi 18 aylık Hava Araçları Bakım Onarım Eğitimi almaya devam etmektedir. 2024 Eylül ayında başlayan ikinci döneme 6 yeni kursiyer katılım sağlamıştır.

❖ Diyadin Tekstil Zinciri Projesi

(Destek Tutarı: 4.016.924 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 5.490.601 TL)

Serhat Kalkınma Ajansı tarafından Diyadin Köylere Hizmet Götürme Birliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Ağrı ili Diyadin ilçesine 1 adet toplam 2.000 m² kapalı alana sahip tekstil atölyesi kazandırılmıştır.
- Toplamda 111 genç ve kadın istihdam edilmiş olup ilçede işsizliğin azaltılmasına önemli bir katkı sağlanmıştır.
- İlçede tekstil sektörü alanında yatırım çekilmiştir.

❖ Doğubayazıt Tekstil Zinciri Projesi

(Destek Tutarı: 48.575.800 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 69.394.000 TL)

Serhat Kalkınma Ajansı tarafından Ağrı İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Ağrı ili Doğubayazıt ilçesine her biri 5.000 m² olan 3 adet tekstil atölyesi yapılmıştır.
- Hâlihazırda tekstil atölyelerinde toplam 140 genç ve kadın istihdam edilmiştir.

❖ Gastro Akademi İle Gelecek Mutfakta Projesi

(Destek Tutarı: 1.722.022 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.295.230 TL)

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından Edirne Ticaret Sanayi Odası sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Usta aşçı, aşçı, aşçı yardımcısı, garson, servis elemanı yetiştirebilen 195 metrekare alana kurulu sürekli bir mesleki eğitim merkezi olan Gastro Akademi kurulmuştur.

- Merkezin işletilebilmesi için "Edirne Ticaret ve Sanayi Odası İktisadi İşletmesi" kurularak burada üretilcek çeşitli hizmetlerin satılması suretiyle elde edilecek gelirler sayesinde Gastro Akademinin sürdürülebilirliği desteklenmiştir.

- Merkezde gerçekleştirilen faaliyetlerin sektörün beklentilerine uyum sağlaması aynı zamanda niteliği yüksek eğitim içeriklerinin belirlenebilmesi amacı ile İŞKUR, Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve sektör temsilcilerinin dahil olduğu bir Eğitim İstihdam Kurulu oluşturulmuştur.

- Projenin yürütülebilmesi için gerekli olan işlerde çalıştırılmak üzere Edirne Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 3 kişinin işe alımı gerçekleştirilerek istihdama katkı sağlanmıştır.

- Ne eğitimde ne istihdamda yer alan 22 genç işsiz birey eğitilerek mesleki yeterlilik kazandırılmıştır.

❖ Roman Akademisi Projesi

(Destek Tutarı: 1.242.138 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 1.380.153 TL)

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından Tekirdağ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Toki Genç Ofis'te müzik atölyesi, kitap kafe, çok amaçlı spor salonu, zekâ oyunları odası, konferans salonu, pastacılık atölyesi kurulmuş, Yunus Emre İlk ve Ortaokulu'nda ise mutfak, spor salonu, konferans salonu kurulmuştur.
- Kurulan atölyelerde müzik, el sanatları, pastacılık, akıl ve zekâ oyunları kursları düzenlenmiştir.
- Proje iştirakçisi KADEM tarafından öğrencilere

okul sonrası eğitimler verilmiştir.

- Ayrıca projenin iştirakçisi KADEM Tekirdağ Temsilciliği tarafından Güven Toplumu, Şiddetin Anatomisi gibi konularda ilgili velilere eğitimler verilmiştir.

❖ Ağız Sağlığında Di(ş)ital Üretimi, İstihdamı ve Sosyal İçermeyi Artırıyoruz Projesi

(Destek Tutarı: 6.686.197 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 8.357.746 TL)

Zafer Kalkınma Ajansı tarafından Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi (KSBÜ) sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Âtıl durumda bulunan 3D yazıcı KSBÜ Ağız Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne entegre edilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır.
- 30 personele dijital protez üretim ve iş akışı eğitimleri verilmiştir
- Eğitim alan 5 kişi istihdam edilmiştir.
- Yeşil kart sahibi vatandaşlara ücret alınmadan sadece katkı payı sunularak 410 hastaya tedavi uygulanmıştır.

- Monoblok zirkon üretimler ve metal alt yapı üretimleri hastane bünyesinde yapılabilir hale getirilmiştir.

❖ Alternatif Turizmde Zafer Projesi

(Destek Tutarı: 4.000.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 7.130.487 TL)

Zafer Kalkınma Ajansı tarafından Tarım ve Orman Bakanlığı 5. Bölge Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Başkomutan Tarihi Milli Parkı Zafer Müzesinin restorasyonu tamamlanmıştır.
- Başkomutan Tarihi Milli Parkı Zafer Müzesi ziyaretçilere teknolojik araçlar kullanılarak hizmet verir hale getirilmiştir.
- Kurulan müzeye 14.419 ziyaretçi gelmiştir.

10.2. KALKINMA AJANSLARININ 2024 YILI FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER

i. Batı Akdeniz Kadın Kooperatifleri Ürün Kataloğu Çalışmaları

Batı Akdeniz Bölgesindeki kadın kooperatifçiliğinin desteklenmesi ve kadın emeğine dayalı ürünlerin bilinirliğinin ve satışının artırılması amacıyla bir katalog hazırlanmış, akabinde Ajans web sitesi ve sosyal medya hesaplarında paylaşılmıştır. Kooperatiflerin kurumsal profili, satış kanalları, ürün gamı ve görsellerinin yer aldığı çalışmada; ilgili dönemde bölgede faal olan toplam 68 kadın kooperatifi arasından 46 kooperatife yer verilerek çalışma kapsamına giren yaklaşık 500 kadın kooperatifçiye dolaylı fayda sağlanmıştır. Bölgenin kooperatif ekosistemindeki değişiklikler (kadın kooperatifi sayısının ve ürün çeşitliliğinin artması) doğrultusunda, çalışmanın güncellenmesi planlanmaktadır.

ii. Bölgedeki Kadın Kooperatiflerine Yönelik Ürün Kataloğu Hazırlanması

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Batı Akdeniz Kadın Kooperatifleri Ürün Kataloğu Çalışması hazırlanmıştır. Burdur ilinde aktif faaliyet gösteren 7 adet kadın kooperatifi ile görüşmeler yapılarak söz konusu çalışma için veri temin edilmiştir. Batı Akdeniz Kadın Kooperatifleri Ürün Kataloğu çalışması kapsamında Burdur ilinde faaliyet gösteren kadın kooperatifleri ile bilgi talebi formu hazırlanmış, ürün kataloğunda yer alacak bilgi notu doldurulmuş, fotoğraf ve logolar temin edilmiş, satış kanalları tablosu oluşturulmuştur. Söz konusu çalışma Kasım ayında tamamlanmıştır.

iii. [Slow Food Girişimi Ark of Taste Platformuna Ürün Tescili](#)

Dicle Kalkınma Ajansı tarafından Slow food girişimi bünyesinde yürütülmekte olan küresel girişim ark of taste platformuna Mardin'den Badem Şekeri, Şırnak'tan Dergul Tahini, Siirt'ten Pervari Balının dahil edilmesi Ajans uzmanları eliyle sağlanmıştır. Bölgede katma değerli 3 ürünün uluslararası bir ağa tescili sağlanmıştır.

iv. [Aydın Antik Kentler Belgeseli](#)

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından yapılan Hedef Pazar Analizi çalışmalarında Söke, Karacasu ve Kuşadası'ndaki antik kentlerin kültür turizmine yönelik önemli potansiyeli olduğu ortaya konulmuştur. Bu doğrultuda, Ajansın faaliyet alanındaki illerden biri olan Aydın'ın tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere Aydın'daki ziyaret edilebilir antik kentleri ve müzeleri içeren bir belgesel çekimi hizmeti alınmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda 40 dakikalık bir belgesel hazırlanmış olup, Youtube platformunda 20.000 izleme sayısına ulaşmıştır.

v. [Esco Kaynak Çağrısı ve Kaynak Verimliliği Yatırımları Programı](#)

Güney Marmara Kalkınma Ajansı, iyi örnek uygulaması olarak yürüttüğü Enerji Verimliliği Mentörlük Programı çıktılarını değerlendirmek üzere hibe olmayan yeni bir yatırım modeli geliştirmiştir. Bu kapsamda, enerji verimliliği yatırımlarında Türkiye'de uygulanmayan ancak dünyada özellikle 2000'li yıllar sonrası hızla artan ve kamu-özel sektör iş birliğine dayanan etkili bir araç olan Super Esco iş yatırım modelini tasarlamıştır.

vi. [Onarıcı \(Rejeneratif\) Tarım Pilot Uygulamaları](#)

İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından bölgede yaygın olan fıstık, badem bahçeleri ve bağlarda kimyasal gübre kullanımını azaltmak için bölgede yer alan doğal kaynakların (Leonardit, hematit, potasyum feldspat vb.) organomineral toprak düzenleyici olarak kullanımına ilişkin saha uygulamaları yapılmış ve rapor hazırlanmıştır. Demir ve potasyum katkılı organomineral toprak düzenleyicilerin kullanıldığı bahçelerdeki bağ, antepfıstığı ve badem ağaçlarında yapılan toprak ve bitki analizlerinde Fe ve K açısından uygulamaların olumlu etki yaptığı belirlenmiş ve verim artışı sağlanmıştır. Faaliyet, Ajans Çalışma Programı'nda yer alan iklim değişikliği dayanıklılık programının bir parçasıdır.

vii. [CES 2024 Fuarında Türkiye Pavilyonu Kurulması](#)

12 Ocak 2024 tarihlerinde ABD'nin Nevada Eyaleti Las Vegas kentinde yapılan ve dünyanın en önemli teknoloji etkinliklerinden birisi olan CES 2024 fuarında Türkiye pavilyonu kurulmuş, bu kapsamda 50 Türk girişiminin ürünlerini küresel pazarlara tanıtmaya imkânına sahip olması sağlanmıştır. Girişimcilik ekosistem paydaşlarının fuar sürecinde uluslararası iş birlikleri geliştirmeleri desteklendiği gibi İstanbul ve ülkemiz girişimcilik ekosistemi ve olanaklarının küresel tanıtımına da katkı sunulmuştur. Girişimlere ücretsiz stant ve konaklama imkânı sunulmuş, ABD vizesi edinme süreçleri kolaylaştırılmış, girişimleri tanıtıcı İngilizce dokümanlar hazırlanarak girişimcilerin uluslararası yatırımcılarla buluşmaları desteklenmiştir.

viii. [Kent Kültürü Çalışmaları \(Hafıza İzmir\)](#)

İzmir Kalkınma Ajansı tarafından 2019 yılında başlayan kent kültürüne yönelik çalışmalar kapsamında alanında öncü, özgün ve örnek birçok proje hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, ilk olarak kamusal yayıncılığın bir örneği olarak "Kültür Yayınları" oluşturulmuştur. Aynı zamanda, kültür ile teknolojiyi buluşturan ve İzmir'in sahip olduğu kültür mirasını yenilikçi dijital teknolojiler ile sunmayı amaçlayan "İzmir Zaman Makinesi" projesi başlatılmıştır. Bu iki çalışmadan oluşan "Kent Kimliği Dijital Arşiv Projesi", Hafıza İzmir markasının üçüncü bileşenini oluşturmuştur. 2024 yılında, İzmir'in Kültür İnsanları serisi kapsamında "İzmir'den Dünyaya Açılan Bir Sanatçı Ayetullah Sumer", İzmir Tarihi serisi kapsamında "Smyrna'dan İzmir'e Günlük Yaşam" ve "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla İzmir Eğitim Tarihi" eserleri basılarak üniversite ve araştırma kütüphanelerine gönderilmiştir. Ajansın bu çalışmalarla ulaştığı kapasite, 2024 yılı itibarıyla bu alanda yürütülen tüm çalışmaların "Hafıza İzmir" olarak adlandırılan bir marka kimliği altında ve birbirini destekleyici şekilde daha kurumsal bir şekilde yürütülmesini sağlamıştır.

ix. [Yeşil Dönüşüm Danışmanlığı](#)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından 20 İşletmede kurumsal karbon ayak izi, temiz üretim konularında danışmanlık verilmiştir. 2024 yılı sonu itibarıyla yapılan hesaplamalarda işletmelerde temiz üretim olanaklarının değerlendirilmesi sonucu yıllık 30,8 Milyon TL tasarruf elde edileceği tespit edilmiştir.

x. [Ağrı Dağı Yamaç Paraşütü Etkinliği](#)

Serhat Kalkınma Ajansı tarafından Ağrı Dağı'nda yamaç paraşütü sporunun tanıtımını yapmak amacıyla 1-7 Temmuz tarihlerinde 15 yamaç paraşütü sporcusunun Ağrı Dağı'na tırmanması sağlanmıştır. 1 sporcu Ağrı Dağı'nın zirvesinden yamaç paraşütü ile iniş

gerçekleştirmiştir. Bu etkinlik ile Avrupa Yamaç Paraşütü irtifa rekorunun kırılması sağlanmıştır. Etkinlik ulusal ve uluslararası basında ses getirmiştir.

11. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyetlerini yürütmekte olan Kalkınma Ajansları; sahip olduğu beşerî sermayesi ve kurumsal kapasitesi ile yerel kalkınma hamlesinin öncü kurumlarıdır. Ajanslar; yerelin kalkınma gündemini iyi tahlil ederek belirlediği stratejik kalkınma hedefleri çerçevesinde yerel aktörleri aynı amaç doğrultusunda bir araya getirmek için öncü rol üstlenmektedir. Kalkınma ajanslarının 2024 yılında yürüttüğü çalışmalar da bu süreci destekleyen mahiyette olmuştur.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve 16 Aralık 2024 tarihli 9253 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanan Bölgesel Gelişme Uyum Stratejisi (BGUS) ile bölgelerin sosyoekonomik özellikleri, potansiyelleri ve ihtiyaçları belirlenerek, mekâna göre farklılaştırılmış politikaların geliştirilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda Kalkınma Ajansları tarafından hazırlanan 2024-2028 Dönemi 26 Düzey-2 Bölge Planı, aynı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmıştır.

78 adet sonuç odaklı program ile yerel paydaşları stratejik olarak belirlenmiş bir tema, sektör veya mekân üzerinde bir araya getiren kalkınma ajansları, kaynakların en verimli şekilde kullanılmasına öncülük etmiştir.

Kalkınma Ajansları “Yerel Kalkınma Hamlesi” ve “Milli Teknoloji Hamlesi” vizyonları doğrultusunda katma değeri yüksek üretim ve istihdam olanaklarının artırılmasına yönelik ulusal düzeyde uygulanan politikalara, 2024 yılında genç istihdamı odaklı destek ve faaliyetlerle önemli katkılarda bulunmuştur. Bu temadaki örnek proje ve faaliyetlere 2024 yılında 607 Milyon TL’lik mali ve teknik destek sağlamanın yanı sıra, 7.497 gencin istihdamına doğrudan ve dolaylı olarak katkı sağlanmıştır. 2024 yılı teması olan “Kadın İstihdamı/Kadın Girişimciliği” alanında 577,3 Milyon TL destek sağlanmış, 6.063 kadının istihdamına doğrudan ve dolaylı olarak katkı sağlanmıştır. Ayrıca, 6.314 kadın girişimci desteklenmiştir.

“Anadoludakiler” projesi, Anadolu’nun tarımsal bereketini, mutfak kültürünü ve zanaatkar becerilerini hikayelerle görünür kılarak girişimcilik fırsatları yaratmayı ve yerel kalkınmayı desteklemeyi amaçlayan bir girişimdir. www.anadoludakiler.org platformu aracılığıyla; tarımsal ürünler, gıda ürünleri ve el sanatları “Toprağın Bereketi”, “Mutfağın Birikimi” ve “Ellerin Becerisi” başlıklarıyla sınıflandırılmıştır. Keşfet, buluş, tasarla ve pazarla döngüsüyle ilerleyen proje, genç girişimcileri desteklemeyi, yerel ürünleri dijital markalara dönüştürmeyi ve kırsal kalkınmayı teşvik etmeyi hedeflemektedir. Projenin tanıtımı 28 Haziran

2024'te Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin katılımıyla gerçekleştirilmiş; ayrıca Anadolu'nun değerlerini anlatan belgesel çekimlerine de başlanmıştır.

Ajanslar tarafından kuruluşlarından bugüne kadar 27.033 projeye mali ve teknik destek sağlanmış olup, bu projelere sağlanan destek tutarı 2025 yılı fiyatlarıyla 86,8 Milyar TL iken, yararlanıcıların eş finansmanı dahil 145,2 Milyar TL tutarında kaynak harekete geçirilmiştir.

Kalkınma Ajansları tarafından 2024 yılında mali destek programları kapsamında 79 projeye yaklaşık olarak 298,5 Milyon TL destek verilmiş olup, söz konusu projelerin eş finansman dahil bütçesi 400,5 Milyon TL'dir. Teknik destek programları kapsamında 523 projeye 39,3 Milyon TL destek verilmiştir. Yenilikçi destek programları kapsamında 41 projeye 77,5 Milyon TL destek verilmiştir. Ayrıca, 2024 yılında tematik bölgesel kalkınma programlarından CMDP kapsamında 15 proje için 455,3 Milyon TL, SOGEP kapsamında 174 proje için 739,4 Milyon TL, Üreten Şehirler Destek Programı (ÜŞ) kapsamında 7 proje için 55,3 Milyon TL ve Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) kapsamında ise 3 projeye 45,2 Milyon TL tutarında destek için sözleşme imzalanmıştır. Bu programlarla birlikte sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 842 proje için 1,7 Milyar TL olmuştur.

2024 yılında yerel/bölgesel kalkınmanın sağlanması hedefi doğrultusunda, ekonomik coğrafyaya ilişkin fırsatların ve yeni endüstrilere açılmaya yönelik imkanların değerlendirilmesi amacıyla, Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı hazırlıklarına başlanmıştır. Yeni teşvik sistemi kapsamındaki bu Program, bölgelerin sahip olduğu potansiyellerin değerlendirilmesi, âtıl kaynakların kullanılması, yetkinliklerin harekete geçirilmesi, yerel ihtiyaçların karşılanması, bölgelerin yetkinlik ve teknoloji üretim düzeyinin geliştirilmesi ve bölgelerin sektörel öncelikleri doğrultusunda gelişmelerinin hızlandırılması konusunda önemli kazanımlar sağlayacaktır.

Sağlanan desteklerin değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarının yeni destek programları tasarımlarında kullanılması kalkınma ajanslarının kuruluşundan bu yana üzerinde önemle durulan konulardan birisi olmuştur. Bu çerçevede kalkınma ajansları tarafından kuruluşları itibarıyla desteklemiş oldukları programlara ilişkin yapılan toplam değerlendirme çalışması sayısı 445'tir. 2024 yılında yapılmış olan değerlendirme çalışması sayısı 36'dır. 29 adet mali destek programına ilişkin program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışması ise Kalkınma Ajansları tarafından halen sürdürülmektedir.

Kalkınma Ajansları sadece destek sağlayan kurumlar değildir. Bu çerçevede yürüttükleri en önemli faaliyetlerden birisi de yürütölen analiz ve araştırmalar ile bölgesel gelişme amaçlı nitelikli bilgi üretmek ve bu bilgileri yereldeki paydaşların kullanımına sunmaktır. 2024 yılında kalkınma ajanslarınca farklı sektör ve temada yaklaşık 190 analiz, araştırma, strateji ve rapor üretilmiştir.

Kalkınma Ajansları bünyesinde her ilde teşkil edilen Yatırım Destek Ofisleri; yatırımcıların hamisi olarak yatırımcılara danışmanlık hizmeti vermekte ve bölgelerine yatırımcı çekmek için yurt içinde ve yurt dışında promosyon faaliyetleri yürütmektedir. Bu kapsamdaki faaliyetler neticesinde, 2024 yılında yaklaşık 3,4 Milyar TL tutarında yatırım, Yatırım Destek Ofisleri tarafından Bölgelerine çekilmiştir.

2024 yılı boyunca yürütölen uluslararası projeler, Ajansların çok yönlü kurumsal kapasitesinin gelişmesine, yerel kalkınma aktörlerinin küresel gündemle uyumlu hale gelmesine ve kalkınma ekosisteminin güçlendirilmesine önemli katkılar sunmuştur. Avrupa Birliği ve diğer uluslararası kuruluşlar ile iş birliği içinde hayata geçirilen projeler aracılığıyla; mülteci ve ev sahibi topluluklar arasında sosyal uyumun teşvik edilmesi, yaratıcı ekonomi alanında kapasite gelişimi, akıllı uzmanlaşma stratejilerinin yaygınlaştırılması, kurumsal yönetişimin güçlendirilmesi ve kaynak verimliliğine dayalı yeşil dönüşüm gibi tematik önceliklerde somut çıktılar elde edilmiştir. Ayrıca, sosyal girişimcilik, kırsal kalkınma ve kadın istihdamı gibi alanlarda farklı hedef gruplarına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmiş; bu uygulamalar aracılığıyla yereldeki iyi örnekler, ulusal ve uluslararası düzeyde model haline gelmiştir. Projelerde görev alan Kalkınma Ajansları, sadece uygulayıcı değil, aynı zamanda politika geliştirici ve öğrenen kuruluşlar olarak konumlanmış; bu sayede sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlayacak şekilde hem içerik hem yöntem bakımından kurumsal öğrenme ivme kazanmıştır.

Kalkınma Ajansları 2024 yılında yereldeki koordinatör ve öncü kuruluş rolünü gerek uyguladığı destek programları gerekse gerçekleştirdiği diğer faaliyetleriyle sürdürmüştür. 2025 yılında ve daha sonrasında da Kalkınma Ajansları; nitelikli insan kaynağı, kurumsal kapasitesi, gerçekleştireceği yenilikçi uygulamaları ve sahip olduğu stratejik bakış açısı ile Yerel Kalkınma Hamlesinin başarıya ulaşmasında öncü rol üstlenmeye devam edecektir.

12. EKLER

EK-1: SONUÇ ODAKLI PROGRAM (SOP) LİSTESİ

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
AHİKA	Tema Bazlı Özel İlgi Turizminin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, turizm sektörünün mekânsal yaklaşımlarla, sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde farklı temalarda geliştirilmesine katkı sağlanmasıdır. Programın özel amaçları; turizm merkezlerinin ulusal ve uluslararası ağlara entegrasyonunun sağlanması, öncelikli olarak turizm potansiyeli gerçekleştirilememiş yörelerde rotaların oluşturulması, mevcut olan rotaların geliştirilerek etkin tanıtımının yapılması ve yörelerin turizm gelişimine tema bazlı yaklaşımlarla katkı sağlanması, turizm sektörünün çevreci, yenilikçi ve dijital uygulamalarla yeşil dönüşüm ilkelerine uyumunun artırılması ve yaratıcı endüstrilerin turizm sektörüyle ilişkisinin güçlendirilmesidir.
AHİKA	İmalat Sanayiinde Verimliliğin ve Yeşil Dönüşüme Uyumun Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, imalat sanayiinin verimlilik temelli yapısal değişimine ve yeşil dönüşümüne katkı sağlanmasıdır. Özel amaçları ise; Aksaray'da otomotiv ve Kırıkkale'de savunma sanayii yığınlarının iş birliği kapasitesinin artırılması, firmaların yalın olgunluk düzeylerinin ve enerji verimliliklerinin artırılması, firmaların ve planlı sanayi alan yönetici kuruluşlarının yeşil dönüşüme hazırlanmalarına katkı sağlanması, yenilenebilir enerji altyapılarının, atıkların geri dönüştürülmesinin/yeniden kullanılması ile endüstriyel simbiyoz uygulamalarının bölgede yaygınlaştırılması ve beşerî sermayenin niteliği ile insan kaynağının istihdam edilebilirliğinin yenilikçi yaklaşımlarla yükseltilmesidir.
AHİKA	Kırsal Alanların Dayanıklılığının Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, kırsal alanların ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan bütüncül şekilde dayanıklılığının artırılmasına katkı sunulmasıdır. Özel amaçları ise; bitkisel, hayvansal ve doğal ortamlardaki biyokütle atıklarının kapsayıcı şekilde yeniden kullanılması/geri dönüştürülmesinin artırılması, tarımsal ürünlerin izlenebilirliğinin sağlanarak gıda güvenliğinin ve güvencesinin artırılmasına katkı sunulması, tarımsal üretimde akıllı, yenilikçi ve onarıcı uygulamaların geliştirilmesi için insan kaynağı kapasitesinin artırılmasına katkı sağlanması, markalaşma ve nitelikli tarımsal üretim ile geçimlik aile işletmelerinin güçlendirilmesine destek olunması ve kırsal ekonominin imalat ve turizm sektörleriyle entegrasyonunun artırılmasıdır.
ANKARAKA	Teknoloji Girişimciliği ve Ticarileşme	2024-2026	Programın genel amacı, Ankara'nın ekonomik yapısında dönüşüm yaratacak, yüksek büyüme potansiyeline sahip teknoloji odaklı girişimcilerin desteklenmesi ve teknolojik ürün ihracatının az olmasından kaynaklı dış ticaret açığının azaltılmasına katkı sağlanmasıdır. Program, Ankara'da teknoloji yoğun sektörlerin geliştirilmesini, bu sektörler arasındaki iş birliği olanaklarının güçlendirilmesiyle teknolojik derinleşme ve çeşitlenmenin sağlanabilmesini, bu sektörlerin de dâhil olduğu tüm teknoloji geliştirme ve yenilikçi girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesini hedeflemektedir.
ANKARAKA	Yeni Nesil Kırsal Kalkınma	2024-2026	Programın genel amacı, tarım-teknoloji entegrasyonunun sağlanması, kır-kent ilişkisinin güçlendirilmesi ve kırsal kalkınmada girişimcilik ile dijitalleşmenin desteklenmesidir. Bu kapsamda; dijital köylerin kurulması, tarımda dijital dönüşümün yaygınlaştırılması, kırsal turizmin geliştirilmesi, sürdürülebilir gıda sistemlerinin kurulması ve kentsel tarım gibi alanlarda çok sayıda alt program ve faaliyetin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Program; iş birliği, kapasite geliştirme, mentorluk, eğitim, yatırım destek ve tanıtım faaliyetleriyle desteklenmekte olup çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğiyle uyum da temel ilkeler arasında yer almaktadır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
ANKARAKA	Sosyal Yenilik ve Sosyal Kalkınma	2024-2026	Programın amacı, Ankara’da toplumsal refahın artırılması için sosyal yenilik ekosisteminin güçlendirilmesi ve sosyal etkiyi odağına alan sosyal girişimcilik altyapısının oluşturularak sosyal girişimci sayısının artırılmasıdır. Program kapsamında, sosyal kalkınmanın sağlanması ve toplumsal refahın artırılması amaçlarıyla toplumsal ve çevresel sorunların çözümü için sosyal yenilik, sosyal girişimcilik, sosyal etki ve sosyal sorumluluk ekosistemlerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.
BAKA	Alternatif Turizmin Geliştirilmesi	2024-2026	Alternatif turizm faaliyetlerinin geliştirilmesini sağlayarak, TR61 Bölgesi’nde kıyı şeridine sıkışmış olan turizm faaliyetlerini bölge geneline yaymak, bölgede turizmi 12 aya çıkararak bölgeye gelen turist sayısını ve turizm gelirini artırmak amaçlanmaktadır.
BAKA	Tıbbi ve Aromatik Bitkilere Dayalı Üretimin Artırılması	2021-2026	Programın amacı TR61 bölgesinde halihazırda yetişen/üretilebilir ve üretilme potansiyeli yüksek olan tıbbi ve aromatik bitki türlerinin daha yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülmesidir.
BAKA	Girişimciliğin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amacı TR61 bölgesinde girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak, güçlü bir ekosistem oluşturmak ve girişimciliğin geliştirilmesidir.
BAKKA	Yenilikçi Dönüşüm	2024-2026	Program kapsamında Bölgenin rekabetçi sektörlerinin teknolojik, dijital, yeşil ve kurumsal dönüşümlerine ivme kazandırılması amaçlanmaktadır. Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerinin teşvik edilmesi ile sektörlerin dönüşümünün hızlandırılması, dijitalleşme ve teknoloji entegrasyonunu destekleyerek iş yapma modellerinin güçlendirilmesi, çevre dostu uygulamaları teşvik ederek yeşil ekonomiye geçişin desteklenmesi, aynı zamanda kurumsal kapasite gelişimi ile sürdürülebilir büyümeye hizmet edilmesi, bölgedeki sektörlerin ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilirliklerinin artırılması, yenilikçi gelişim sağlanması ve bölgenin yeni yatırımlara hazırlanması planlanmaktadır.
BAKKA	Ekoturizmin ve Doğa Sporlarının Geliştirilmesi	2024-2026	Program kapsamında, destinasyon yönetimi yaklaşımı ile bölgede ekoturizm ve doğa sporlarının mevcut turizm potansiyeli ile bütünleştirilerek geliştirilmesi, markalaştırılması ve bölge geneline yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Turizm altyapısının güçlendirilmesi, tesislerin inşa edilmesi, rotaların oluşturulması ve mevcutta olanların kalitesinin ve erişilebilirliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
BAKKA	Mesleki Gelişim	2024-2026	Program kapsamında, kadınların ve gençlerin nitelikli mesleklere ve geleceğin mesleklerine hazırlanması, bölgede girişimciliğin geliştirilmesi ve dijital teknoloji ve siber güvenlik alanlarında ülkemizin tamamına yayılacak eğitimli ve nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.
BEBKA	Yenilik ve Verimlilik	2024-2026	Program kapsamında, bölgede yeşil ve dijital dönüşümde proaktif bir yaklaşımın ve adil geçiş politikalarının benimsenmesi, Ar-Ge ve yenilik odaklı rekabetçi üretim ve hizmet süreçlerinin yaygınlaştırılması ve kaynakların verimli kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır.
BEBKA	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi	2024-2026	Program kapsamında, bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilerek bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.
BEBKA	Kırsal Kalkınma	2024-2026	Program kapsamında, bölgede kırsal-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek kırsalda rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
ÇKA	İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, imalat sanayinde kurumsallaşma, Ar-Ge, yenilik ve verimlilik uygulamalarının desteklenerek katma değerli ürün ihracatının artırılmasıdır. Program kapsamında; küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim yapma kapasitesinin yükseltilmesine yönelik destek sağlanması, sanayi bölgelerinin altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması, bölgesel yenilik ekosisteminde yer alan ara yüzlerin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.
ÇKA	Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm	2024-2026	Programın genel amacı, bölgemizde yeşil dönüşümü gerçekleştirmesinin desteklenmesidir. Program kapsamında; sürdürülebilirlik temelinde ekonomik gelişmeyi hedefleyen yeşil büyüme yaklaşımıyla üreticilere ve sanayicilere bölge kaynaklarının çevreye duyarlı şekilde kullanılabilmesi için gereken desteğin sağlanması, sanayi sektöründe sürdürülebilir üretimin sağlanması, temel altyapı eksikliklerinin giderilerek bölgenin yatırım şartlarının iyileştirilmesi ve temiz üretim uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik altyapının geliştirilmesi, bölgede gelişme potansiyeline sahip mavi ekonomi sektörlerinin belirlenerek yenilikçi uygulamalar ile desteklenmeleri ve bölgede üretim ve istihdamın artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
ÇKA	Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar	2024-2026	Programın genel amacı, Çukurova Bölgesi'nin kırsal alanlarının ekonomik, ekolojik ve kültürel bağlamda ele alınarak mevcut potansiyelin değerlendirilmesi ve kırsalda yaşam standartlarının iyileştirilmesidir. Program kapsamında; Çukurova Bölgesi'ndeki kırsal alanların potansiyelinin ve önceliklerinin ortaya konulması, kırsal alanların önceliklerine yönelik gelir getirici faaliyetlerin desteklenmesi, kırsal alanda yaşam standartlarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.
DAKA	Beşerî Sermayenin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, TRB2 Bölgesi'nde girişimcilik, yenilikçilik ve teknoloji kullanma becerilerine sahip gençlerin yetiştirilmesi, kadınların sosyoekonomik hayata katılımlarının artırılması ile kurum ve kuruluşlarda görev alan personelin niteliklerinin geliştirilmesi yoluyla güçlü bir toplum inşa edilmesidir. Programın özel amaçları; emek yoğun sektörler ve hizmet sektörlerinde nitelikli işgücünün yetiştirilmesi ve geleceğin mesleklerine uygun nitelikte işgücü altyapısının oluşturulmasıdır,
DAKA	Emek Yoğun Sektörlerin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, TRB2 Bölgesinin potansiyeli doğrultusundaki emek yoğun sektörlerin geliştirilmesini, üretim ve istihdamı artıracak stratejik yatırımların bölgeye çekilmesini, bölgedeki işletmelerin birbirleriyle ve bölge dışındaki ilgili sektördeki işletmelerle ekonomik ve ticari iş birliklerinin güçlendirilmesine destek sağlanmasını ve yatırım altyapısının iyileştirilmesini sağlamaktır.
DAKA	Van Gölü Havzası ve Hinterlandı	2024-2026	Programın genel amacı, Bölge için özel bir çekim alanı oluşturan Van Gölü'nün koruma-kullanma dengesi gözetilerek etkileşimde bulunduğu alan içinde turizm ve tarım sektörlerinin yatırım altyapısının güçlendirilmesi, turizmde Van Gölü Destinasyonu markasının oluşturulması, kırsal kalkınmanın ve çevre yönetiminin sağlanması suretiyle yaşam kalitesinin artırılmasıdır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
DİKA	Yerel Tarım Ürünlerinde Verim ve Katma Değerin Artırılması	2022-2024	Programın genel amacı, yerel tarım ürünlerinde üretimin, verimin, katma değer artırılarak pazarlama imkânlarının geliştirilmesi yoluyla kırsal yerleşimler başta olmak üzere Bölgede ekonomik refahın iyileştirilmesidir. Programın özel amaçları; marka ve ticari değer oluşturabilecek yerel tarım ürünlerinde üretimin ve verimin artırılması, yerel gıda ve tarım ürünlerinde katma değer ve pazarlama imkânlarının geliştirilmesi, arıcılığın geliştirilmesi, yöresel balların üretiminde kalite standartlarının sağlanması, iyi tarım uygulamaları ve tarımsal sulamada verimlilik uygulamalarının yaygınlaştırılması, üretici örgütleri ve aile işletmelerinin kapasite geliştirici faaliyetlerle desteklenmesi ve yerel gen kaynaklarının korunması ve çoğaltılmasıdır.
DİKA	Mezopotamya Kültür Turizminin Geliştirilmesi, Tanıtım ve Markalaşma	2022-2024	Programın genel amacı, Mezopotamya Bölgesi'nde kültür turizminin geliştirilerek bölgesel bir marka oluşturulması; markanın tanıtımı ve pazarlanması yoluyla bölgesel kalkınmanın hızlandırılmasıdır. Programın özel amaçları; Mezopotamya Turizm Destinasyonunun küresel ölçekte markalaşma, tanıtım ve pazarlama çalışmalarının yapılması, doğal, tarihi ve kültürel değerlerin koruma kullanma dengesi gözetilerek turizme kazandırılması, çeşitli tematik turizm rotalarının geliştirilmesi ve kültür ve turizm sektörlerinde kurumsallaşma ve hizmet kalitesinin artırılmasıdır.
DİKA	İmalat Sanayide Verimliliğin ve Katma Değerli Üretimin Artırılması	2022-2024	Programın genel amacı, imalat sanayi alanında girişimciliği, istihdam artışını, verimliliği, markalaşmayı ve yenilikçiliği desteklemek ve yatırım ortamını iyileştirmek suretiyle Bölgenin rekabet gücünün artırılmasıdır.
DOĞAKA	Sanayide Verimliliğin Artırılarak İyileşmenin Sağlanması	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgenin sanayi üretiminde katma değer ve rekabetçiliğin artırılmasıdır.
DOĞAKA	Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgenin turizm geliri ile katma değerinin artırılması ve Bölgede bütüncül turizm yönetiminin sağlanmasıdır. Program ile turizm sektöründe aktörler arasında eşgüdüm ve iş birliğinin tesis edilmesi, dağınık olarak yürütülen turizm faaliyetleri yerine bütüncül stratejilerin uygulanması, organizasyonel süreç iyileştirmeleri yönünde çalışmalar gerçekleştirilmesi, tematik odaklanmanın oluşturulması ve bu doğrultuda destek mekanizmalarının uygulanmasının sağlanması amaçlanmaktadır.
DOĞAKA	Kırsal Kalkınma	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgede kırsaldaki sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinin artırılması, kırsaldaki ekonomik faaliyetlerde verimliliğin ve katma değer artırılması, gelir getirici faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, kadın ve genç girişimciliğin özendirilmesidir.
DOKA	Mavi Ekonomi	2024-2026	Programın temel amacı, TR90 Bölgesi'nde mavi ekonomi sektörlerinin rekabet gücünü artırmak ve bu alanlarda çevresel sürdürülebilirliği gözeterek katma değerli büyümeyi teşvik etmektir. Bu doğrultuda; su ürünleri sektöründe değer zincirinin güçlendirilmesi, kıyı turizminin gelişiminin desteklenmesi, mavi ekonomi yatırımlarının ve girişimcilik ekosisteminin yaygınlaştırılması ile deniz ekosistemlerinin korunması programın özel amaçları olarak belirlenmiştir.
DOKA	Sürdürülebilir Turizm	2024-2026	Doğu Karadeniz Bölgesi'nde turizmin sezonsuz, katma değerli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması amacıyla geliştirilen bu program, doğa ve kültür turizmi başta olmak üzere sağlık ve spor turizmi gibi alternatif alanlarda deneyim odaklı ürünlerin geliştirilmesini hedeflemektedir. Bölgesel marka değerinin artırılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi, hedef pazar çeşitliliğinin sağlanması ve sektörel uzmanlaşmanın desteklenmesi temel önceliklerdir. Program; tanıtım, yatırım, planlama, eğitim ve iş birliği eksenlerinde kapsamlı müdahale alanları içermektedir. Turizmin tüm yıla yayılması, kırılganlığının azaltılması ve yerel ekonomiye katkısının artırılması hedeflenmiştir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
DOKA	Katma Değerli Üretim ve Ticarileşme	2024-2026	Doğu Karadeniz Bölgesi üretiminin katma değer düzeyinin, üretici işletme ve kooperatiflerinin ise verimliliklerinin artırılarak Bölgenin rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır. Program kapsamında, KOBİ'lerin ihracata, yalın üretime, dijital olgunluk ve yeşil dönüşüme hazırlık seviyelerinin yükseltilmesine dair farkındalık oluşturma, kapasite geliştirme, analiz ve ağ oluşturma faaliyetleri yürütülmektedir.
FKA	Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması	2024-2026	TRB1 Bölgesinde tarım sektöründe verimliliğin artırılması ve katma değerın yükseltilmesi amacı doğrultusunda; süt ve yem bitkileri üretimi artırılarak Bölgede son dönemde gerçekleştirilen yatırımlar dâhilinde süt sektöründe azami katma değer artışının sağlanması, tarımsal üretici örgütlenmelerinin etkinlik düzeyinin artırılarak üreticiler arasındaki işbirliklerinin geliştirilmesi, iklim değişikliğine uyumlu üretim biçimlerinin yaygınlaştırılması, tarım sektöründe genç girişimciliğin geliştirilmesi ve kayısı ve arı ürünleri başta olmak üzere yöresel ürünlerde katma değer artışı sağlanması hedeflenmiştir.
FKA	Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması	2024-2026	TRB1 Bölgesinin turizmden elde ettiği geliri artırmayı amaçlayan program, özellikle “Fırat’ı Keşfet” tanıtım ve markalaşma çalışmalarının tamamlanmasını, insan kaynağının güçlendirilmesini, turizm sektöründe istihdamın ve bölgeye gelen tur sayısının artırılmasını, bölge turizminin 12 aya yayılmasını, ziyaretçi sayısının ve ortalama kalış süresinin artırılmasını amaçlamaktadır.
FKA	Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi	2024-2026	Programın amacı, TRB1 Bölgesinde imalat sanayii ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, dijitalleşme ve yenilikçilik yetkinliklerinin artırılması yoluyla Bölgenin küresel ölçekte rekabet edebilirliğinin geliştirilmesi ve dış ticaret hacminin artırılmasıdır. Bu kapsamda; işletmelerin kurumsal yönetim, tasarım, Ar-Ge ve ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması, ihracat yapma kapasitelerinin güçlendirilmesi ve ihracatçı firma sayısının artırılması amaçlanmaktadır.
GEKA	Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar	2024-2026	Programının amacı Bölgede geleneksel kıyı turizminin dışında kalan turizm türleri potansiyelinin harekete geçirilerek, turizm faaliyetlerinin iç kesimlere yaygınlaştırılması ve turizm gelirlerinin artırılmasıdır.
GEKA	Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, üretim odaklı kooperatiflerin ve birliklerin rekabet gücünün artırılarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesidir.
GEKA	İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm	2024-2026	Programın amacı, Bölgede dijitalleşme, verimlilik ve sürdürülebilir üretim kapasitesinin tekstil ve giyim ürünleri, makine ve teçhizat, gıda ve içecek ürünleri imalatı gibi öne çıkan sektörlerde artırılmasıdır. Bu kapsamda başta Büyük Menderes Havzasında yer alan sanayi işletmeleri olmak üzere bölgedeki işletmelerin yeşil ve dijital dönüşümü hedeflenmektedir.
GMKA	Enerji Ekosisteminin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile TR22 Bölgesi’nin yenilenebilir enerji alanındaki avantajından kaynaklanan büyüme potansiyelinin yeşil ve yenilikçi yöntemlerle etkin şekilde değerlendirilmesi ve sürdürülebilir bir ekosistem oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda Bölgede; yenilenebilir enerji üretim potansiyelinin geliştirilmesi, enerji verimliliği uygulamalarının ve temiz teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması ve yenilenebilir enerji alanında ekipman üretiminin ve eğitim kapasitesinin güçlendirilmesi planlanmaktadır.
GMKA	Endüstriyel ve Teknolojik Gelişim	2024-2026	Programın amacı, TR22 Bölgesi’nin imalat sanayi sektöründeki yenilik altyapısının güçlendirilmesi, üretimde katma değerin artırılması ve lojistik bağlantılarının geliştirilmesidir. Bu kapsamda, Bölgede imalat sanayiinde yatırım ortamının geliştirilmesi, imalat sanayiinde katma değerin ve verimliliğin artırılması ve ihracat kapasitesinin artırılması planlanmaktadır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
GMKA	Turizm ve Kırsal Kalkınma	2024-2026	Program ile TR22 Bölgesi'nde kırsal-kent dengesi dâhilinde potansiyel arz eden alternatif turizm çeşitlerinin yaygınlaştırılması, kırsaldaki değerlerin turizme dâhil edilmesiyle Bölgenin turizm unsurlarının zenginleştirilmesi, turizmi 12 aya yayarak Bölge turizm gelirlerinin artırılması, hedef pazar odaklı stratejilerle tanınırlığının ve turizmin katma değerinin artırılması amaçlanmaktadır.
İKA	İmalat Sanayiinde Dönüşüm	2021-2024	Bölgenin ekonomik anlamda lokomotif konumundaki imalat sanayiinin hâlihazırda sahip olduğu üretim hacmini ve ihracatını orta ve uzun vadede artırabilmesi, Ar-Ge ve inovasyon kabiliyetlerinin geliştirilmesinin yanı sıra yeni teknolojilere uyum sağlayabilmesi ile doğrudan ilişkilidir. Bu doğrultuda bahsi geçen Programla; Bölgenin sahip olduğu mevcut üretim kabiliyetinin yenilik temelli dönüşümünün sağlanması, yönetim becerilerinin geliştirilmesi ve sahip olunan kabiliyetin, altyapının ve sermaye potansiyelinin daha kreatif ve stratejik alanlara yönlendirilmesi amaçlanmaktadır.
İKA	Tarımda Rekabetçilik	2021-2024	Bölge Planı'nda yer alan "Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmanın Sağlanması" öncelikli gelişme eksenindeki "Tarımsal İşletmelerin Rekabetçi ve Etkin Bir Yapıya Kavuşturulması" ve "Tarıma Dayalı İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi" hedefi söz konusu sonuç odaklı programın amaçlarının gerçekleştirilmesi için öncelikli stratejik tercih olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Programın genel amacı, Bölgede faaliyet gösteren tarımsal işletmeler ile tarıma dayalı sanayide yer alan işletmelerin etkin ve rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ve tarımda değer zincirinin güçlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu genel amaca hizmet etmek üzere programın özel amaçları ise; tarımsal üretimde örgütlenmenin teşvik edilmesi, kurumsallaşmanın desteklenmesi, tarıma dayalı sanayi üretiminde verimliliğin ve kalitenin artırılması ile tarımsal ürün üretiminde katma değer artırılmasıdır.
İKA	Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma	2021-2024	Program, GAP BKİ, İKA, KARACADAĞ ve DİKA iş birliğinde bütüncül bir yaklaşımla 9 GAP ilini (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsayan bölgeyi tek bir isimle markalaştırıp, önemli bir sürdürülebilir turizm destinasyonu oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu amaç kapsamında belirlenen "MEZOPOTAMYA/MESOPOTAMIA" markasının tüm bölgeyi kapsamı, Bölgenin tüm tarih, kültür, doğa, inanç, dil, folklor ve gastronomi öğelerini içerecek biçimde ulusal ve uluslararası tanıtımı ile Bölgenin markalaşması hedeflenmektedir.
İSTKA	Girişimci İstanbul	2024-2026	Programın genel amacı; İstanbul'un teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimcilere yönelik uluslararası bir merkez olarak küresel ekonomide söz sahibi olabilmesi için girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesidir. Bu kapsamda Programın özel amacı ise; İstanbul'un bölgesinde lider, dünya çapında ise ilk otuz girişimcilik merkezinden biri olmasının sağlanmasıdır.
İSTKA	Yenilikçi İstanbul	2024-2026	Programın genel amacı; İstanbul ekonomisinin yenilik temelli yapısal dönüşümünün sağlanmasıdır. Bu kapsamda Programın özel amaçları; imalat sanayi firmalarının dijital ve yeşil dönüşüme yönelik farkındalığının ve kapasitesinin artırılması olarak belirlenmiştir.
İSTKA	Yaratıcı Endüstriler	2024-2026	Programın genel amacı; İstanbul'da yaratıcı endüstriler ekosisteminin güçlendirilmesiyle şehrin küresel bir yaratıcı ekonomi ve kültür merkezine dönüştürülmesidir. Bu kapsamda Programın özel amacı ise; yaratıcı ekonominin uygun dönüşümü amacıyla analiz, sınıflama ve strateji geliştirerek yaratıcı ekonomi literatürünün geliştirilmesi ile yaratıcı platformların, yaratıcı toplulukların ve yaratıcı yeteneklerin güçlendirilmesiyle ekosistemin kurumsal kapasitesinin, yeteneğinin ve iş birliğinin artırılmasıdır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
İZKA	Yenilik ve Girişimcilik	2024-2026	Programın amacı, İzmir’de yenilik ve girişimcilik ekosisteminin mavi büyüme ve yeşil büyüme odağında sürdürülebilir rekabetin ihtiyaç duyduğu hizmetleri verebilecek şekilde geliştirilmesidir.
İZKA	Temiz Enerji ve Temiz Teknolojiler	2024-2026	Programın amacı, İzmir’in doğal kaynaklarını koruyarak rekabetçi ve kapsayıcı bir şekilde büyüebilmesi için sürdürülebilir üretim ve temiz enerji uygulamalarının yaygınlaştırılmasıdır.
İZKA	Deniz Ekonomisi	2024-2026	Programın amacı, İzmir’de mavi büyüme ilkeleri odağında deniz ve kıyı ekonomisinin geliştirilmesidir.
KARACADAĞ	Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması ve Sektörel Dönüşüm	2021-2025	Programın genel amacı; TRC2 bölgesinde stratejik imalat sanayi sektörlerine odaklanarak istihdamın ve katma değer artırılması ve bu sayede ekonomik büyümenin hızlandırılmasıdır. Program sonucunda, TRC2 Bölgesi’ndeki stratejik imalat sektörlerinin verimlilik, yenilik, katma değer, ihracat, kurumsallaşma, uzmanlaşma, ikiz dönüşüm gibi konularda dönüşümlerinin sağlanması hedeflenmektedir.
KARACADAĞ	Çocuklar ve Gençler	2021-2025	Programın genel amacı; Bölge illerinde beşerî sermayenin güçlendirilmesi ve genç nüfusun üretkenliğinin artırılması suretiyle ekonomik ve sosyal kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanmasıdır. Program kapsamında yürütülen faaliyetler ve çalışmalar sonucunda; bölge nüfusunun yüzde 61’ini oluşturan çocukların ve gençlerin çok yönlü gelişimi, girişimcilik ve istihdam olanaklarının artırılması, bölgede beşerî sermayenin geliştirilmesi, çocukların ve gençlerin ekonomik, sosyal ve kültürel hayata katılımlarının artırılması hedeflenmektedir.
KARACADAĞ	Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma	2021-2025	Programın genel amacı; Bölgenin stratejik sektörleri arasında yer alan, hızlı büyüme potansiyeline sahip, aynı zamanda hızlı istihdam artışı sağlayabilecek turizmin bölgesel ölçekte markalaşma, tanıtım ve pazarlanması ile bölgesel kalkınmanın hızlandırılmasıdır. Program sonucunda, TRC2 bölgesinde kültür ve turizme yönelik yürütülen çalışmaların bütüncül ve bölgesel bir yaklaşımla ele alınarak yürütülmesinin sağlanması, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun güçlendirilmesi, bölge ölçeğinde turizm çekim merkezlerinin oluşturulması, bölge turizminin çeşitlendirilmesi, bölgenin turizm gelirlerinin artırılması ve yeni istihdam alanlarının oluşturulması hedeflenmektedir.
KUDAKA	Turizmin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amacı, bölgenin turizm sektöründe farklılaşan ve değer yaratan ürün ve hizmetlerinin geliştirilmesi, pazarlanması ve sunuma hazır hale getirilmesidir.
KUDAKA	Et, Süt ve Arıcılık Sektörlerinin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile bölgede et, süt ve arıcılık sektörlerinden elde edilen gelirin ve bu sektörlerdeki katma değer artırılması, bölgede yapılması planlanan yeni yatırımlara ilişkin fizibilite etüdü çalışmalarının gerçekleştirilmesi, sektörde faaliyet gösteren aktörlerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, sektörde özellikle genç ve kadın girişimciliğinin yaygınlaştırılması, genç ve kadın istihdamının artırılması ve ihtiyaç duyulan insan kaynaklarının yetkinliklerinin geliştirilmesi, yenilikçi ve katma değeri yüksek ürünlerin üretiminin artırılması hedeflenmektedir.
KUDAKA	Tabii Kaynaklar ve Yapı Malzemeleri Sektörlerinin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile bölgede bulunan tabii kaynakların korunması ve etkin kullanımının sağlanması, katma değeri yüksek yapı malzemelerinin üretilmesinin teşvik edilmesi, bölgenin yatırım ortamının iyileştirilmesi, girişimcilik konusunda farkındalık oluşturulması, sektördeki firmaların ulusal/uluslararası düzeyde rekabet gücünün artırılması ve ihracat rakamlarının ülke ortalamasına yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
KUZKA	Destinasyon Geliştirme	2024-2026	Programın genel amacı, TR82 bölgesindeki rekabetçi turizm unsurlarını rota ve tematik eksenler ile birbirine entegre ederek kırsalda turizm faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve turizm gelirlerinin artırılmasıdır. Bu kapsamda; turizm ürünlerinin ve özgün turizm deneyimlerinin tasarlanması, destinasyonların rekabet gücü artıracak bölgesel, ulusal ve uluslararası ortaklıklar kurulması, kırsal alanlarda özel sektörün kırılganlığının azaltılması, girişimciliğin teşvik edilmesi, kentsel ve kırsal alanlar arasındaki bağlantının destinasyon bütünlüğü içinde desteklenmesi, kırsal alanlarda doğal ve kültürel mirasın, yerel gastronominin korunması ve rekabetçi destinasyonların pazarlanması hedeflenmektedir.
KUZKA	Tarımda Verimlilik ve Katma Değerin Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, TR82 bölgesinde güçlü, yenilikçi ve sürdürülebilir bir tarım sektörü oluşturmaktır. Bu kapsamda; tarımsal üretimde kurumsal alt yapının güçlendirilmesi, tarımsal örgütlenmenin geliştirilmesi, sürdürülebilir tarımsal üretim ve sanayi yönetiminin sağlanması, TR82 bölgesindeki üretici örgütlerin pazarlama ve tanıtım alanlarında güçlendirilmesinin sağlanması, bölgenin tarım alanlarının ve su kaynaklarının korunması ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının artırılması hedeflenmektedir.
KUZKA	Temel Sektörlerde Rekabetçiliğin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgenin rekabet gücünün artırılmasıdır. Bu kapsamda; su ürünleri ekosisteminin geliştirilmesi, ağaç ve orman ürünleri üretiminde nitelik ve niceliğin artırılması ve tuz ürünleri üretiminde katma değer artırılması ve ihtisaslaşmaya katkı sağlanması hedeflenmektedir.
MARKA	Verimlilik Odaklı Dönüşüm ve Stratejik Yönetim Danışmanlığı	2021-2024	Programın genel amacı; Bölgedeki kilit sektörlerin verimlilik ve sürdürülebilirlik kapasitelerini geliştirici ortak altyapıların ve kaynak kullanım etkinliğini artırıcı bir araç olarak yönetim danışmanlığı ekosisteminin oluşturulması/güçlendirilmesi yoluyla bölgesel kalkınmanın hızlandırılmasıdır.
MARKA	Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi	2021-2024	Programın genel amacı, TR42 Bölgesi'nde beşerî sermayenin, bölge iş gücü piyasasının nitelikli insan kaynağı ihtiyacını karşılayacak şekilde geliştirilmesine katkı sağlamak; bu doğrultuda mesleki eğitimin önemini artıracak iyi uygulama araçları tasarlamaktır. Programın özel amaçları; mesleki ve teknik eğitim algı ve imajının iyileştirilmesi, mesleki ve teknik eğitim kurumları ile üretim ve hizmet sektörleri arasında etkileşimin artırılması, müfredatın sektör iş birliğinde yapılandırılması, mesleki ve teknik eğitimde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, altyapının yenilikçi üretim süreçleriyle uyumlaştırılması ve mesleki ve teknik eğitimin uluslararasılaşmasına katkı sağlanmasıdır.
MARKA	Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Turizm	2022-2024	Programın genel amacı, sürdürülebilir turizmi destekleyen uygulamalar ile kırsal alanlardaki refahı artıracak tüm unsurların bütüncül bir yaklaşımla harekete geçirilmesi yoluyla bölgesel kalkınmaya katkı sağlamaktır. Programın özel amaçları; kırsal alanlarda sürdürülebilir bir turizm ekonomisinin ortaya çıkmasına katkı sağlanması, kırsal kesimde sürdürülebilir üretim-gelir modeline sahip ekonomik faaliyetlerin yaygınlaştırılması yoluyla kırdan kente göçün azaltılması, turistik tesislerde kalış süresini artırılması, kırsal kesimdeki iktisadi teşekküllerin (birlik, kooperatif, turizm tesisi vb.) kurumsal kapasitelerinin ve dayanıklılıklarının artırılması ve yöresel ürünlerin üretiminin, ticarileşmesinin ve markalaşmasının hızlandırılmasıdır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
MEVKA	İmalat Sanayinde Dönüşüm	2024-2026	Programın genel amacı, küresel iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması, kıt olan kaynakların optimum düzeyde ve doğru alanlarda kullanılması adına sanayide kaynak verimliliğinin artırılması, Avrupa Yeşil Mutabakatı konusunda kaynak verimliliği ekseninde farkındalık oluşturulması, ortak kullanım alanlarının kurulması ve imalat sanayinde kadın istihdamının kolaylaştırılmasıdır.
MEVKA	Yakınsama: İlçelerde Sosyo-Ekonomik Yapının Güçlendirilmesi	2024-2026	Program ile görece az gelişmiş bölge ilçelerinde, bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla, sosyal ve ekonomik yapının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması amaçlanmaktadır.
MEVKA	Teknolojik Girişimciliğin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile Konya ve Karaman illerinde başta akıllı tarım alanında olmak üzere teknoloji girişimciliği ekosisteminin güçlendirilerek yerel kalkınma ve bölgesel gelişmenin hızlandırılmasını sağlamak hedeflenmektedir.
OKA	Katma Değerli Üretim ve İhracat	2024-2026	Programın genel amacı, bölgede faaliyet gösteren işletmelerin yeşil ve dijital dönüşümünün sağlanması, katma değeri yüksek ürünler ve hizmetler üretme potansiyelinin artırılması suretiyle ihracatının geliştirilmesidir. Bu kapsamda Programın özel amaçları ise; bölge işletmelerinin ihracat kapasitelerinin artırılması, ihracat faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, küresel ölçekte rekabetçilik için yüksek katma değerli üretimin geliştirilmesi ve işletmelerin yeşil ve çağdaş teknolojilere dönüşümlerinin hızlandırılarak kaynak verimliliğine yönelik uygulamaların yaygınlaştırılmasıdır.
OKA	Kültür ve Doğa Turizmi Ekseninde Şehirlerin Markalaşması	2024-2026	Programın genel amacı, doğa ve kültür turizmi alanında turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilerek turizmin yıl geneline yayılması ve Orta Karadeniz Bölgesine gelen turist sayısının sürdürülebilir şekilde artırılmasıdır. Bu kapsamda Programın özel amaçları ise; doğa ve kültür turizmi faaliyetlerinin yerel ekonomiye olan katkısının artırılması, TR83 bölgesinin doğal ve kültürel mirasının korunması ve kültür ve doğa turizminde faaliyet gösteren paydaşlar arasında etkin bir koordinasyon ve iş birliği mekanizmasının oluşturularak TR83 bölgesinin turizm potansiyelinin tanıtılmasıdır.
OKA	Girişimciliğin Desteklenmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgede girişimciliğin teşvik edilmesi ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi yoluyla yeni istihdam ve yatırım imkânlarının oluşturulmasıdır. Bu kapsamda, kadınların ve gençlerin iş kurmaya yönelik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine ve bölgede girişimcilik kültürünün geliştirilmesi için girişimciliğe yönelik altyapı ve mekanizmaların iyileştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.
ORAN	Kırsalda Yenilikçi ve Sürdürülebilir Kalkınma	2024-2026	Programın genel amacı, kırsal alanda teknolojik, yenilikçi, sürdürülebilir ve katma değerli uygulamaların yaygınlaştırılması yoluyla kırsalda yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik gelişmelerinin sağlanmasıdır.
ORAN	İmalat Sanayinde Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgede imalat sanayinin değişen ticaret koşulları ve ihtiyaçlara göre çevre dostu üretiminin desteklenmesi, verimliliğinin ve rekabet gücünün artırılmasıdır.
ORAN	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amacı; Bölgede turizmin çeşitlendirilmesi, sürdürülebilir turizmin desteklenmesi ve Bölge illerinde turizm sektörüne yönelik insan kaynağının kapasitesinin ve kalitesinin geliştirilmesi yoluyla turizmde rekabet gücünün artırılmasıdır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
SERKA	Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amaçları; Bölge'ye özgü yöresel, tarımsal, hayvansal ve el sanatları ürünlerinin üretiminin teşvik edilmesi, tanıtımının ve markalaşmasının sağlanması, tarım ve hayvancılık ürünlerinin katma değerinin artırılması, üretici işletmelerin insan kaynağı kapasitesinin güçlendirilmesi ile kırsal ekonomide ortak iş yapma kültürünün geliştirilmesi; bu doğrultuda kadın ve genç girişimciliğinin, kooperatifçiliğin ve üretici birliklerinin desteklenmesidir.
SERKA	Turizm Destinasyonlarının Geliştirilmesi ve Markalaştırılması	2024-2026	Programın amaçları; turizm destinasyonlarının altyapısının geliştirilmesi, turizmin yıl geneline yayılması ve faaliyet çeşitliliğinin artırılması için kış, doğa, kültür ve inanç gibi farklı turizm türlerine yönelik destinasyonların ve rotaların oluşturulması, markalaştırılması ve tanıtılması, turizm sektörünün beşerî sermayesi ile kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve turistik tesislerde sunulan hizmet kalitesinin artırılmasıdır.
SERKA	İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması	2024-2026	Programın amaçları; imalat sanayinde başta gençler olmak üzere istihdamın artırılması, bölgedeki işletmelerin tasarım ve ürün geliştirme yetkinliklerinin güçlendirilerek katma değeri yüksek üretime yönlendirilmesi, işletmelerin rekabet gücü ve verimliliğinin artırılması, markalaşma ve pazarlama kapasitesinin geliştirilmesi yoluyla ihracat yeteneklerinin artırılmasıdır.
TRAKYAKA	Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi	2021-2024	Programın amacı, tohumculuk sektörünün bitki ıslahı (Ar-Ge) ve ihracat odaklı büyümesiyle birlikte ata tohumların üretilmesi ve korunmasıdır. Bu kapsamda, beşerî sermaye ve iş birliği ortamının geliştirilmesi, Ar-Ge kapasitesinin artırılması, satış kabiliyetinin geliştirilmesi ve ata tohumların ticari potansiyelinin değerlendirilmesi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
TRAKYAKA	Alternatif Turizmin Geliştirilmesi	2021-2024	Program kapsamında sağlık turizmi, kırsal turizm ve kültür turizmi alanlarında mevcut potansiyel ile birlikte ürün çeşitliliği ve hizmet kalitesinin artırılarak bölgenin marka değerinin güçlenmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.
TRAKYAKA	İmalat Sanayiinde Kurumsallaşmanın Geliştirilmesi ve Verimlilik	2021-2024	Programın ile bölgede imalat sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmaların kurumsal kapasitelerinin, verimliliklerinin ve rekabet güçlerinin geliştirilmesi ile firmaların günümüz dünyasının rekabetçi koşullarına hazırlanması amaçlanmaktadır.
ZAFER	Kırsal Potansiyelin Harekete Geçirilmesi	2024-2026	Programın amacı, kırsal alanlarda turizm odaklı girişimciliğin geliştirilmesi yoluyla gelir seviyesinin yükseltilmesi ve nüfus yoğunluğunun korunmasıdır.
ZAFER	Dezavantajlı Grupların Niteliklerinin Güçlendirilmesi ve İş Gücüne Katılımının Sağlanması	2024-2026	Programın amacı, dezavantajlı grupların istihdam edilebilirliklerinin artırılması ve girişimciliğinin desteklenmesidir.
ZAFER	İmalat Sanayisinde Yeşil Dönüşümün Sağlanması ve Teknoloji Düzeyinin Artırılması	2024-2026	Program ile imalat sanayiinde faaliyet gösteren işletmelerin ve bu işletmelerin çatı kuruluşlarının yeşil dönüşüme hazırlanması ve teknoloji düzeyinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

EK-2: KALKINMA AJANSLARINCA YÜRÜTÜLEN STRATEJİ VE ANALİZ ÇALIŞMALARI

Ajans	Çalışmanın Adı
AHİKA	2024-2028 TR71 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
AHİKA	Nevşehir İli Sağlık Turizmi Mevcut Durum Raporu
AHİKA	Aksaray Otomotiv Sektörü Kümelenmesi Yol Haritası Çalışması
AHİKA	Niğde İl Turizm Master Planı
AHİKA	Kırıkkale Tekstil Sektörü İhtiyaç Analizi Raporu
AHİKA	Kırıkkale İlçeleri Mevcut Durum ve Yatırım Fırsatları Raporu
AHİKA	TR71 Bölgesi Biyokütle Varlığı ve Biyokütle Enerjisi Potansiyeli Analizi
AHİKA	Veri Merkezi Kurulumu Fizibilitesi
AHİKA	Nevşehir İli Tarım Sektörüne İlişkin Genel Görünüm Raporu
AHİKA	Türkiye Döngüsel Ekonomi Mevcut Durumu ve Geri Dönüşüm Sektörü Analizi
ANKARAKA	2024-2028 TR51 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
ANKARAKA	Teknokentlerin ve TEKMER'lerin Sosyal Etki Farkındalık ve İhtiyaç Analizleri
BAKA	2024-2028 TR61 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
BAKA	TR61 Bölgesi Kadın İstihdamı Araştırma Raporu
BAKA	Bölgesel İstatistikler Raporu
BAKA	Girdi-Çıktı Analizi Raporu
BAKA	Dış Ticaret Analizi Raporu
BAKA	Batı Akdeniz Bölgesi Coğrafi İşaretleri Mevcut Durum Analizi Çalışması
BAKA	Antalya Dijital Göçebeler Raporu
BAKA	Isparta İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi
BAKA	Isparta İl Genel Görünüm Raporu
BAKKA	2024-2028 TR81 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
BAKKA	Batı Karadeniz Bölgesinde Taş Kömürü Sektörünün Dönüşümü Ön Araştırma Raporu
BAKKA	Zonguldak İli Veri Merkezi ve Teknoloji Yatırım Alanı Oluşturulması Ön Araştırma Raporu
BAKKA	TR81 Bölgesi Orman ve Orman Ürünleri Endüstrisi Araştırma Raporu
BAKKA	Bartın İnovasyon Test ve Eğitim Merkezi Mevcut Durum Analizi Raporu
BEBKA	2024-2028 TR41 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
BEBKA	Bursa Otomotiv Sektör Raporu
BEBKA	Bursa İli Yenişehir İlçesi Özel Endüstri Bölgesi Ön Fizibilite Raporu
BEBKA	Bilecik Kırsal Turizm Yatırım Odakları Raporu
ÇKA	2024-2028 TR62 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
ÇKA	Ürün Uzayı Analizi
ÇKA	Mavi Ekonomi Yol Haritası Raporu
ÇKA	Mersin Sanayi ve Teknoloji Bölgeleri Mevcut Durum ve İhtiyaç Analizi Raporu

Ajans	Çalışmanın Adı
ÇKA	Adana Üretim Altyapısı Mevcut Durum ve İhtiyaç Analizi Raporu
DAKA	2024-2028 TRB2 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
DAKA	TRB2 İllerinin Sosyoekonomik Durumu Araştırması
DAKA	Derecik Sınır Kapısının Bölgeye Sosyal ve Ekonomik Etkileri Araştırma Raporu
DAKA	Van OSB Mevcut Durum ve İhtiyaç Analizi Raporu
DAKA	Metal Sektörü Değer Zinciri Çalışması
DAKA	TRB2 Bölgesi'nde Üretilen ve İran'a İhracat Potansiyeli Olan Ürünlerin Araştırılması
DİKA	2024-2028 TRC3 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
DİKA	Mardin Tekstil Sektör Raporu
DİKA	Mardin İl Yatırım Ortamı Mevcut Durum Raporu
DİKA	Suriye Genel Görünüm
DOĞAKA	2024-2028 TR63 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
DOĞAKA	Hatay ili Soğuk Hava Deposu Fizibilite Raporu
DOĞAKA	OSB Kuruluş Sürecinde Sektörel Analiz Yapılması ve Firma Seçim Kriterlerinin Belirlenmesi Raporu
DOKA	2024-2028 TR90 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
DOKA	TR90 Bölgesi Su Ürünleri İşleme Sektörü Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı
DOKA	Handüzü'nde 4 Yıldızlı Otel Yatırımı Ön Fizibilite Raporu
DOKA	Rize Pazar Mevki Turizm Master Plan Çalışması
DOKA	Artvin Yatırım Ortamı Raporu
DOKA	Şavşat Yatırım Ortamı Raporu
DOKA	Giresun İl Ekonomi Görünüm Raporu
DOKA	Gümüşhane Pestil-Köme Ürünleri Tüketici ve Üretici Anket Araştırması İstatistik Analiz Raporu
DOKA	Bentonit Madenciliği ve Ordu İline Etkileri Raporu
DOKA	Ayçiçek ve Aspir Yağı Dış Ticaret ve Hedef Pazar Analizi Raporu
DOKA	Giresun İli Yatırım Raporu
DOKA	Giresun İli Sektörel Gelişim Planı
DOKA	Dondurulmuş Alabalık Filetoları Dış Ticaret Raporu
DOKA	TR90 Bölgesi Dış Ticaret ve Hedef Pazar Analizi Raporu
DOKA	Turizm Eylem Planı
DOKA	Türk Somonu Hedef Pazar Analizi
FKA	2024-2028 TRB1 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
FKA	Bingöl Turizm Master Planı
FKA	Bingöl İli Deprem Master Planı
FKA	Elazığ İli Sosyo-Ekonomik Görünümü Çalışması
GEKA	2024-2028 TR32 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
GEKA	İlçelerde Yatırım Fırsatları Araştırma Raporu
GMKA	2024-2028 TR22 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı

Ajans	Çalışmanın Adı
GMKA	Kapıdağ Yarımadası Turizm Konsept Planı
GMKA	Balıkesir Gıda İmalatçıları Sitesi Fizibilite Raporu
GMKA	TR22 Bölgesi Biyogaz Potansiyeli Ön Analiz Raporu
GMKA	Yeşil Deniz Endüstrisi Ar-Ge, Test ve Eğitim Merkezi Fizibilite Çalışması
GMKA	Kapıdağ Yarımadası Turizm Konsept Planı
İKA	2024-2028 TRC1 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
İKA	TRC1 Bölgesi Yeni Sanayi Alanları İhtiyaç Analizi
İKA	Gaziantep Sanayinin Lojistik İhtiyaçlarının Tespiti Araştırma Raporu
İKA	Kilis Polateli Stratejik Planı
İKA	Zeytin Atıklarından Gübre Elde Edilmesi Araştırma Raporu
İKA	Ayakkabı Sektör Raporu
İKA	Yeşil Dönüşüm Raporu
İKA	TRC1 Bölgesinin Test, Analiz, Kalibrasyon ve Sertifikasyon İhtiyaçlarının Belirlenmesi Çalışması
İSTKA	2024-2028 TR10 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
İSTKA	İstanbul'da Yapay Zekâ Ekosistemi 2024 Mevcut Durum ve Beklentiler Raporu
İSTKA	İstanbul'da Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Ekosistemi Mevcut Durum ve Beklentiler Raporu
İSTKA	Türkiye'de Regülasyonların Start-up Ekosistemi Üzerindeki Etkileri Raporu
İZKA	2024-2028 TR31 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
İZKA	İzmir Dış Ticaret Eğilimi Analizi (2013-2023)
İZKA	İzmir'de Bulunan Yabancı Sermayeli Firmaların Yatırım Ortamını Değerlendirme Araştırması
İZKA	İzmir'de Rüzgâr Sanayinin Mevcut Durumu ve Yarattığı Ekonomik Katma Değerin Analizi
İZKA	Endüstriyel Simbiyoz için Yasal Çerçeve Değerlendirmesi ve Politika Önerilerinin Geliştirilmesi Çalışması
İZKA	İzmir Kaynak Verimliliği Merkezi Fizibilitesi
İZKA	İzmir Teknoloji Girişimciliği Ekosistemi Analiz Çalışması
İZKA	İzmir Oyun Sektörü ve Oyun Ekosistemi İhtiyaç Analizi Çalışması
İZKA	Kentsel Alanlarda Yüzey Sıcaklığını Düşürmeye Yönelik Doğa Tabanlı Çözümler Raporu
İZKA	Afetlerde Mobil Diyaliz Ünitesi Raporu
İZKA	Dünyada ve Türkiyede Su Ürünleri Sektörü Raporu
İZKA	Su Ürünleri Sektöründe Sürdürülebilirlik Raporu
İZKA	İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nin Deprem Açısından Afet Yönetimi ve Dirençlilik Kapasitesinin Geliştirilmesi
İZKA	Ulukent Sanayi Alanının Yönetimsel ve Mekânsal Kapasitesinin Geliştirilmesi
İZKA	İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyüme Görünümü
İZKA	Kuzey İzmir Mekânsal Gelişme Perspektifi Çalışması
KARACADAĞ	2024-2028 TRC2 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
KARACADAĞ	Şanlıurfa OSB Su Verimliliği Değerlendirme Analiz Raporu ve Şanlıurfa OSB 2025-2030 Su Verimliliği Yol Haritası
KARACADAĞ	Diyarbakır'da İpek Böcekçiliğinin Sürdürülebilirliği Raporu
KARACADAĞ	Zerzevan Kalesi ve Mithraeum'un Alan Yönetim Planı

Ajans	Çalışmanın Adı
KUDAKA	2024-2028 TRA1 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
KUDAKA	Erzincan İlinde Maden Suyu Araştırma Raporu
KUDAKA	İki Teker Erzincan: Erzincan İli Bisiklet Turizmi Raporu
KUDAKA	Erzincan İli Tulum Peyniri Üretim Sektörü Mevcut Durum Raporu
KUDAKA	Karma Yem Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUDAKA	Erzurum İl Gelişim Planı
KUZKA	2024-2028 TR82 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
KUZKA	Kastamonu İli Europalet Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	Modüler Ahşap Yapı/Ev Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	Özel İhtiyaç Sahibi Bireylere Yönelik Tekstil Ürünleri Pazar Araştırma Raporu
KUZKA	Kastamonu ili 100-250-500 Baş Büyükbaş Besi Hayvancılığı Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	Karavan Üretiminde Tedarik Zinciri Yerleştirme Raporu
KUZKA	Karavan İmalatında Hedef Pazar Analizi
KUZKA	Kastamonu İli Süt İşleme Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	Kastamonu Et İşleme Tesisi Fizibilite Raporu
KUZKA	Eldivan Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	Sodyum Hidroksit Pazar Araştırması Raporu
KUZKA	Tuz Sektör Raporu
KUZKA	TR82 Bölgesi Soğuk Hava Deposu İhtiyaç Analizi Raporu
KUZKA	TR82 Bölgesi Tarımsal Su Kullanımı ve Sulama İhtiyacı Raporu
KUZKA	Türkiye Karavan Kullanım Kültürü Araştırması
KUZKA	TR82 Bölgesi Arkeolojik Kazı Alanları Mevcut Durum ve Yönlendirme Raporu
MARKA	2024-2028 TR42 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
MARKA	Sakarya Mobilya Sektörünün Mevcut Durum Analizi ve İhracat Yol Haritası Raporu
MARKA	Kariyer Merkezi'nde Sunulması Planlanan Hizmet ve Eğitimlere Yönelik İhtiyaç Analizi
MARKA	Bolu İli Mengen İlçesi Mantar Üretim ve Paketleme Tesisi Ön Fizibilite Raporu
MARKA	Kocaeli Sanayiinde AB Yeşil Mutabakatına Uyum Raporu
MARKA	Bolu'da Şiddet Olgusunun Risk Analizi
MARKA	Bolu Şehir Pazarlaması Swot Analizi Ön Fizibilite Çalışması
MARKA	Teknoparkta Dijital Yetkinlik Geliştirme Analiz Raporu
MARKA	Bolu İli Yaşlı Profili ve Eğitim İhtiyacı Araştırması
MARKA	Sağlık Kurumlarında Yalın Değişim Çalışmaları İçin Master Plan Hazırlanması
MARKA	Seben İlçesi Tarıma Dayalı Jeotermal Sera Organize Sanayi Bölgesi Ön Fizibilite Etüdü
MARKA	Yalova İlindeki Yabancılar Yönelik Sosyal Analiz Çalışması
MARKA	Gerede İlçesi İhracatla Güçleniyor İhtiyaç Analizi
MARKA	Yalova Makine İhtisas OSB Karbon Yakalama ve Kullanma Teknolojilerini Uygulama Olanaklarının Değerlendirilmesi Projesi İhtiyaç Analizi
MARKA	Sakarya'nın Dijital Ticaret Kapasitesinin Analizi ve Stratejik Gelişim Planı

Ajans	Çalışmanın Adı
MARKA	Midye Arındırma Tesisi Ön Fizibilite Raporu
MARKA	Yapı Malzemeleri ve Zemin Mekanığı Laboratuvarı Akreditasyonu Yol Haritası
MARKA	Tarımsal Atıkların İleri Dönüşümü: Orta-Yüksek Teknolojili Ürünler İçin Analiz ve Raporlama
MARKA	İMES OSB Yeşil OSB Yolunda Sera Gazı Ölçüm Projesi İhtiyaç Analizi
MARKA	Düzce'nin Kırsal Kesimlerinde Tarımsal Üretim Odaklı Kalkınma Raporu
MARKA	TR42 Bölgesi Su Ürünleri Raporu
MARKA	Seben İlçesi Muslar Kaya Evleri Sıcak Hava Balon Tesisi Ön Fizibilite Raporu
MEVKA	2024-2028 TR52 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
MEVKA	Karaman Serbest Bölge Fizibilite Çalışması
MEVKA	Fişek Dolum Hattı, Uçaksavar Fişegi Dolum Hattı Yatırım Fizibilitesi
MEVKA	İlçe Raporları (Bozkır, Derbent, Doğanhisar, Ermenek, Kazımkarabekir)
MEVKA	Karaman Elmasında Ayırt Edici Nitelikler Çalışması
OKA	2024-2028 TR83 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
OKA	Su Ürünleri Dış Ticaret Raporu
OKA	TR83 Bölgesi Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Yol Haritası
OKA	Yaş Mama Üretim Tesisi Fizibilite Raporu
ORAN	2024-2028 TR72 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
ORAN	TR72 Butik Otel Önerileri Raporu
ORAN	Sürdürülebilir Turizm ve TR72 Bölgesi Mevcut Durumu Çalışması
ORAN	UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı Yozgat İli 2 Yıllık İlerleme Raporu
SERKA	2024-2028 TRA2 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
SERKA	Serhat Kalkınma Ajansı 2024-2028 Kurumsal Stratejik Planı
SERKA	Koyun Yününün Tekstil Sektörüne Kazandırılması Ön Araştırma Raporu
SERKA	Iğdır İli Sektörel Rekabet Analizi Raporu
SERKA	Zengezur Koridoru'nun Bölge Ekonomisine Etkilerinin Araştırılması Raporu
SERKA	TRA2 Bölgesi Kırsal Ekonominin ve İmalat Sanayiinin Çeşitlendirilmesine Yönelik Yatırım Önerileri
SERKA	Turizm Eylem Planı
SERKA	Tarihi Binaları Koruma Stratejisi
SERKA	Kars İli Doğa Envanteri İl Raporu
TRAKYAKA	2024-2028 TR21 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
TRAKYAKA	Ekonomik Kompleksite Analizi
TRAKYAKA	Girdi Tedarik Analizi
TRAKYAKA	Malkara OSB Doğalgaz Fizibilitesi
TRAKYAKA	Trakya Bölgesi İmalat Sanayi Su İhtiyacı Raporu
TRAKYAKA	Trakya Bölgesi Arıtma Çamuru Bertarafı Raporu
TRAKYAKA	Rusya için İhracat Ortamı Araştırması

Ajans	Çalışmanın Adı
TRAKYAKA	Tarım ve Gıda Sektörlerinde Döngüsel Ekonomi Potansiyeli Analizi
ZAFER	2024-2028 TR33 Düzey-2 Bölgesi Bölge Planı
ZAFER	TR33 Bölgesi'nde Sanayi ve Tarımda Yeşil Fırsatlar Çalışması
ZAFER	TR33 Bölgesi Sürdürülebilir Jeotermal Kaynak Yönetim Planı
ZAFER	Afyonkarahisar İli Jeotermal Kaynaklarla Su Ürünleri Yetiştiriciliği Ön Fizibilite Raporu
ZAFER	Kütahya İli Turizm Master Planı
ZAFER	Uşak İli Sanayisi Dönüşüm Raporu
ZAFER	Manisa İli Turizm Master Planı
ZAFER	Uşak İli Doğal Kaynak CO ₂ Safılaştırma Sıvılaştırma Tesisi Ön Fizibilite Raporu

EK-3: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT İÇİ İNCELEMELER

Ajans	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
BAKKA	Samsun TSO ve Diğer İlgili Kurum ve Kuruluşlar.	Teknik gezi	04.09.2024-05.09.2024	BAKKA tarafından ön fizibilitesi yapılan sera ihtisas OSB fikrinin olgunlaşması ve yatırım hakkındaki tereddütlerin giderilmesine yönelik rol bir model incelenmesi amaçları doğrultusunda Samsun'a bir dizi ziyarette bulunmak için teknik çalışma ziyareti düzenlenmiştir.
BEBKA	HEKTAŞ A.Ş.	Modern tarım uygulamaları hakkında bilgi edinme	19.09.2024	Bilecik'te tarımsal üretim anlamında faydalanılabilecek iş birliği fırsatları değerlendirilmiş olup, Bilecik Şeyh Edebalı Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencilerinin staj imkanları hakkında görüşülmüştür.
DİKA	SERKA	Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi ziyareti	03.05.2024	Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi yerinde incelenerek proje yürütücüsünün tecrübelerinden yararlanılmıştır. Hasankeyf'te turizmi geliştirmek için benzer projeler üzerinde çalışılmıştır.
DİKA	BAKA	Kodla Bakalım Projesi ziyareti	04.05.2024	Kodla Bakalım Projesi hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Bölgede bilişim sektörünün potansiyelini harekete geçirmeye yönelik iş birliği olanakları araştırılmıştır.
DİKA	Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ve Şahinbey Belediyesi	Örnek projelerin ziyaret edilmesi	18.10.2024	Belediyeler tarafından hayata geçirilen örnek projeler hakkında fikir sahibi olunmuştur.
DOĞAKA	Gerede OSB	Deri kooperatif sistemi yönetim modelinin yerinde incelenmesi	23.09.2024-24.09.2024	Deri kooperatif sistemi yönetim modeli yerinde incelenmiş ve kireçlik yarma tesisinin çalışma prensibi görülmüştür. Ayrıca tesisin mali yönetim süreçleri (maliyet kalemleri, bakım maliyetleri vb.) incelenmiştir.
GEKA	Türkiye Uzay Ajansı	Denizli'nin Beyağaç ilçesinin karanlık gökyüzü parkı olması için iş birliği çalışmaları	22.05.2024	Türkiye Uzay Ajansı ile Beyağaç ilçesinin karanlık gökyüzü parkı olması için görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
İKA	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Örtü altı yetiştiriciliğin yaygınlaştırılması eğitimi ve teknik çalışma ziyareti	27.05.2024-31.05.2024	Ziyaret programına katılım sağlayan çiftçilere modern seracılık, hazır fide sektörünün durumu, aşıllı fide kullanımı, yetiştirme dönemleri, uygun çeşit seçimi ile örtü altı sebze yetiştiriciliğinde görülen önemli zararlılar ve bunlarla mücadele yöntemleri konularında eğitimler verilmiştir.
İZKA	KUZKA	Su ürünleri sektörü ve bu alanda yapılan çalışmalar	23.09.2024-24.09.2024	Karadeniz Masası Su Ürünleri Sektörü Değerlendirme Çalıştayı kapsamında Sinop'ta su ürünleri alanında yapılan çalışmalar ve uygulanan projeler konusunda bilgiler alınmıştır.
KARACADAĞ	İHKİB Dijital Dönüşüm Merkezi	Dijital dönüşüm ve yalın üretim uygulamaları	31.10.2024	Dijital Dönüşüm Merkezi ziyaret edilerek dijitalleşme, yeni nesil tasarım ve verimlilik projeleri hakkında bilgi alınmış ve iş birliği olanakları istişare edilmiştir.

Ajans	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
KUZKA	Erciyes Küçük Sanayi Sitesi, MOBİTEK, MOBİ Boya, Kayseri OSB Teknik Koleji, Kayseri Model Fabrika, Ladin Mobilya	Tecrübe paylaşımı ve iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	25.04.2024-26.04.2024	Kayseri ilindeki ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektörlerinin tecrübelerinden faydalanılmıştır.
KUZKA	Ephesus Tıbbi ve Aromatik Bitki ve Yağları Üretim ve Ticareti İşletmesi, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Tecrübe paylaşımı ve iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	06.05.2024	Tıbbi ve aromatik bitkiler ile uçucu yağ sektöründe tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiş, sektörün dinamikleri hakkında bilgi edinilmiştir.
KUZKA	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Meyvecilik Araştırma Enstitüsü, Dünder Makine, Roseland-NEM Gül Yağı Fabrikası	Tecrübe paylaşımı ve iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	07.05.2024-	Tıbbi ve aromatik bitkiler ile uçucu yağ sektöründe tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiş, sektörün dinamikleri hakkında bilgi edinilmiştir.
KUZKA	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Botanika Tarım, MYY Kimya, WBT Tarım, TALYA Bitkisel Ürünler Ticaret ve Sanayi A.Ş., Antalya Orman Bölge Müdürlüğü	Tecrübe paylaşımı ve iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	08.05.2024-10.05.2024	Tıbbi ve aromatik bitkiler ile uçucu yağ sektöründe tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiş, sektörün dinamikleri hakkında bilgi edinilmiştir.
KUZKA	İnegöl Ticaret Ve Sanayi Odası, MSS Akıllı Ofis Mobilya, Saloni Mobilya Tekstil İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti., MODAMOB	Akıllı ve fonksiyonel mobilya bağlamında tecrübe paylaşımı	06.06.2024-07.06.2024	Akıllı ve fonksiyonel mobilya bağlamında tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiş, sektörün dinamikleri hakkında bilgi edinilmiştir.
KUZKA	Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, Doğu Karadeniz İhracatçılar Birliği, Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Akerko Su Ürünleri	Tecrübe paylaşımı	08.02.2024-09.02.2024	Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı iş birliğiyle, Trabzon ilinde yer alan su ürünleri ekosistemi paydaşlarına yönelik bir çalışma ziyareti düzenlenmiş; ayrıca su ürünleri işletmelerine yönelik yatırım promosyon faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
KUZKA	Leröy Türkiye Tesisi Kocaeli	Tecrübe paylaşımı	17.05.2024	Leröy Seafood Group Kocaeli tesislerinde, ileri işleme çalışmaları kapsamında Atlantik Somonu dilimleme, dumanlama ve marinasyon faaliyetleri yerinde incelenmiştir.

Ajans	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
MARKA	ANKARAKA, İvedik OSB Dış Ticaret İstihbarat Merkezi	İyi uygulama örneği teknik ziyareti	08.10.2024	Dış Ticaret İstihbarat Merkezi'nin çalışmaları konusunda istişarelerde bulunularak firmalar için hazırlamış oldukları rapor yazımında başvuru kaynaklar, rapor yazımı ve süreç işleyişi hakkında bilgiler alınmıştır.
MARKA	SEANOP Su Ürünleri İşleme, Şoklama ve Depolama Tesisi	İş birliği geliştirme faaliyetleri	24.09.2024	Tesisin işleyişi, yürütülen projeler ve sektöre ilişkin konularda görüş alışverişinde bulunulmuştur.
MARKA	Aselsan A.Ş.	Öğrencilere yönelik teknik gezi	29.05.2024	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin katılım sağladığı Aselsan teknik gezi programı gerçekleştirilmiştir.
OKA	Su Ürünleri İşleme, Şoklama ve Depolama Tesisi (SEANOP)	Tecrübe paylaşımı	22.01.2024	Sinop'ta su ürünleri alanında faaliyet gösteren tüm işletmelerin ortak kullanımına yönelik hizmetlerin sunulacağı tesis gezilerek detaylı bilgi alınmıştır.
OKA	Alagöz Kimya	Tecrübe paylaşımı	12.02.2024-13.02.2024	Üretimi planlanan etil alkolle ilgili olarak Afyonkarahisar'daki Alagöz Kimya tesisi ziyaret edilerek detaylı bilgi alınmıştır.
ORAN	ERAH Havacılık	İyi uygulama örneklerinin yerinde incelenmesi	17.06.2024-21.06.2024	Havacılık sektörüne yönelik gerçekleştirilen iyi uygulama ziyaretiyle, 54 kursiyerin sektörü yakından tanınması sağlanmıştır.
ORAN	Daloğlu Maraşdo Dondurma ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Tesis ziyareti	11.07.2024-13.07.2024	Coğrafi İşaretli ürün olan Akdağmadeni salebini kullanarak katma değerli ürünler üretmek amacıyla dondurma üretim tesisi ziyaret edilmiştir. Ziyaretler sonucunda dondurma üretim süreci hakkında detaylı bilgi edinilmiş ve Akdağmadeni Belediyesi ile SOGEP-Anadoludakiler programına sunulmak üzere geliştirilen proje, destek almaya hak kazanmıştır.
SERKA	Aliğa Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, Egenin İncileri Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, ÇEŞKA Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	Kooperatif ziyareti	15.09.2024-19.09.2024	Kars ilinde faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin üyelerinin üretim, tasarım, ürün geliştirme, satış, yeni pazar ve finansman kaynağı bulma konularında bilgilendirmeleri sağlanmıştır.
SERKA	Wooltex Tekstil San ve Tic. Ltd. Şti., Akel Tekstil Ürünleri Yıkama Ltd. Şti., Omka Wool Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti., Pozitif Tekstil Paz. ve San., Tic. Ltd. Şti.	Tesis ziyareti	07.10.2024-09.10.2024	Koyun Yününün Tekstil Sektörüne Kazandırılması Ön Araştırma Raporu kapsamında veri temin etmek amacıyla, Uşak ilindeki koyun yünü yıkama tesisi ziyaret edilmiş; elde edilen çıktılar raporda kullanılmıştır. Ayrıca, Ağrı ilinde koyun yününden yararlanma olanaklarına ilişkin görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Ajans	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
SERKA	İnnovan Girişimcilik Merkezi, Van Teknokent	Teknik gezi	13.12.2024	Ağrı'da düzenlenen Sosyal Girişimcilik Günleri kapsamında seçilen 19 öğrenciyle Van'a teknik gezi düzenlenmiş; girişimcilik ekosistemi hakkında bilgi edinmeleri sağlanmıştır. Ziyaret kapsamında Teknokent'teki üç firma incelenmiş, kurulum süreçleri hakkında bilgi alınmıştır.
SERKA	Afyon Kocatepe Üniversitesi Mandacılık Araştırma Enstitüsü, Afyonkarahisar Tarım Ve Orman İl Müdürlüğü, Afyon Biyogaz, Biyokütle, Et Entegre ve Mandacılık İşletmeleri	Kurum ve kuruluşların ziyareti	27.09.2024-30.09.2024	Ardahan ilinde mandacılığın geliştirilmesine yönelik iş birliği görüşmeleri gerçekleştirilmiş; biyogaz enerjisi alanında faaliyet gösteren firmaların sorunları tespit edilmiş ve yatırımcı firmalarla irtibat kurulmuştur.
TRAKYAKA	Demirtaş OSB, BUSKİ Çamur Yakma Tesisi, Yeşil Çevre OSB	Aritma çamurlarının bertarafı	21.02.2024	Örnek Aritma Çamuru Yakma Tesisi ziyaret edilerek tesisin teknik olarak çalışması incelenmiş, Trakya'da örneğinin yapılması konusunda kazanımlar elde edilmiş ve Trakya Bölgesinde kurulacak en uygun bertaraf tesisinin tasarımı netleştirilmiştir.
TRAKYAKA	İnegöl OSB	Aritma çamurlarının bertarafı	06.03.2024	Örnek Aritma Çamuru Yakma Tesisi ziyaret edilerek tesisin teknik olarak çalışması incelenmiş, Trakya'da örneğinin yapılması konusunda kazanımlar elde edilmiş ve Trakya Bölgesinde kurulacak en uygun bertaraf tesisinin tasarımı netleştirilmiştir.
ZAFER	Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi, Marin Biyoteknoloji Ürünleri, ASC Asya Sera Su Ürünleri, Olivka Su Ürünleri, Hatko Su Ürünleri	Jeotermal Kaynaklarla Su Ürünleri Yetiştiriciliği	24.10.2024-25.10.2024	Afyonkarahisar ilinde Zafer Teknopark'ta kurulması planlanan jeotermal kaynaklı su ürünleri yetiştiriciliği pilot tesisine yönelik inceleme ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Söz konusu tesiste karides, mikro alg, sazan, tilapia ve yayın balığı üretimi öngörülmektedir.
ZAFER	MİA Teknoloji A.Ş.	Firma ziyareti	04.01.2024	Ziyaret edilen firma ile gerçekleştirilen görüşmelerde, faaliyetler hakkında detaylı bilgi alınmış ve yeni teknolojilere ilişkin yerinde deneyimlemeler gerçekleştirilmiştir. TR33 Bölgesi'nde uygulanabilecek proje fikirleri üzerine görüş alışverişinde bulunulmuştur. Firma yetkililerinin katılımıyla çevrimiçi ortamda "Genişletilmiş Gerçeklik Teknolojisi" başlıklı bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

EK-4: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT DIŞI İNCELEMELER

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
AHİKA	İtalya	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia Romagna Bölgesel Hükümeti, OECD	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	09.06.2024-14.06.2024	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia-Romagna Bölgesel Hükümeti ve OECD kuruluşları ziyaret edilmiş, kurumların yürüttüğü süreçler hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca kurum ve kuruluşlarla muhtemel iş birlikleri için bağlantılar kurulmuştur.
AHİKA	İspanya	JRC, Endülüs Bölgesi Dönüşüm ve Ekonomik Kalkınmadan Sorumlu Girişimcilik Ajansı	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	03.03.2024-08.03.2024	JRC'nin Avrupa'daki farklı bölgelerde hazırlanan S3 stratejilerine ilişkin katkıları, uygulamaları ve görüşleri hakkında öğretici bilgiler edinilmiştir. Hazırlanmış olan S3 stratejilerinin uygulama aşamasında hangi durumlara nasıl uyum sağladığı ya da sağlayamadığı hususunda tecrübe edinilmiştir. S3 stratejileri kapsamında fon yönetimi, destek mekanizmalarının tasarlanması, uygulanması ve projelerin izlenmesi süreçleri hakkında bilgi edinilmiştir. S3 stratejisi hazırlık sürecinde yerel katılımın önemi, bu sürecin yürütölme biçimleri ve örnekleri hakkında farklı yaklaşımlar hakkında detaylı bilgiler alınmıştır.
AHİKA	Belçika	DG REGIO, JRC, HUB Brussels, DG NEAR, EUROSTAT, Avrupa Bölgeler Komitesi	Akıllı uzmanlaşma stratejileri belirleme konuda Brükselde yer alan ilgili paydaşların ziyaret edilmesi ve yapılan işler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması	20.10.2024-25.10.2024	Ziyarete bahsi geçen kurumlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kurumların yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler edinilmiştir.
AHİKA	Slovenya	Slovenya Cumhuriyeti Uyum ve Bölgesel Kalkınma Bakanlığı	CEDIS3 kapsamında iyi uygulama örneklerinin ziyaret edilmesi amacıyla staj programına katılım sağlanması	01.11.2024-15.12.2024	Program süresince, Slovenya Uyum ve Bölgesel Kalkınma Bakanlığı Akıllı Uzmanlaşma Birimi (S5)'nde görev yapılmış olup stratejinin paydaşları ile görüşölmüş, strateji hazırlık, yürütme ve kontrol sürecine ilişkin bilgi edinilmiş, proje ekibinin yürüttüğü çalışmalar yakinen gözlemlenmiştir. Ayrıca, ulusal ve uluslararası toplam 4 organizasyona katılım sağlanmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
ANKARAKA	Portekiz	Web Summit Lisbon	İSTKA, ANKARAKA, İZKA, BEBKA ve BAKA iş birliğiyle koordine edilen küresel girişimcilik etkinliklerinden birisi olan Web Summit Lisbon etkinliklerine girişimciler, girişimcilik ekosistem paydaşları temsilcileri, Ajans ve Bakanlık temsilcileri ile birlikte katılım sağlanması	11.11.2024-14.11.2024	Avrupa'nın en büyük teknoloji etkinliği olan Web Summit çok sayıda ülkeden katılımcıya ev sahipliği yapmış, teknolojiye ilişkin son gelişmelere ve geleceğe dair vizyon sunmuş, girişimcilerimizin küresel yatırımcılar ile buluşmasını sağlamış ve önde gelen girişimcilik ekosistemi aktörleri arasında iş birliği sağlamak üzere ağ oluşturulmasına katkı sağlamıştır.
ANKARAKA	Katar	Web Summit Katar	Web Summit Katar'da Türkiye'den katılan girişimcilerin yatırımcılarla buluşturulması ve ikili iş birliği sağlanması	26.02.2024-29.02.2024	24 girişimcinin fonlardan yatırım alması ve ürünlerini uluslararası pazarda satabilmesi amacıyla B2B ikili iş birlikleri oluşturulmuştur. Firmaların ürünlerini satabilmeleri için yurtdışı temsilcilik temasları sağlanmıştır. Yatırım görüşmeleri yapılmıştır.
ANKARAKA	İspanya	JRC, Endülüs Bölgesi Dönüşüm ve Ekonomik Kalkınmadan Sorumlu Girişimcilik Ajansı	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	03.03.2024-08.03.2024	JRC'nin Avrupa'daki farklı bölgelerde hazırlanan S3 stratejilerine ilişkin katkıları, uygulamaları ve görüşleri hakkında öğretici bilgiler edinilmiştir. Hazırlanmış olan S3 stratejilerinin uygulama aşamasında hangi durumlara nasıl uyum sağladığı ya da sağlayamadığı hususunda tecrübe edinilmiştir. S3 stratejileri kapsamında fon yönetimi, destek mekanizmalarının tasarlanması, uygulanması ve projelerin izlenmesi süreçleri hakkında bilgi edinilmiştir. S3 stratejisi hazırlık sürecinde yerel katılımın önemi, bu sürecin yürütülme biçimleri ve örnekleri hakkında farklı yaklaşımlar hakkında detaylı bilgiler alınmıştır.
BAKA	İspanya	JRC, Endülüs Bölgesi Dönüşüm ve Ekonomik Kalkınmadan Sorumlu Girişimcilik Ajansı	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	03.03.2024-08.03.2024	JRC'nin Avrupa'daki farklı bölgelerde hazırlanan S3 stratejilerine ilişkin katkıları, uygulamaları ve görüşleri hakkında öğretici bilgiler edinilmiştir. Hazırlanmış olan S3 stratejilerinin uygulama aşamasında hangi durumlara nasıl uyum sağladığı ya da sağlayamadığı hususunda tecrübe edinilmiştir. S3 stratejileri kapsamında fon yönetimi, destek mekanizmalarının tasarlanması, uygulanması ve projelerin izlenmesi süreçleri hakkında bilgi edinilmiştir. S3 stratejisi hazırlık sürecinde yerel katılımın önemi, bu sürecin yürütülme biçimleri ve örnekleri hakkında farklı yaklaşımlar hakkında detaylı bilgiler alınmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
BAKA	İtalya	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia Romagna Bölgesel Hükümeti, OECD	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	09.06.2024-14.06.2024	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia-Romagna Bölgesel Hükümeti ve OECD kuruluşları ziyaret edilmiş, kurumların yürüttüğü süreçler hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca kurum ve kuruluşlarla muhtemel iş birlikleri için bağlantılar kurulmuştur.
BAKA	Belçika	DG REGIO, JRC, HUB Brussels, DG NEAR, EUROSTAT, Avrupa Bölgeler Komitesi	Akıllı uzmanlaşma stratejileri belirleme konuda Brükselde yer alan ilgili paydaşların ziyaret edilmesi ve yapılan işler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması	20.10.2024-24.10.2024	Ziyarette bahsi geçen kurumlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kurumların yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler edinilmiştir.
BAKA	Katar	Web Summit Katar	Web Summit Katar'da Türkiye'den katılan girişimcilerin yatırımcılarla buluşturulması ve ikili iş birliği sağlanması	26.02.2024-29.02.2024	24 girişimcinin fonlardan yatırım alması ve ürünlerini uluslararası pazarda satabilmesi amacıyla B2B ikili iş birlikleri oluşturulmuştur. Firmaların ürünlerini satabilmeleri için yurtdışı temsilcilik temasları sağlanmıştır. Yatırım görüşmeleri yapılmıştır.
BAKA	ABD	Tüketici Elektronik Fuarı	Dünyanın en büyük Tüketici Elektronik Fuarına Türkiye'den girişimlerle katılım sağlanması	09.01.2024-12.01.2024	Türkiye'den girişimler ürün ve hizmetlerini uluslararası pazarlara tanıtmaya imkânı elde etmiştir. Potansiyel müşteri ve yatırımcılarla iletişime geçilmiştir.
BAKA	İspanya	T.C. Madrid Büyükelçiliği	Akdeniz Havzası Sınırötesi İşbirliği Programı Kapsamında Türkiye – İspanya Ortaklık Geliştirme Toplantısı	28.02.2024-1.03.2024	AB Başkanlığı uzmanları ile BAKA, ZAFER, GMKA, ÇKA ve İZKA uzmanları katılım sağlamış, ajans uzmanları kendi bölgelerindeki paydaşlara ait Interreg NEXT MED projeleri ve kendi projelerini sunma imkânı bulmuştur. Ayrıca İspanya tarafından daha önce program kapsamında proje yürütmüş olan kuruluşlar da yürüttükleri projeler ve faaliyetlerini sunmuşlardır. Bu kapsamda Ajans tarafından MEDPRENEUR kısaltması ile geliştirilen proje fikri de toplantıda sunulmuş ve muhtemel ortaklar için iş birliği talep edilmiştir. Toplantının ardından Madrid Büyükelçisine Ajansın bölgede yaptığı faaliyetler ve sonuç odaklı programlar ile ilgili bilgi verilmiştir. Ayrıca büyükelçilik bünyesindeki ticaret müşavirleri ile muhtemel iş birliği olanakları konusunda bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
BAKKA	Almanya	Essen Belediyesi, Essen Ekonomik Kalkınma Ajansı	Zonguldak'taki firmalar ile Essen'deki firmaların potansiyel iş birlikleri için Essen bölgesine ziyaret gerçekleştirilmesi	15.02.2024- 16.02.2024	Zonguldak'taki firmalar ile Essen'deki firmaların potansiyel iş birlikleri ile ilgili görüşmeleri amacıyla Essen bölgesine ziyaret gerçekleştirilmiştir. Zonguldak ilinden makine-ekipman üretimi, demir-çelik, metal, ahşap, seramik, gıda vb. sektörlerden 40 firma temsilcisi katılım sağlamıştır. Aynı zamanda ilgili Alman firmaları ve Almanya'da faaliyet gösteren Türk firmalarının da etkinliğe katılımı sağlanarak B2B görüşmeleri ve sektör temsilcilerinin buluşmaları gerçekleştirilmiştir.
BEBKA	ABD	Tüketici Elektronik Fuarı	Dünyanın en büyük Tüketici Elektronik Fuarına Türkiye'den girişimlerle katılım sağlanması	08.01.2024- 12.01.2024	Türkiye'den girişimler ürün ve hizmetlerini uluslararası pazarlara tanıtmaya imkânı elde etmiştir. Potansiyel müşteri ve yatırımcılarla iletişime geçilmiştir.
BEBKA	Katar	Web Summit Katar	Web Summit 2024 Girişimcilik Zirvesine katılım	25.02.2024- 01.03.2024	Web Summit Katar 2024'e 24 girişimci ve 25 paydaş kurumla katılım sağlanmış, SeedUP ve TechINBursa gibi programlar tanıtılmıştır. Küresel girişimcilik aktörleriyle iş birliği fırsatları değerlendirilmiştir.
BEBKA	Finlandiya	Tampere Şehri	Imagine The Metaverse Etkinliğine katılım sağlanması	10.06.2024- 13.06.2024	Metaverse Academy projesinin devamı niteliğindeki projeler için iş birliği fırsatları değerlendirilmiş, Helsinki'deki XR Merkezi ile birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca yapay zekâ destekli çevrimiçi eğitim platformu geliştirilmesine yönelik yeni proje fikri ortaya çıkmıştır.
BEBKA	Finlandiya	SLUSH (Helsinki Girişimcilik ve Teknoloji Etkinliği)	SLUSH Küresel Girişimcilik Etkinliğine katılım sağlanması	19.11.2024- 22.11.2024	SLUSH etkinliğine 20 firmadan 32 girişimci katılmış, firmalara stant desteği sağlanmıştır. 400'ün üzerinde ikili görüşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, 10 firma partnerlik görüşmelerine başlamak üzere mutabakata varmıştır.
BEBKA	Yunanistan	Avrupa Genişletilmiş Gerçeklik Derneği (EuroXR), Atina Ulusal Teknik Üniversitesi (NTUA) İletişim ve Bilgisayar Sistemleri Enstitüsü (ICCS)	21.EuroXR konferansında Metaverse Academy Projesinin sunumunun gerçekleştirilmesi	27.11.2024- 28.11.2024	Konferansta XR teknolojileri odağında düzenlenen özel oturumda Metaverse Academy projesi sunulmuş, benzer Erasmus projeleri hakkında bilgi edinilmiş ve gelecekteki program başvuruları için ön görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
ÇKA	Belçika	DG REGIO, JRC, HUB Brussels, DG NEAR, EUROSTAT, Avrupa Bölgeler Komitesi	Akıllı uzmanlaşma stratejileri belirleme konuda Brükselde yer alan ilgili paydaşların ziyaret edilmesi ve yapılan işler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması	20.10.2024- 25.10.2024	Ziyarette bahsi geçen kurumlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kurumların yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler edinilmiştir.
ÇKA	İspanya	T.C. Madrid Büyükelçiliği	Akdeniz Havzası Sınırötesi İşbirliği Programı Kapsamında Türkiye – İspanya Ortaklık Geliştirme Toplantısı	28.02.2024- 29.02.2024	Interreg Next Med Programı Ortaklık Forumu Etkinliğine Programın İspanya'da yürütülmesinden sorumlu olan kurum temsilcileri, Valensiya'da yer alan Ortak Sekretarya Ofisi temsilcileri, İspanya'da yerleşik potansiyel başvuru sahipleri ve Madrid Büyükelçiliğimiz yetkilileri katılım sağlamıştır. Interreg Next Med programı için Türkiye ve İspanyol Kurumlarla proje fikirleri ve ortaklık fırsatları görüşülmüştür.
DAKA	İspanya	JRC, Endülüs Bölgesi Dönüşüm ve Ekonomik Kalkınmadan Sorumlu Girişimcilik Ajansı	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	03.03.2024- 08.03.2024	JRC'nin Avrupa'daki farklı bölgelerde hazırlanan S3 stratejilerine ilişkin katkıları, uygulamaları ve görüşleri hakkında öğretici bilgiler edinilmiştir. Hazırlanmış olan S3 stratejilerinin uygulama aşamasında hangi durumlara nasıl uyum sağladığı ya da sağlayamadığı hususunda tecrübe edinilmiştir. S3 stratejileri kapsamında fon yönetimi, destek mekanizmalarının tasarlanması, uygulanması ve projelerin izlenmesi süreçleri hakkında bilgi edinilmiştir. S3 stratejisi hazırlık sürecinde yerel katılımın önemi, bu sürecin yürütülme biçimleri ve örnekleri hakkında farklı yaklaşımlar hakkında detaylı bilgiler alınmıştır.
DAKA	İran	6. İran İhracat Potansiyelleri Fuarı	Söz konusu fuara katılım sağlanması	27.04.2024- 30.04.2024	Fuarda çeşitli sektörlerden 40 firma temsilcisi, ticaret ve sanayi odaları yetkilileri ve serbest bölge temsilcileri ile görüşülmüştür. Bu görüşmelerde hem firmalar hakkında bilgi alınmış hem de Türkiye'deki yatırım ortamı ve Ajansın görevleri ve faaliyetleri hakkında bilgi verilmiştir. Gerekli olması halinde Türkiye'deki firmalar ile görüşülen firmaların irtibatlarını sağlayarak ve Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen İranlı firmalara danışmanlık yaparak yatırım ilişkileri geliştirilmiştir.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
DAKA	İtalya	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia Romagna Bölgesel Hükümeti, OECD	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	09.06.2024-14.06.2024	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia-Romagna Bölgesel Hükümeti ve OECD kuruluşları ziyaret edilmiş, kurumların yürüttüğü süreçler hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca kurum ve kuruluşlarla muhtemel iş birlikleri için bağlantılar kurulmuştur.
DAKA	İran	Batı Azerbaycan Valiliği	Türkiye-İran 7. Sınır İlleri Ekonomik İşbirliği Toplantısı	03.10.2024	Türkiye-İran 7. Sınır İlleri Ekonomik İşbirliği Toplantısı'na Van Valiliğinin talebi üzerine Valilik heyeti ile birlikte katılım sağlanmıştır.
DAKA	Belçika	DG REGIO, JRC, HUB Brussels, DG NEAR, EUROSTAT, Avrupa Bölgeler Komitesi, PROGNOS AG	Akıllı uzmanlaşma stratejileri belirleme konuda Brükselde yer alan ilgili paydaşların ziyaret edilmesi ve yapılan işler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması	20.10.2024-24.10.2024	Ziyarete bahsi geçen kurumlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kurumların yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler edinilmiştir.
DAKA	İtalya	OECD Yerel Kalkınma ve İstihdam Programı	CEDIS3 Projesi kapsamında staj programına katılım sağlanması	04.11.2024-21.12.2024	Yerel kalkınma ve istihdam alanında OECD çerçeve yaklaşımlar ve S3 metodolojisiyle ilgili derinlemesine bilgi ve tecrübe paylaşımı yapılmıştır. Trento Bölgesi S3 politika yapımcıları ve uygulayıcıları tarafından EDP süreçleriyle ilgili karşılaşılan zorluklar ve fırsatlar hakkında tecrübe ve bilgi paylaşımı gerçekleştirilmiştir.
DİKA	Almanya	Berlin ITB (Uluslararası Turizm Fuarı)	Uluslararası Turizm Fuarına Katılım	05.03.2024-07.03.2024	Bölgenin kültürel mirasını, tarihi ve turistik değerlerini uluslararası arenada tanıtmak amacıyla 5-7 Mart 2024 tarihleri arasında Almanya'da düzenlenen "ITB Berlin Uluslararası Turizm Fuarı'na" GAP BKİ, İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları ile birlikte katılım sağlanarak 50'den fazla, otel, turizm acentesi, turizm ofisleriyle görüşülmüştür. Bölgenin tanıtımı yapılmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
DOKA	Bulgaristan	Bulgaristan Denizcilik Kümelenmesi	AB EMFAF Programı altında yürütülen 4BIZ Projesi kapsamında, Bulgaristan'ın Varna kentinde düzenlenen Bölgesel İş Forumu ve proje kapanış toplantısına katılım sağlanması	09.05.2024-10.05.2024	Söz konusu organizasyon, Karadeniz'de mavi ekonomi alanında iş birliği fırsatlarını artırmıştır. Gemi inşa, balıkçılık, kıyı turizmi gibi sektörlerde B2B görüşmeleri ve kurum ziyaretleri sayesinde Trabzonlu firmalar yeni pazar olanakları keşfetmiştir. Trabzon'daki Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü ile ortak proje geliştirme potansiyeli değerlendirilmiştir.
DOKA	Bulgaristan	Bulgaristan Teknoloji ve İnovasyon Transferi Derneği	AIRQUEST projesi kapsamında Bulgaristan'ın Varna şehrinde düzenlenen 1. Yönetim Komitesi Toplantısı'na katılım sağlanması	14.11.2024	AIRQUEST Projesi'nin Bulgaristan'da gerçekleştirilen ilk yönetim toplantısı, proje ortakları arasında iş birliğini güçlendirmiş, görev dağılımını netleştirmiş ve ortak hedeflere yönelik koordinasyonu artırmıştır. Toplantıda, proje görünürliğini artıracak iletişim yöntemleri ve toplumsal farkındalığı destekleyecek yaklaşımlar ele alınmıştır. Karadeniz Havzası'nda hava kalitesine ilişkin bilgi paylaşımını geliştirmek üzere hazırlanacak hava kalitesi portalının veri yapısı ve görsel tasarımı belirlenmiştir.
FKA	Kuzey Makedonya	Alevi-Bektaşî Toplulukları	Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki Alevi-Bektaşî topluluğunun yaşadığı yerlere ve inanç merkezlerine "Balkanlarda Erenlerin İzinden" projesi kapsamında ziyaret gerçekleştirilmesi	05.06.2024-09.06.2024	Tunceli Valiliği koordinasyonunda Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı işbirliğiyle Tunceli'deki Alevi İslam Toplumu ile Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki Alevi-Bektaşî toplulukları arasında kültürel bağları güçlendirmek, Tunceli'nin zengin Alevi mirası ile Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Alevi-Bektaşî topluluklarının kültürel dokusunu harmanlamak ve iki yöre insanı arasında kültür köprüsü inşa etmek amacıyla Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki Alevi-Bektaşî topluluğunun yaşadığı yerlere ve inanç merkezlerine "Balkanlarda Erenlerin İzinden" projesi kapsamında gerçekleştirilen ziyaretlere katılım sağlanmıştır.
FKA	Belçika	Türkiye'nin Avrupa Birliği Nezdindeki Daimî Temsilciliği, Uluslararası Danışmanlık Hizmetleri (ICE)	TRB1 Bölgesindeki Dezavantajlı Kişilerin İşgücü Piyasasına Sürdürülebilir Entegrasyonu Operasyonu kapsamında Brüksel Teknik Gezisi	15.04.2024-16.04.2024	Türkiye'nin Avrupa Birliği ile entegrasyon sürecini destekleyecek yeni projelerin geliştirilmesi için işbirliği fırsatları değerlendirilmiştir. ICE'nin yerel kalkınma, kamu yönetimi reformları uzmanlığı alanlarında Türkiye'de benzer projelerin hayata geçirilmesi için teknik destek sağlama potansiyeli istişare edilmiştir. Enerji ve sağlık sektörlerindeki iş birliği imkanları ele alınarak, bu alanlarda yenilikçi projelerin geliştirilmesine yönelik fikir alışverişinde bulunulmuştur.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
GMKA	Almanya	Yenilenebilir Enerji Akademisi A.Ş., Potsdam Mesleki Eğitim Merkezi, Heckert Solar, Mittweida Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Yenilenebilir Gençlik Enerjisi Projesi kapsamında iyi uygulamaları yerinde görmek ve tecrübe paylaşımında bulunmak amacıyla Almanya'ya çalışma ziyareti gerçekleştirilmesi	28.01.2024-01.02.2024	Ziyaret kapsamında üniversitelerin ve meslek yüksek okullarının eğitim müfredatları incelenmiş ve RE-You projesinde geliştirilen eğitim müfredatları hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Özel sektöre yönelik yapılan ziyaretlerde firmaların üretim alanları incelenmiş ve yeşil yaka istihdam koşulları hakkında bilgi edinilmesi sağlanmıştır.
GMKA	İspanya	WindEurope 2024 Yıllık Rüzgâr Enerjisi Etkinliği	Söz konusu etkinliğe katılım sağlanması	20.03.2024-22.03.2024	Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Sayın Dr. Çetin Ali DÖNMEZ'in başkanlığında, kamudan 21 ve özel sektörden 87 katılımcıdan oluşan güçlü bir heyet ile Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği'nin (TÜREB) organizasyonunda etkinliğe katılım gerçekleştirilmiştir. Fuarda, TÜREB pavilyonunda yer alan GMKA standı ile ajansın doğrudan tanıtım ve bilinirliğine katkı sağlanmıştır.
GMKA	Birleşik Krallık-İskoçya	Enerji İhracatı Konferansı	Enerji İhracatı Konferansı etkinliğine katılım sağlanması ve 'Inward Mission to UK' çalışma ziyareti gerçekleştirilmesi	10.06.2024-13.06.2024	HYSouthMarmara projesi koordinatörü tarafından özel bir panelde bir sunum gerçekleştirilerek projenin kapsamı, hedefleri ve Güney Marmara hidrojen ekosisteminin uluslararası yatırımcılar için stratejik önemi vurgulanmıştır. Etkinlikte kilit paydaşlarla etkileşim sağlanarak yatırım fırsatları, potansiyel iş birlikleri ve bölgenin Avrupa'nın temiz enerji dönüşümündeki rolü üzerine tartışmalar yapılmıştır.
GMKA	Belçika	Avrupa Hidrojen Haftası	Söz konusu etkinliğe katılım sağlanması	18.11.2024-21.11.2024	Brüksel'de düzenlenen Avrupa Hidrojen Haftası'na katılım sağlanmış, etkinlikte hidrojenle ilgili küresel ve Avrupa ölçeğindeki gelişmeler takip edilmiştir. Konferans oturumları, paneller ve konuşmacılarla hidrojen sektörüne dair kapsamlı bilgi edinme fırsatı yakalanmıştır.
GMKA	İtalya	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia Romagna Bölgesel Hükümeti, OECD	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	09.06.2024-14.06.2024	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia-Romagna Bölgesel Hükümeti ve OECD kuruluşları ziyaret edilmiş, kurumların yürüttüğü süreçler hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca kurum ve kuruluşlarla muhtemel iş birlikleri için bağlantılar kurulmuştur.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
İKA	Almanya	Berlin ITB (Uluslararası Turizm Fuarı)	Uluslararası Turizm Fuarına Katılım	05.03.2024-07.03.2024	Bölgenin kültürel mirasını, tarihi ve turistik değerlerini uluslararası arenada tanıtmak amacıyla 5-7 Mart 2024 tarihleri arasında Almanya'da düzenlenen "ITB Berlin Uluslararası Turizm Fuarı'na" GAP BKİ, İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları ile birlikte katılım sağlanarak 50'den fazla, otel, turizm acentesi, turizm ofisleriyle görüşülmüştür. Bölgenin tanıtımı yapılmıştır.
İSTKA	ABD	Tüketici Elektronik Fuarı	Dünyanın en büyük Tüketici Elektronik Fuarına Türkiye'den girişimlerle katılım sağlanması	09.01.2024-12.01.2024	Türkiye'den girişimler ürün ve hizmetlerini uluslararası pazarlara tanıtmak imkânı elde etmiştir. Potansiyel müşteri ve yatırımcılarla iletişime geçilmiştir.
İSTKA	İspanya	Dünya Mobil Kongresi, 4 Years From Now Girişimcilik Etkinliği	MIND4MACHINES projesi kapsamında desteklenen projelerin yatırımcı ve müşterileri ile buluşması amacıyla 4 Years From Now Girişimcilik Etkinliği'ne proje kapsamında katılım sağlanması	25.02.2024-29.02.2024	Söz konusu etkinlikte 18 teknoloji geliştiricisi yer almıştır. 18 teknoloji geliştiricisinin 6'sı Türkiye'den katılım sağlamıştır. Katılan girişimciler 4 günlük organizasyonda 2'ser gün paylaşımlı olarak stantta yer almıştır. 4YFN Girişimcilik Etkinliği özellikle girişimciler için endüstri arasında bağlantı kurma zemini oluşturan farklı iş birlikleri geliştirme olasılığı sunan bir etkinlik olarak değerlendirilmiştir. Fuar katılımı, girişimcilerin küresel pazarlara girmesine katkı sağlamış; potansiyel müşteriler, iş ortakları ve yatırımcılar ile önemli bağlantılar kurmalarına da yardımcı olmuştur.
İSTKA	Katar	Web Summit Katar	Web Summit Katar'da Türkiye'den katılan girişimcilerin yatırımcılarla buluşturulması ve ikili iş birliği sağlanması	26.02.2024-29.02.2024	24 girişimcinin fonlardan yatırım alması ve ürünlerini uluslararası pazarda satabilmesi amacıyla B2B ikili iş birlikleri oluşturulmuştur. Firmaların ürünlerini satabilmeleri için yurtdışı temsilcilik temasları sağlanmıştır. Yatırım görüşmeleri yapılmıştır.
İSTKA	İngiltere	Tech.EU Summit London 2024	Tech.EU Summit London 2024 Uluslararası Girişimcilik Etkinliğine katılım sağlanması	16.05.2024-17.05.2024	Avrupa'nın önde gelen girişimcilik etkinliklerinden birisi olan etkinlikte Turcorn Pavilyonu kurularak 8 Türk teknoloji girişiminin stantlı katılımı desteklenmiş; etkinliğe katılım sağlanarak Türkiye ve İstanbul'un yatırım ve girişimcilik ortamı, ekosistemi ve sunulan destekler tanıtılmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
İSTKA	İngiltere	Londra Üniversitesi Koleji (UCL), Birmingham Şehir Üniversitesi, Brunel Üniversitesi Tasarım Atölyesi, Tasarım Müzesi	IDEA4İSTANBUL Projesi kapsamında İngiltere'ye çalışma ziyareti gerçekleştirilmesi	29.07.2024-03.08.2024	Endüstriyel tasarım ekosistemindeki iyi uygulama örnekleri yerinde incelenmiştir. Tasarımla katma değer artışının ekonomiye etkisi incelenmiştir. Sektördeki yenilikçi uygulamalar ve trendler hakkında bilgi sahibi olunmuştur.
İSTKA	İngiltere	Oxford Üniversitesi	Oxford Üniversitesi GO Lab Sosyal Sonuçlar Konferansına katılım sağlanması	05.09.2024-07.09.2024	Gerçekleştirilen panel kapsamında ülkemizin ilk sosyal etki tahvili projesi hakkındaki deneyimlerimiz paylaşılmış ve etki yatırımcılarına tanıtım gerçekleştirilmiştir.
İSTKA	İngiltere	Politika ve Kanıt Merkezi, İngiltere Sanat Konseyi, Dijital Sıçrama Merkezi, Birleşik Krallık İnovasyon Ajansı (Innovate UK), Turner Works Mimarlık Stüdyosu, Turner Works Mimarlık Stüdyosu, CodeBase Girişim Merkezi	INSPIRE Projesi kapsamında Birleşik Krallık'a çalışma ziyareti gerçekleştirilmesi	14.10.2024-18.10.2024	Çalışma ziyareti katılımcılarına kanıta dayalı politika geliştirme, ulusal ve bölgesel ölçekte yaratıcı ekonomi alanında uygulama geliştirme, topluluk temelli yaratıcı endüstri örnekleri ve saha ziyaretlerini içeren bir program yoluyla yaratıcı endüstriler kavramını tüm dünyaya ihraç eden İngiltere ekosistemi ile bağlantı kurma ve yerinde incelenme imkânı sağlamıştır.
İSTKA	Bulgaristan	Varna Yönetim Üniversitesi	INTERSMARTS Proje etkinliğine ve toplantısına katılım sağlanması	08.10.2024-09.10.2024	Ziyaret kapsamında proje faaliyetleri gözden geçirilmiş; Karadeniz Programı proje yönetim prosedürlerine dair bilgi alınarak personel kapasitesi artırılmıştır. Karadeniz Bölgesinde sürdürülebilir turizm ve mavi büyüme konularında bilgi sahibi olunmuştur.
İSTKA	Almanya	Federal Hükûmetin Kültürel ve Yaratıcı Endüstriler Girişimi, Federal Hükûmetin Kültürel ve Yaratıcı Endüstriler Yeterlilik Merkezi, Berlin Senatosu Kültür ve Sosyal Uyum Dairesi	INSPIRE Projesi kapsamında Almanya'ya çalışma ziyareti gerçekleştirilmesi	18.11.2024-22.11.2024	Almanya'nın kültür ve yaratıcılık alanlarındaki destekleri hakkında bilgi edinilmiştir.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
İZKA	İspanya	Wind Europe 2024 Annual Event	Söz konusu etkinliğe katılım sağlanması	20.03.2024-22.03.2024	Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Sayın Dr. Çetin Ali DÖNMEZ'in başkanlığında, kamudan 21 ve özel sektörden 87 katılımcıdan oluşan güçlü bir heyet ile Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği'nin (TÜREB) organizasyonunda etkinliğe katılım gerçekleştirilmiştir.
İZKA	İspanya	T.C. Madrid Büyükelçiliği	Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı Türkiye-İspanya Ortaklık Geliştirme Toplantısına katılım sağlanması	28.02.2024	Programın İspanya'da yürütülmesinden sorumlu olan kurum temsilcilerinin, Valensiya'da yer alan Ortak Sekreteryâ Ofisi temsilcilerinin, İspanya'da yerleşik potansiyel başvuru sahiplerinin ve Madrid Büyükelçiliği yetkililerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda İzmir'deki kurumların program için hazırladıkları projeler kapsamında sunum yapılmıştır.
İZKA	ABD	Tüketici Elektronik Fuarı	Küresel Girişimcilik Etkinliklerine Katılım Çağrısı kapsamında CES 2024 etkinliğine katılım sağlanması	06.01.2024-13.01.2024	İzmir girişimcilik ekosistemi ve ekosistemin platformu ve markası olan Start in İzmir'in küresel aktörlere ve girişimcilere tanıtılmıştır. Benzer şekilde ilgili aktörler ile iş birliği fırsatları için ağ oluşturma faaliyetleri yürütülmüştür.
İZKA	İngiltere	Politika ve Kanıt Merkezi, İngiltere Sanat Konseyi, Dijital Sıçrama Merkezi, Birleşik Krallık İnovasyon Ajansı (Innovate UK), Turner Works Mimarlık Stüdyosu, Turner Works Mimarlık Stüdyosu, CodeBase Girişim Merkezi	INSPIRE Projesi kapsamında Birleşik Krallık'a çalışma ziyareti gerçekleştirilmesi	14.10.2024-18.10.2024	Çalışma ziyareti katılımcılarına kanıta dayalı politika geliştirme, ulusal ve bölgesel ölçekte yaratıcı ekonomi alanında uygulama geliştirme, topluluk temelli yaratıcı endüstri örnekleri ve saha ziyaretlerini içeren bir program yoluyla yaratıcı endüstriler kavramını tüm dünyaya ihraç eden İngiltere ekosistemi ile bağlantı kurma ve yerinde incelenme imkânı sağlamıştır.
KARACADAĞ	Almanya	Berlin ITB (Uluslararası Turizm Fuarı)	Uluslararası Turizm Fuarına Katılım	05.03.2024-07.03.2024	Bölgenin kültürel mirasını, tarihi ve turistik değerlerini uluslararası arenada tanıtmak amacıyla 5-7 Mart 2024 tarihleri arasında Almanya'da düzenlenen "ITB Berlin Uluslararası Turizm Fuarı'na" GAP BKİ, İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları ile birlikte katılım sağlanarak 50'den fazla, otel, turizm acentesi, turizm ofisleriyle görüşülmüştür. Bölgenin tanıtımı yapılmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
KARACADAĞ	İtalya	Torino Üniversitesi	Akıllı Teknolojiyle Yeşil Hayvancılık Çalıştayına katılım sağlanması	20.10.2024-22.10.2024	İtalya'nın Torino şehrinde, Torino Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilen GLISTEN Projesi 2. Çalıştayına katılım sağlanarak akademik ve kurumsal açıdan önemli çıktılar ve kazanımlar elde edilmiştir.
KUZKA	İspanya	San Sebastian Balıkçılar Loncası, Yurrita Fabrikası, Santoña Belediye Meclisi, Santoña Balıkçılar Loncası ile Balıkçılık Limanı, Santoña Konserve Fabrikası, Lavin Konserve Fabrikası, Vigo Balıkçılık Limanı, Deniz Teknoloji Merkezi, Ulusal Balık ve Deniz Ürünleri Konserve Üreticileri Derneği	Teknik ziyaret gerçekleştirilmesi	28.04.2024-03.05.2024	Sinop'ta Temel Sektörlerin Rekabetçiliğinin Artırılması Projesi'nin teknik yardım faaliyetleri çerçevesinde Sinop Valiliği, Sinop Ticaret ve Sanayi Odası, Sinop Üniversitesi, S.S. Sinop Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği, S.S. Abalı Köyü Su Ürünleri Kooperatifinin katılımıyla gerçekleştirilen ziyaret kapsamında İspanya'da su ürünleri sektöründe avcılık ve işleme alanlarında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarda tedarik zincirini geliştirme, üretim hizmet süreçlerini iyileştirme çalışmaları kapsamında gözlemlerde bulunulmuştur.
OKA	İspanya	JRC, Endülüs Bölgesi Dönüşüm ve Ekonomik Kalkınmadan Sorumlu Girişimcilik Ajansı	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	03.03.2024-08.03.2024	JRC'nin Avrupa'daki farklı bölgelerde hazırlanan S3 stratejilerine ilişkin katkıları, uygulamaları ve görüşleri hakkında öğretici bilgiler edinilmiştir. Hazırlanmış olan S3 stratejilerinin uygulama aşamasında hangi durumlara nasıl uyum sağladığı ya da sağlayamadığı hususunda tecrübe edinilmiştir. S3 stratejileri kapsamında fon yönetimi, destek mekanizmalarının tasarlanması, uygulanması ve projelerin izlenmesi süreçleri hakkında bilgi edinilmiştir.
OKA	İtalya	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia Romagna Bölgesel Hükümeti	CEDIS3 projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyareti	09.06.2024-14.06.2024	Emilia-Romagna Bölgesi Araştırma ve Kalkınma Ajansı, Ambimat İleri Malzemeler ve Teknolojiler Araştırma Merkezi, Emilia-Romagna Bölgesel Hükümeti ve OECD kuruluşları ziyaret edilmiş, kurumların yürüttüğü süreçler hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca kurum ve kuruluşlarla muhtemel iş birlikleri için bağlantılar kurulmuştur.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
ORAN	Belçika	Çikolata Sektörü Temsilcileri	"Yahyalı NEETs are directed to employment" AB Projesi kapsamında saha ziyaretleri gerçekleştirilmesi	25.05.2024-28.05.2024	Belçika'nın çikolata sektöründe kalite standartları, markalaşma stratejileri ve butik üretim süreçlerine dair iyi uygulama örnekleri incelenmiştir.
SERKA	Almanya	Berlin ITB (Uluslararası Turizm Fuarı)	Uluslararası Turizm Fuarına Katılım	05.03.2024-07.03.2024	Yapılan görüşmelerde, Kars'ın uluslararası pazarda tanıtılmasının önemli bir hedef olduğu görülmekle birlikte yerli turistin ilgisinin artırılmasında öncelikli olduğu tespit edilmiştir.
TRAKYAKA	Belçika	DG REGIO, JRC, HUB Brussels, DG NEAR, EUROSTAT, Avrupa Bölgeler Komitesi	Akıllı uzmanlaşma stratejileri belirleme konuda Brükselde yer alan ilgili paydaşların ziyaret edilmesi ve yapılan işler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması	20.10.2024-24.10.2024	Ziyarette bahsi geçen kurumlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kurumların yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler edinilmiştir.
TRAKYAKA	Bulgaristan	Sofya Ticaret Müşavirliği, Filibe Ticaret Ateşeliği, Filibe Ticaret ve Sanayi Odası	Sağlık turizmi	05.03.2024-08.03.2024	Bulgaristan Sofya ve Filibe'de düzenlenen B2B ve B2C görüşmeleriyle Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği üyesi sağlık tesisi ve aracı kuruluşların yeni iş bağlantıları kurlmaları sağlanmıştır.
TRAKYAKA	Romanya	T.C Bükreş Büyükelçiliği, Köstence Başkonsoloslugu	Sağlık turizmi	1.10.2024-4.10.2024	Romanya Bükreş ve Köstence'de düzenlenen B2B ve B2C görüşmeleriyle Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği üyesi sağlık tesisi ve aracı kuruluşların yeni iş bağlantıları kurlmaları sağlanmıştır.
ZAFER	İspanya	T.C. Madrid Büyükelçiliği	Akdeniz Havzası Sınırötesi İşbirliği Programı Kapsamında Türkiye – İspanya Ortaklık Geliştirme Toplantısı	28.02.2024-01.03.2024	Interreg Next Med Programı Ortaklık Forumu Etkinliğine Programın İspanya'da yürütülmesinden sorumlu olan kurum temsilcileri, Valensiya'da yer alan Ortak Sekretarya Ofisi temsilcileri, İspanya'da yerleşik potansiyel başvuru sahipleri ve Madrid Büyükelçiliğimiz yetkilileri katılım sağlamıştır.
ZAFER	Almanya	Berlin ITB (Uluslararası Turizm Fuarı)	Uluslararası Turizm Fuarına Katılım	05.03.2024-07.03.2024	Afyonkarahisar Valiliği'nin öncülüğünde ildeki kurumların temsilcileriyle ITB Berlin fuarında uluslararası alanda çalışan seyahat acenteleri, tur operatörleri ile B2B görüşmeler yapılmış, Afyonkarahisar'ı ziyaret eden yabancı turist sayısının artırılması ve bölgemize paket turların sağlanması hedefiyle Afyonkarahisar standına teknik destek verilmiştir.

EK-5: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN İŞ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Aladağlar Dağcılık Turizminin Geliştirilmesi- Zirve Tırmanışı	Niğde Valiliği, Aladağlar Milli Parkı, Niğde İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Niğde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	Gerçekleştirilen zirve tırmanışı faaliyeti ile Niğde'nin sahip olduğu doğal turizm değerlerinin tanıtımı gerçekleştirilmiştir. İlgili faaliyete dağcılıkta tecrübeli ve sosyal medyada aktif sporcular davet edilerek daha fazla dağcının Aladağları tanınması ve bölgeyi deneyimlemesi sağlanmıştır.	-
AHİKA	Aladağlar Dağcılık Turizminin Geliştirilmesi- Aladağlar Fotosafari	Niğde Valiliği	İkili	Niğde Valiliği, Ahiler Kalkınma Ajansı ve Fotoğraf Organizasyonları Derneği (FOTON) tarafından düzenlenen Aladağlar- Bolkar Dağları Foto Safari Yarışması, 6-9 Haziran 2024 tarihleri arasında 178 fotoğrafçının katılımıyla tamamlanmıştır. Alpinizm, kuş gözlemi ve yaban hayatı gibi bölgenin dinamiklerini yansıtan görsel bir arşiv oluşturulmuştur.	-
AHİKA	Basın Gezisi- Fam Trip	Niğde Valiliği, Aladağlar Milli Parkı Niğde İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok taraflı	Davet edilen basın mensupları aracılığıyla Aladağlar Milli Parkı ulusal medya ve sosyal medyada tanıtılmıştır.	-
AHİKA	Aladağlar Dağcılık Turizminin Geliştirilmesi- Aladağlar Yarı Maratonu	Niğde Valiliği, Aladağlar Milli Parkı, Niğde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok taraflı	Aladağlar'ın spor turizmi potansiyelini tanıtmak amacıyla düzenlenen etkinlikte, 250 sporcunun katılımıyla bölgenin doğa sporları açısından sunduğu olanaklar detaylı şekilde tanıtılmıştır.	-
AHİKA	Hike and Fly Anatolia	Aksaray Valiliği Nevşehir Valiliği Aksaray İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok taraflı	Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilen koşu ve yamaç paraşütü kombinasyonundan oluşan yarış 11 farklı ülkeden 17 sporcunun katılımıyla tamamlanmıştır. Gerçekleştirilen faaliyetle bölgeye yeni bir spor disiplini kazandırılmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Eko Üretim Dönüşüm Programı	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı, Aksaray Sanayi ve Ticaret Odası ve Aksaray Organize Sanayii Bölgesi	Çok taraflı	12 firma programa dahil edilmiştir.	Program 2024 yılının Temmuz ayında Aksaray ilinde imalat sanayii alanında faaliyet gösteren firmalara yönelik olarak Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ve Aksaray ve Ticaret Odası ortaklığında ilan edilmiştir. Program hedefi sınırda karbon düzenlemesinde öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren firmalar başta olmak üzere bölgenin yeşil dönüşüm sürecine adaptasyonunu artırmaktır.
AHİKA	Çizgi Film Hazırlama Eğitimi	The Cartoon Mill	İkili	28 katılımcı eğitim programına dahil olmuştur.	Katılımcılara karakter tasarımı, arka plan, animasyon tarihi ve temel prensipleri gibi animasyon alanındaki temel bilgi ve becerilerin kazandırılması hedefine uygun olarak eğitimler verilmiştir.
AHİKA	Türkiye Siber Vatan Programı	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	İkili	47 katılımcı eğitim programına dahil olmuştur.	Program dahilinde ilk yüz yüze eğitimler 2024 yılında verilmiş olup diğer eğitimler 2025 yılında da devam edecektir.
AHİKA	Kırşehir'de Yalın Dönüşümün Yaygınlaştırılması	Noche Madencilik Gıda Turizm İnşaat Tic. San. A.Ş. (Badem Pınarı Su)	İkili	Kırşehir'de faaliyet gösteren işletmelerin verimliliğini artırmak ve yalın dönüşüm süreçleriyle tanışmalarını sağlamak amacıyla, daha önce Ajansın öncülüğüyle yalın dönüşüm süreci ile tanışan ve Ajans destekleri ile yalınlaşma uygulamalarını başarıyla uygulayan Badem Pınarı Su firmasına; Kırşehir OSB içi ve dışından 6 işletmeden 10 yetkilinin katılımıyla bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyarete katılım sağlayan firmalardan 3'ü Ajans Teknik Destek Programına başvuru yapmış olup başarılı bulunan 2 işletmeye yalın üretim konusunda danışmanlık desteği verilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Kırşehir’de Dokumacılık ile Kadın Girişimciliği ve İstihdamının Artırılması	Kırşehir Belediyesi	İkili	Desteklenen 10 kadın, girişimcilik faaliyetlerine başlamıştır.	Kırşehir’de kadın istihdamını desteklemek ve meslek edinmelerini sağlamak amacıyla mekikli dokuma atölyesi kurulmuş ve kadınlara eğitimler verilmiştir. Eğitimi başarıyla tamamlayan ve bu alanda çalışmak isteyen 10 kadın, atölyede üretime devam etmektedir. Ürünlerini kendileri pazarlayan kadınlar, ayrıca 2024 yılında Ahilik Haftası ve Kaman Ceviz Festivali’nde sergileyerek satış yapmıştır.
AHİKA	Profesyonel Koyun Kırkım Ekibi Kurulması ve Koyun Yünlerinin Değerlendirilmesi	Kırşehir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği, Kırşehir Ticaret Borsası	Çok taraflı	25 çiftçi eğitime katılmıştır.	İl genelinde koyun kırkımı konusunda yetişmiş insan kaynağı bulunmamakta ve önceden koyunların kırkımı il dışından gelen ekipler tarafından gerçekleştirilmekteydi. Küçükbaş hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin bu alanda kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için koyun kırkım eğitimi düzenlenmiştir.
AHİKA	Kırşehir’de Önder Çiftçiler ile Nitelikli Tarımsal Ürün Üretimin Yaygınlaştırılması	Kırşehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Çok taraflı	1 bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.	Çiftçilerin alternatif tarım ürünleri hakkında bilgi edinmelerini ve daha fazla gelir elde etmelerini sağlamak amacıyla, ilin toprak ve iklim koşullarına uygun, katma değeri yüksek aronya, hünnap, adaçayı, kekik, ekinezya, biberiye ve şeker otu gibi tıbbi aromatik bitkilerin üretiminin yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, farklı ürünler yetiştiren önder çiftçilerin yanı sıra Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Kırşehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü yetkililerinin konuşmacı olarak katıldığı bir bilgilendirme semineri düzenlenmiştir. Etkinliğin ardından, Mucur ilçesindeki hünnap bahçesine saha ziyareti yapılarak yerinde bilgilendirme gerçekleştirilmiştir.
AHİKA	TR71 Bölgesi Geleceğin Şehirleri Atölyeleri	Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Kırıkkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Kırşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Niğde İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Çok taraflı	152 çocuğa eğitim verilmiştir.	Finlandiya temelli yaratıcı eğitim kurumu Arkki iş birliğinde düzenlenen “AHİKA Geleceğin Şehirlerine Çocukların Gözünden Bakıyor: Yaşanabilir Yarınlar İçin Tasarım Atölyeleri” faaliyeti kapsamında 5 ilin kırsal bölgelerinde yaşayan 7-12 yaş aralığındaki 152 dezavantajlı çocuğun katıldığı tasarım atölyelerinde eğitimler ve yaratıcı uygulama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Çocuklar tarafından üretilen tasarımlar, 25-30 Nisan 2024 tarihleri arasında Kırşehir Neşet Ertaş Kültür Sanat Merkezinde sergilenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Bölgede Oluşan Atık Cam Şişelerin Seramik ve Çömlek ile Dönüştürülmesi	Avanos Güzel Sanatlar MYO, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Avanos Seramik Uygulama ve Araştırma Merkezi (ASEM)	Çok Taraflı	1 yol haritası oluşturulmuş, 2 ürün geliştirilmiştir.	Bölgede turizm kaynaklı ortaya çıkan atık cam şişelerin geri dönüştürülmesi ve konu hakkında hassasiyet geliştirilebilmesi amacıyla bölgede önemli bir ürün olan seramik ve çömlek sanatıyla camın birleştirilebilmesine yönelik yaratıcı endüstri çalışması ortaya koyulması hedeflenmiştir.
AHİKA	Uluslararası Ağ ve Organizasyon Çalışmaları-Avrupa Konseyi Avrupa Seramik Rotası Faaliyetleri	Avrupa Seramik Rotası, Avanos Belediyesi ve Avanos Güzel Sanatlar MYO	Çoklu	1 sempozyum düzenlenmiştir.	Rota kapsamında gerçekleştirilen ortak çevrimiçi toplantılara katılım sağlanmıştır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Avanos Seramik Uygulama ve Araştırma Merkezi (ASEM) ve Ajans iş birliğinde düzenlenen sempozyuma 3 seramik rotası üyesi davet edilmiştir.
AHİKA	Uluslararası Ağ ve Organizasyon Çalışmaları-Ortahisar Beldesi Cittaslow Ağı Üyelik Başvurusu	Ortahisar Belediyesi, Cittaslow Türkiye	Çok taraflı	Cittaslow Ağı üyelik başvurusu gerçekleştirilmiştir.	Kapadokya turizm destinasyonlarının marka değerinin artırılması amacıyla ilde uluslararası rota çalışmaları yürütülmektedir. Tema bazlı çalışmalar kapsamında Ortahisar beldesinin Cittaslow ağına dahil edilmesine yönelik çalışma Ajans koordinasyonunda yürütülmüştür.
AHİKA	Ark of Taste- TR71 Bölgesi yöresel ürünlerinin ark of taste listesine eklenmesine yönelik başvuru hazırlanması	Slow Food İnsiyatifi	İkili	17 ürün etiket almıştır.	2023 yılında başlanan faaliyet devam etmekte olup faaliyet kapsamında TR71 bölgesinden ürünlerin etiket almasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir.
AHİKA	Aksaray Otomotiv Sektörünün Yeşil Dönüşüm Ekseninde Kümelenme Faaliyetleri Çalışması	Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası, Aksaray Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ve Mercedes-Benz Türk A.Ş.	Çok taraflı	Başlangıç toplantısı gerçekleştirilmiştir.	22 Ekim 2024 tarihinde çalışmaya ilişkin başlangıç toplantısı yapılmıştır. Ardından, Aksaray Otomotiv Sektörü Kümelenmesi Yol Haritası Çalışması hazırlanması amacıyla 28 Ekim 2024 tarihinde analiz çalışmalarına başlanılmıştır. 2025 Yılı İçerisinde çalışma kapsamında Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi (UR-GE) programına başvuru yapılacaktır ayrıca Aksaray'da bir otomotiv kümesinin resmi olarak kurulması sağlanacaktır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Aksaray Girişimcilik Ekosisteminin Oluşturulması Çalışması-Start in Aksaray	Aksaray Belediyesi	İkili	45 saat süren girişimcilik eğitimi programına 15 genç katılmıştır. 5 gence toplamda 20 saat mentörlük hizmeti sağlanmıştır.	Start in Aksaray, Aksaray'da ilk defa gerçekleştirilen bir girişimcilik programıdır. Program, Ajans koordinasyonunda ve Aksaray Belediyesi iş birliğinde başlatılmıştır. Programa kabul edilen adaylara toplamda 45 saat boyunca aşağıdaki başlıklarda eğitimler verilmiştir: Girişimcilik 101, İş Modeli Kanvası, İş Planı Hazırlama, Etkili Sunum Teknikleri, Pazar Araştırması/Pazar Doğrulama/Rakip Analizi, Araştırma ve İş Etiği, Fikri Sınai Mülkiyet Hakları, Yatırımcı Bulma ve Türkiye Yatırım Ekosistemi. 24 Şubat 2024 tarihi itibarıyla proje fikri geliştiren toplamda 5 katılımcıya, 4 saat süren özel sektör ve girişimcilik tecrübesi olan uzmanlardan oluşan bir ekip ile mentörlük hizmeti verilmiştir.
AHİKA	Kaynak Benim İşim Faaliyeti	Aksaray Milli Eğitim Müdürlüğü, Aksaray Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Mercedes-Benz Türk A.Ş.	Çok taraflı	360 saatlik eğitim, 1 tanıtım toplantısı ve 2 teknik gezinin düzenlendiği program kapsamında eğitime katılan 9 kadından 8'i eğitimi tamamlamış ve istihdam edilmiştir.	Faaliyet ile gelir düzeyi düşük olan 15 kadına gaz altı kaynakçılığı eğitimi verilmesi, sonrasında istihdamlarının desteklenmesi planlanmıştır. Bu kapsamda Ahiler Kalkınma Ajansı koordinasyonunda; Aksaray Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Aksaray Milli Eğitim Müdürlüğü, Aksaray İŞKUR Müdürlüğü, Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası, Aksaray Girişimci İş Kadınları Derneği iş birliğinde "Kaynak Benim İşim" faaliyeti başlatılmıştır. Eğitimler, Ajans koordinasyonunda 2022 SOGEP uygulaması kapsamında kaynak atölyeleri kurulan Şehit Atıf Akay Mesleki Eğitim Merkezi bünyesinde, Eğitim Merkezi öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmiştir.
AHİKA	ICOC (International Community on Oriental Carpets) 2024 Etkinliği	Aksaray Valiliği Sultanhanı Belediyesi	Çok taraflı	Düzenlenen etkinliğe 7.000 kişi katılım sağlamıştır.	Söz konusu etkinlik kapsamında, 2024 yılında koleksiyonerlerin ziyaretlerinin olduğu bir etabının, halı restorasyon ve konservasyonu ile dünyada ön plana çıkan Sultanhanı'nda "İpekyolu Halı ve Kilim Sergisi" yapılmıştır. Etkinlik kapsamında Sultanhanı Kervansarayında yaşayan müze konsepti oluşturulmuştur. 16.06.2024 tarihinde ABD, Kanada, İngiltere, İtalya ve Norveç'ten gelen ve 'Carpet Study Tour to Western and Central Anatolia' turuna katılan 26 kişilik halı koleksiyoneri tarafından sergi ziyaret edilmiştir. 7.000 turist sergiyi ziyaret etmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Trendyol İş Birliğinde E-Ticaret Eğitimi	Trendyol, Ticaret ve Sanayi Odaları (Aksaray, Kırıkkale, Niğde)	Çok taraflı	Gerçekleştirilen 3 eğitim programına toplam 119 kişi katılmıştır.	-
AHİKA	Aksaray İlinin UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı (GNLC)'ye Katılım Başvurusu	Aksaray Belediyesi	İkili	3 toplantı gerçekleştirilmiştir.	Aksaray ilinin UNESCO Öğrenen Şehirler Ağına katılımı amacıyla Aksaray Belediyesi ile ortak bir çalışma gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2024 yılında Aksaray Belediyesi ile ön görüşmesi yapılan ve ön hazırlıklara başlanılan çalışma için 2025 yılı içerisinde başvuru yapılacaktır.
AHİKA	Aksaray İli PLC Eğitimi ile Genç İstihdamının Artırılması Faaliyeti	Aksaray Üniversitesi, Aksaray Milli Eğitim Müdürlüğü	Çok taraflı	141 öğrenciye eğitim verilmiş, 29 kişi istihdam edilmiş ve 19 öğrenci staj yapma imkânı bulmuştur.	-
AHİKA	Niğde Kırsalında Tarım Teknolojileri ve Tarımsal Uygulamalarının Geliştirilmesi	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Ayhan Şahenk Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi	İkili	2 eğitim düzenlenmiştir.	Faaliyet kapsamında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi (Ayhan Şahenk Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi) ile 06.01.2023 tarihinde iş birliği protokolü imzalanmıştır. Niğde kırsalında arıcılığın ve arıcılık sektöründe kadın girişimciliğinin desteklenmesi amacıyla 5-6-7 Mart ve 23-24 Mayıs 2024 tarihlerinde Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Kongre ve Fuar Merkezinde arı yetiştiricilerine yönelik teorik ve uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiştir.
AHİKA	HackNiğde Geleceğin Çözümleri Hackatonu	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde Teknopark A.Ş.	İkili	1 Hackaton etkinliği gerçekleştirilmiştir.	Ahiler Kalkınma Ajansı ve Niğde Teknopark A.Ş. iş birliğinde 27-28 Nisan tarihlerinde Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Şehit Ömer Halisdemir Kongre ve Kültür Merkezi'nde Geleceğin Çözümleri Hackathonu gerçekleştirilmiştir. Programa 24 takım ve 85 yazılımcı yarışmacı katılım sağlamıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Aladağlar Epic Trail- Sky Trail	Niğde Valiliği, Niğde Belediyesi, Türkiye Dağcılık Federasyonu, Türkiye Atletizm Federasyonu ve Limit Sensin Spor Turu Organizasyonları Platformu, Scarpa, Ordos	Çok taraflı	Aladağlar Epic Trail ve Sky Trail yarışı düzenlenmiştir.	Yerli ve yabancı turistlerin ilgisini Aladağlar bölgesine çekmek amacıyla 4-7 Temmuz ve 10-11 Ağustos tarihlerinde Niğde ilinde çok etaplı Aladağlar Epic Trail ve Sky Trail yarışları gerçekleştirilmiştir.
AHİKA	Siber Vatan Eğitim Programı	Kırıkkale Üniversitesi	İkili	1 eğitim düzenlenmiştir.	TR71 Bölgesinde ilk olarak Kırıkkale’de uygulanan ve ülkemizin siber güvenlik alanında uzman personel ihtiyacını karşılamak üzere başlatılan program kapsamında Kırıkkale Üniversitesinde eğitim gören 45 öğrenciye 4 farklı modülde toplam 176 saat eğitim verilmiştir. Eğitimler sonrasında yapılan sınavda başarılı olan 20 öğrenci, Antalya’da Türkiye’nin farklı illerinden gelen gençlerle düzenlenmiş olan 5 günlük Bootcamp programına daha katılım sağlamıştır. Eğitimlerin ardından kendi siber güvenlik ürünlerini geliştirme potansiyeli olan gençlerin, sektörde faaliyet gösteren firmalarla buluşmasına öncülük edilerek ürünlerinin ticarileşmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir.
ANKARAKA	Tedarik Zinciri Yerleştirme Etkinliği	Alp Havacılık A.Ş.	İkili	Tedarik zinciri yerleştirme etkinliği için Alp Havacılık firmasıyla 14 nitelikli firma buluşturulmuştur.	-
ANKARAKA	MEB YEĞİTEK ve ETKİM ile Yatırım Destekleri ve İkili İş Birliği Konusunda Toplantı	MEB YEĞİTEK ve ETKİM	Çok taraflı	MEB YEĞİTEK ve ETKİM ile yatırım destekleri ve ikili iş birliği konusunda toplantı gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ANKARAKA	Ankara Sağlık Turizmini Geliştirme Faaliyetleri	Ankara İl Sağlık Müdürlüğü	İkili	Sağlık turizmi profesyoneli yetiştirmeye yönelik olarak 1 protokol imzalanmış, ihtiyaç analizi gerçekleştirilmiş ve eğitim programı düzenlenmiştir.	Ankara Kalkınma Ajansı ile Ankara İl Sağlık Müdürlüğü arasında, Ankara'nın sağlık turizmi alanındaki potansiyelini artırmak ve sektörde nitelikli insan kaynağı yetiştirmek amacıyla Ankara Sağlık Turizmini Geliştirme Faaliyetleri Protokolü imzalanmıştır. Bu protokol kapsamında, sağlık turizmi alanında nitelikli turizm profesyonelleri yetiştirme, istihdama yönelik eğitim programları geliştirme ve uygulama, sektörün tanıtımı için materyaller ve etkinlikler düzenleme faaliyetleri yürütülmüştür. Sağlık Turizmi Sektörü İstihdam İhtiyaç Analizi Anketi ile sektörün ihtiyaçları belirlenmiştir. Sağlık Turizmi Profesyoneli Eğitimi düzenlenerek sektörde görev alacak uzmanların yetiştirilmesi sağlanmıştır.
ANKARAKA	Coğrafi İşaretler Yönetim Danışmanlığı Programı	Ankara Valiliği	İkili	Program kapsamında Valilik ile Ajans arasında iş birliği protokolü imzalanmıştır.	Protokol ile Ankara'daki coğrafi işaretli ürün sayısının artırılması için ilgili paydaşlara eğitim ve danışmanlık verilmesi için iş birliği tesis edilmiştir. Belirlenen faaliyetler için ön hazırlıklar 2024 yılında yürütülmüş ancak faaliyetler 2025 yılında yapılmaya başlanmıştır.
ANKARAKA	Geleneksel Ankara Müzikleri Dijital Kütüphanesi	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	İkili	Geleneksel Ankara müziğine ait 132 eser kayıt altına alınmıştır.	Geleneksel Ankara Müzikleri Dijital Kütüphanesi, Ankara'nın müzikal mirasını koruyarak hem kültürel hem de akademik açıdan önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Bu platform, geleneksel müzik eserlerini dijitalleştirerek akademisyenler, araştırmacılar ve müzikseverler için değerli bir arşiv sunmakta, müzikoloji ve kültürel çalışmalar alanında yapılan araştırmalara katkı sağlamaktadır. Ayrıca, eğitim kurumları tarafından müfredatta kullanılabilecek bir kaynak niteliği taşıyarak öğrencilerin ve sanatçıların erişimine açık hale getirilmiştir. Toplumsal ve dijital erişim açısından bakıldığında, platform herkesin erişimine açık olup, Ankara'nın geleneksel müzik kültürünü geniş kitlelere ulaştırmaktadır.
BAKA	Antalya, Burdur ve Isparta İlleri Üniversite Öğrencilerine Yönelik Unity ile Oyun Geliştirme Atölyesi- Kodla Bakalım	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Çok Taraflı	203 kişi çevrimiçi eğitim almış, 16 kişi ise yüz yüze eğitime katılarak sertifika almaya hak kazanmıştır.	5 Şubat 2024-14 Nisan 2024 tarihleri arasında Algoritma Tasarımı, UNITY ile Eğitici Oyunlar ve Oyunlarda Ürün Yönetimi ve Girişimcilik Eğitimlerini tamamlayan öğrenciler, 16 Nisan 2024 tarihinde online sınava tabi tutulmuştur. Sınav sonucunda 25 öğrenci başarılı olmuş ve bu öğrencilerden 16 kişi, yüz yüze Uygulamalı Unity İle 2D Oyun Geliştirme Atölyesi'ne katılmak üzere Isparta'ya davet edilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKA	Sualtı Dalış Turizmi	GEKA, İZKA, GMKA, ÇUKUROVA, DOĞAKA	Çok Taraflı	1 adet araştırma raporu hazırlanmıştır.	Türkiye'de Akdeniz ve Ege denizine kıyısı olan kalkınma ajansları ile birlikte Sualtı Dalış Turizmine yönelik strateji geliştirme çalışması yapılmıştır. Bölgelerdeki dalış noktalarının ve dalış okullarının mevcut durumları tespit edilmiş, söz konusu turizm türünün geliştirilmesine yönelik yapılması gerekenler çıktı raporunda belirtilmiştir.
BAKA	Antalya Kemer İlçesi Kamu Personeline Yönelik Proje Hazırlama Eğitimi	Kemer Kaymakamlığı	İki Taraflı	3 günlük eğitim düzenlenmiştir.	Bölgede proje kültürünün gelişmesi ve proje başvurularının artırılması için Kemer Kaymakamlığı ile iş birliği içerisinde, ilçedeki kamu kurum ve kuruluş personeline yönelik Ajans uzmanlarınca proje hazırlama eğitimi verilmiştir.
BAKA	Batı Akdeniz Bölgesi Coğrafi İşaretlerine Yönelik Makale Çalışması	Yöresel Ürünler ve Coğrafi İşaretler Türkiye Araştırma Ağı (YUCİTA)	İki Taraflı	1 adet makale yayımlanmıştır.	Yöresel Ürünler ve Coğrafi İşaretler Türkiye Araştırma Ağı (YUCİTA) tarafından, belirli aralıklarla çıkartılmakta olan ve alanında dünyanın en iyi ikinci dergisi seçilen YUCİDERGİ 'de; Batı Akdeniz Bölgesi Coğrafi İşaretleri tanıtımına yönelik Ajans uzmanlarınca kapsamlı bir makale hazırlanmış ve derginin 4. sayısında yayımlanması sağlanmıştır.
BAKA	PCM Eğitimi	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi-Göhlhisar Meslek Yüksekokulu	İkili	14 personele PCM eğitimi verilmiştir.	10-11 Haziran 2024 tarihlerinde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Göhlhisar Meslek Yüksekokulu ile Göhlhisar ilçesinde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli 14 personele Burdur Yatırım Destek Ofisi Uzmanları tarafından Proje Döngüsü Yönetimi (PCM) Eğitimi verilmiştir. İki gün süren eğitim programında PCM ile ilgili konular katılımcılara anlatılmış ve söz konusu konulara ilişkin grup çalışmaları düzenlenmiştir.
BAKA	KOOP-DES Değerlendirme Kurulu	Burdur Ticaret İl Müdürlüğü	İkili	KOOP-DES Programı kapsamında Burdur'da faaliyet gösteren kooperatiflerden gelen başvuruların değerlendirilmesi amacıyla oluşturulan kurula üye olarak katılım sağlanmıştır.	-
BAKA	KOSGEB İleri Girişimcilik Kurulu	Burdur KOSGEB İl Müdürlüğü	İkili	Söz konusu kurula üye olarak katılım sağlanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKA	Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	İkili	Burdur'da BAKA ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi iş birliğiyle yürütülen Siber Vatan Programına 400'e yakın öğrenci başvurdu. Sınavla seçilen 40 öğrenci, siber güvenlik ve yazılım alanında 180 saat eğitim aldı. Ardından CTF (Capture the Flag) sınavında başarı gösteren 11 öğrenci, Antalya'daki Siber Vatan Bootcamp programına katıldı. Bootcamp'te 80 saatlik uygulamalı eğitim, tatbikat ve yarışmalar gerçekleştirildi.	-
BAKA	Yalın Üretim ve İhracat Semineri	Isparta Ticaret ve Sanayi Odası, Konya Model Fabrika, Konya Ticaret Odası Dış Ticaret Merkezi	Çok Taraflı	Gerçekleştirilen seminere 20 kişi katılmıştır.	Isparta Ticaret ve Sanayi Odası ve Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı iş birliği ile, ITSO üyelerine yönelik olarak, Konya Ticaret Odası Dış Ticaret Merkezi ve Konya Model Fabrika yetkilileri tarafından "İşletmelerde Yalın Üretimle Verimlilik Artışı, İhracatın Önemi ve Faydaları" konulu seminer düzenlenmiştir. 18 Aralık 2024 tarihinde düzenlenen seminerde, işletmelerin üretim süreçlerini daha verimli hale getirmek için yalın üretim tekniklerinin nasıl uygulanabileceği detaylı şekilde ele alınmıştır. Ayrıca, ihracatın firmalar için taşıdığı stratejik önem ve ihracat faaliyetlerinin işletmelere sağladığı ekonomik faydalar hakkında bilgilendirmelerde bulunulmuştur.
BAKKA	Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı	T.C. Savunma Sanayii Başkanlığı, AHİLER, ANKARAKA, BAKA, ÇKA, FIRAT, GEKA, KUZKA, ZAFER, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi, Üniversiteler	Çok Taraflı	72 eğitimin düzenlendiği, 320 öğrencinin katılım sağladığı 10 günlük Siber Vatan Bootcamp programı ile 23 firmanın yer aldığı Siber Vatan Vizyon Buluşmaları gerçekleştirilmiş ve 50 öğrencinin istihdamına katkı sağlanmıştır.	Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı iş birliğinde, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda AHİLER, ANKARAKA, BAKA, BAKKA, ÇKA, GEKA, FIRATKA, KUZKA ve ZAFER, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi ve Üniversiteler tarafından uygulanmaktadır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKKA	Batı Karadeniz Girişimcilik Çalışma Grubu	Ticaret ve Sanayi Odaları, KOSGEB Müdürlükleri, Esnaf ve Sanatkar Odaları, Üniversiteler, Teknoparklar, İŞKUR Müdürlükleri	Çok taraflı	1 toplantı gerçekleştirilmiştir.	Bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla ilgili paydaşlarla Batı Karadeniz Girişimcilik Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubu BAKKA, ticaret ve sanayi odaları, KOSGEB müdürlükleri, esnaf ve sanatkar odaları birlikleri, üniversiteler, teknopark müdürlükleri ve İŞKUR müdürlükleri temsilcilerinin yer aldığı 21 asil ve 21 yedek üyeden oluşmaktadır. Paydaşlar arasında sinerji oluşturulmasının ve girişimcilik ekosisteminin destekleyecek çalışmaların birbirini tamamlayacak şekilde ve koordineli yürütülebilmesinin amaçlandığı çalışma grubunun açılış toplantısı 2024 yılında gerçekleştirilmiştir.
BAKKA	TR81 Bölgesi Sosyal Girişimcilik Programı	Karabük Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	Çok taraflı	Girişimcilere yönelik mentörlük oturumları düzenlenmiştir.	Bölgede sosyal girişimcilik ve sosyal inovasyon alanlarında farkındalığı artırmak, bilgi paylaşımını desteklemek ve bu alandaki girişimcileri sürdürülebilir projeler geliştirme süreçlerinde desteklemek amacıyla TR81 Bölgesi Sosyal Girişimcilik Programı uygulanmıştır. İstasyon TEDÜ ve Impact Hub Ankara iş birliğiyle yürütülen program çevrim içi tanışma oturumları, proje üretme atölyeleri ve birebir mentorluk desteğiyle sosyal girişimcilik ekosisteminin gelişimine katkıda bulunmuştur. Bu faaliyet IPA III kapsamında yürütülen Türkiye’de Sivil Toplumun Sosyal Girişimcilik Yoluyla Desteklenmesi Projesi’ne öz hazırlık amacıyla yürütülmüştür.
BAKKA	Mentorluk Kariyerim Eğitim Serisi	Karabük Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İl Milli Eğitim Müdürlükleri	Çok taraflı	39 katılımcının yer aldığı program, çevrim içi ve yüz yüze oturumlar şeklinde gerçekleştirilmiştir.	Bölgede girişimciliğin geliştirilmesi ve iş fikirlerinin hayata geçirilmesi sürecinde duyulan mentörlük ihtiyacını karşılamak amacıyla, 11-15 Kasım 2024 tarihleri arasında Mentörlük Kariyerim Eğitim Serisi Programı gerçekleştirilmiştir. Mentör Derneği iş birliğiyle düzenlenen programın çevrim içi oturumlarında katılımcılara temel mentörlük prensipleri, etkili iletişim teknikleri, fikri ve sınai mülkiyet hakları ile ürün geliştirme konularında kapsamlı bilgiler aktarılmıştır. Programın yüz yüze gerçekleştirilen ikinci aşamasında şirket kuruluş süreçleri, muhasebe, satış, kârlılık iş modeli kanvası oluşturulması, girişimcilik ve yatırım ekosisteminin tanıtılması konuları anlatılmıştır. Ardından katılımcıların gerçek deneyimler kazanmasını sağlamak amacıyla toplamda 6 mentörlük simülasyonu düzenlenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKKA	Beceri Geliştirme Eğitimleri	Karabük Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü	İkili	Eğitim programı kapsamında 17 öğrenciye “C++” ve 15 öğrenciye “Python” eğitimi sağlanmıştır.	-
BAKKA	Sürdürülebilir Bir Gelecek için Gençlerle Fikir Atölyesi Çalışması	Karabük Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü	İkili	Etkinlik kapsamında 4'er kişilik gruplardan oluşan 65 takım, projelerini tanıtarak sunumlarını gerçekleştirmiştir.	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı olarak gençlerimizin yeşil ve dijital dönüşümün etkilerine ve geleceğin ihtiyaçlarına uyum sağlayabilmesi ve üretkenliklerinin desteklenmesi için gerekli becerileri kazanmalarına yardımcı programlar geliştirilmesi kapsamında fikir atölyeleri çalışması yapılmış ve proje sunumlarının gerçekleştirildiği “Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Gençlerle Fikir Atölyesi Çalışması” etkinliği düzenlenmiştir.
BAKKA	Turizm Tanıtım Çalışmaları	Karabük Valiliği	İkili	Karabük Valiliği'nce düzenlenen “Karabük Lezzet Şenlikleri” etkinliklerine katılım sağlanmıştır. Ajans tarafından Lezzet şenlikleri kapsamında Kadın Kooperatiflerine destek sağlanarak üretilen yöresel ürünlerin tanıtımına katkıda bulunulmuştur.	-
BAKKA	Beceri Geliştirme Eğitimleri	Karabük İl Milli Eğitim Müdürlüğü	İkili	Meslek liseli gençlerin mesleki eğitim konusunda bilinçlenmeleri amacıyla, girişimci iş insanlarıyla buluşturuldukları “Usta - Çırak Buluşması” etkinliği düzenlenmiş; öğrencilerin mesleki yetkinliklerinin artırılması ve üretime yönlendirilmesi hedeflenmiştir.	-
BAKKA	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Çalışmaları	Zonguldak TSO, TRAKYAKA, MARKA, KUZKA, OKA, DOKA	Çok taraflı	Karadeniz'e kıyısı olan ajans temsilcilerinin katılımıyla su ürünleri yetiştiriciliği kapsamında çalışma grubu oluşturulmuştur.	Zonguldak'ta su ürünleri yetiştiriciliği (kafes balıkçılığı) projesiyle alternatif yatırım ve istihdam alanlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmekte, yatırım alanı belirleme süreci Tarım ve Orman Bakanlığı ile iş birliği içinde yürütülmektedir. Karadeniz'e kıyısı olan ajanslarla su ürünleri çalışma grubu oluşturulmuş, ortak proje geliştirme hedeflenmiştir. 11-12 Aralık 2024'te Trabzon'da düzenlenen Blue Gates Projesi Açılış Toplantısı ve Mavi Ekonomi Çalıştayına katılım sağlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKKA	Türk Patent ve Marka Kurumu Bilgi ve Doküman Birimi Çalışmaları	Türk Patent ve Marka Kurumu	İkili	Sınai Mülkiyet Webinarı düzenlenmiştir.	1 Eylül 2020’de Türk Patent ve Marka Kurumu ile imzalanan protokol kapsamında Zonguldak YDO bünyesinde Bilgi ve Doküman Birimi kurulmuş, sınai mülkiyet başvurularına yönelik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri 2024 yılında da sürdürülmüştür. 13 Aralık 2024’te çevrim içi sınai mülkiyet webinarı düzenlenmiş; patent, marka ve tasarım konularında temel kavramlar ve tescil süreçleri hakkında bilgilendirme yapılmıştır.
BAKKA	Zonguldak Kömür Jeoparkı ve Jeoturizm Çalışmaları	Zonguldak Kömür Jeoparkı, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	Çok taraflı	Zonguldak’ın UNESCO Küresel Jeopark Ağı’na dahil olmasına yönelik olarak Zonguldak Kömür Jeoparkı Projesi oluşturulmuş ve 2022 yılında Zonguldak Ulusal Jeopark Ağı’na dahil olmuştur. UNESCO Küresel Jeopark Ağı’na entegrasyon çalışmaları sürdürülmüştür. Ajans; proje hazırlığı, ofis tahsisi, müze kurulumu gibi süreçlere destek vermiş; alt kurul ve komisyonlarda yer almıştır. ZONTAB ve Jeopark Müdürlüğü ile jeosit araştırmaları, doğa temelli eğitimler ve jeoturizm faaliyetleri yürütülmüştür.	-
BAKKA	Endüstriyel Miras ve Yaratıcı Endüstriler	Zonguldak, Karabük, Çankırı Valilikleri, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, KUZKA, Zonguldak, Karabük, Bartın TSO'ları	Çok taraflı	İstişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.	Bölge ağırlıklı olarak madencilik ve demir-çelik sektöründeki envanteri nedeniyle endüstriyel mirasa uygun alanlara sahiptir. Ayrıca sürdürülebilir kalkınmada önemli bir rolü olan yaratıcı kültür endüstrisinin bölgede gelişimine yönelik endüstriyel miras unsurlarının dönüşümü projeleri başta olmak üzere alanlar oluşturulacak, bu temada farkındalığı arttırmaya ve endüstriyel miras turizmini geliştirmeye yönelik etkinlik ve çalışmalar gerçekleştirilecektir. Bölgenin önemli alt yapılarından biri olan demiryollarına ilişkin olarak tren turizminin gelişimine yönelik iş birliği ve lobi faaliyetleri de yürütülmüştür.
BAKKA	Girişimcilik ve İnovasyon Semineri	Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü	İkili	Gerçekleştirilen 2 etkinlikte 80 kişiye ulaşılmıştır.	Hayme Ana Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Kozcağz Çok Programlı Anadolu Liselerinin konferans salonlarında gerçekleştirilen Girişimcilik ve İnovasyon Seminerine konuşmacı olarak katılım sağlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKKA	Usta-Çırak Buluşmaları	Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü	İkili	Düzenlenen etkinliğe 40 öğrenci katılmıştır.	17 Nisan 2024'te Bartın Fuat Sezgin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde düzenlenen Usta-Çırak Buluşmaları kapsamında, Siber Vatan öğrencileri ve girişimcileri tarafından siber güvenlik semineri verilmiştir. Seminerde siber tehditler, veri güvenliği, etik hackerlık ve kariyer fırsatları ele alınmış; öğrencilerin farkındalığı uygulamalı anlatımlarla artırılmıştır.
BAKKA	Mikro İhracat Semineri	Bartın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Bartın Ticaret İl Müdürlüğü, KOSGEB Bartın İl Müdürlüğü, Bartın Ticaret ve Sanayi Odası	Çok taraflı	Seminere toplam 19 kişi katılmıştır.	25 Nisan 2024'te BAKKA koordinasyonunda, ilgili kurumların iş birliğiyle Bartın'da Mikro İhracat Semineri düzenlenmiştir. Bartın TSO ev sahipliğinde gerçekleştirilen etkinlikte; mikro ihracatın süreçleri, e-ihracat modelleri, lojistik, gümrük işlemleri ve devlet destekleri gibi başlıklar ele alınmış; KOBİ ve girişimcilere küresel pazarlara açılma konusunda stratejik bilgiler sunulmuştur.
BAKKA	Ahşap Yat Tekne Paneli	Kurucaşile Belediyesi	İkili	Panele toplam 60 kişi katılmıştır.	12 Temmuz 2024 tarihinde Kurucaşile Belediyesi tarafından düzenlenen Ahşap Yat ve Tekne Paneli'ne panelist olarak katılım sağlanmış ve ahşap yat-tekne sektöründe kümelenme konulu kapsamlı bir sunum gerçekleştirilmiştir. Panel kapsamında, Kurucaşile'nin geleneksel ahşap yat ve tekne üretimindeki önemi, sektördeki mevcut durum, küresel pazardaki fırsatlar ve kümelenme modelinin bölgesel kalkınmaya sağlayacağı katkılar ele alınmıştır.
BEBKA	Eskişehir Kadın Kooperatifleri Tecrübe Paylaşımı Etkinliği	Eskişehir Ticaret Odası (ETO), Eskişehir Ticaret İl Müdürlüğü	Çok taraflı	Etkinliğe toplam 50 kişi katılmıştır.	Panelde kırsal alanda ekonomik faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin kapasitelerinin geliştirilmesi için ihtiyaç duydukları konu başlıkları ve kooperatiflerin ürettikleri ürünler için alternatif çalışmalar ve tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiştir.
BEBKA	İstihdama Garantili Mesleki Eğitim Kursları	Eskişehir Sanayi Odası, Eskişehir Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	İkili	1.138 kişiye eğitim verilmiş, 720 kişinin istihdamına katkı sağlanmıştır.	Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü iş birliğiyle 18-35 yaş arasında mesleksiz gençlere CNC Tezgâh Operatörlüğü, CMM Destekli Kalite Kontrol Operatörlüğü, Gaz Altı Kaynak Operatörlüğü, Makine Bakım ve Makine Montaj alanlarında 3'er aylık dönemler halinde her bir eğitim dalı için toplam 500'er saatlik mesleki ve teknik eğitim verilmiştir. Eskişehir Sanayi Odası ile yapılan iş birliğinde ise Mekatronik alanında düzenlenen eğitim programında toplam 40 gün/240 saatlik mesleki ve teknik eğitim verilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BEBKA	Karanlık Gökyüzü Işık Kirliliği Ölçümü	Eskişehir Teknik Üniversitesi	İkili	Harmankaya Kanyonu'nun ışık kirliliği ölçümü toplantısı gerçekleştirilmiştir.	-
BEBKA	Bilecik Coğrafi İşaret Tescilleri	Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası	İkili	25 başvuru yapılmış, bunlardan 1'i tescil edilmiştir.	-
ÇKA	Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Tarsus Üniversitesi	Çok taraflı	Program kapsamında 320 saatlik eğitim düzenlenmiş ve 153 öğrenci eğitime katılmıştır.	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı koordinasyonunda yürütülen Siber Vatan Programı kapsamında, Çukurova Kalkınma Ajansı ile karşılıklı iş birliği geliştirilmiştir. BAKKA; program kriterlerinin aktarımı, öğrenci yönetim sistemi ve eğitim portalı kullanımı konularında destek sağlamış, Çukurova Kalkınma Ajansı ise eğitim sürecinin yürütülmesi ve veri paylaşımıyla katkıda bulunmuştur. Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi ve Tarsus Üniversitesi iş birliği ile eğitimler gerçekleştirilmiştir.
ÇKA	Mersin Ekonomi Zirvesi Arama Konferansları	Ticaret Bakanlığı, Mersin Valiliği, Mersin Ekonomi Platformu, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	5 sonuç raporu hazırlanmıştır.	Mersin'in öncelikli sektörleri olan Tarım, Turizm, Lojistik, Sanayi ve Teknoloji sektörlerinde temel ihtiyaçları ve sorun alanlarını, öncelikli taleplerini ve yatırım beklentilerini belirleyemeye yönelik Ticaret Bakanlığı himayesinde MEP ve MTSO organizasyonunda Ajansın da içinde olduğu ilgili kurumların iş birliğinde Arama Konferansları düzenlenerek ilgili raporlar oluşturulmuştur. Bu raporlar; Mersin Valiliği tarafından Ticaret Bakanlığına, akabinde de ilgili diğer Bakanlıklara gönderilmiştir.
DAKA	Proje Döngüsü ve AB Projelerine Yönelik Proje Yazma Eğitimi	Yüksekova Ticaret ve Sanayi Odası	İkili	Eğitime 27 kişi katılmıştır.	Yüksekova TSO iş birliği ile kamu kurum ve kuruluşlarının ve STK'ların kurumsal kapasitelerinin artırılmasına yönelik Proje Döngüsü ve AB Projelerine Yönelik Proje Yazma Eğitimi verilmiştir.
DAKA	Hakkâri Turizm Eylem Planı Geliştirme Çalıştayı	Hakkâri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İkili	Hakkâri Turizm Eylem Planı hazırlanmıştır.	Hakkâri Turizm Eylem Planı Geliştirme Çalıştayına mali destek sağlanmış ve oturumlara katılım sağlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DAKA	Beceri Geliştirme Kapsamında İstihdam Yaratma	Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası, Sistem Global Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik, Danışmanlık ve Denetim Hizmetleri A.Ş.	Çok taraflı	Eğitime 10 kişi katılmış olup, 6 kişi istihdam edilmiştir.	Van ilinde Ajans merkez binasında Genç Kadınlara Yönelik İstihdam Garantili Muhasebe Ara Eleman Eğitimi gerçekleştirilmiştir. İlan edilen programa başvuran genç kadınlar arasından mülakat gerçekleştirilerek 10 kişi eğitime kabul edilmiştir. Eğitime alınan 10 genç kadın bir ay boyunca muhasebe eğitimi ve muhasebe işlemlerini elektronik ortamda gerçekleştirecekleri Kalfa (Muhasebe Programı) programının eğitimini almıştır. Eğitimin sonunda ilk aşamada 4 kişi istihdam edilmiştir. Sonraki süreçte ilave 2 kişi daha istihdam edilmiştir.
DAKA	TRB2 Bölgesi Yöresel Ürünlerin Tanıtımı, Pazarlanması ve Coğrafi İşaret Alınması Faaliyetleri	S.S. Lilyana Kadın Kooperatifi	İkili	16 adet ürün barkodu alınmış olup, 1 ürünün içerik analizi gerçekleştirilmiştir.	Kooperatifin pazar alanının genişletilmesi ve ticaret hacmi kazanması amacıyla barkodlu ürün satışı gerçekleştiren ulusal ve yerel marketlerde satışının sağlanmasına yönelik olarak 16 adet ürünün GS1 barkod kodu alınmış ve kooperatifin ürettiği olduğu kurutulmuş elma reçeli içerik analiz çalışması yapılmıştır.
DAKA	Proje Döngüsü ve AB Projelerine Yönelik Proje Yazma Eğitimi	Muş Valiliği, Bulanık Kaymakamlığı, Hasköy Kaymakamlığı, Malazgirt Kaymakamlığı, Varto Kaymakamlığı, Muş Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok taraflı	80 kişi katılım sağlamıştır.	Muş'un ilçelerinde proje ofisleri kurulmasına yönelik altyapı oluşturmak amacıyla kamu kurumları, STK ve özel sektörden temsilcilere yönelik olarak teorik ve uygulamalı proje döngüsü yönetimi eğitimi verilmiştir.
DAKA	Kooperatifçilik Eğitimi	Muş Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	İkili	Eğitime 23 kişi katılım sağlamıştır.	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile iş birliği içerisinde gençlerin ve kadınların kooperatifçilik konusunda farkındalıklarını artırmak ve bu yolla Muş ilinde kooperatifçiliğin yaygınlaşmasını sağlamak amaçlanmıştır.
DAKA	Liderlik Eğitimi	Muş Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	İkili	Eğitime 20 kişi katılım sağlamıştır.	Muş Merkez ve ilçelerinde gençlere rol model olabilecek potansiyelde olan 20 kişiye yönelik liderlik ve mentörlük eğitimi verilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DAKA	Emek Yoğun Sektörlere Yönelik Yönetim Danışmanlığı (Operasyonel Süreçlerin Mükemmelleştirilmesi, Kurum Teşhis ve Yol Haritası Raporu)	Bulanık-Malazgirt Süt Üreticileri Birliği	İkili	Kırsal kalkınmanın önemli paydaşlarından olan Bulanık-Malazgirt Süt Üreticileri Birliğinin kurumsal gelişimini sistemli ve sürdürülebilir kılmak için öncelikle mevcut durum analizi yapılmış ve daha sonra strateji ve yol haritası hazırlanmıştır.	-
DAKA	Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Matematik Alanında İleri Seviye Eğitimi	Van Valiliği, Van YYÜ, Van Milli Eğitim İl Müdürlüğü	Çok taraflı	Eğitime 420 kişi katılım sağlamıştır.	Van Valiliği himayesinde, DAKA koordinasyonunda yürütülen MATBİL: “Bugünün Bilimi Yarının Teknolojisi” Projesi kapsamında, 2023-2024 döneminde yapılan sınavlarla seçilen 420 ortaokul ve lise öğrencisi matematik eğitiminden faydalanmıştır. Eğitim programı, 11 Mayıs 2024 tarihinde düzenlenen sertifika töreniyle tamamlanmıştır.
DAKA	Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi ve TÜBİTAK Projeleri Hazırlama Eğitimi	Bitlis Eren Üniversitesi	İkili	Eğitime 10 kişi katılım sağlamıştır.	Bitlis Eren Üniversitesi iş birliğiyle üniversitede görev yapan 10 akademisyene Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi ve TÜBİTAK Projeleri Hazırlama Eğitimi verilmiştir.
DAKA	Tatvan Turistik Tren Karşılama Programları	Bitlis Valiliği, Tatvan TSO	Çok taraflı	Program kapsamında 24 köşe yazarı ve gazeteci ile 3 influencer ağırlanmıştır.	Bitlis ili yatırım ve turizm potansiyelinin ulusal mecralarda tanıtılmasına yönelik olarak Tatvan turistik tren karşılama programlarında görev alınmıştır. Turistik Tatvan treninin iki seferinde toplamda 24 köşe yazarı, gazeteci ve 3 influencer ağırlanmıştır.
DAKA	Coğrafi İşaret Alınması	Muş İli Arı Yetiştiricileri Birliği	İkili	Muş Balı'nın coğrafi işaret almasına yönelik olarak mali ve teknik destek sağlanmıştır.	-
DAKA	KOBİ'lere Yönelik Teknik ve Kurumsal Kapasite Geliştirme Eğitimi	ORTKA Projesi Teknik Destek Ekibi	Çok taraflı	Eğitime 13 firma katılım sağlamıştır.	ORTKA Projesi Teknik Destek Ekibi ile birlikte metal sektöründe faaliyet gösteren 10 firmaya metal işleme, mobilya sektöründe faaliyet gösteren 3 firmaya ise ahşap işleme ile ilgili danışmanlık sağlanmıştır. Bu kapsamda dış ticaret, metal işleme, mobilya işleme, pazarlama ve satış eğitimleri verilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DİKA	Ortak Çalışma Grubu Toplantısı	Artuklu Üniversitesi, Batman Üniversitesi	Çok taraflı	Mardin Artuklu Üniversitesi ve Batman Üniversitesi iş birliğinde TÜBİTAK SAYEM programına yönelik ortak bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Program kapsamında kamu- özel sektör iş birliği modeliyle çevre dostu ürünlerin üretilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.	-
DİKA	Un, Bulgur, Makarna Sektörü İstişare Toplantısı	Erbil Ticaret Ataşesi, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası, Mardin OSB, Mardin TMO	Çok taraflı	Sektörün mevcut durumunun değerlendirilmesi, kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen istişarelerle sağlanmış; sektörde yaşanan ortak sorunlar, beklentiler, yol haritaları ve çözüm önerileri ele alınmıştır.	-
DİKA	Kadın Girişimcilere Verilen Eğitimler	Marmara Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Alanda Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi	İkili	25 kadın girişimciye ve 5 kooperatife eğitim verilmiştir.	Marmara Üniversitesi Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından, TÜBİTAK Bilimsel Araştırmalar Programı kapsamında “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi Projesi” çerçevesinde Ajans ev sahipliğinde Mardin’de kadın kooperatifleri ve kadın girişimcilere yönelik 2 günlük eğitim programı gerçekleştirilmiştir.
DİKA	E-Ticaret ve E-İhracat Eğitim Programı	Mardin Ticaret ve Sanayi Odası	İkili	Eğitime 65 kişi katılım sağlamıştır.	Mardin’de yer alan sanayici ve esnaflara yönelik Trendyol yöneticileri tarafından e-ticaret ve e-ihracat eğitim programı ajans ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.
DİKA	Siber Vatan Programı	Batman Üniversitesi, BAKKA	Çok taraflı	Eğitime 40 kişi katılım sağlamıştır.	Siber Vatan Programı kapsamında Batman Üniversitesi öğrencilerinden oluşan 40 kişiye Siber Güvenlik alanında eğitim verilmiştir.
DİKA	Proje Değerlendirme Komisyonu	KOSGEB	İkili	100 projenin teknik değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir.	KOSGEB programları kapsamında proje değerlendirmesi aşamalarında yerelden destek sağlanmıştır.
DİKA	E-Ticaret Eğitimleri	Siirt Ticaret ve Sanayi Odası, Trendyol	İkili	Eğitime 30 kişi katılım sağlamıştır.	Trendyol tarafından görevlendirilen e-ticaret uzmanı tarafından girişimcilere eğitim verilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DİKA	2. Uluslararası Fıstık Çalıştayı	Siirt Üniversitesi	İkili	Toplam 300 kişinin katılım sağladığı etkinlikte, 4 oturum düzenlenmiş ve 15 sunum gerçekleştirilmiştir.	Çalıştaya İran ve Yunanistan'daki üniversitelerden katılım sağlanmıştır. İklim Değişikliği etkilerinin fıstık üzerine etkileri, fıstıklarda görülen hastalıklarla mücadele ve verimlilik artışı odaklı sunuşlar olmuştur.
DİKA	1. Ulusal Siirt Arıcılık ve Arı Sağlığı Çalıştayı	Siirt Üniversitesi	İkili	Toplam 300 kişinin katılım sağladığı etkinlikte, 3 oturum düzenlenmiş ve 10 sunum gerçekleştirilmiştir.	Gerçekleştirilen çalıştayda; bal arısı sağlığı, yerli ırklar, ana arı kalitesi ve arıcılık uygulamaları ele alınmış, Siirt'in arıcılık potansiyeli, apiturizm, hastalık ve zararlılarla ilgili veriler sunulmuştur. Son oturumda ise proje fikirleri geliştirilmiş ve çalıştay değerlendirmesi yapılmıştır.
DOĞAKA	Siber Vatan Programı	Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi	İkili	Program kapsamında 3 eğitim düzenlenmiş 45 kişi katılım sağlamıştır.	Türkiye Siber Vatan Programı kapsamında Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi ile iş birliği içerisinde Kahramanmaraş'taki üniversitelerde öğrenim gören 45 öğrenciye yönelik siber güvenlik konularında 2 adet çevrimiçi eğitim (Linux ve Network eğitimleri) ve 1 adet yüz yüze eğitim (Sızma Testi eğitimi) düzenlenmiştir. Eğitimler sonucunda başarı ve devamlılık gösteren 40 öğrenciyle program devam etmektedir.
DOĞAKA	KOSGEB Girişimcilik İşbirliği Faaliyetleri	KOSGEB Hatay İl Müdürlüğü	İkili	KOSGEB koordinasyonunda girişimcilerin seçimi gerçekleştirilmiştir.	Hatay ilindeki girişimci adayları seçilerek yatırım fikirleri desteklenmektedir.
DOĞAKA	Samandağ Biberi İşbirliği Faaliyeti	Hatay Tarım Orman İl Müdürlüğü, Colombus Concept Firması, Hazek Kooperatifi, Samandağ Ziraat Odası Başkanlığı	Çok taraflı	Samandağ, Altınözü ve Hassa ilçelerinde biber üretimine yönelik araştırmalar yapılmış; Samandağ'a çalışma ziyareti düzenlenmiştir. Ardından, Hassa ve Enek OSB'leri, tahsis durumu ve maliyet bilgilerini içeren Yatırımcı Bilgilendirme Sunumu hazırlanarak firma yetkililerine iletilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DOĞAKA	Avrupa Birliği Delegasyonu Sivil Toplumu Geliştirme Merkezi Kurumlar Arası İşbirliği Faaliyeti	AB Delegasyonu Temsilcileri	İkili	Hatay ilindeki ulusal ve uluslararası STK'ların koordineli çalışmasını sağlamak amacıyla ortak bir çatı oluşturulmasına yönelik planlama çalışmalarına başlanmıştır.	Avrupa Birliği Delegasyonu tarafından finanse edilen Afet Risk Yönetiminde STÖ'lerin Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi (ARY Projesi) kapsamında faaliyete geçecek Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Hatay Ofisi temsilcilerinin katılımlarıyla, Hatay Yatırım Destek Ofisi Koordinatörlüğünde kurumlar arası iş birliği görüşmesi gerçekleştirilmiştir.
FKA	DAP Eylem Planı ve Projeleri	DAP	İkili	DAP'a sunulan projelere yönelik saha ve kurum ziyaretleri gerçekleştirilmiş olup proje değerlendirme süreçlerine katılım sağlanmıştır.	-
FKA	OSB Parsel Başvuru Değerlendirmeleri	Elâzığ Teknova Organize Sanayi Bölgesi	İkili	Elâzığ Teknova OSB'de yatırım yapmak isteyen yatırımcıların başvuruları değerlendirilmiştir.	-
FKA	Bingöl'ün İhracat Kapasitesinin Arttırılması	TSO, STM, KOSGEB, İŞGEM, DAİB	Çok Taraflı	İhracatın arttırılmasına yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütülmüştür.	İlimizin ihracat potansiyelinin arttırılması için iş birliği faaliyetleri yürütülmüştür.
FKA	Bingöl İŞGEM	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, KOSGEB, İl Özel İdaresi, Bingöl Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	Paydaşların katılımıyla değerlendirme ve istişare toplantıları ile işlik tahsis mülakatlarına katılım sağlanmıştır.	Ajans tarafından yürütülen ve AB projesiyle gerçekleştirilen Bingöl İŞGEM'in sürdürülebilirliği ve etkinliğinin arttırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir.
FKA	Organize Sanayi Bölgesi Tahsis Komisyonu	Bingöl OSB STB İl Müdürlüğü, TSO, OSB Müteşebbis heyeti	Çok Taraflı	Arsa Tahsis Komisyonlarına katılım sağlanmıştır.	Parsel başvuru dosyalarının değerlendirilme süreçlerine katkı sağlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
FKA	Bingöl Üniversitesi Pilot Üniversite Koordinasyon Merkez Birimi (PİKOM)	Bingöl Üniversitesi, Bingöl İli Arı Yetiştiricileri Birliği	Çok Taraflı	PİKOM kapsamında yürütülen proje ve faaliyetlere katkı sağlanmıştır.	Üniversitelerin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Projesi kapsamında tarım ve havza bazlı kalkınma alanında pilot üniversite olarak faaliyet yürüten Bingöl Üniversitesi ile iş birliği çalışmaları yürütülmektedir.
FKA	KOOP-DES Programı Projelerinin Değerlendirilmesi ve İzlenmesi	Ticaret İl Müdürlükleri, Tarım İl Müdürlükleri, STB İl Müdürlükleri, TSO'lar	Çok taraflı	Ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatiflere finansman desteği sağlanması amacı ile Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen programa diğer paydaşlar ile birlikte değerlendirme ve izleme süreçlerine ilişkin katkı sağlanmaktadır.	-
FKA	THY ile Bölgenin Tanıtılması	Türk Hava Yolları	İkili	Türkmenistan, Çin ve Güney Kore'den 27 acenteden 30 kişiye bölgenin önde gelen turizm noktaları tanıtılmış olup yerel acenteler ve misafirlerin bir araya gelmesi için düzenlenen B2B toplantılarında önemli iş birlikleri kurulmuş ve bölgeye düzenlenecek turların altyapısı oluşturulmuştur.	Türk Havayolları ve Fırat Kalkınma Ajansı iş birliği ile gerçekleştirilen FamTripler, TRB1 Bölgesinin yurtdışında yeni pazarlara tanıtılması ve bu bölgelerden gelen turist sayılarının artırılmasını amaçlamaktadır. Bu kapsamda Türkmenistan, Çin ve Güney Kore'den seyahat acenteleri temsilcileri bölgede ağırlanmış ve bölgenin turizm potansiyeli tanıtılmıştır.
FKA	OSB Parsel Başvuru Değerlendirmeleri	Malatya 1. OSB Müdürlüğü	İkili	Malatya 1. OSB'ye yatırım yapmak isteyen yatırımcı firmaların başvuruları değerlendirilmiştir.	-
FKA	Malatya İŞGEM	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, KOSGEB, Malatya Büyükşehir Belediyesi, Malatya Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	Paydaşların katılımıyla değerlendirme ve istişare toplantıları ile işlik tahsis mülakatlarına katılım sağlanmıştır.	Ajans tarafından proje kapsamında finanse edilen Malatya İŞGEM'in sürdürülebilirliği ve etkinliğinin artırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
GEKA	Muğla Sualtı Dalış Turizmi Çalıştayı	Muğla Valiliği, Muğla Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok taraflı	Toplam 90 katılımcının yer aldığı etkinlikte 5 sunum gerçekleştirilmiş olup, sürecin sonunda bir sonuç raporu hazırlanmıştır.	Sualtı dalış turizminin mevcut durumunun ortaya konması, bölgenin turizm potansiyelinin daha yukarılara taşınması, sualtı turizminin daha sürdürülebilir, daha güçlü ve daha geniş kitlelere hitap eden bir hale getirilmesi amacıyla çalıştay düzenlenmiştir.
GEKA	Dijital Dönüşümde Nitelikli İstihdam Programı	Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Sanayi Odası	Çok taraflı	Firmaların dijitalleşme seviyelerini ve dijital dönüşüm faaliyetlerini belirlemek amacıyla yapılan saha ziyaretlerinde tespit edilen yetkin personel eksikliği durumunun iyileştirilmesi amacıyla Ajans, Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ) ve Aydın Sanayi Odası iş birliğinde ADÜ Atatürk Kongre Merkezinde “Dijital Dönüşümde Nitelikli İstihdam Programı” etkinliği düzenlenmiştir ve etkinlik sonrasında iş birliği protokolü imzalanmıştır.	-
GEKA	Dalış Turizminin Geliştirilmesi	Güney Marmara Kalkınma Ajansı, İzmir Kalkınma Ajansı, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Çukurova Kalkınma Ajansı, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı	Çok taraflı	Ülkemizin dalış turizminden aldığı payı artırmak ve bu alandaki darboğazları tespit etmek amacıyla sektör paydaşları ile görüşmeler yapılarak mevcut durum analizi çalışması hazırlanmıştır.	-
GEKA	Beyağaç Karanlık Gökyüzü Etkinliği	Denizli Valiliği, Beyağaç Belediyesi, Kalebey YEG Derneği, Pamukkale Üniversitesi, Denizli Büyükşehir Belediyesi, ADM Elektrik	Çok taraflı	Etkinliğe 1.500 kişi katılım sağlamıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
GEKA	Çameli Yamaç Paraşütü Dünya Kupası	Çameli Belediyesi	İkili	Etkinlik kapsamında 100'ü yabancı 115 paraşütçü ağırlanmıştır.	-
GEKA	Güney Ege Teknokentleri & Denizli Sanayi Sektörü Buluşması	Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Aydın-Denizli-Muğla Teknokentleri, Denizli Sanayi Odası	Çok taraflı	Etkinliğe 30 firma katılım sağlamıştır.	Ajansın "İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm" programı ve SANTEK faaliyetleri doğrultusunda, 24 Ekim 2024 tarihinde Pamukkale Teknokent ev sahipliğinde "Güney Ege Teknokentleri & Denizli Sanayi Sektörü Buluşması" düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında, Denizli, Aydın ve Muğla Teknokentlerinde faaliyet gösteren yazılım firmaları ile tekstil, boyahane, kablo, mermer ve makine sektörlerinden sanayi firmaları bir araya gelmiştir. Dijital çözümler, iş birliği imkânları ve bölgesel rekabet gücünün artırılması gibi konuların ele alındığı odak grup toplantıları gerçekleştirilmiştir.
GMKA	Karanlık Gökyüzü Rezerv Alanı Oluşturulması	Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı	İkili	Karanlık Gökyüzü rezerv alanının kurulmasına yönelik Güdümlü Proje hazırlıkları yürütülmüştür.	Karanlık gökyüzü rezerv alanı potansiyeli taşıyan alan için saha çalışması yapılmış, uluslararası tescil süreçleri başlatılmış ve DarkSky International'a sunum yapılmış ve güdümlü proje hazırlıkları yürütülmüştür.
GMKA	Ulusal Dalış Rotasının oluşturulması 'Derinleri Keşfet'	İzmir Kalkınma Ajansı, Güney Ege Kalkınma Ajansı, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Çukurova Kalkınma Ajansı ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı	Çok taraflı	Saha çalışmaları, mülakatlar, odak grup görüşmeleri, toplantılar, mülakat soru seti ve veri setleri, envanter çalışması gerçekleştirilmiştir.	Ege ve Akdeniz'de faaliyet gösteren dalış merkezleriyle yüz yüze ve çevrimiçi toplantılar yoluyla yapılan görüşmeler sonucunda, dalış merkezlerinin mevcut durumu, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri değerlendirilmiştir. İlk etapta saha görüşmeleri için kullanılacak veri setleri ve mülakat soruları oluşturulmuştur. Ardından, saha çalışmalarının ikinci aşamasına geçilmiş ve her bölgede dalış turizmi potansiyelini en iyi yansıtacağı öngörülen örneklemeler belirlenmiştir. Seçilen örneklemeler kapsamında bire bir görüşmeler gerçekleştirilmiş ve ihtiyaç duyulan konularda ek olarak odak grup toplantıları düzenlenmiştir.
İKA	İleri Girişimci Kurulu	KOSGEB	İkili	Kurul toplantısı gerçekleştirilmiştir.	İleri Girişimci Kuruluna Ajans uzmanı görevlendirilerek Aralık ayında düzenlenen kurulda 3 girişimci değerlendirilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
İKA	TUSAŞ Tedarik Süreçleri ve AS 9100 Gereksinimleri Eğitimi	GSO	Çok taraflı	Ajans ve GSO ortaklığıyla "TUSAŞ Tedarik Süreçleri ve AS 9100 Gereksinimleri" konulu eğitim programı düzenlenmiştir.	-
İKA	Bölgesel Kalkınmada Medyanın Rolü, Dijital Medya Okuryazarlığı ve Turizm Haberciliği Paneli	Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Gaziantep Bölge Müdürlüğü, Gaziantep Üniversitesi, Yerel Basın Kuruluşları	Çok taraflı	Panele 350 kişi katılım sağlamıştır.	Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Gaziantep Bölge Müdürlüğü iş birliği ve Gaziantep Üniversitesi desteğiyle, bölgenin tanıtımı ve turizmle kalkınmanın desteklenmesini sağlamak amacıyla medya ve iletişimin imkân ve fırsatlarının alanın uzmanları, akademisyenler ve medya meslek mensupları tarafından anlatıldığı bir panel düzenlenmiştir.
İSTKA	İstanbul ve Türkiye Girişimcilik Ekosisteminin Küresel Tanıtımı	Start-up Genome	İkili	Start-up Genome GSER Raporunda "Gelişmekte Olan Ekosistemler" endeksinde İstanbul 13'üncü sırada yer almıştır.	Start-up Genome tarafından hazırlanan, küresel girişimcilik ekosistemlerinin sıralandığı endekse Türkiye ve İstanbul girişimcilik ekosistemine dair veri ve bilgi sağlanarak endekslerde Türkiye ve İstanbul'un daha üst sıralarda yer alması sağlanmıştır.
İSTKA	İstanbul ve Türkiye Girişimcilik Ekosisteminin Küresel Tanıtımı	Start-up Blink	İkili	Girişimcilik ekosistemlerinin sıralandığı ana endekste, İstanbul 2020-2024 arasında küresel sıralamada 80. sıradan 51. sıraya çıkarak "Doğu Avrupa'da 4 yılda En Hızlı Büyüyen Start-up Ekosistemi" ödülüne layık görülmüştür.	Start-up Blink tarafından hazırlanan, küresel girişimcilik ekosistemlerinin sıralandığı endekse Türkiye ve İstanbul girişimcilik ekosistemine dair veri ve bilgi sağlanarak endekslerde Türkiye ve İstanbul'un daha üst sıralarda yer alması sağlanmıştır.
İSTKA	Yurt Dışı Fuarlara Ortak Katılım ve Yatırım Heyetlerinin Ağırlandırılması	Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi	İkili	CES2024 ve Küresel Girişimcilik Etkinliklerine Katılım Çağrısı kapsamında yabancı yatırımcılarla buluşturmak üzere 100'ün üzerinde girişimin one-pager özet yatırım bilgileri paylaşılmıştır ve yurtdışındaki etkinliklere birlikte katılım sağlanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
İSTKA	Gemescom 2024 Yurtdışı Fuar Katılımı Ortak Bilgilendirme Toplantısı	Türkiye Oyun Geliştiricileri Derneği (TOGED) ve Bilkent Cyberpark	Çok Taraflı	Türkiye Oyun Geliştiricileri Derneği (TOGED) ve Bilkent Cyberpark iş birliğiyle oyun sektörü paydaşları ve girişimlerinin katılımıyla Gemescom 2024 yurtdışı fuar katılımı bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir.	-
İSTKA	Ortak Çevrimiçi Sinai Mülkiyet Eğitimi	Türk Patent ve Marka Kurumu	İkili	Eğitime 50 kişi katılım sağlamıştır.	Türk Patent ve Marka Kurumu ile birlikte CES2024'e katılan 50 Türk teknoloji girişimine Çevrimiçi Sinai Mülkiyet Eğitimi düzenlenmiştir.
İZKA	Temiz Enerji	Bask Ticaret ve Yatırım Ajansı (Basque Trade & Investment)	İkili	İzmir Kalkınma Ajansı ve Bask Ticaret ve Yatırım Ajansı arasında temiz enerji konusunda mutabakat zaptı imzalanmıştır.	İspanya/Bask hükümetinin ticari alanda uluslararasılaşma ajansı olan Bask Ticaret ve Yatırım Ajansı ile imzalanan mutabakat zaptı ile, temiz enerji ve temiz teknolojiler alanlarında temasların oluşturulması, pekiştirilmesi ve genişletilmesi, politika uygulamalarının paylaşılması, yeni iş birliği olanaklarının araştırılması, ortak faaliyetlerin geliştirilmesi ve teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.
İZKA	Bornova Sıfır Atık Projesi	Bornova Kaymakamlığı, Bornova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Egeçev, Habitat Geri Dönüşüm ve Tetra Pak Türkiye	Çok Taraflı	Ajansın paydaş kurumlarla iş birliğinde başlattığı Bornova Sıfır Atık Projesi, sürdürülebilir atık yönetimi ve sorumlu tüketim alışkanlıklarının yaygınlaştırılması amacıyla yürütülmekte olup, Bornova'daki 3 pilot okulda atık izleme ve kaynağında ayrıştırma modelinin uygulanması hedeflenmektedir.	-
İZKA	Doktora Burs Programı	TÜBİTAK	İkili	Program kapsamında 4 bursiyer desteklenmiştir.	TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Programları Başkanlığı ile yapılan iş birliği protokolüyle, 2211-C Yurtiçi Öncelikli Alanlar Doktora Burs Programı kapsamında İzmir bölgesine yönelik endüstriyel simbiyoz tezleri desteklenmektedir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KARACADAĞ	Turizm	GAP BKİ	İkili	Kültürel değerlerin turizme kazandırılmasını sağlayarak turizmi çeşitlendirmek, turizmin kırsal alanlara ve bütün yıla yayılmasını sağlamak, yerel halkın turizmden gelir elde etmelerini sağlamak amacıyla geçmişte kullanılmış yol izlerinden Kral Yolu Rotası oluşturma çalışması kapsamında 351 km'lik rota oluşturulmuş ve GPS koordinatları ve haritaları belirlenmiştir.	-
KARACADAĞ	"Masaldan Bilime" ve "Köy öğretmenlerine yönelik sosyal ve duygusal öğrenme ile atölye çalışmaları" konulu eğitimcilerin eğitimi programları	Diyarbakır Milli Eğitim Müdürlüğü	İkili	Diyarbakır'da gerçekleştirilen "Masaldan Bilime" ve "Köy öğretmenlerine yönelik sosyal ve duygusal öğrenme ile atölye çalışmaları" programı ile 720 öğretmen kapasite geliştirme eğitimlerine katılım sağlamıştır.	-
KARACADAĞ	Şanlıurfa Müziğinin Rusya'da Theremin aracılığıyla tanıtılması	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi	İkili	Piyano ve Theremin isimli müzik aleti ile Urfa müzikleri icra edilmiş, Göbeklitepe, Harran, Balıklıgöl, Arkeoloji Müzesi gibi tarihi alanlarda performans sergilenmiş ve yapılan profesyonel çekimler ile Şanlıurfa'nın Rusya'da tanıtılmasına katkı sunulmuştur.	Etkinlik Kapsamında Ankara'da bulunan Rus Evi ile irtibata geçilerek Theremin isimli müzik aletinin dünyada nadir bulunan icracısı ve Rus bir piyanist Şanlıurfa'ya davet edilerek burada farklı alanlarda performanslar sergilenmiştir.
KARACADAĞ	Taştepeler Neolitik Sergi Düzenlenmesi	Taştepeler İnsiyatifi Derneği	İkili	Sergiyi 40.000 kişi ziyaret etmiştir.	Taştepeler İnsiyatifi Derneği bünyesinde bulunan Türk ve yabancı sanatçıların eserleri sergilenmiş ve açılışına 67 ülkeden yaklaşık 1.000 kişi katılmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KARACADAĞ	Güneydoğu Kariyer Fuarı	Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi, Harran Üniversitesi	Çok taraflı	Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi koordinasyonunda, Harran Üniversitesi ve ildeki diğer kurum kuruluşlar, STK'lar ve özel sektör temsilcilerinin yer aldığı Güneydoğu Kariyer Fuarına ilimizde çeşitli okullarda eğitim gören 1.500 öğrenci katılım sağlamıştır. Bu faaliyetin amacı, gençlerin kariyer hedeflerini oluşturmak, meslek seçimlerini belirlerken ilgili mesleği icra eden kişilerden doğrudan bilgi edinmelerini sağlamaktır.	-
KARACADAĞ	Tanıtım	TURSAB Mezopotamya Bölgesi Temsilciliği, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, TGA, Türk Hava Yolları	Çok taraflı	Mezopotamya'nın turizm destinasyonunun tanıtımı amacıyla Baltık ülkeleri ve Azerbaycan'dan gelen turizm acenteleri ve tur operatörleri 21-26 Şubat 2024 tarihleri arasında Diyarbakır, Mardin, Şanlıurfa ve Batman illerinde ağırlanmış, tanıtım turları düzenlenmiştir.	-
KARACADAĞ	Tanıtım	Türk Hava Yolları	İkili	Mezopotamya'nın turizm destinasyonunun tanıtımı amacıyla 18-19 Kasım 2024 tarihinde Türkmenistan'dan gelen turizm acenteleri bölgemizde ağırlanmış, tanıtım turları düzenlenmiştir.	-
KARACADAĞ	Tanıtım	TGA, Türk Hava Yolları	Çok taraflı	25-26 Kasım 2024 tarihleri arasında Çin seyahat acenteleri bölgede ağırlanmış ve tanıtım turları düzenlenmiştir.	-
KARACADAĞ	Tanıtım	TURSAB Diyarbakır Temsilciliği, Diyarbakır Valiliği ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları	Çok taraflı	19 Nisan 2024 tarihinde ilk seferini gerçekleştiren Ankara-Diyarbakır-Ankara Turistik Tren hattını deneyimlemeleri için 15 kişilik fenomenler ve basın mensuplarının davet edilmiş, bölgenin tanıtımı turu yapılmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KUDAKA	Türkiye Siber Vatan Programı	Erzurum Teknik Üniversitesi	İkili	Programa 31 kişi katılım sağlamıştır.	Erzurum Teknik Üniversitesi (ETÜ) ile Ajans arasında imzalanan "Türkiye Siber Vatan Programı" iş birliği protokolü kapsamında siber güvenlik alanında nitelikli insan kaynağının yetiştirilerek genç istihdamının artırılması hedeflenmektedir.
KUDAKA	Erzurum Et ve Süt Çalıştayı	DAP BKİ Başkanlığı, TKDK Erzurum İl Koordinatörlüğü, Erzurum Tarım ve Orman İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	Bu faaliyet kapsamında, 30 Aralık 2024 tarihinde Erzurum Yatırım Destek Ofisi koordinasyonunda Ajans tarafından gerçekleştirilen "Erzurum Et ve Süt Çalıştayı"nda iş birliği sağlanan kurum/kuruluşlar tarafından et ve süt sektörüne yönelik bilgilendirme sunumları yapılmıştır.	-
KUDAKA	45. Uluslararası Kemaliye Şenlikleri	Kemaliye Kaymakamlığı, Kemaliye Belediyesi, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, Erzincan İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok Taraflı	Kemaliye ilçesinin ulusal ve uluslararası mecralarda tanıtımına yönelik çok sayıda yazlı-görsel haber ve sosyal medya paylaşımı yapılmıştır.	-
KUDAKA	Best Tourism Villages by UNWTO Programı İlçe Başvurusu (Kemaliye)	Erzincan İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kemaliye Belediyesi	Çok Taraflı	Kemaliye ilçesinin Best Tourism Villages by UNWTO Programı'na başvuru belgeleri Erzincan YDO tarafından hazırlanarak ilgili mercilere sunulmuştur.	-
KUZKA	Siber Vatan Programı	Kastamonu Üniversitesi	Çok taraflı	Programa 200 kişi katılım sağlamıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KUZKA	Uluslararası Pazar-Coğrafi Odak Ortadoğu Road Show Programı	THY Kastamonu Bölge Müdürlüğü, THY Maskat ve Riyad Satış Müdürlükleri, Kastamonu Turizm Altyapı ve Hizmet Birliği (KASTAB), Özel Sektör	Çok taraflı	Programa 150 yerel acente temsilcisi katılım sağlamıştır.	4-6 Mart 2024 tarihleri arasında THY ve KASTAB iş birliği ile Suudi Arabistan ve Umman'da Türkiye'ye charter uçak seferleri düzenleyen havayolu şirketlerinin üst yönetimlerine, tur operatörü ve seyahat acentelerine yerinde tanıtım toplantıları içeren Kastamonu destinasyonu tutundurma programı (Road Show) gerçekleştirilmiştir. Etkinliklere toplam 150 yerel acente temsilcisi katılım sağlamış, Kastamonu'daki özel sektör temsilcileri ile ikili görüşmeler tesis edilmiştir.
MARKA	Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi (PCM)	Sakarya Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	İkili	Eğitime 18 kişi katılım sağlamıştır.	Eğitime Sakarya Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü personellerinden 18 kişiye proje döngüsü eğitimi verilmiştir.
MARKA	Kadınlara Yönelik E-Ticaret Eğitimi-Kadın İstihdamı	KADEM	İkili	Eğitime 15 kişi katılım sağlamıştır.	Eğitim kapsamında KADEM üyesi 15 kadın girişimcilere yönelik e-ticaret eğitimi verilmiştir.
MARKA	Bolu Girişimcilik Akademisi	Üniversite, STK'lar, Kamu Kurumları	Çok Taraflı	Eğitime 14 kişi katılım sağlamıştır.	Bolu Girişimcilik Akademisinde verilen eğitimler, teknoloji temelli girişimcilik, inovasyon stratejileri, iş planı oluşturma ve pazarlama teknikleri gibi konulara odaklanmıştır. Katılımcılar, projelerini nasıl geliştirip pazarlayabilecekleri konusunda bilgi edinmiştir. Bu çerçevede 40 saatlik bir eğitim programı gerçekleştirilmiştir.
MARKA	Bolu Girişimcilik Akademisi Proje Pazarı	Üniversite, STK'lar, Kamu Kurumları	Çok Taraflı	Etkinlik kapsamında 9 girişimci sunum gerçekleştirmiştir.	Bolu Girişimcilik Akademisi sonrasında BATIKAF fuarında bir proje pazarı etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede toplam 180 başvuru arasından seçilen 9 girişimci ekip, jüri karşısında projelerini sunmuştur.
MEVKA	MEVKA – T3 Vakfı Online Toplantısı	T3 VAKFI	İkili	Karaman Bilim Merkezi- Teknoloji ve Girişimcilik Merkezi için potansiyel iş birliği ve protokol hususları görüşülmüştür.	T3 Vakfı ile Bilim Merkezlerine yönelik çalışmaları ve destekleri konusunda online bir toplantı organize edilmiştir. T3 Vakfının bu konudaki çalışmaları istişare edilmiştir. Karaman'da süreci devam eden Bilim Merkezi – Teknoloji ve Girişimcilik Merkezi'ne yönelik olası iş birliği faaliyetleri görüşülmüştür.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
MEVKA	Mevlâna Kalkınma Ajansı- KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı İş birliği	KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	İkili	31 projenin değerlendirilmesi tamamlanmıştır.	KOP BKİ'ye sunulan 31 projeye ilişkin Karaman Yatırım Destek Ofisi tarafından değerlendirme ve görüşler iletilmiş, ayrıca KOP İdaresi ile yapılan iş birliği protokolü doğrultusunda il düzeyindeki organizasyon ve ziyaretlere katkı sağlanmıştır.
MEVKA	Sanayi Odaklı Projeler Paneli	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Karaman Teknopark	Çok Taraflı	Panele 40 kişi katılım sağlamıştır.	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (KMÜ), Karaman Teknopark ve MEVKA iş birliği ile Karaman İş Geliştirme Merkezi'nde düzenlenen "Sanayi Odaklı Projeler Paneli"nde katılımcılara MEVKA destekleri hususunda bilgilendirme gerçekleştirilmiştir.
MEVKA	Coğrafi İşaretli Ürünlere Yönelik Yapılan Çalışmalar	Karaman İl Tarım Orman Müdürlüğü	Çok Taraflı	2 adet ürünün coğrafi işaret tescili süreci tamamlanmıştır.	Karaman ilinde coğrafi işaret tesciline sahip ürünlerin ve ilgili tescilin alınabilmesi için başvuruların artırılmasını sağlama amacı doğrultusunda Coğrafi İşaret konusunda çalışmalar ve faaliyetler yürütülmüştür. Bu kapsamda yapılan çalışmalar süreç halinde devam etmektedir. MEVKA ve Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü iş birliği ile (Karaman'a Özgü Unlu Mamuller Araştırması ve 3 Adet Ürün İçin Coğrafi İşaret Projesi) Coğrafi İşaret başvurusu yapılan Karaman Mayalı 15.01.2024 tarihinde ve Karaman Tahinli Pidesi 01.02.2024 tarihinde Coğrafi İşaret Bülteni ile Türk Patent ve Marka Kurumu'ndan tescil belgesi almıştır. Ayrıca Karaman elması için çalışmalar devam etmektedir.
MEVKA	3. Sanayide Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Zirvesi	Konya Sanayi Odası, Dünya Gazetesi	Çok Taraflı	MEVKA, KSO ve Dünya Gazetesi iş birliği ile düzenlenen 3. Sanayide Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Zirvesi organize edilmiştir.	-
MEVKA	B2B etkinliği	SSB, ASELSAN, ASELSAN Konya, HAVELSAN, ROKETSAN, STM Savunma ve TUSAŞ	Çok Taraflı	B2B etkinliğinde ASELSAN, ASELSAN Konya, HAVELSAN, ROKETSAN, STM Savunma ve TUSAŞ, Konya ve Karaman'dan katılan 39 firma ile 105 iş görüşmesi yapılmış ve etkinliğe 110 kişi katılım sağlamıştır.	-
MEVKA	Türkiye Siber Vatan Programı Siber Güvenlik Eğitimi	Konya Teknik Üniversitesi	İkili	Eğitime 40 kişi katılım sağlamıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
MEVKA	Tedarikçi Gelişim Eğitim Programı	Aselsan Konya Silah Sistemleri A.Ş.	İkili	Programa 45 firma temsilcisi katılım sağlamıştır.	ASELSAN Konya Silah Sistemleri A.Ş. ile birlikte tedarikçi ve potansiyel tedarikçi olabilecek firmaların teknik personellerine yönelik ajans eğitim salonunda Tedarikçi Gelişim Eğitim Programı düzenlenmiştir. Eğitimler, ASELSAN Konya tedarik sürecinde yetkili olan ve teknik uzman personeller tarafından verilmiştir.
MEVKA	Yeşil Mutabakat Bölge (Konya-Karaman) Komitesi 3. ve 4.Toplantısı	Konya ve Karaman STO, OSB Yönetimi, Konya InnoPark A.Ş., Konya TEKNOKENT A.Ş., Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Konya Valiliği, Konya ve Karaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri, Konya Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	Çok Taraflı	Toplantılara 21 kişi katılım sağlamıştır.	-
MEVKA	Yeşil Dönüşüm Eğitim Faaliyeti	TÜBİTAK-MAM	İkili	Eğitime 18 kişi katılım sağlamıştır.	2024 yılı Teknik Destek programı yararlanıcılarından Demir-Çelik (Döküm) sektöründe faaliyet gösteren 11 döküm işletmesinin 18 çalışanına TÜBİTAK-MAM tarafından, “Yeşil Dönüşüm Eğitimi” verilmiştir. Eğitim sonrasında ise 6 firma için Saha ziyaretleri yapılmış ve Sera gazı emisyon hesaplamaları ile ilgili ön veri formu işleme konulmuştur.
OKA	Hitit Üniversitesi Makine ve İmalat Teknolojileri İhtisaslaşma Stratejik Yol Haritası Hazırlanması	Hitit Üniversitesi	İkili	Stratejik yol haritası belgesinin hazırlanmasına yönelik iş birliği toplantısı yapılmıştır.	Hitit Üniversitesi’nin makine ve imalat teknolojileri ihtisas alanında yürüttüğü çalışmalar görüşülmüş, stratejik yol haritası hazırlık çalışmalarına yönelik fikir alışverişi yapılmıştır. Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Programı kapsamında ihtisaslaşan 25 üniversitenin ilk kez bir araya geldiği ve Hitit Üniversitesi’nde düzenlenen İhtisaslaşan Üniversitelerin Koordinatörleri Buluşmasına katılım sağlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Çorum Dış Ticaret Elçileri Sektör Buluşmaları – Firma Ziyaretleri	Makine ve Enerji (MAKENAS), Yağmaksan, Altunzade Çanta Tekstil, STR Biyoteknolojileri, Naturoil, Lavanium, Hitit Üniversitesi, Çorum TSO	Çok Taraflı	38 uluslararası öğrencinin katılımıyla 6 firmaya ziyaret gerçekleştirilmiş, bu süreçte 5 öğrenci istihdam edilmiş ve 2 öğrenci staj yapma fırsatı bulmuştur.	Ajans önderliğinde, 2023 yılında Hitit Üniversitesi ve Çorum TSO ile imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde Hitit Üniversitesinde eğitim gören 49 uluslararası öğrenciye yönelik 42 saatlik Çorum Dış Ticaret Elçileri eğitim programı organize edilmiştir. 2024 yılında 38 öğrenci ile 6 firma (Makine ve Enerji, Yağmaksan, Altunzade Çanta, STR Biyoteknolojileri, Naturoil, Lavanium) ziyareti gerçekleştirilmiş olup Çorum dış ticaret elçileri özel sektör eşleştirme çalışmaları devam etmektedir. Eğitim katılımcılarından 5’i dış ticaret alanında istihdam edilmiş, 2’si staja başlamıştır.
OKA	TR83 Bölgesi Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tanıtım Videolarının Hazırlanması	Alaca Kaymakamlığı, Çorum Belediyesi, Alaca Belediyesi, İskilip Belediyesi, Çorum İKTİM, Çorum TSO, Çorum Ticaret Borsası, Çorum Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve Oğuzlar Ceviz Üreticileri Birliği	Çok Taraflı	Tanıtım videoları hazırlanmıştır.	2024 yılı Çalışma Programı Kültür ve Doğa Turizmi Ekseninde Şehirlerin Markalaşması Sonuç Odaklı Programı kapsamında “TR83 Bölgesi Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tanıtım Videolarının Hazırlanması” faaliyetinde Çorum ilinden 17 adet coğrafi işaretli gastronomi ve gıda ürünleri tanıtım videoları çekimleri yapılmıştır.
OKA	“Çorum Sanayiinde Kadın Eli” İş birliği Protokolü	Çorum Valiliği, Çorum TSO, Çorum OSB Yağmaksan A.Ş.	Çok taraflı	7 kadın istihdam edilmiştir.	Ajans, Çorum Valiliği ve Çorum Ticaret ve Sanayi Odası arasında imzalanan "Çorum Sanayiinde Kadın Eli" iş birliği protokolü, kadınların sanayiye entegrasyonu hedefiyle hayata geçirilmiştir. Çorum OSB’de talaşlı imalat sektöründe faaliyet gösteren Yağmaksan A.Ş. ile iş birliği geliştirilmiş 9 kadına CNC dik işleme merkezi operatörlüğü eğitimi verilmiştir. Eğitimi tamamlayan 7 kadın, Yağmaksan A.Ş.’de işbaşı yaparak Çorum sanayisinde yer almıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Çorum Sanayisi ile İstihdama Yönelik İş Birliği Toplantısı	Ankara ASO, 1. OSB	Çok taraflı	Mesleki eğitim altyapısının iyileştirilmesine yönelik iş birliği toplantısı ve inceleme ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.	Ankara ASO ve 1. OSB heyetinin Çorum ziyaret programına katılım sağlanmıştır. Ziyaret kapsamında Çorum Valiliği makamında görüşme yapılmış, Çorum sanayisi ile istihdama yönelik iş birliği toplantısı gerçekleştirilmiş ve Şehit Emin Güner Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ziyaret edilmiştir. Toplantı kazanımları ve iş birliği sonucunda, Çorum OSB Müdürlüğü başvuru sahipliğinde Çorum OSB Mesleki Eğitim ve Sürekli Eğitim Merkezi Fizibilite Raporu Hazırlanması projesi, Ajansın Katma Değerli Üretim ve İhracatın Geliştirilmesi Fizibilite Desteği Programı kapsamında uygulanacaktır.
OKA	Hitit Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Festivali Proje Değerlendirmesi	Hitit Üniversitesi	İkili	13 adet projenin değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir.	8-9 Mart 2024 tarihlerinde gerçekleştirilecek Hitit Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Festivali kapsamında imalat sanayi ve gıda alanında 13 adet proje değerlendirmesinde hakem olarak yer alınmış, proje değerlendirme formları Hitit TTO ile paylaşılmıştır.
OKA	DOKAP Faaliyetleri	DOKAP	İkili	DOKAP proje başvurularının alınması, değerlendirilmesi ve proje sürecinin takibi gerçekleştirilmiştir.	Bölge illerinde DOKAP proje başvuruları, başvuruların değerlendirilmesi ve uygulanması planlanan projelerin takibi yapılmıştır.
OKA	Konteyner Taşımacılığı Uygulamaları	MSC Lojistik, Samsun Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Samsun Merkez OSB	Çok taraflı	Dünyanın en büyük deniz taşımacılığı firması MSC Lojistik ile birlikte kararlaştırılan sosyal sorumluluk faaliyeti kapsamında konteyner taşımacılığını anlatacak tır için yer ayarlanmış ve ilgili kurum ve kuruluşlara duyurular yapılmıştır.	-
OKA	Türkiye Siber Vatan Programı Protokolü	OMÜ Rektörlüğü	İkili	Ajans ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi arasında 30 Eylül 2024'te imzalanan protokol kapsamında yürütülen Siber Vatan Programı'na 173 başvuru alınmış, çevrimiçi eğitime 142 öğrenci katılmıştır. 1 Aralık 2024'te yapılan sınavda başarılı olan 40 öğrenci, Sızma Testi Eğitimine katılmaya hak kazanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Samsun'da Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği İş Birliği Protokolü	Samsun Valiliği, Samsun Büyükşehir Belediyesi, Samsun Ticaret ve Sanayi Odası ve TOBB Kadın Girişimciler Kurulu	Çok Taraflı	Protokol imzalanmıştır.	Kalkınma Ajansları 2024-2025 yılı "Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı" teması kapsamında geliştirilen "Samsun'da Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği" faaliyetinin hayata geçirilmesi ve Samsun'da kadınların istihdamda daha fazla yer alması, kadın girişimciliğini teşvik etmek üzere ilerleyen süreçte belirlenecek yeni eğitim ve faaliyet alanlarında iş birliği ve koordinasyonun sağlanması amaçlanmaktadır.
OKA	Unreal Engine Oyun Geliştirme Eğitimi	BTK, Yeşilirmak Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Çok Taraflı	Eğitime 24 kişi katılım sağlamıştır.	Tokat'ta kadınlara ve gençlere yönelik Unreal Engine Oyun Geliştirme Eğitimi gerçekleştirilmiştir. Faaliyetin etki düzeyini artırmak için BTK ile iş birliği yapılmıştır. 24 Kasım'a kadar açık olan ilan kapsamında 60 başvuru alınmış ve bunlardan 24 tanesi ile eğitime başlanmıştır. 2 Aralık tarihinde başlayan ve 48 saat süren eğitim 19 Aralık tarihinde sonlanmıştır.
OKA	Körfez Ülkelerine Yönelik Bölgesel Tanıtım Turu	THY Anonim Ortaklığı, TGA	Çok Taraflı	16 acente yetkilisinin katılımıyla bölgesel tanıtım turu gerçekleştirilmiş olup 60 işletmenin katılımı ile B2B görüşmeleri yapılmıştır.	Bölgesel çekim noktalarının ve turizm işletmelerinin tanıtımı açısından faydalı olmuştur.
ORAN	Yeşil Dönüşüm Bilgilendirme Faaliyetleri	TÜBİTAK- MAM	İkili	Faaliyetler kapsamında düzenlenen 3 etkinliğe toplam 93 kişi katılım sağlamıştır.	Kayseri, Sivas ve Yozgat illerindeki imalat sanayi paydaşlarına yönelik yeşil dönüşüm, temiz üretim, karbon ayak izi gibi konularda bilgilendirme yapılmıştır.
ORAN	Lityum İyon Batarya Yangınlarını Söndürme Yöntemleri Çalıştayı	ASPİLSAN A.Ş.	İkili	Çalışmaya 30 kişi katılım sağlamıştır.	Lityum İyon Batarya Yangınlarını Söndürme Yöntemleri Çalıştayında ilgili paydaşların katılımı ile batarya yangınlarına müdahale yöntemlerinin tespit edilmesi, bataryaların aşırı ısıya maruz kaldıkları koşulları ortadan kaldırma yöntemlerinin ve soğutma metotlarının detaylı analizinin yapılması hedeflenmektedir.
ORAN	Mühendis Geliştirme Programı	Kayseri Sanayi Odası	İkili	Program kapsamındaki 8 günlük eğitime 20 kişi katılım sağlamıştır.	Kayseri Sanayi Odası'nın üyeleri bazında yaptığı anketler ve arama toplantılarında, sanayicinin ortak beklentilerinden birinin gerek yalın tekniklere gerekse dijital dönüşüm konularına hâkim mühendis ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir. Bu tespite binaen, Ajansın uyguladığı genç istihdamı ve kadın istihdamı temaları da dikkate alınarak program uygulanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ORAN	6. Araştırma ve İnovasyon Çalıştayı	Erciyes Üniversitesi	Çok taraflı	Çalıştaya 600 kişi katılım sağlamıştır.	-
ORAN	Kadınlar Tarafından Üretilen Yöresel Ürünlerin Tanıtım ve Pazarlanmasının Yapılması ve Satış Bağlantısının Kurulması	Kayseri Valiliği Kadın Kooperatifleri Koordinasyon Merkezi	Çok taraflı	12 kadın kooperatifinin alternatif satış bağlantıları kurması sağlanmıştır.	Kadın kooperatiflerinin Kayseri Kadın Kooperatifleri Fuarına katılmaları sağlanmıştır.
ORAN	Ark of Taste, Cittaslow ve Best Tourism Villages Çalışmaları	Erciyes Üniversitesi, Slow Food Kayseri Topluluğu, KAYOTED	Çok taraflı	3 adet ürün için Ark of Taste, Divriği ve Aydıncık ilçeleri için Best Tourism Villages başvuruları gerçekleştirilmiştir.	İş birliği ve tanıtım çalışmalarına devam edilecektir.
ORAN	Rota Yozgat Websitesi Çalışmaları	Yozgat Valiliği, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü	Çok taraflı	1 adet internet sitesi oluşturulmuştur.	Yozgat'ın tanıtımına yönelik yatırım destek ofisi koordinasyonunda web sitesi geliştirilmiştir.
ORAN	Soğanlı Vadisi'nin Turizme Kazandırılması	Kayseri Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı	İkili	Soğanlı Vadisi Cumhurbaşkanı Kararı ile Kapadokya Alanına dahil edilmiştir.	Ajans tarafından GÜDÜMLÜ Proje Desteği başta olmak üzere birçok destek verilmiştir.
ORAN	Divriği Alternatif Turizm İş birliği Buluşması	Divriği Kaymakamlığı	İkili	1 adet çalıştay sonuç raporu hazırlanmıştır.	Sivas Valiliği, Divriği Kaymakamlığı ve Ajans iş birliğinde gerçekleştirilmiştir.
ORAN	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Başvuru Çalışmaları	Sivas Belediye Başkanlığı	İkili	1 adet başvuru dokümanı hazırlanmıştır.	Ajans Sivas YDO ve Sivas Belediyesi iş birliği ile başvuru dokümanı hazırlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ORAN	İş Fikri Yarışması	Erciyes Teknopark A.Ş.	Çok taraflı	80 girişimciye eğitim verilmiş, 8 takıma destek sağlanmış, 5 prototip ürün üretilmiş ve 1 takım şirketleşme sürecini tamamlamıştır.	Erciyes Teknopark ile birlikte Benim İşim Girişim İş Fikri Yarışmasının 6.sı düzenlenmiştir.
ORAN	Summit Erciyes: Girişim Sermayesi ve Teknoloji Yatırımları Zirvesi	Erciyes Teknopark A.Ş.	Çok taraflı	270 katılımcının yer aldığı etkinlikte 4 panel, 2 sunum gerçekleştirilmiş ve 1 başarı hikayesi paylaşılmıştır.	Erciyes Teknopark ile birlikte Summit Erciyes: Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi 4.sü düzenlenmiştir.
ORAN	Start in Sivas Genç Girişimci Destek Maratonu	Cumhuriyet Teknokent, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi TTO ve Sivas İŞGEM	Çok Taraflı	37 ön başvurunun alındığı süreçte, 37 takıma eğitim ve mentörlük desteği sağlanmış, 7 takıma prototip desteği verilmiş ve toplam 84 saat süren 16 modüllük bir eğitim programı uygulanmıştır.	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları 2022-2023 “Genç İstihdamı” teması kapsamında Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, Cumhuriyet Teknokent, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi TTO ve Sivas İŞGEM iş birliği organize edilen Start in Sivas Girişimci Destek Maratonu etkinlikleri 2024 yılı boyunca devam etmiş ve 2025 yılında tamamlanacaktır. Genç girişimcileri bir araya getiren etkinliklerde toplamda 84 saat süren, 21 ayrı günde 16 farklı eğitmen tarafından girişimcilik ve yatırım konulu eğitimler verilmiştir.
ORAN	Divriği-Kemaliye-Arapgir Turizm Üçgeni	KUDAKA ve FKA	Çok Taraflı	2 adet çalıştay düzenlenmiş, 200’den fazla katılımcının yer aldığı bu çalıştaylar sonucunda 1 adet çalıştay sonuç raporu hazırlanmıştır.	Divriği- Kemaliye ve Arapgir ilçelerinde turizm potansiyelini artırmak amacıyla çalıştaylar düzenlenmiştir. Divriği Çalıştayının Sonuç Raporu hazırlanarak ilgili paydaşlarla paylaşılmış ve eylem planlarına alınmıştır.
ORAN	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı- Müzik Başvurusu	Sivas Belediyesi	İkili	Uluslararası Proje Başvurusu Eylem Planı hazırlanmıştır.	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı kapsamında Sivas Belediyesi iş birliğinde Sivas ilinin müzik alanındaki potansiyelini ortaya çıkarmak ve tanıtmak amacıyla hazırlanan dosya UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'na sunulmuştur.
ORAN	Proje Geliştirme, Değerlendirme ve İzleme Süreçleri	DAP BKİ	İkili	29 adet proje değerlendirmesi gerçekleştirilmiş, 9 adet proje izleme ziyareti yapılmış ve bu ziyaretlere ilişkin raporlar hazırlanmıştır. Ayrıca, 40 adet proje geliştirme bilgilendirmesi yapılmıştır.	DAP BKİ ile 2024 yılı proje önerilerinin geliştirilmesi, değerlendirilmesi ve izleme süreçlerinde iş birliği yapılmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ORAN	Yozgat Bozok Üniversitesi 3. Proje Etkinliği ve Yarışması	Yozgat Bozok Üniversitesi	Çok taraflı	Etkinliğe 50 kişi katılım sağlamıştır.	Stant kurularak katılım sağlanan etkinlikte Ajans faaliyetleri ve desteklerinin yanı sıra Genç Fikirler Fabrikası yarışmasının tanıtımı yapılmıştır.
ORAN	Genç Fikirler Fabrikası Yarışması	Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Bozok Teknopark, Sorgun İŞGEM	Çok Taraflı	108 başvuru alınmış, ön değerlendirmeyi geçen 52 yarışmacı 11 konuda 60 saat süren Start-up eğitim kampına katılmıştır. 1. jüri değerlendirmesi sonucunda başarılı bulunan 7 yarışmacıya 50.000₺ tutarında prototip geliştirme desteği sağlanmıştır.	Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından organize edilen Yozgat Bozok Üniversitesi ve Bozok Teknopark tarafından desteklenen “Genç Fikirler Fabrikası” iş fikri yarışması ile Türkiye’de ticari değer taşıyan, gençlere istihdam olanağı sağlayabilecek yenilikçi iş fikirleri olan genç girişimci bireylerin veya takımların iş fikirlerini Yozgat’ta hayata geçirmelerinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.
SERKA	Erasmus+ Eğitimi	Ağrı İl Milli Eğitim Müdürlüğü	İkili	70 katılımcının yer aldığı program sonucunda 2 başarılı proje ortaya çıkarılmıştır.	Milli Eğitim Müdürlüğü ile birlikte 70 gönüllü öğretmene Erasmus+ eğitimi verilmiştir. Eğitimler sonunda öğretmen tarafından öğretmenlerin proje başvuru sürecine danışmanlık sağlanmıştır. Başvurusu yapılan 2 proje başarılı kabul edilmiş ve desteklenmeye hak kazanmıştır.
SERKA	Ardahan Fotoğrafçılık Eğitimleri	Ardahan Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi	İkili	Eğitime 35 kişi katılım sağlamıştır.	Gerçekleştirilen eğitime 35 katılımcı eğitime iştirak etmiştir. Eğitimlerin ilk iki günü teorik, son günü ise Çıldır ilçesindeki destinasyonların ziyaretleri ile pratik olarak gerçekleştirilmiştir.
SERKA	Proje Döngüsü Yönetimi ve Proje Yazma Eğitimi	Ardahan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	İkili	Eğitime 10 kişi katılım sağlamıştır.	Ajans ve diğer kamu kurumlarına yönelik desteklere başvurulması ve mevcut kurumsal kapasitelerin artırılması amacıyla Ardahan Yatırım Destek Ofisi koordinatörlüğünce Ardahan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü personellerine proje yazma ve proje döngüsü yönetimi eğitimi verilmiştir.
SERKA	Elma Ağacı Bakımı ve Aşılama Eğitimi	Posof İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Isparta-Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü	Çok taraflı	Eğitime 13 kadın katılım sağlamıştır.	Coğrafi işaret tescilli Posof Elmasının üretiminin ve rekoltesinin artırılması, aynı zamanda kadın girişimciliğinin desteklenmesi kapsamında Posof ilçesinin Türkgözü köyünde Posof İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü mühendislerince, köy sakini kadınlara 1 gün süresince teorik ve pratik eğitim verilmiş müteakiben Isparta Meyvecilik Araştırma Enstitüsü’nde aşılanan fidanlar ve aşı malzemelerinin dağıtımları gerçekleştirilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
SERKA	Buğdayın Atası Ardahan Kavılcası Tanıtım Etkinliği	Ardahan Üniversitesi, Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası, Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Çok taraflı	Etkinliğe 1.000 kişi katılım sağlamıştır.	Ardahan Kavılca Buğdayının yerel, ulusal ve uluslararası seviyede bilinirliğini artırmak, Ardahan Kavılca Buğdayı ile yapılabilecek çeşitli yemekleri ortaya çıkarmak, Kavılca Buğdayının faydalarını tanıtmak amacıyla Ardahan Üniversitesi'nde akademisyenler ve alanında uzman şeflerle bir panel ile ürün tanıtım ve sunum etkinliği düzenlenmiştir.
TRAKYAKA	Sağlık Turizmi	Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği, Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ İl Sağlık Müdürlükleri, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Özel Hastaneler, Aracı Kuruluşlar	Çok Taraflı	İhtiyaç Analizi Raporu hazırlanmıştır.	Sağlık Turizmi çalışmaları Ajans tarafından 2016 yılından bu yana yürütülmektedir. Ajans, sektörde bölgede tüm paydaşları bir araya getiren ve sektörün karşılaştığı sorunları gideren kilit bir konuma yükselmiştir. Çalışmalar her geçen yıl güçlenerek 2020 yılında Ajans koordinasyonunda kurulan Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği ile devam etmektedir.
TRAKYAKA	Coğrafi İşaretler	Malkara Ticaret ve Sanayi Odası	İkili	Malkara Eski Kaşar Peynirine AB coğrafi işaret tescili alınması konusunda iş birliği protokolü imzalanmıştır.	İmzalanan iş birliği protokolü ile ilin yöresel ürünlerinin koruma altına alınması ve tanıtım/pazarlama konularında ortak çalışmalar yürütülmesi hedeflenmiştir.
TRAKYAKA	Yerli ve Milli Hibrit Ayçiçeği Tohumunun Tanıtımının Desteklenmesi	Trakya Tohum A.Ş.	İkili	4 Tarla Günü Etkinliği düzenlenmiştir.	Trakya Tohum A.Ş., özel sektör yönetiminde genel kurulu kamu hakimiyetinde 43 ortaklı bir şirkettir. Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından kamu kaynakları ile Ar-Ge çalışması yapılan ve halen imtiyaz hakkı Enstitü'de bulunan hibrit ayçiçeği çeşidinin ticarileştirilmesi için çalışmalar yürütmektedir. Çalışmaların neticesinde elde edilen gelir ana sözleşmesi gereği Trakya Tohum A.Ş.'nin kendi Ar-Ge çalışmalarına ve aynı zamanda imtiyaz hakkı bedeli ödemeleri ile Enstitü'nün Ar-Ge çalışmalarına katkı sağlamaktadır.
TRAKYAKA	Mesleki Eğitim-Sanayi İş birliği	Edirne Mesleki Teknik Anadolu Lisesi	İkili	98 öğrenci Edirne OSB'de yer alan firmaları ziyaret etmiştir.	Edirne OSB'de yer alan firmaları ziyaret eden öğrenciler edindikleri mesleki öğrenimin saha uygulamalarını yerinde incelemiş ve mezuniyet sonrası istihdam olanakları hakkında fikir sahibi olmuşlardır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
TRAKYAKA	TEBD II kapsamında Proje Hazırlama	Çorlu Ticaret ve Sanayi	İkili	TEBD II kapsamında ilk aşamada başarılı olan projenin ikinci aşaması için başvurusu hazırlanmıştır.	Proje kapsamında inovasyon odaklı girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi için İtalya'da ekosistem ile ortak eğitim, B2B görüşmelerini içermektedir.
TRAKYAKA	Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İş birliği Programı Bilgilendirme Günü	AB Başkanlığı	İkili	1 bilgilendirme günü etkinliği düzenlenmiştir.	-
TRAKYAKA	Proje Başvurusu	Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası	Çok taraflı	Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İş birliği Programı kapsamında proje başvurusu yapılmıştır.	“Dialogue for Innovation and Better Governance” projesi inovasyon ekosistemi ile ilgili kamu ve sivil toplum aktörlerinin kurumsal kapasitesini ve aralarındaki diyalogu geliştirmek, toplulukların daha derin entegrasyonuna öncülük etmek ve karşılıklı güven inşa etmek amacıyla hazırlanmıştır. Bulgaristan, Romanya’dan kurumların ortaklığı ile başvuru yapılmıştır.
TRAKYAKA	Eurodesk Temas Noktası	Namık Kemal Üniversitesi Kırklareli Üniversitesi	İkili	Erasmus+ programına yönelik 3 adet bilgilendirme etkinliği düzenlenmiş olup, bu etkinliklere toplam 120 kişi katılım sağlamıştır.	2024 yılında Tekirdağ’da 2 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklere yaklaşık 120 kişi katılım göstermiştir. Mart ayında Kırklareli ili Pınarhisar ilçesinde Erasmus+ programı hakkında gençlere yönelik bilgilendirme etkinliği gerçekleştirilmiştir.
TRAKYAKA	İstihdama Yönelik Eğitim Verilmesi	Tekirdağ Denetimli Serbestlik Müdürlüğü	İkili	İş birliği protokolü imzalanmış ve bu kapsamda eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş; süreç sonunda 3 kişilik istihdam sağlanmıştır.	Kadın ve erkek yükümlülerin, topluma entegrasyonlarının daha sağlıklı bir biçimde sağlanması, daha kolay iş bulmaları, sosyal ve ekonomik hayata uyum sağlamaları için destekleyici eğitimler verilerek iş hayatına kazandırılmaları amacıyla forklift operatörlüğü kursu verilmiştir. 3 kişi istihdam edilmiştir.
TRAKYAKA	İlham Veren Kadınlar Konferans Dizisi	Tekirdağ Anadolu Lisesi Tekirdağ Fen Lisesi	Çok Taraflı	250 kız öğrenci rol modelleri ile buluşturularak farkındalık yaratılmıştır.	Tekirdağ ve ilçelerindeki liselerde okuyan kız öğrencilerin rol modelleri ile buluşarak motive edilmesi amacıyla 21.11.2024 tarihinde yaklaşık 250 kız öğrencinin iştirakiyle Trakya Kalkınma Ajansı hamiliğinde Tekirdağ Anadolu Lisesi ve Tekirdağ Fen Lisesi’nde “İlham Veren Kadınlar” konferansı düzenlenmiştir. Konferansa katılan konuşmacılar kız öğrencilerle kendi hayat ve tecrübelerini paylaşarak kariyer yolunda kendilerine ilham olmaya çalışmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
TRAKYAKA	Firmalarla İş birliği Protokolleri İmzalanması	Asyaport Liman A.Ş. Atak Farma Kozmetik A.Ş.	İkili	6 kadın istihdam edilmiştir.	İşsiz kadınların istihdam edilebilmeleri amacıyla Tekirdağ'da bulunan Asyaport Liman A.Ş. ve Atak Farma Kozmetik A.Ş. ile stratejik iş birliği protokolleri imzalanmıştır. Bu kapsamda ilimizdeki kurumsal firmaların kadınları istihdam garantili şekilde eğitmesi ve eğitimleri başarıyla tamamlayan kadınları işe yerleştirilmesi hedeflenmiştir. Geline aşamada 6 kadın, operatör ve işçi olarak işe yerleştirilmiştir.
TRAKYAKA	E-ticaret ve Dijital Pazarlama Eğitimi	Habitat Derneği Trakyam Üretim Kadınlar Kooperatifi	Çok Taraflı	Eğitime 15 kişi katılım sağlamıştır.	Trakya Kalkınma Ajansı ile Habitat Derneği iş birliğinde 26 Temmuz 2024 tarihinde Malkara Ticaret ve Sanayi Odası'nda Trakyam Üretim Kadınlar Kooperatifi üyesi kadınlara yönelik "E-ticaret ve Dijital Pazarlama" eğitimi organize edilmiştir.
TRAKYAKA	Hastanelerle İş birliği Protokolleri İmzalanması	İrmet Hospital Optimed Hastanesi, Vatan Hastanesi Star Medica Hastanesi	İkili	4 kadın istihdam edilmiştir.	İşsiz kadınların istihdam edilebilmeleri amacıyla Tekirdağ'da bulunan özel hastanelerle (İrmet, Optimed, Vatan ve Star Medica) stratejik iş birliği protokolleri imzalanmıştır. Bu kapsamda hastaneler kadınları istihdam garantili şekilde eğitmekte ve eğitimlerini başarıyla tamamlayan kadınları işe yerleştirilmektedir.
TRAKYAKA	Kız Öğrencilere İş Mülakatları Organize Edilmesi	Mubea Aviation Havacılık A. Ş Namık Kemal Üniversitesi	Çok Taraflı	20 öğrencinin iş mülakatına katılımı sağlanmıştır.	Alman havacılık firması Mubea ile Ajans iş birliğinde Namık Kemal Üniversitesi kız öğrencileri 05.12.2024 tarihinde bir araya getirilerek iş mülakatları ve firma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Uygun öğrencilerin mezuniyetleri sonrası işe yerleştirilmeleri sağlanmıştır.
ZAFER	Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programları (Termal Sağlık Turizmi ve Yaratıcı Endüstriler)	BEBKA, GMKA, GEKA	Çok Taraflı	Jeotermal kaynakların kullanımına ilişkin olarak; dernek yönetimi, AFJET gibi kurumların yapısı ve işleyişi ile ısıtma ve seracılıkta jeotermal kaynakların kullanımı hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca, jeotermal kaynaklarla elektrik üretimi ve dağıtımı yapılan sahaya teknik bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.	01.06.2023 tarihinde Afyonkarahisar'da gerçekleştirilen programda ilin genel turizm durumu, Afyonkarahisar'da faaliyet gösteren 11 adet 5 yıldızlı otelin üye olduğu derneğin yapısı ve dernek faaliyetleri (tanıtım vb.) konusunda bilgiler verilmiştir. Sonrasında ise AFJET şirketinin mali ve idari yapısı, Afyonkarahisar ilinde hizmet verilen ısıtma alanları, seralar ve turizm alanlarına dağıtılan jeotermal kaynaklı sıcak sular hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca şirketin ana dağıtım sahası ve elektrik üretimi yapılan santral de ziyaret edilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ZAFER	TÜBİTAK Yeşil İnavosyon Mentörlük Programı Bilgilendirme Toplantısı	Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MEXT Teknoloji Merkezi)	Çok Taraflı	Çevrimiçi bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.	Mext Teknoloji Merkezi (Model Fabrika) ziyaret edilmiştir. Akabinde 31.10.2024 tarihinde Afyonkarahisar'da faaliyet gösteren potansiyel firmaların katılım sağladığı TÜBİTAK Yeşil İnavosyon Mentörlük Programı ile ilgili bilgilendirme toplantısı düzenlenmiş olup firmalara danışmanlık gerçekleştirilmiştir.
ZAFER	İstihdam Kapasitesinin Artırılması ve İl Yatırım Ortamı Tanıtımı	KUZKA	İkili	Afyonkarahisar yatırım ortamı tanıtımına yönelik Çankırı'da orta-yüksek teknoloji üretiminde faaliyet gösteren firmalara yönelik ziyaretler gerçekleştirilmiştir.	09.10.2024 tarihinde Çankırı Korgun OSB Müdürlüğü, Çankırı Yakınkent OSB Müdürlüğü, Çıtır Ekmek firması, Summitomo Rubber Rubber AKO Lastik firması ziyaret edilmiştir.
ZAFER	Kütahya İlinde Dış Ticaret ile Yeni Nesil Satış ve Pazarlama Konularında Nitelikli Personel Yetiştirmek Amacıyla Eğitimler	Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya İŞKUR	Çok taraflı	40 kişiye eğitim verilmiş ve süreç sonunda 12 kişilik istihdam sağlanmıştır.	-

EK-6: KALKINMA AJANSLARI ve YDO İLETİŞİM BİLGİLERİ

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
AHİLER KALKINMA AJANSI (AHİLER)	Nevşehir (Merkez)	İnternet Adresi	www.ahika.org.tr
		Telefon	0384 214 36 66
		Faks	0384 214 00 46
		Adres	Cevher Dudayev Mah. Vatan Cad. No: 42/1 Merkez/NEVŞEHİR
	Aksaray YDO	Telefon	0382 215 00 18
		Adres	Hacılar Harmanı Mah. Âşık Molla Cad. No: 53, D: 1, Aksaray TSO Binası 68100 Merkez/AKSARAY
	Kırşehir YDO	Telefon	0386 212 70 90
		Adres	Güldiken Mah. Şehit Metin Koca Cad. No: 17 Kat: 1 Merkez/KIRŞEHİR
	Niğde YDO	Telefon	0388 233 51 59
		Adres	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Merkez Yerleşke, Teknopark A.Ş. Bor Yolu Üzeri No: 31 Kat: 3 Merkez/NİĞDE
	Kırıkkale YDO	Telefon	0318 222 09 36
		Adres	Kırıkkale Valiliği 1. Kat Fabrikalar Mah. Ulubatlı Hasan Cad. No: 39 Merkez/KIRIKKALE
ANKARA KALKINMA AJANSI (ANKARAKA)	Ankara	İnternet Adresi	www.ankaraka.org.tr
		Telefon	0312 310 03 00
		Adres	Güvenevler Mah. Gelibolu Sok. No: 5 06690 Çankaya/ANKARA
BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (BAKA)	Isparta (Merkez)	İnternet Adresi	www.baka.org.tr
		Telefon	0 246 224 37 37
		Faks	0246 224 39 49
		Adres	Çünür Mah.102. Cadde Ekonomi Kampüsü A2 Blok No: 185-B 32200 Merkez/ISPARTA
	Antalya YDO	Telefon	0242 332 37 37
		Adres	Ulus Mah. Namık Kemal Bul. No: 4/2 Kepez/ANTALYA
	Burdur YDO	Telefon	0248 234 05 50
		Adres	Burç Mah. İstasyon Cad. No: 27 Merkez/BURDUR

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI (BAKKA)	Zonguldak (Merkez)	İnternet Adresi	www.bakka.gov.tr
		Telefon	0372 257 74 70
		Faks	0372 257 74 72
		Adres	Güney Mah. Zonguldak Yolu Cad. No: 36 PK: 67600 Kozlu/ZONGULDAK
	Bartın YDO	Telefon	0378 227 67 02
		Adres	Bülent Ecevit Bul. Dağlıoğlu Kemik Sitesi D Blok No: 68 K: 1 D: 1 74100 Merkez/BARTIN
	Karabük YDO	Telefon	0370 412 00 36
		Adres	Ömer Lütfi Özyaytaç Cad. Özçelik İş Merkezi No: 5 Kat: 1 Daire: 3 78100 Merkez/KARABÜK
BURSA ESKİŞEHİR BİLECİK KALKINMA AJANSI (BEBKA)	Bursa (Merkez)	İnternet Adresi	www.bebka.org.tr
		Telefon	0224 211 13 27
		Faks	0224 211 13 29
		Adres	Işıktepe OSB Mah. Arıtma Cad. No: 22 16215 Nilüfer/BURSA
	Eskişehir YDO	Telefon	0 224 211 13 27
		Adres	Ertuğrulgazi Mah. Damlalar Sok. Zeno İş Merkezi No: 28 K: 4 D: 27 Tepebaşı/ESKİŞEHİR
	Bilecik YDO	Telefon	0 224 211 13 27
		Adres	Bilecik 1. Organize Sanayi Bölgesi Gazi Bul. No: 2 Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Binası Merkez/BİLECİK
ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI (ÇKA)	Adana (Merkez)	İnternet Adresi	www.cka.org.tr
		Telefon	0322 363 00 39- 40
		Faks	0322 363 00 41
		Adres	Döşeme Mah. Turhan Cemal Beriker Bul. No: 138/2 01060 Seyhan/ADANA
	Mersin YDO	Telefon	0324 237 80 86
		Adres	Üç Ocak Mah. Turgut Özal Bul. Mersin Ticaret Borsası Kompleksi (Liman D Kapısı Yanı) Kat: 2 3/21 Akdeniz/MERSİN
DİCLE KALKINMA AJANSI (DİKA)	Mardin (Merkez)	İnternet Adresi	www.dika.org.tr
		Telefon	0482 212 11 14
		Faks	0482 213 14 95
		Adres	Yenişehir Mah. Kızıltepe Cad. No: 4 Artuklu/MARDİN

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
DİCLE KALKINMA AJANSI (DİKA)	Batman YDO	Telefon	0488 212 65 24
		Adres	GAP Mah. 2509. Sok. Bina No: 2 Safir Plaza Kat: 5 Daire: 505 Merkez/BATMAN
	Şırnak YDO	Telefon	0486 216 24 68
		Adres	Vakıfkent Mah. Şehit Jandarma Üsteğmen Mehmet Esin Cad. No: 34 Merkez/ŞIRNAK
	Siirt YDO	Telefon	0484 223 39 09
		Adres	Barış Mah. Hükümet Bul.Muhsin Özel Apt. No: 61B Merkez/SİİRT
DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI (DOĞAKA)	Hatay (Merkez)	İnternet Adresi	www.dogaka.gov.tr
		Telefon	0326 606 00 01
		Faks	0326 225 14 52
		Adres	Antakya Kaymakamlığı Antakya/HATAY
	Osmaniye (Geçici Merkez)	Telefon	0326 606 00 01
		Adres	Şehit Ömer Halisdemir Cad No: 1, 80100 Tüysüz/Toprakkale/OSMANİYE
	Kahramanmaraş YDO	Telefon	0344 606 00 01
		Adres	Yenişehir Mah. 74.002 Sok. No: 3 Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ
	Osmaniye YDO	Telefon	0328 606 00 01
		Adres	Rauf Bey Mah. Adnan Menderes Bul. 9546 Sk. No: 70 Osmaniye Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat: 3 Merkez/OSMANİYE
DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (DAKA)	Van (Merkez)	İnternet Adresi	www.daka.org.tr
		Telefon	0432 485 10 15
		Faks	0432 215 65 54
		Adres	Şerefiye Mah. Cumhuriyet Cad. 943. Sok.No: 1 İpekyolu/VAN
	Bitlis YDO	Telefon	0434 226 66 48
		Adres	Beş Minare Mah. Bitlis OSB Alanı OSB İdare Binası Kat: 1 Merkez/BİTLİS
	Hakkâri YDO	Telefon	0438 211 00 44
		Adres	Kayacan Cad. Hakkâri Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat 3 Merkez/HAKKÂRİ

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (DAKA)	Van YDO	Telefon	0432 485 10 15
		Adres	Şerefiye Mah. Cumhuriyet Cad. 943. Sok.No: 1 65140 İpekyolu/VAN
	Muş YDO	Telefon	0436 212 95 13
		Adres	Yeni Mah. Hürriyet Cad. No: 312 (Eski Tekel İdari Binası) Merkez/MUŞ
DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI (DOKA)	Trabzon (Merkez)	İnternet Adresi	www.doka.org.tr
		Telefon	444 82 90
		Faks	0462 455 40 88
		Adres	Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sok. Vakıf İşhanı No: 3 Ortahisar/TRABZON
	Artvin YDO	Telefon	0462 455 40 03
		Adres	Çarşı Mah. Cumhuriyet Cad. Arslan Apt. No: 6 Merkez/ARTVİN
	Giresun YDO	Telefon	0462 455 40 73
		Adres	Sultan Selim Mah. Gazi Mustafa Kemal Bul. No:1 (TSO Yanı) Merkez/GİRESUN
	Gümüşhane YDO	Telefon	0462 455 40 72
		Adres	Oltan Sungurlu Mah. Müze Sok. No: 39 (İl Kültür Turizm Müdürlüğü Kat: 3) Merkez/GÜMÜŞHANE
	Ordu YDO	Telefon	0462 455 40 75
		Adres	Bahçelievler Mah. 295. Sok. No: 8 Kat: 3 Altınordu/ORDU
	Rize YDO	Telefon	0462 455 40 76
		Adres	İslampaşa Mah. Menderes Bul. No:522 Merkez/RİZE (Rize Ticaret Borsası Giriş Katı)
DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI (MARKA)	Kocaeli (Merkez)	İnternet Adresi	www.marka.org.tr
		Telefon	0262 332 01 44
		Faks	0262 332 01 45
		Adres	Yenişehir Mah. Demokrasi Bul. No: 72.A 1. Kat İzmit/KOCAELİ
	Bolu YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Borazanlar Mah. D-100 Karayolu Cad. No: 42 14200 Merkez/BOLU
	Düzce YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Kültür Mah. Süleyman Kuyumcu Cad. No: 15/201 Merkez/DÜZCE

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI (MARKA)	Sakarya YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Sakarya Mah. No: 19 Arifiye/SAKARYA
	Yalova YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Rüstem Paşa Mah. Fatih Cad. Hürriyet Sok. 22/3 Merkez/YALOVA
FIRAT KALKINMA AJANSI (FKA)	Malatya (Merkez)	İnternet Adresi	www.fka.org.tr
		Telefon	0422 212 87 98
		Faks	0422 212 87 97
		Adres	Niyazi Mah. Buhara Cad. No: 195 Kat: 1 (Malatya TSO Hizmet Binası 1. Kat) Battalgazi/MALATYA
	Bingöl YDO	Telefon	0 (426) 213 57 55
		Adres	Simani Mah. Bingöl Muş Bul. BİNTSO Blok No: 167 Kat: 2 Merkez/BİNGÖL
	Elazığ YDO	Telefon	0 (424) 237 22 01
		Adres	Cumhuriyet Mah. General Hulusi Sayın Cad. No: 117 Blok: 2 Kat: 2 Merkez/ELAZIĞ
	Tunceli YDO	Telefon	0428 213 34 84
		Adres	Moğultay Mah. Cumhuriyet Cad. No: 30/2 Merkez/TUNCELİ
	Malatya YDO	Telefon	0422 322 15 55
		Adres	Malatya Ticaret ve Sanayi Odası 2. Kat Battalgazi/MALATYA
GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI (GEKA)	Denizli (Merkez)	İnternet Adresi	www.geka.gov.tr
		Telefon	0258 371 88 44
		Faks	0258 371 88 47
		Adres	Pamukkale Teknokent Kınıklı Mah. Hüseyin Yılmaz Cad. No: 67 B Blok Kat: 2 Pamukkale/DENİZLİ
	Aydın YDO	Telefon	0256 211 02 17
		Adres	Köprülü-Veysipaşa Mah. Çankaya Cad. No: 18 Efeler/AYDIN
	Muğla YDO	Telefon	0252 213 17 92
		Adres	Muslihittin Mah. Mehmet Polatoğlu Cad. No: 22/1 Kat: 2 Menteşe/MUĞLA

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
GÜNEY MARMARA KALKINMA AJANSI (GMKA)	Balıkesir (Merkez)	İnternet Adresi	www.gmka.gov.tr
		Telefon	0266 246 10 00
		Faks	0266 246 17 00
		Adres	Paşaalanı Mah. A. Gaffar Okkan Cad. No: 36/1 Karesi/BALIKESİR
	Çanakkale YDO	Telefon	0286 211 00 81
		Adres	İsmetpaşa Mah. Asaf Paşa Cad. No: 78 Merkez/Çanakkale
İPEKYOLU KALKINMA AJANSI (İKA)	Gaziantep (Merkez)	İnternet Adresi	www.ika.org.tr
		Telefon	0342 231 07 01
		Faks	0342 231 07 03
		Adres	İncilipınar Mah. Muammer Aksoy Bulvarı Vakıflar Güven İş Merkezi Kat: 1-2-3 Şehitkamil/GAZİANTEP
	Adıyaman YDO	Telefon	0 416 213 14 44
		Adres	Alitaşı M. Atatürk Bul. No: 144/1 Kat: 4 Merkez/Adıyaman (Adıyaman İl Özel İdare Hizmet Binası)
	Kilis YDO	Telefon	0348 814 51 98
		Adres	Şehitler Mah. Cambazlar Sok. No: 9 Merkez/KİLİS
İSTANBUL KALKINMA AJANSI (İSTKA)	İstanbul	İnternet Adresi	http://www.istka.org.tr
		Telefon	0212 468 34 00
		Faks	0212 468 34 44
		Adres	Asmalı Mescit Mah. İstiklal Cad. No: 142 Odakule Kat:6-7-8 34430 Beyoğlu/İSTANBUL
İZMİR KALKINMA AJANSI (İZKA)	İzmir	İnternet Adresi	http://www.izka.org.tr
		Telefon	0232 489 81 81
		Faks	0232 489 85 05
		Adres	Megapol Çarşı Kule Halkapınar Mah. 1203/11. Sok. No: 5-7, Kat:19 Konak/İZMİR
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI (KARACADAĞ)	Diyarbakır (Merkez)	İnternet Adresi	www.karacadag.gov.tr
		Telefon	0412 237 12 16-17
		Faks	0412 237 12 14
		Adres	Fırat Mah. Urfa Bulvarı No: 142 Kayapınar/ DİYARBAKIR

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI (KARACADAĞ)	Şanlıurfa YDO	Telefon	0414 314 98 03
		Adres	Şanlıurfa TSO Yeni Hizmet Binası (A Blok Kat 4) Paşabağı Mah. Adalet Cad. No:9 Haliliye/ŞANLIURFA
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI (KUZKA)	Kastamonu (Merkez)	İnternet Adresi	www.kuzka.org.tr
		Telefon	0366 212 58 52
		Faks	0366 212 58 55
		Adres	Kuzeykent Mah. Kayın Sok. No: 9 Merkez/KASTAMONU
	Çankırı YDO	Telefon	0376 213 79 88
		Adres	Çankırı Valiliği Yeni Hizmet Binası, Hükûmet Konağı 3 Kat No:322-323 Abdülhalik Reda Mah. Ankara Cad. No: 38, 18100 Çankırı Merkez/ÇANKIRI
	Sinop YDO	Telefon	0368 260 37 01
		Adres	Kaleyazısı Mah. Tuzcular Cad No:13 57000 Merkez/SİNOP
KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (KUDAKA)	Erzurum (Merkez)	İnternet Adresi	www.kudaka.gov.tr/
		Telefon	0442 235 61 11
		Faks	0442 235 61 14
		Adres	Lalapaşa Mah. Şehit Hurşit Yeşilyurt Sok. No:1 25100 Yakutiye/ERZURUM
	Bayburt YDO	Telefon	0458 210 10 00
		Adres	Bayburt Valiliği Hükümet Konağı Kat: 2, Recep Tayyip Erdoğan Bul. No: 113 Merkez/BAYBURT
	Erzincan YDO	Telefon	0446 223 50 05
		Adres	Gülabbey Mah. Şehit Polis Kenan Ardic Cad. No: 42 Kat: 1 Merkez/ERZİNCAN
MEVLANA KALKINMA AJANSI (MEVKA)	Konya (Merkez)	İnternet Adresi	www.mevka.org.tr
		Telefon	0332 236 32 90
		Faks	0332 236 46 91
		Adres	Konevi Mah. Feritpaşa Cad. No:18 Meram/KONYA
	Karaman YDO	Telefon	0338 213 00 20
		Adres	Rauf Denктаş Mah. Kazım Karabekir Paşa Cad. Huzur Apt. No: 48/A Karaman/TÜRKİYE 70100

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI (ORAN)	Kayseri (Merkez)	İnternet Adresi	www.oran.org.tr
		Telefon	0352 352 67 26
		Faks	0352 352 67 33
		Adres	Mevlana Mah. Mustafa Kemalpaşa Bul. No: 79 Kat: 5-6 P.K: 38080 Kocasinan/KAYSERİ
	Sivas YDO	Telefon	0346 222 08 00
		Adres	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cad. No:29 58040 Merkez/SİVAS
	Yozgat YDO	Telefon	0354 217 67 26
		Adres	Aşağınohutlu Mah. Sakarya Cad. No: 9 Kat: 2 Merkez/YOZGAT
ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI (OKA)	Samsun (Merkez)	İnternet Adresi	www.oka.org.tr
		Telefon	0362 431 24 00
		Faks	0362 431 24 09
		Adres	Samsun Merkez Organize Sanayi Bölgesi Yaşar Doğu Cad. No:62 Tekkeköy/SAMSUN
	Çorum YDO	Telefon	0364 225 74 70
		Adres	Çorum TSO Binası Karakeçili Mah. Fuar Cad. No: 2 Kat: 1 Merkez/ÇORUM
	Tokat YDO	Telefon	0356 228 93 60
		Adres	Kâbe-i Mescit Mahallesi Bekir Paşa Sokak No: 11 Merkez/TOKAT
	Amasya YDO	Telefon	0358 212 69 66
		Adres	Dere Mahallesi. İğneci Baba Sokak. No:30 Merkez/AMASYA
SERHAT KALKINMA AJANSI (SERKA)	Kars (Merkez)	İnternet Adresi	www.serka.gov.tr
		Telefon	0474 212 52 00
		Faks	0474 212 52 04
		Adres	Ortakapı Mah. Atatürk Cad. No:69 Merkez/KARS
	Ağrı YDO	Telefon	0472 215 04 24
		Adres	Fırat Mah. Yaşar Kemal Cad. Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat: 3 Merkez/AĞRI
	Ardahan YDO	Telefon	0478 211 38 33
		Adres	Karagöl Mah. Kongre Cad. İskan Sok. No: 41 Kat: 2 No: 1 ARDAHAN

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
SERHAT KALKINMA AJANSI (SERKA)	Iğdır YDO	Telefon	0476 227 70 10
		Adres	Cumhuriyet Mah. 503. Sokak Ağgöl İş Merkezi No: 11 Kat:3/17 IĞDIR
TRAKYA KALKINMA AJANSI (TRAKYAKA)	Tekirdağ (Merkez)	İnternet Adresi	www.trakyaka.org.tr
		Telefon	0850 450 09 59
		Faks	0282 263 10 03
		Adres	Cumhuriyet Mah. Elif Hanım Sok. Dinçgöl Özçakı İş Merkezi No:9 Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ
	Edirne YDO	Telefon	0284 225 10 03
		Adres	Çavuş Bey Mah. Hükümet Cad. Paşakapısı Kuzey Köşkü No: 19/1 Merkez/EDİRNE
	Kırklareli YDO	Telefon	0288 214 25 25
		Adres	Yayla Mah. Yayla Meydanı No: 6 Dodoğlu Konağı Merkez/KIRKLARELİ
ZAFER KALKINMA AJANSI (ZAFER)	Kütahya (Merkez)	İnternet Adresi	www.zafer.gov.tr
		Telefon	0274 271 77 61
		Faks	0274 271 77 63
		Adres	Cumhuriyet Mah. Mehmet Dumlu Cad. No: 42 Merkez / Kütahya 43020
	Afyonkarahisar YDO	Telefon	0272 212 20 70
		Adres	Dört Yol Mah. 2078. Sokak No:11 ATSO Hizmet Binası Kat:2 Merkez/AFYONKARAHİSAR
	Manisa YDO	Telefon	0236 237 29 47
		Adres	Merkez Efendi Mah. Mimar Sinan Bul. No: 127 Manisa TSO Kat: 1 Yunusemre/MANİSA
	Uşak YDO	Telefon	0276 224 43 41
		Adres	Sarayaltı Mah. Kılcan Cad. No: 1 Uşak TSO Kat: 1 64100 Merkez/UŞAK